شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 ـ يىل
ماي
16
جۈمە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزدىن كېچىگىچە ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 9℃ ـ 24℃ بولىدۇ. ئوچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ۋاڭ لېچۈەن قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى قوماندانلىق شتابىنىڭ تۈنجى نۆۋەتلىك پارتىيە قۇرۇلتىيىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

قىسىملار شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشى كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز ليۇشۇيلى، قىسىمدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز ۋېي جيەنجۈن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جىن جيەنشىن خەۋەر قىلىدۇ: قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى قوماندانلىق شتابى 5 ـ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى تۈنجى نۆۋەتلىك پارتىيە قۇرۇلتىيى ئاچتى. يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىنىڭ سىياسىي كومىسسارى ۋاڭ چۈەنيۈ قاتناشتى ۋە سۆز قىلدى. يىغىنغا لى فېڭزى، جىن يۈنخۇي، ۋاڭ خەنۇ، ياۋتىيىشەن، جاڭ ۋۇ قاتارلىق ئاپتونوم رايون، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى، قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ زۇڭدۈيىنىڭ رەھبەرلىرى ھەم ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىرى قاتناشتى.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: بىڭتۈەن قوراللىق ساقچى قىسىمدىكى بارلىق كوماندىر ـ جەڭچىلەر شىنجاڭنىڭ نۆۋەتتىكى دۈشمەنلەرگە قارشى كۈرەش قىلىش ۋەزىيىتىنى ئېنىق تونۇشى، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكى، كەسكىنلىكى ۋە مۇرەككەپلىكىنى، ئۆزلىرىنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى زور مەسئۇلىيىتى ۋە بۇرچىنى تولۇق تونۇشى كېرەك. ھازىر يەرلىك ئورۇنلارغا ياردەملىشىپ، ماسلىشىپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى تەرتىپكە سېلىش، زوراۋان جىنايەتچىلەرگە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، قىسىملارنىڭ جاپا ـ مۇشەققەتكە چىداپ قاتتىق جەڭ قىلىشقا ماھىر بولۇشتەك ئېسىل ئەنئەنىسىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، دۈشمەنلەرگە قەتئىي زەربە بېرىپ، خەلقنى قوغداپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشنىڭ تۇرلۇك ۋەزىپىلىرىنى ئومۇميۈزلۈك غەلىبىلىك ئورۇنداپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ قوراللىق ساقچى قىسىمغا تاپشۇرغان مۇھىم تاپشۇرۇقى ۋە ئۈمىدىنى يەردە قويماسلىقى كېرەك.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بىڭتۈەن قوراللىق ساقچى قىسىمنىڭ ھەر دەرىجىلىك پارتكوم رەھبەرلىك بەنزىلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىرى ئىتتىپاقلىقنى ياخشىلاشنىڭ مۇھىملىقىنى تولۇق تونۇشى، يەرلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىكىگە ھۆرمەت قىلىپ ۋە بويسۇنۇپ، جايلارنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئومۇمىيەتكە بويسۇنۇپ ۋە خىزمەت قىلىپ، نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارغا ئاكتىپ قاتنىشىپ، خېيىم ـ خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتۇلدۇرۇشقا قاتنىشىپ، خەلق ئۈچۈن كۆپلەپ ياخشى ئىش قىلىپ بېرىش، خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق يەرلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى، قوللىشىنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك. كوماندىر ـ جەڭچىلەر پارتىيىمىزنىڭ، ئارمىيىمىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، جان ـ دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتەك ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدىشى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىتتىپاق، مۇقىم بولغان ئىجتىمائىي، سىياسىي ۋەزىيىتىنى مۇستەھكەملىشى ۋە راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك.

قوراللىق ساقچى بىڭتۈەن قوماندانلىق شتابى 2 ـ جىدۈيىنىڭ 1 ـ جۇڭدۈيىدىكى كوماندىر ـ جەڭچىلەر يەنجى ناھىيىسىنىڭ خامخۇلت بازىرىدىكى مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ بىلەن بىرلىكتە مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرغان ئون يىلدىن بۇيان، ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرىغا ئەمەلىي ئىش، ياخشى ئىش قىلىپ بەردى، مەكتەپكە ماسلىشىپ ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش بىلەن بىللە، دەرستىن سىرتقى ۋاقىتلاردىن پايدىلىنىپ، ئوقۇغۇچىلارغا ئىنقىلابىي ناخشىلارنى ئۆگىتىپ، ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك

تىزناپ دەرياسى بويىدىكى ئىتتىپاقلىق كۈيى

— قاغىلىق ناھىيىلىك باغۋەنچىلىك مەيدانىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت

قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ باغۋەنچىلىك مەيدانى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ياخشى ئىشلەش ئارقىلىق مەيدانىنىڭ ئىگىلىك تەرەققىياتىنى يۇكسەلدۈرۈشتە ئۈلگە ياراتتى. مەيداندىكى ھەر مىللەت ئىشچى-خىزمەتچىلىرى ئىتتىپاقلىق بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، بىرياقتىن باش، بىريەگدىن قول چىقىرىپ، ئورتاق بېيىش، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش زەپەر مارشىنى ياڭراتتى. بۇ مەيدان بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ناھىيە بويىچە ئۇدا «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇن»، ۋىلايەت بويىچە ئۇدا سەككىز يىل «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ»، مەيدان باشلىقى يۈسۈپ ئابلا دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى تەرىپىدىن «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالاندى.

قاغىلىق ناھىيىلىك باغۋەنچىلىك مەيدانى 1961 ـ يىلى قۇرۇلغان بولۇپ، 2600 مو بېغى، 10 مىڭ مو يېرى، 1567 نوپۇسى بار. بۇنىڭ 918 ى ئۇيغۇر، 649 ى خەنزۇ. 1983 ـ يىلدىن بۇرۇن بۇ مەيداننىڭ باغ كۆلىمى 1000 موغا يەتمەيتتى. ئۇنىڭ ئۈستىگە مېۋىلىك دەرەخلەر قېرىپ كەتكەنلىكتىن، ھوسۇلى تۆۋەنىدى. مەيدان ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئاشلىق، مائاشىنى قەرز ئېلىپ تارقىتىشقا مەجبۇر بولغانىدى. بۇنداق ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، تەشكىل 1983 ـ يىلى يۈسۈپ ئابلانى مەيداننىڭ رەھبەرلىك خىزمىتىگە قويدى. يۈسۈپ ئابلا سۆز ۋە ھەرىكەتتە باشلامچى بولۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئارقىلىق باشقا خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت مۇھىم ھالقىنى چىڭ تۇتتى. يەر، باغلارنى ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە ھۆددىگە بەردى. بۇنىڭ بىلەن قىسقىغىنە بىر نەچچە يىل ئىچىدە مەيداننىڭ ئىگىلىك تەرەققىياتىدا بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى. مەيداننىڭ ئايلانما مەبلىغى ئەسلىدىكى بىرنەچچە يۈز يۈەندىن 30 مىليون يۈەنگە يېتىپ، بىر سەكرەپلا ئاپتونوم رايون بويىچە دۆلەت ئىلكىدىكى مەيدانلار ئىچىدە ئىككىنچى ئورۇنغا ئۆتتى. 1996 ـ يىلى مەيداننىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 9 مىليون يۈەنگە، پايدىسى 1 مىليون 800 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 3000 يۈەنگە يەتتى. ئۆزئارا ياردەم قىلىش، ئۆزئارا ئۆگىنىش ئورتاق ئالغا بېسىشتىكى مۇھىم ھالقا، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئىشلەپچىقىرىشنى يۇكسەلدۈرۈشنىڭ تۈپ ئاساسى. پارتىيە باش ياچېيكىسى بۇ نۇقتىنى چۆرىدىگەن ھالدا بىر قولدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، يەنە بىر قولدا ئىشلەپچىقىرىشنى تۇتۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بىلەن ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى راۋانلاشتۇردى، مەيداندىكى خەنزۇ ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئۇيغۇر ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە مېۋىلىك دەرەخلەرنى باشقۇرۇش، پەرۋىش قىلىش تېخنىكىسىنى ئۆگەتتى. ئۇيغۇر ئىشچى-خىزمەتچىلەر خەنزۇ ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ تىل ئۆگىنىشىگە ياردەم قىلدى. ئۆزئارا ياردەم قىلىش، كۆيۈنۈش توي-تۆكۈن، ئۆلۈم-يېتىم، نەزىر-چىراق ئىشلىرىنىمۇ كاپالەتكە ئىگە قىلدى. بۇ مەيداننىڭ پېنسىيىگە چىققان ئىشچىسى ۋېن زوشەن يالغۇز بولغاننىڭ ئۈستىگە يول يۈرۈشتە قىينىلىپ قالغانىدى. ياچېيكا شۇجىسى ئابلا يۈسۈپ دائىم ئۇنى يوقلاپ، تۇرمۇشىدىن خەۋەر ئېلىپ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزدى.

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

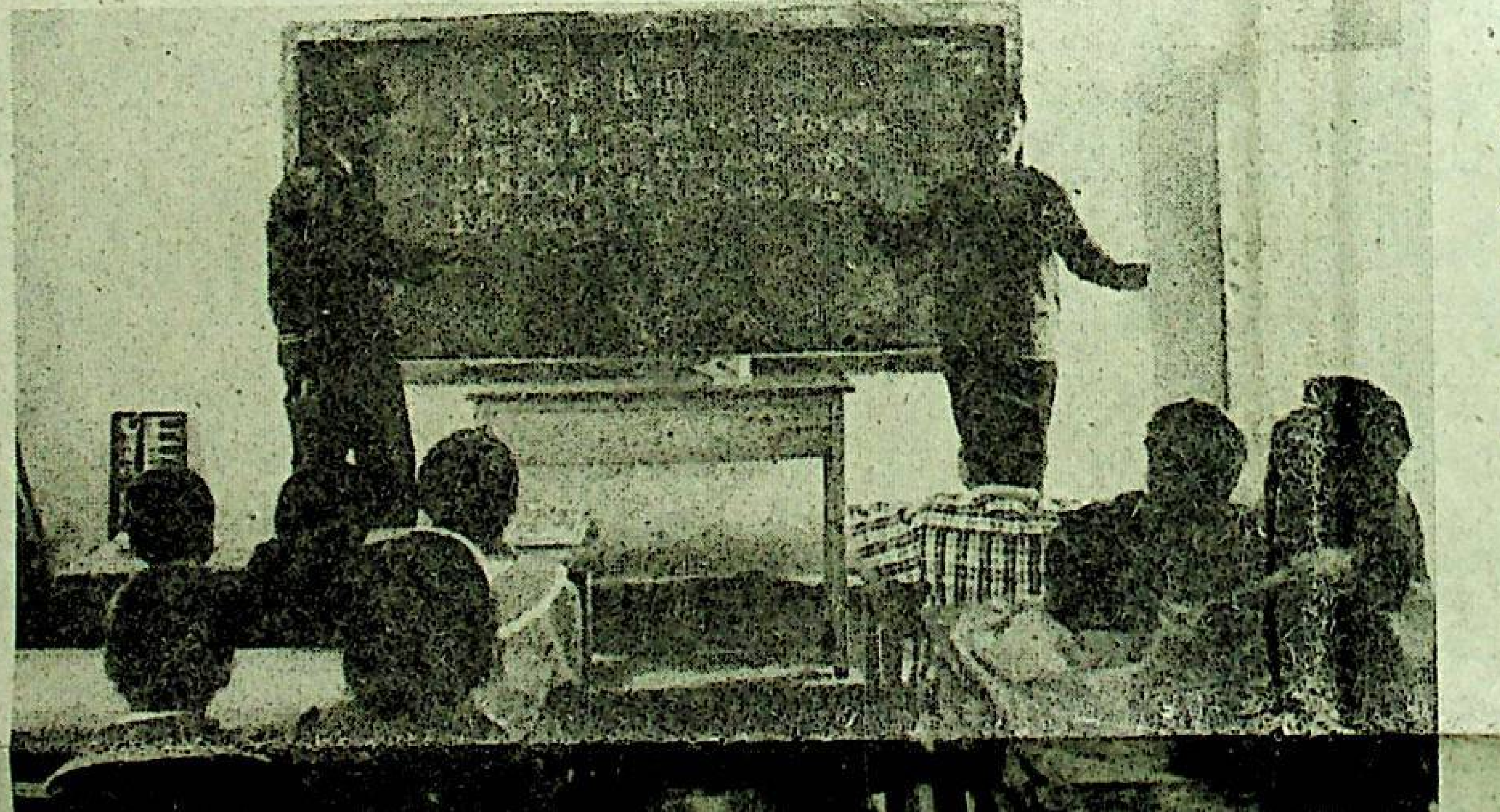

سىياسىي كېڭەش ئاپتونوم رايونلۇق 7 ـ نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18 ـ سانلىق يىغىنى 2 ـ قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى

لى فېڭزى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقى ئەھۋالىدىن دوكلات بەردى

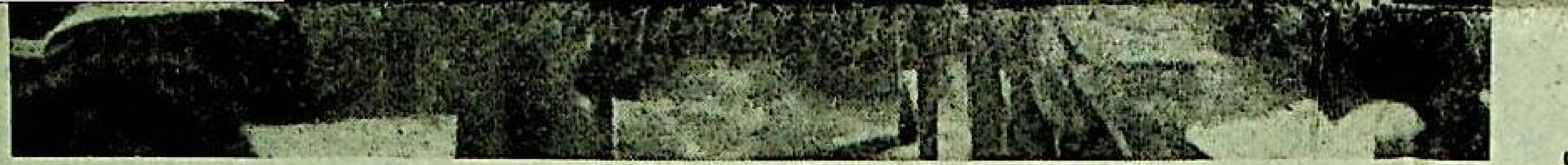

چېن شيەنفا فوتوسى

جانابىل ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە، كەسىپ بەرپا قىلىش پائالىيىتى تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز خوڭ ۋېي خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى جانابىل 5 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە، كەسىپ بەرپا قىلىش پائالىيىتى تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك.

جانابىل مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تۇتۇشتا تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى تۇتۇشقا دىققەت قىلىش كېرەك. بىرىنچىدىن، كىشىلەرنىڭ سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار تۆۋەندىكى بىر نەچچە تۈرلۈك تەربىيىنى پىلانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق، كۆپ قاتلام، كۆپ خىل شەكىل بويىچە ياخشى تۇتۇش كېرەك: ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىغا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق، سوتسىيالىزم تونۇشتۇرۇش تەربىيە بېرىپ، ئۇلارنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشەنچىسى مۇستەھكەملىنىش؛ ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسىپ ئەخلاقى، ئائىلە گۈزەل ئەخلاقى تەربىيىسى بېرىشنى ياخشى تۇتۇپ، ھەر ساھە كەسىپلەرنىڭ ئالاھىدىلىكلىرىگە ئاساسەن، ئەخلاق ئۆلچىمى، شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ مەدەنىيەتلىك بولۇش ئەھدىنامىسى، يېزا قائىدىسى ۋە يېزا ئاھالىلىرى ئەھدىنامىلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ، كىشىلەرنىڭ ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش؛ كىشىلەرنىڭ ئىلىم، پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش تەربىيىسىنى ياخشى تۇتۇپ، ماتېرىيالغا سېلىنىدىغان سېلىنمىنى تۈرلۈك جارە - تامالار بىلەن كۆپەيتىپ، «پەن، مائارىپقا تايىنىپ شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش» ستراتېگىيىسىنى ھەقىقىي يولغا قويۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى تېزلىكتە ئۆستۈرۈشى كېرەك.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

لى فېڭزى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقى ئەھۋالىدىن دوكلات بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: سىياسىي كېڭەش ئاپتونوم رايونلۇق 7 - نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18 - سانلىق يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 15 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى 2 - قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ شۇجىسى لى فېڭزى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقى ئەھۋالىدىن دوكلات بېرىپ، يېقىنقى مەزگىللەردىن بۇيانقى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىق ئەھۋالىنى ئىنچىكە ۋە ئەتراپلىق تەھلىل قىلىپ ئۆتتى.

لى فېڭزى مۇنداق كۆرسەتتى: جەمئىيەت ئامانلىقى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش. تىنچ، ئىتتىپاق، مۇقىم بولغان ئىجتىمائىي ۋەزىيەت بولمايدىكەن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت سىياسىي كېڭەش ئەزالىرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى قوغداشتا ئۆز رولىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پائال قوغداپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى يەنىمۇ ياخشىلاش ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى مۇستەھكەملەشتىن ئىبارەت ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جانىجان مەنپەئىتى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بۇ چوڭ ئىش ئۈچۈن پائال تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ يۈسەن رىياسەتچىلىك قىلدى. مۇئاۋىن رەئىسلەردىن ئىبراھىم روزى، ماۋدېخۋا، دىيار قۇماش، ۋۇجياخى، مىجىت قۇربان، سۇلايمان، سامىك، شيې جېچياڭ، ھارۇنخان ھاجى ۋە باش كاتىپ قاسىم ھەمىت يىغىنغا قاتناشتى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئۈرۈمچىدىكى بىر قىسىم ئەزالىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش ئورگىنىنىڭ بىر قىسىم مەسئۇللىرى يىغىنغا سىرتتىن قاتناشتى.

«مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرى» ناملىق كىتابنىڭ نەشر قىلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۈرئەت كامىل خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسى 5 - ئاينىڭ 14 - كۈنى چۈشتىن كېيىن شىنجاڭ «خەلق» سارىيىدا سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرى» ناملىق كىتابنىڭ نەشر قىلىنىپ تارقىتىلغانلىقىنى تەبرىكلىدى.

شىنجاڭ بەدىئىي سۈرەت نەشرىياتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 15 - قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيىغا ئاتاپ نەشر قىلغان ئۈچ خىل يېزىقتىكى بۇ كىتابقا ئازادلىقتىن كېيىن ئاپتونوم رايونىمىزدا يۈز بەرگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئائىت تىپىك ۋە تەسىرلىك ۋەقەلەر تونۇشتۇرۇلغان 100 پارچىدىن ئارتۇق ئۆچېرك، تەپسىلىي خەۋەر كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، كىتابتا ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولۇشتەك بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىغا مەدھىيە ئوقۇلغان.

سۆھبەت يىغىنىدا «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرى» ناملىق كىتابقا كىرگۈزۈلگەن ئۆچېرك، تەپسىلىي خەۋەرلەرنىڭ بىر قىسىم ئاپتورلىرى ۋە كىتابتا تونۇشتۇرۇلغان بىر قىسىم پېرسوناژلاردىن ئۇلاتايىپ، جياڭ لى، خالىق ساقى، ئىمىن ئەخمىدى، ياڭ شياۋفېن، مۇساتار، ئېنتىماك، ياقۇپ قادىر قاتارلىقلار سۆز قىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىن ئىبارەت بۇ بۈيۈك تېمىنى يېزىش جەريانى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى جەھەتتىكى تەسىرلىك ئىش - پائالىيەتلىرىنى تونۇشتۇردى.

يولداش نۇسرەت شەھىدى ۋاپات بولدى

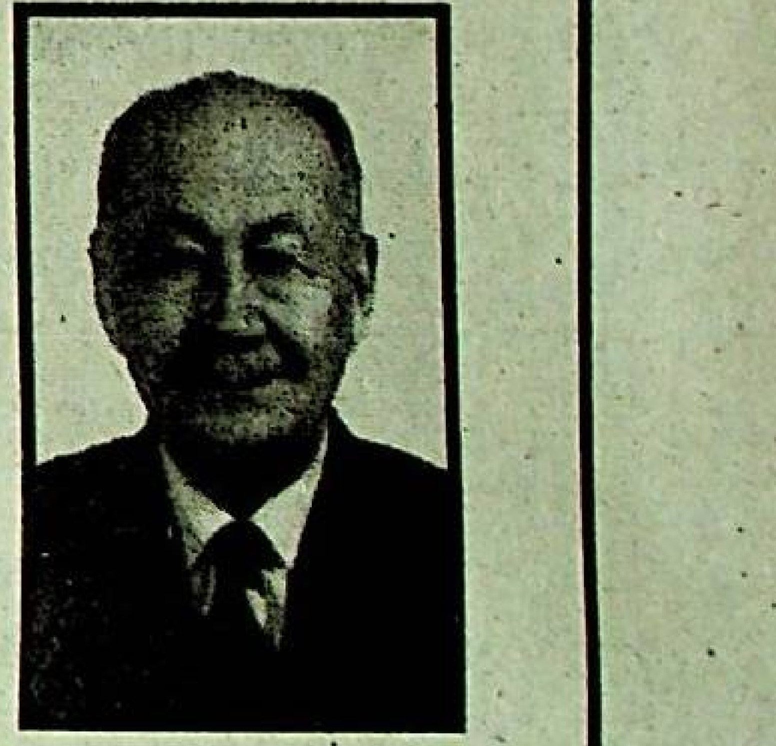

ئاپتونوم رايونلۇق 1 -، 2 -، 3 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتايلىرىنىڭ ۋەكىلى، سىياسىي كېڭەش ئاپتونوم رايونلۇق 4 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، سىياسىي كېڭەش 5 -، 6 - نۆۋەتلىك كومىتېتلىرى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكومىنىڭ سابىق ئەزاسى، مەكتەپ مۇدىرى يولداش نۇسرەت شەھىدى كېسەل بولۇپ داۋالاش ئۈنۈم بەرمەي، 1997 - يىل 5 - ئاينىڭ 8 - كۈنى سائەت 13 تىن 50 مىنۇت ئۆتكەندە بەختكە قارشى ئۈرۈمچىدە 76 يېشىدا ۋاپات بولدى.

يولداش نۇسرەت شەھىدى 1921 - يىلى 3 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھرىدە تۇغۇلغان. 1950 - يىلى 2 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن. شىنجاڭ جۇڭگو - سوۋېت دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ باش ئىش بېجىرگۈچىسى، باش كاتىپى، مۇئاۋىن باشلىقى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، جۇڭگو خەلقىنىڭ دۇنيا تىنچلىقىنى قوغداش كومىتېتى شىنجاڭ شۆبىسى ئامېرىكا جاھانگىرلىكىگە قارشى تۇرۇپ، چاۋشيەنگە ياردەم بېرىش شۆبە جەمئىيىتىنىڭ باش كاتىپى، شىنجاڭ پىلان كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكومىنىڭ ئەزاسى، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن. 1983 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكومىنىڭ ئەزاسى، مەكتەپ مۇدىرى بولغان، 1986 - يىلى 11 - ئايدىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق ئەۋلادلارغا كۆڭۈل بۆلۈش ھەيئىتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى مائارىپ سىستېمىسىنىڭ ئەۋلادلارغا كۆڭۈل بۆلۈش ھەيئىتىنىڭ باشلىقى ۋە شىنجاڭ ياشانغانلار ئۇنىۋېرسىتېتى پېشقەدەم ئوقۇتقۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ مەسلىھەتچىسى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن.

يولداش نۇسرەت شەھىدى شىنجاڭ ئازاد بولۇشتىن ئىلگىرى ئىلغار ياشلار تەشكىلاتىغا قاتناشقان ھەم ئۇنىڭ مۇھىم مەسئۇللىرىدىن بىرى بولۇپ، نۇرغۇن پايدىلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن؛ شىنجاڭ ئازاد بولۇش ھارپىسىدا، يولداش بۇرھان شەھىدىنىڭ تاپشۇرۇقى بىلەن «جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شىنجاڭغا كىرىشىنى كۈتۈۋالىدىغان ۋەكىللەر ئۆمىكى»نىڭ ئەزاسى سۈپىتىدە جۇچۈەنگە بېرىپ، ئازادلىق ئارمىيىنىڭ شىنجاڭغا كىرىشىنى كۈتۈۋالغان، شىنجاڭنىڭ تىنچ ئازاد بولۇشى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇپ، «غەربىي شىمالنى ئازاد قىلىش خاتىرە مېدالى»غا ئېرىشكەن.

ئۇ ئۇزاق مۇددەت رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى، پەن - تېخنىكىسى ۋە ئالىي مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن، 40 نەچچە يىللىق خىزمەتتە ۋە ھاياتىدا پارتىيىگە سادىق بولغان، سوتسىيالىزمنى قىزغىن سۆيگەن ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغدىغان، سىياسىي جەھەتتە قەتئىي، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى بىلەن بىردەك بولغان. ئۇنىڭ كەسپچانلىقى ۋە مەسئۇلىيەتچانلىقى كۈچلۈك ئىدى. ئىستىلدا دېموكراتىك بولۇپ، رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىتتىپاقلىقى ئاكتىپ قوغدايتتى، خىزمەتتە ناھايىتى ئەستايىدىل ئىدى، مەكتەپنى قاتتىق ئىدارە قىلاتتى، كىشىلەرنى كۆڭۈل قويۇپ تەربىيىلەيتتى، كىشىلەر بىلەن چىقىشقاق بولۇپ، ئاممىنىڭ ھالىغا يېتەتتى؛ ئىستىلى دۇرۇس، تۇرمۇشى ئاددىي - ساددا بولۇپ، ئالىيجاناب ئەخلاقىي پەزىلەتكە ئىگە ئىدى، يولداش نۇسرەت شەھىدىنىڭ ھاياتى پارتىيە ئىشلىرى ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلغان ھايات.

يولداش نۇسرەت شەھىدى دوختۇرخانىدىكى مەزگىلدە ئاپتونوم رايوننىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرى دوختۇرخانىغا بېرىپ ئۇنى يوقلىدى. ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئاپتونوم رايوندا خىزمەت قىلغان سابىق پېشقەدەم رەھبەرلەر ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرى ھەر خىل ئۇسۇل بىلەن يولداش نۇسرەت شەھىدىنىڭ ۋاپاتىغا تەزىيە بىلدۈردى ھەم ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىدىن ھال سورىدى.

يولداش نۇسرەت شەھىدى مىللىي ئۆرپ - ئادەت بويىچە يەرلىككە قويۇلدى.

ئاقسۇ شەھەرلىك سېمونت زاۋۇتى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ زىياننى پايدىغا ئۆزگەرتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ۋارىس تاھىر، تۇرسۇنئاي ئەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: ئۇدا ئون نەچچە يىل زىيان تارتىپ، سالغان مەبلىغى قەرزنى قاپلىيالماي، ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغان ئاقسۇ شەھەرلىك سېمونت زاۋۇتى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئارقىلىق بەش يىلدا سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 58 مىليون 100 مىڭ يۈەنگە، پايدىنى 14 مىليون 710 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە غوللۇق كارخانىلار قاتارىغا كىردى.

بۇ زاۋۇت ئىلگىرى ئىگىلىك باشقۇرۇش سەۋىيىسى تۆۋەن، ئۈسكۈنىلىرى كونا بولغانلىقتىن يىلىغا ئاران 20 مىڭ توننا ئادەتتىكى سېمونت ئىشلەپ چىقىرىدىغان، مۇقىم مەبلىغى ئاران 3 مىليون 500 مىڭ يۈەن بولغان دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانا ئىدى. شۇ سەۋەبتىن، بۇ كارخانا ئۇدا ئون نەچچە يىل زىيان تارتىپ بانكىغا نۇرغۇن قەرز بولۇپ قالغاندى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرمۇ كارخانىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتىدىن ئۈمىد ئۈزۈپ، باشقا ئورۇنلارغا يۆتكىلىپ كېتىشكە مەجبۇر بولغانىدى. زاۋۇتمۇ ئاقسۇ شەھىرى بويىچە «چىقىش»، «ئەبجەقى چىقىپ كەتكەن» ئورۇن دېگەنناملار بىلەن ئاتالدى. بۇنداق ھالەت ئالاقىدار ئورۇنلار، زاۋۇت ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۈچۈن ئېغىر بېسىم بولدى. ئۇلار قانداق قىلىپ زاۋۇتنى ۋەيران بولۇش گىردابىدىن قۇتقۇزۇپ قېلىش ئۈستىدە قايتا - قايتا ئىزدەندى ھەمدە ئاخىرى بارلىق ئۈمىدنى زاۋۇتنى ئىسلاھ قىلىش، ئېچىۋېتىش ۋە پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ تەرەققىي تاپقۇزۇشقا باغلىدى. بۇنىڭ ئۈچۈن زاۋۇت ئىچكى قىسمىدا ئىسلاھاتنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ئىدىيىدە بۆسۈش ياساپ، بىر قولدا ئىگىلىك باشقۇرۇشنى تۇتسا، يەنە بىر قولدا تېخنىكا ئۆزگەرتىشنى تۇتۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشنىڭ يېڭى تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ چىقتى. «پەن- تېخنىكا - بىرىنچى ئىشلەپ چىقىرىش كۈچى» دېگەن قاراش ئاساسىدا، 1992 - يىلى زاۋۇت بويىچە تۇنجى قېتىم تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىپ، ئەسلىدىكى كونا، قالاق ئۈسكۈنىلەرنى يېڭىلاپ، ئىشلەپچىقىرىشنى جانلاندۇردى، مەبلەغ يېتىشمىگەن ئەھۋالدا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ 1 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ توپلاپ، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ 100 كۈن جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق ئەسلىدىكى كونا شارىك سىلىقلاش ماشىنىسىنى ۋە بىر قىسىم كىچىك تىپتىكى قالاق ئۈسكۈنىلەرنى تېخنىكا جەھەتتىن ئۆزگەرتىپ ياساپ، ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئىلگىرىكى 20 مىڭ تونندىن 40 مىڭ تونىغا يەتكۈزدى، 1 مىليون 850 مىڭ يۈەن پايدا-باج ياراتتى. بۇ زاۋۇت تۆت يىلدىن بۇيان، پەن- تېخنىكىغا تايىنىپ ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش يولىدا چىڭ تۇرۇپ، تۆت يىلدا تۆت قېتىم چوڭ كۆلەمدە تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئېلىپ باردى. بۇنىڭغا سالغان مەبلەغ 30 مىليون يۈەنگە يېقىنلاشتى، ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى 1991 - يىلىدىكى 20 مىڭ تونندىن تەرەققىي قىلىپ، 1995 - يىلىغا كەلگەندە 150 مىڭ تونىغا يەتتى. بۇ زاۋۇت ئىشلەپ چىقارغان «دولان» ماركىلىق سېمونت 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن «داڭلىق مەھسۇلات» دەپ ئىنگە ئېلىنىپ، شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا يۇقىرى ئابرويغا ئېرىشتى، ياراتقان پايدا - بېجى 1996 - يىلى 1991- يىلىدىكىدىن 19.8 ھەسسە، ئوراقلىق مەبلەغ 3 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن 14.7 ھەسسە ئاشتى.

بۇ يىلنىڭ 1- پەسلىدە قىزىلسۇ ئوبلاستىنىڭ تاشقى سودىسى ياخشى بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلنىڭ 1-پەسلىدە قىزىلسۇ ئوبلاستىنىڭ تاشقى سودىسى جانلىنىپ، زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى.

قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى تاشقى سودا تارماقلىرى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكتىن تولۇق پايدىلىنىپ، قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، ئىلگىرىكى يىل بېشىدا سودىدا چېكىنىپ كېتىش ھالىتىنى ئۆزگەرتىشنى چىڭ تۇتتى. بۇنىڭ بىلەن ئوبلاستىنىڭ تاشقى سودىسى جانلىنىپ ئىمپورت-ئېكسپورت مىقدارى مۇقىم ئاشتى. بۇ يىلنىڭ 1-پەسلىدە ئوبلاستىنىڭ ئىمپورت-ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 7 مىليون 190 مىڭ دوللارغا يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 6 مىليون 13 مىڭ دوللارغا، ئىمپورت ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليون 180 مىڭ دوللارغا يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 28.7% ۋە 5.8% ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن يىللىق ئىمپورت-ئېكسپورت ئومۇمىي پىلانىنىڭ 48% ى ئورۇندىلىپ، يىللىق پىلاننىڭ ئورۇندىلىشىغا پۇختا ئاساس سېلىندى.

تۇرپان شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسى ئەلا مۇلازىملىق قىلىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىغا مەدەت بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، خىزمەت ئۈنۈمى ۋە مۇلازىمەت سۈپىتىنى يەنىمۇ يۇقىرى كۆتۈرۈپ شەھەر بويىچە ئەتىيازلىق تېرىلغۇنىڭ ئۆز ۋاقتىدا سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلىشىغا تېگىشلىك تۆھپە قوشتى.

بۇ ئىدارە ئەتىياز كىرىشتىن ئىلگىرى بارلىق خادىملارنى سەپەرۋەر قىلىپ، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئىلكىدىكى دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى، چاتما سايمانلارنى رېمونت قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە، ماشىنا ئارقىلىق تېرىقچىلىق قىلىشقا ئائىت تەشۋىق - تەربىيىنى كۈچەيتىپ، دېھقانلارنىڭ بۇ جەھەتتىكى تونۇشىنى ئۆستۈردى. 100 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ يېڭىدىن 30 كەڭ ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق يېيىش ماشىنىسى سېتىۋالدى. 1 مىليون 211 مىڭ يۈەن قەرز پۇل ھەل قىلىپ، بىر تۈركۈم تۆت چاقلىق كىچىك تراكتور كىرگۈزۈپ، دېھقانلارغا ئېتىبار باھادا سېتىپ بەردى. ئەتىيازلىق تېرىلغۇ باشلانغاندىن كېيىن ئىدارە ۋە ئاساسىي قاتلاملاردىكى 100 دىن ئارتۇق خادىمنى 1 - سەپكە ئەۋەتىپ، دېھقانچىلىق ماشىنىلىرىدا كۆرۈلگەن كاشىلىلارنى ئوڭشاش، تېخنىكا جەھەتتە يېتەكچىلىك قىلىش، ماشىنا ئارقىلىق ئۇرۇق سېلىشنى نازارەت قىلىش ئىشلىرىنى ياخشى ئىشلىدى، ئۇلارنىڭ تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا شەھەر بويىچە ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا قاتناشتۇرۇلغان 3300 دىن ئارتۇق چوڭ - كىچىك تراكتور ۋە 2600 دىن ئارتۇق ھەر خىل چاتما سايماننىڭ نورمال مەشغۇلات قىلىشىغا تولۇق كاپالەتلىك قىلىندى. نەتىجىدە بۇ يىل تېرىلغان 61 مىڭ مو يازغى بۇغداي يېرىگە ماشىنا ئارقىلىق ئۇرۇق سېلىنىش نىسبىتى 98% كە، 100 مىڭ مو كېۋەز يېرىگە ماشىنا ئارقىلىق ئۇرۇق سېلىنىش نىسبىتى 100% كە يەتتى ۋە 60% كېۋەز يېرىگە ماشىنا بىلەن سۈلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. تۈرلۈك زىرائەتلەر تېخنىكا تەلىپى بويىچە ماشىنا ئارقىلىق تېرىلغاچقا، زىرائەتلەرنىڭ ئۈنۈشى تەكشى، مايسىلارنىڭ ئۆسۈشى ياخشى بولدى.

ئاقسۇ شەھىرى ئېگەرچى يېزىسىنىڭ يېڭىباغ كەنتى كۈزگى بۇغدايىنىڭ ئوتۇەتتىكى پەرۋىشنى كۈچەيتىپ، بۇ يىلمۇ يازلىق ئاشلىقتىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىشقا پۇختا ئاساس ياراتتى.

سۈرەتتە: كەنت مەسئۇللىرى تېخنىكلار بىلەن بىرگە كۈزگى بۇغداي مايسىلىرىنىڭ كۆكىرىش ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

قاغىلىق ناھىيىسىدە دېھقانلارغا ئۇرۇقلۇق چىگىتنى كەم جىڭلاپ بېرىش مەسىلىسى جىددىي بىر تەرەپ قىلىندى

جايلاردىن تەرمىلەر

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **سىدىق تۇردى، تۇرۇپ لېتىپ** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك تېخنىكا نازارەت ئىدارىسى بۇ يىلقى تېرىلغۇ ئېتىزلىرىنى نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈش جەريانىدا، ناھىيىلىك ئۇرۇقچىلىق پونكىتىدىكى بىر قىسىم خادىملارنىڭ تېتىر يېزىسىغا 3900 يۈەن قىممىتىدىكى 1500 كىلوگرام ئۇرۇقلۇق چىگىتنى كەم جىڭلاپ بەرگەنلىكىنى سېزىپ، دېھقانلار قاتتىق - سوقتى قىلىنغان بۇ مەسىلىنى جىددىي بىر تەرەپ قىلدى. دېھقانلارغا ئۇرۇقلۇق چىگىتنىڭ كەم قىسمىنى تولۇقلاپ بەرگەندىن باشقا، ئۇرۇقچىلىق پونكىتىغا 1000 يۈەن جەرىمانە قويدى.

جۇڭگو - ئامېرىكا شېرىكچىلىكىدىكى شىنجاڭ تەبىئىي بۇلاق تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىنىڭ مىنېرال سۇ ئىشلەش زاۋۇتى ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان شەھىرىنىڭ سىڭگىم يېزىسىدا قۇرۇلغان جۇڭگو- ئامېرىكا شېرىكچىلىكىدىكى شىنجاڭ تەبىئىي بۇلاق تەرەققىيات شىركىتىنىڭ مىنېرال سۇ ئىشلەش ... مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى بۇ زاۋۇتتا ئىشلەنگەن «بوغدا» ماركىلىق مىنېرال سۇغا يۇقىرى باھا بەردى.

بۇ شىركەتنىڭ «بوغدا» ماركىلىق مىنېرال سۇ ئىشلەش ...

يوپۇرغا ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، چىقىمنى تېجەپ كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېھىمجان قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، چىقىمنى تېجەپ، سېتىش نۇقتىلىرىنى كۆپەيتىپ كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ كارخانا ئۆتكەن يىلدىن بۇيان، مال كىرگۈزۈش ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، ساختا، ناچار ماشىنا - سايمانلارنى كىرگۈزۈشنىڭ ئالدىنى ئالدى، مال سېتىش نۇقتىلىرىنى توققۇز يېزا-بازارغا كېڭەيتىپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ۋە چاتما سايمانلارنى ئىشىك ئالدىغىچە يەتكۈزۈپ بېرىپ، خېرىدارلارنى ...

ئالتاي چوڭ قۇيرۇقلۇق قويى قۇمۇل شەھىرىنىڭ تەڭرىتاغ يېزىسىدا ماكانلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئابدۇرېھىم راخمان، ئەركىن زاكىر** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرىنىڭ ... كۋادرات مېتىر كۆلەمدە پارنىك قوتان سالدى. ئىككى قوچقار، 50 ساغلىق تېخنىكىلىق تەلەپ بويىچە ئۇرۇقلۇق ...

ئابدۇرېھىم راخمان، ئەركىن زاكىر خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرىنىڭ تەڭرىتاغ يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، چارۋىچىلىق سىلىنىمىسىنى كۆپەيتىپ، ئالتاي چوڭ قۇيرۇقلۇق قويىنى كىرگۈزۈپ يەرلەشتۈرۈپ، ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

بۇ يېزا چارۋىچىلىقنى ئاساس، دېھقانچىلىق ۋە باشقا كەسىپلەرنى قوشۇمچە قىلىدىغان، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاساسلىق كىرىمى چارۋىچىلىقتىن كېلىدىغان تاغلىق يېزا. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ يېزىنىڭ چارۋا مال سانى كۆرۈنەرلىك ئاشقان بولسىمۇ، لېكىن چارۋا ماللارنىڭ سۈپىتى چېكىنىپ كەتكەنىدى. بۇ خىل ئەھۋالغا ئاساسەن، يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى جىددىي تەدبىر قوللىنىپ، 50 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ ئالتاي ۋىلايىتىدىن 30 تۇياق چوڭ قۇيرۇقلۇق قوچقار كىرگۈزۈپ، ئىككىنى يېزىلىق مال دوختۇرلۇق پونكىتىغا قالدۇرۇپ، قالغىنىنى چارۋىچى ئائىلىلەرگە تەقسىم قىلىپ بەردى. مال دوختۇرلۇق پونكىتىغا 50 تۇياق تاللانغان يەرلىك ساغلىق سېتىۋېلىپ، قوچقار يېتىشتۈرۈش مەيدانى قۇردى. يېزىلىق ھۆكۈمەت قوچقار يېتىشتۈرۈش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن 120 50 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ

... سالدى. ئىككى قوچقار، 50 ساغلىق تېخنىكىلىق تەلەپ بويىچە ئۇرۇقلاندۇرۇلۇپ، ماددىسى يۇقىرى ئۇرۇقلۇقلار بىلەن بېقىلغانلىقتىن، 1995-يىلى ساغلىقلارنىڭ بوغاز بولۇش نىسبىتى % 100 كە، 1996-يىلى تۇغۇلەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى % 100 كە يەتتى. نەسىل ئۆزگىرىشى % 50 تىن % 67 كىچە بولۇپ، تۇغۇلەرنىڭ تۇغۇلغان ۋاقىتتىكى ئېغىرلىقى 3.5 — 4 كىلوگرام، ئالتە ئايلىق ۋاقتىدىكى ئېغىرلىقى 15 — 18 كىلوگرامغا يەتتى. بۇ يېزا يەنە مەيدانىنىڭ يەم-خەشەك مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ئاقتاش يايلىقىدا 200 مو ئوتلاق بازىسى بىنا قىلدى. بۇنىڭ بىلەن 1995-يىلىدىكى 50 تۇياق ساغلىق كۆپىيىپ، 1996-يىلى 100 تۇياققا يەتتى. 15 قوچقار يېتىشتۈرۈلۈپ، ئون تۇياق قوچقار چارۋىچىلارغا سېتىپ بېرىلدى. بۇنىڭ بىلەن سىرتتىن قوچقار كىرگۈزۈش ئازىيىپ، نەسىللىك قوچقار بىلەن تەمىنلەش ئىشقا ئاشتى. ھازىر بۇ يېزا ئالتاي چوڭ قۇيرۇقلۇق قوي نەسلىنى كېڭەيتىشنىڭ ياخشىلىقىنى تونۇپ يېتىپ، 2000-يىلغىچە % 70 قوينى ئالتاي چوڭ قۇيرۇقلۇق قويغا ئۆزگەرتىپ بولۇشقا تىرىشماقتا.

كورلا شەھەرلىك «تەڭرىتاغ» سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان بازارلاردا سېتىلىۋاتقان تاۋارلارنىڭ سۈپىتىنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ، ياسالغان ساختا، ناچار تاۋارلارنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئەتىنى ھەقىقىي قوغدىدى.

سۈرەتتە: ئۇلار بازاردىكى تاۋارلارنى تەكشۈرمەكتە.

ئەخمەت ھوشۇر فوتوسى

قوغان كەنتىدىكى دېھقانلار قوشۇمچە كەسىپكە قىزىقماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېشىت زۇنۇن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيە بارىن يېزا قوغان كەنتىدىكى دېھقانلار سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىش ئېڭىنىڭ پەيدىنپەي ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، تۈرلۈك قوشۇمچە كەسىپ بىلەن شۇغۇللانماقتا. ھازىرغىچە بۇ كەنتتە بورداقچىلىق، ئاشپەزلىك، ناۋايلىق، لەڭپۇڭچىلىق، تۈرلۈك قول ھۈنەرۋەنچىلىك، سودا، سوغۇق ئىچىملىك، قاتناش-ترانسپورت كەسپىي بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار 114 كە يەتتى، ئۇلار ئۆتكەن بىر يىلدا 218 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. بۇ يىل ئۇلارنىڭ سېپىگە يەنە 31 كىشى قوشۇلدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ توقسۇ ناھىيىلىك مالىيە ئىدارىسى يېقىندا 25 خادىمنى ئاساسىي قاتلامغا ئەۋەتىپ تەكشۈرۈپ ئىنقىلاش ئارقىلىق، ھەر خىل ئاپەت تۈپەيلىدىن دېھقانچىلىقى ئېغىر زىيانغا ئۇچرىغان دېھقانلارنىڭ 300 مىڭ يۈەن دېھقانچىلىق بېجىنى

چاقىلىق ناھىيىسى بولتۇر كۈزدىن بۇيان 2 مىليون 900 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ناھىيە بازىرىدىكى ئاساسلىق يوللار ۋە بىر قىسىم يېزا-بازار يوللىرىنى كېڭەيتىپ ۋە قايتىدىن ياساپ، ناھىيە ۋە يېزا-بازارلارنىڭ قاتنىشىنى راۋانلاشتۇردى.

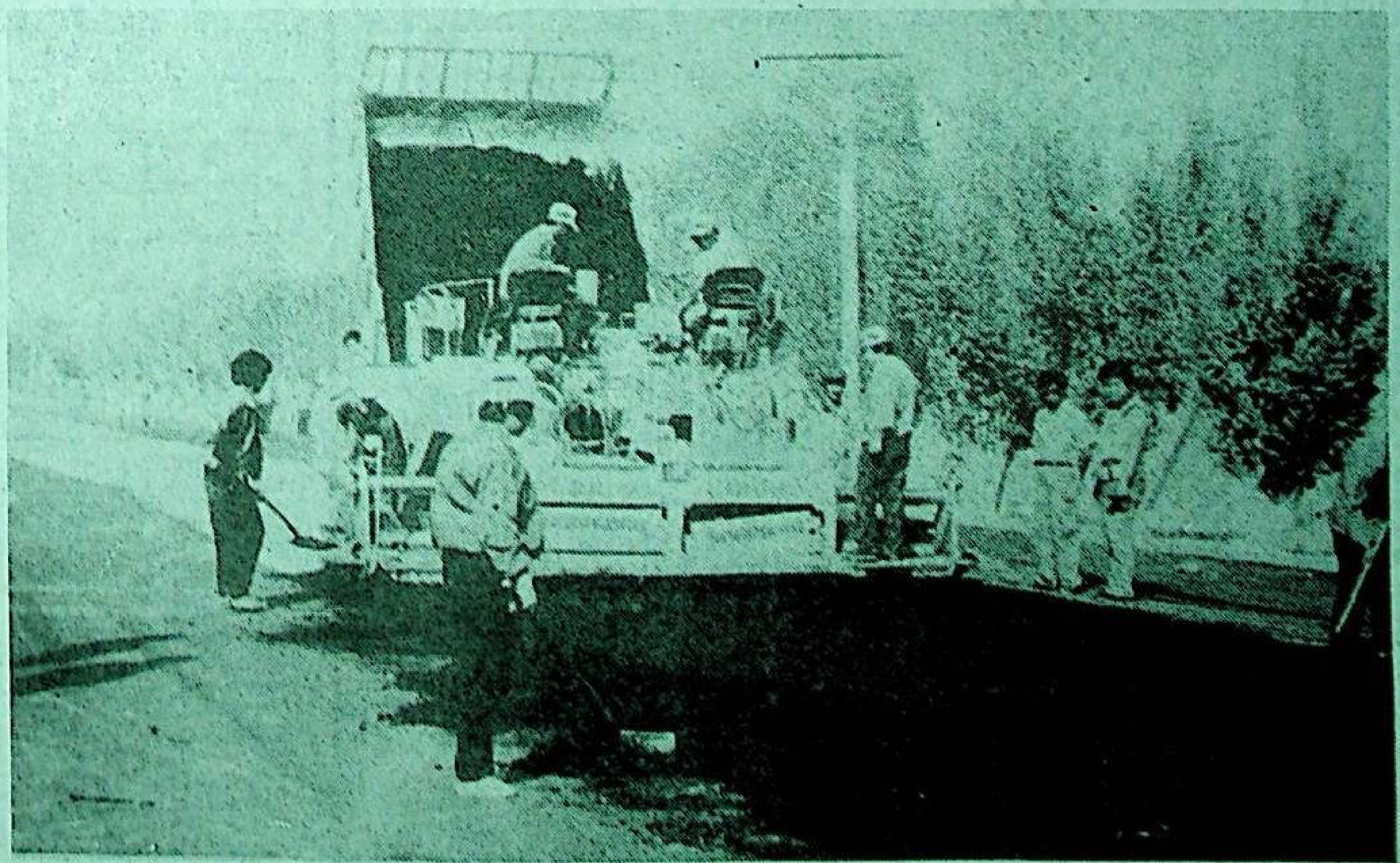

سۈرەتتە: ئىشچىلار يولغا ئاسفالت ياتقۇزماقتا.

تۇردى ھاشىم فوتوسى

ئىشلىتىلگەن ماشىنىلىرى ۋە چاتما سايمانلارنى ئىشلىك ئالدىنچە يەتكۈزۈپ بېرىپ، خېرىدارلارنى رازى قىلدى ھەم ئۇلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كارخانا ئۆتكەن يىلدىن بۇ يىل 4 - ئايغىچە سېتىش ئومۇمىي سوممىسىنى 9 مىليون 70 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئالدىنقى يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 3 مىليون 170 مىڭ يۈەن ئاشۇردى. ئۇنىڭدىن باشقا، بۇ كارخانا يەنە خەندەن پولات - تۆمۈر شىركىتىنىڭ تەجرىبىلىرىنى كارخانىنىڭ ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىلەن چىقىمنى تېجەپ ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، 4 - ئايغىچە 15 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك چىقىمنى تېجەپ قالدى. بۇ كارخانا يەنە بۇ يىل 1 - پەسىلدە 45 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىپ، يىللىق پايدا پىلانىنىڭ % 90 نىنى ئورۇنداپ بولدى.

كەچۈرۈم قىلىپ، ئۇلارنى غەمدىن خالاس قىلدى.

نىياز ساتتار

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ قاراقاش بازىرى يېقىندا 3097 نامرات ئائىلىدىن 182 ئائىلىنى دەسلەپكى قەدەمدە بېيىتىش نۇقتىسى قىلىپ، ئۇلارغا 180 مىڭ يۈەن تەرەققىيات مەبلىغى تارقىتىپ بەردى.

غوجىئابدۇللا مەتىمىن
ئازادگۈل توختىمۇھەممەت

△ شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش-قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى يېزا ئىگىلىك 3 - شىسىنىڭ 53 - تۇەنى بۇ يىل 1320 مو يەرگە مېۋىسىز كۆچەت، 680 مو يەرگە مېۋىلىك كۆچەت تىكىپ، ئورمانچىلىق تەرەققىياتى ئۈچۈن پۇختا ئاساس ياراتتى.

ھەسەنجان قارى

△ ئاراتۇرۇك ناھىيە تۆزكۆل يېزا ئىگىلىك بانكىسى 600 مىڭ

ئامېرىكا شېرىكچىلىكىدىكى شىنجاڭ تەبىئىي بۇلاق تەرەققىيات شىركىتىنىڭ مىنېرال سۇ ئىشلەش زاۋۇتى 4 - ئاينىڭ 28 - كۈنى رەسمىي ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتى. ئىش باشلاش مۇراسىمغا قاتناشقان ... يۇقىرى باھا بەردى.

بۇ شىركەتنىڭ «بۇغدا» ماركىلىق مىنېرال سۇ ئىشلەش زاۋۇتىنىڭ يىللىق مەھسۇلات مىقدارى 3000 تونىنا بولىدۇ ۋە خېلى يۇقىرى ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلىدۇ.

غۇلجا ناھىيىلىك مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى پوپايكا توقۇش كارخانىسى قۇرۇپ، ئىش كۈتۈپ تۇرغانلارنىڭ خىزمىتىنى ھەل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىلىك مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى بىر قىسىم مەبلەغ ئاجرىتىپ بىر ئاپتوماتىك يىپ يۆگەش ماشىنىسى ۋە ئۈچ توقۇش ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، پوپايكا توقۇش كارخانىسى قۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش كۈتۈپ تۇرغان پەرزەنتلىرىنى ئورۇنلاشتۇردى. ئۇلار ئىككى ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتا بۇيان باللار پوپايكىسىدىن 500 نى توقۇپ ساتتى.

دېھقانلار ئۈچۈن قىلىنغان ئەمەلىي ياردەم

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلىنىڭ** خەۋەر قىلىشىچە، باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ تەرەققىيات ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش نۇقتىسى بولغان ياتۇر يېزىسىدىكى 16 ئائىلىلىك دېھقانغا 3000 كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇتنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ تېرىلغۇ ئىشلىرىغا ئەمەلىي ياردەم بەرگەن.

يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، ئەتىيازلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلىشىغا زور كۈچ بىلەن مەدەت بەردى.

تاھىر ئىسمائىل

△ خېجىڭ ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ئىدارىسى ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىدىن 4 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە 12 قارار كۇرس ئېچىپ، 383 يېزا، كەنت كادىرلىرى ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇش خادىملىرىنى يېڭى بوغالتىرلىق تۈزۈمىگە ئائىت بىلىملەر بىلەن تەربىيىلىدى.

تۇردى ئەبەيدۇللا

△ لوپ ناھىيىسى دول يېزا باش كۆتەمە كەنت پارتىيە ياچېيكىسى يېقىندا دېھقانلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، 145 مو بوز يەر ئېچىپ، تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتتى.

ئابدۇللا توختىۋېلى

△ ئاتۇش شەھىرىنىڭ كاتتايلاق يېزىسىدىكى ئالدىن بېيىغان دېھقانلار 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 20 سۇلياۋ يوپۇق يېپىش، ئورۇق سېلىش ماشىنىسى سېتىۋالدى.

تۇرغۇن پەيزۇللا

△ پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ شاپتۇل يېزىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان توققۇز قارار كۇرس ئېچىپ، 1196 ئادەم (قېتىم)نى يېزا ئىگىلىكىدە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىدى.

ياسىن تاھىر

△ ئاقسۇ شەھىرى بەشتوغمەن يېزىلىق باغ زاۋۇتى بۇ يىل 1 - ئايدىن 3 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 298 مىڭ 675 كىلوگرام باغ تارتىپ سېتىپ، 2 مىليون 750 مىڭ يۈەن كىرىم قىلىپ، بۇ يىللىق ۋەزىپىسىنىڭ % 91.7 نى ئورۇنداپ بولدى.

سابىت ساماق

يېشىل مەيداندا قايتا كارامەت كۆرسىتىش

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام ئىمىن

5 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ ئوتتۇرا ياش، ياشانغانلار پۇتبول كوماندىسى بىلەن شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش زاۋۇتىنىڭ ئوتتۇرا ياش، ياشانغانلار پۇتبول كوماندىسى شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» پولات - تۆمۈر باش زاۋۇتى پۇتبول مەيدانىدا بىر مەيدان دوستلۇق مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ، ھەر مىللەت پولات - تۆمۈر ئىشچىلىرىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ ئوتتۇرا ياش، ياشانغانلار كوماندىسى 50-، 60 -، 70- يىللاردا شىنجاڭ پۇتبول كوماندىسىدا توپ ئوينىغان، مەملىكەت ئىچىدە كۆپ قېتىم شۆھرەت قازانغان داڭلىق پۇتبولچىلاردىن ئەخمەتجان نىياز، سوڭ جيەنجياڭ، ئەخمەت خېلىل، بارى قاتارلىق 20 نەچچە كىشىدىن تەشكىللەنگەندى. «1 - ئاۋغۇست» پولات-تۆمۈر باش زاۋۇتى پۇتبول كوماندىسىمۇ ئەينى ۋاقىتتا شىنجاڭنىڭ پۇتبول ھەرىكىتىنىڭ تەرەققىياتىغا كۆپ كۈچ قوشقان مۇنەۋۋەر تەنھەرىكەتچىلەر بار ئىدى.

مۇسابىقە باشلاندى، تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسىدىكىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە يېشى قارشى تەرەپنىڭكىدىن خېلى چوڭ بولسىمۇ تېخنىكىسى ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، كىچىك پاس ئويناپ، قارشى تەرەپنى خېلىلا تەمتىرىتىپ قويدى. پولات-تۆمۈر كوماندىسى بىر مەزگىل مۇداپىئەدە تۇرغاندىن كېيىن، قارشى تەرەپنىڭ ھېرىپ قالغانلىقىدىن پايدىلىنىپ ئاۋۋال بىر توپ كىرگۈزدى. بۇ ۋاقىتتا تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسىنىڭ يېتەكچىسى، ھازىرقى شىنجاڭ پۇتبولچىلار جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى لىتىپ ئەزىمەت مەيداندىكى 50 تىن ئاشقان ئۈچ ماھىرنىڭ ئورنىغا سابىر قاتارلىق 40 ياش ئۆپچۆرىسىدىكى ئۈچ ماھىرنى ئالماشتۇردى. ئۇلار مەيدانغا چىققاندىن كېيىن ياخشى ماسلىشىپ، ئۇستىلىقىنى قولغا كەلتۈردى ۋە ئارقا-ئارقىدىن قارشى تەرەپكە ئوتتۇز توپ كىرگۈزۈپ، ئالدىنقى يېرىم مەيداننى ئاخىرلاشتۇردى. ئەينى يىللاردا يېشىل مەيداندا كارامەت كۆرسەتكەن بۇ پېشقەدەم تەنھەرىكەت-چىلەر ھەربىر توپنى ئۇرالىغاندا ئېپچىللىك بىلەن تەپكەندە، مەيداندىكى تاماشىبىنلار ئۇلارنىڭ يۇقىرى ماھارىتىگە ئالقىش ياغدۇراتتى. كېيىنكى يېرىم مەيداندا تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسى يەنىلا ياشتا بىر ئاز چوڭراق ماھىرلارنى مەيدانغا كىرگۈزدى. پولات - تۆمۈر كوماندىسى قارشى تەرەپنىڭ ئاتىكە يۈگۈرۈلمە سىلكىدەك ئاجىزلىقىدىن پايدىلىنىپ، ئارقا - ئارقىدىن ئىككى توپ كىرگۈزدى. نەتىجىدە تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسى ئۈچكە قارشى تۆت نەتىجە بىلەن بۇ مەيدان دوستلۇق مۇسابىقىسىنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈردى.

50 - يىللاردا شىنجاڭ پۇتبول كوماندىسىنىڭ ۋارتاي بولغان ئەخمەتجان نىياز بۇ يىل 59 ياشقا كىرگەن بولسىمۇ، پۈتۈن مەيدان مۇسابىقىگە تولۇق قاتنىشىپ، تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسىنىڭ ۋارتاسىنى ئوبدان ساقلىدى. ئۇ بىر قانچە توپنى ئېپچىللىك بىلەن تۇتۇۋالغاندا تاماشىبىنلار جوشقۇن سىلىپ ئۇزۇنغا مەدەت بەردى. مۇسابىقە ئاخىرلاشقاندا بۇ پېشقەدەم تەنھەرىكەتچىلەر بىر يەرگە جەم بولۇپ، ئەينى ۋاقىتتىكى كەچۈرمىشلىرى ھەققىدە كەڭ-كۇشادە پاراڭلاشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى، تەنتەربىيە كومىتېتى كوماندىسىنىڭ يېتەكچىسى ئابلىز باقى بۇ مەيدان مۇسابىقە ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ مۇسابىقىنى ئۇيۇشتۇرۇشتىكى مەقسەت، بىرىنچىدىن، «1 - ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمىنى تەبرىكلەش، ئىككىنچىدىن، ئومۇم خەلق ساغلاملىق پىلانىنى ئاكتىپ يولغا قويۇش؛ ئۈچىنچىدىن، ياشلار - ئۆسمۈرلەرنى پېشقەدەم تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ جان تىكىپ باتۇرلارچە ئېلىشىش روھىدىن ئۆگىنىپ، شىنجاڭنىڭ تەنتەربىيە ئىشلىرىغا تۆھپە قوشۇشقا رىغبەتلەندۈرۈش.

شۇنداق، بىزنىڭ بۇ پېشقەدەم پۇتبولچىلىرىمىز ئەينى يىللاردا شىنجاڭنىڭ پۇتبول ھەرىكەت سەۋىيىسىنى مەملىكەتنىڭ ئىلغار سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈپ، بىر مەھەل دەۋر سۈرگەنىدى. لېكىن، ھازىر شىنجاڭدا مەملىكەتلىك مۇسابىقىگە قاتناشقۇدەك بىرەر كوماندا يوق. بۇ ئەھۋال پۇتبولخۇمار شىنجاڭ خەلقىنى تولىمۇ ئەپسۇسلاندۇرىدۇ. بىز مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ پېشقەدەم پۇتبولچىلىرىمىزنىڭ روھىدىن ئىلھاملىنىپ، شىنجاڭنىڭ پۇتبول ھەرىكىتىنى بالدۇراق مەملىكەتكە يۈزلەندۈرۈشكە، شۇنداقلا كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ پېشقەدەملەرنىڭ ئىزىنى بېسىپ، پۇتبول ھەرىكىتىگە ئىشتىياق باغلاپ، شىنجاڭنىڭ پۇتبول ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا كۈچ چىقىرىشىغا تىلەكداشمىز.

پەزىلەتنىڭ كۈچ - قۇدرىتى

ئىمىن توختى

ئەدىبىي سۆھبەت

كادىرلاردا، خۇسۇسەن رەھبىرىي كادىرلاردا يۈكسەك پەزىلەت بولۇشى لازىم. يۈكسەك پەزىلەت رەھبىرىي كادىرنىڭ ئاممىنى ئىتتىپاقلاشتۇرىدىغان، ئاممىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ۋە ئاممىنى يېتەكلەيدىغان مۇھىم كۈچتۇر. ئۇنداقتا، رەھبىرىي كادىرلار ئۆزىدە قانداق يۈكسەك پەزىلەتنى يېتىلدۈرۈشى كېرەك؟ ئۇ بولسىمۇ، دۇرۇس ئادەم بولۇش، پاك ئەمەلدار بولۇش، پۇختا، ئەمەلىي ئىشلەشتىن ئىبارەت.

رەھبىرىي كادىرلار دۇرۇس ئادەم بولۇشى كېرەك. چۈنكى، رەھبىرىي كادىرلار ئاممىنىڭ يېتەكلىگۈچىسى ۋە يول باشلىغۇچىسىدۇر. رەھبىرىي كادىرلار ئالدى بىلەن ئوچۇق - يورۇق، ئىچى - تېشى بىردەك بولۇشى، يۇقىرىغىمۇ، تۆۋەنگىمۇ ئوخشاش بولۇشى، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشى، شەخسىيەتسىز، خالىس - ئادىل، ھە دېسىلا، ئۆزىنى ۋە قىلغان ئىشىنى داڭلاپ يۈرمەيدىغان، مۇھەببەت - نەپرىتى ئېنىق، خەلقنىڭ دەرد - ھالىغا يېتىدىغان، كەڭ قورساق، باشقىلارغا خەيرىخاھلىق قىلىدىغان، ئۆزىنىڭ سەممىيىتى ۋە ئەمەلىي خىزمىتى ئارقىلىق خاتا چۈشەنچىدە بولغان ۋە تاپا - تەنە قىلغانلارنى قايىل قىلىدىغان بولۇشى كېرەك. رەھبىرىي كادىرلار بىلەن ئاممىنى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت پەقەت چاكار بىلەن خوجايىن مۇناسىۋىتىدىنلا ئىبارەت. ئۇنى ھەرگىز ئاستىن - ئۈستىن قىلىۋېتىشكە بولمايدۇ. ھازىر بەزى يولداشلار باشقىلارغا يۇقىرى، قاتتىق تەلەپ قويىدۇ، ئۆزىگە بولسا تۆۋەن، بوش تەلەپ قويىدۇ؛ باشقىلارنى چىڭ تۇتىدۇ، ئۆزىگە بولا - بولماس ئىش كۆرىدۇ؛ بۇ، ئۆزىنى ئۆزى خاراب قىلغانلىقتۇر. رەھبىرىي كادىرلاردا ئۇلۇغۋار غايە، ئارزۇ-ئىستەك بولۇشى، ئۆزىنى - ئۆزى ھۆرمەتلىشى، ئۆزىنىڭ ئىناۋىتىنى ئۆزى ساقلىشى، ئۆزىنى دائىم ئاگاھلاندۇرۇپ، ئۆزىنىڭ قىلمىش - ئەتمىشلىرىنى قانۇن-نىزاملارغا، پارتىيە ، ھۆكۈمەتنىڭ سىياسەت-بەلگىلىمىلىرىگە سېلىشتۇرۇپ تەكشۈرۈپ، ئۆزىنى ئۆزى چەكلەپ تۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى لازىم. سۆز-ھەرىكەتتە دائىم ئېھتىياتچان، ھەر ۋاقىت سەگەك ۋە ھوشيار بولۇشى لازىم. دۇرۇس ئادەم بولغاندىلا كۆڭۈل ئازادە بولۇپ، ساغلام كەيپىياتنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

رەھبىرىي كادىرلار پاك ئەمەلدار بولۇشى كېرەك. پارتىيىنىڭ كادىرلىرى پاك - دىيانەتلىك بولۇشنى ئۆز ئىشىدا مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ ئۇلى، ئالىيجاناب روھ تۇرغۇزۇشنىڭ جېنى قىلىشى لازىم. رەھبىرىي كادىرلار ھەر قانداق چاغدا قىيىنچىلىق، مۇشكۈلاتلارغا چىدايدىغان، دۆلەت ۋە خەلققە تۆھپە قوشۇشنى ھالاۋەت بىلىدىغان، خەلقنى يېتەكلەپ ئورتاق بېيىشنى ئۆزىنىڭ 1 - مەسئۇلىيىتى ۋە بۇرچى دەپ بىلىدىغان بولۇشى كېرەك. دۆلەتنىڭ ئەھۋالى، خەلقنىڭ ھالى بىلەن كارى بولماي، ھەشەمەتچىلىك، سۈلەتۋازلىق قىلىدىغان، ئەيش- ئىشرەت، كەيپ - ساپاغا بېرىلگەنلەر ھامان بىر كۈنى جەمئىيەتنىڭ، خەلقنىڭ سوغۇق مۇئامىلىسىگە ئۇچرايدۇ، ئاممىنىڭ نەزەرىدىن چۈشۈپ قالىدۇ. ھوقۇق، ئەمەلنى مال - دۇنيا توپلاشنىڭ دەسمايىسى، دەپ قارايدىغان ۋە شۇنداق قىلىدىغان كىشىلەرنى ئاما ئادەم قاتارىدا كۆرمەيدۇ. رەھبىرىي كادىرلارنىڭ شەخسىي مەنپەئەتى بولۇشقا يول قويۇلىدۇ، لېكىن، رەھبىرىي كادىرلار جاپاغا چىداپ كۆرۈش قىلىش، ئاددىي - ساددا ياشاش ئەنئەنىسىنى مەڭگۈ تاشلىۋەتمەسلىكى ۋە ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمەسلىكى، راھەت- پاراغەتكە، كەيپ - ساپاغا بېرىلىپ چىرىپ كەتمەسلىكى لازىم. خەلق ئاممىسى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك بولۇشنى سەممىي ئۈمىد قىلىدۇ. ئاچكۆز، ئۆزىنىلا سەمرىتىشنى ئويلايدىغان نەپسانىيەتچىلەرنى كۆزىگە ئىلمايدۇ. رەھبىرىي كادىرلار ئاڭلىق ھالدا تارىخنى ئەينەك قىلىپ، ئاددىي - ساددا ياشاش، ئىقتىسادچىل بولۇشنى شەرەپ بىلىشى كېرەك.

رەھبىرىي كادىرلار پۇختا، ئەمەلىي ئىشلىشى كېرەك. ھازىر بەزى پارتىيىلىك كادىرلار پۇختا، ئەمەلىي ئىشلىمەيدۇ. «ئەمەلدار»لىق تاجىسىنى كىيىۋېلىپ خىزمەتكە چوڭقۇر چۆكمەي لاغايلاپ يۈرۈيدۇ. تۈرلۈك چارە - ئاماللار بىلەن شەخسىي مەنپەئەت قوغلىشىدۇ، ئەمەلنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ساختىپەزلىك قىلىپ ھەر تەرەپكە شاپاشلايدۇ، يۇقىرىغا ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېيتماي، يالغانچىلىق، ساختىپەزلىك، مۇبالىغىچىلىك قىلىپ، تۆۋەننى ئالداپ، ئاممىنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سېلىۋاتىدۇ. بۇ، پارتىيىمىزنىڭ جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتىن ئىبارەت تۈپ مەقسىتىگە زىت يول تۇتقانلىقتۇر. كوممۇنىستلار كىم ئۈچۈن «ئەمەلدار» بولىدىغانلىقىنى ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقى كېرەك. «ئەمەلدار بولۇش.»تىكى - تەكتىدىن ئېيتقاندا، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنىڭ، دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش، خەلقنى بېيىتىشنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈندۇر. كومپارتىيىنىڭ كادىرى بولغان كىشى چوقۇم ئەمەلدار بولۇش بىلەن پۇختا، ئەمەلىي ئىشلەشنى زىچ بىرلەشتۈرۈشى ھەمدە ئۆزىنى كەسىپكە بېغىشلاشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇشى كېرەك. بىر رەھبىرىي كادىر پۈتۈن زېھنىي قۇۋۋىتىنى ئەمەلىي، پۇختا ئىشلەشكە قارىتىپ، ئىجتىھات بىلەن قېتىرقىنىپ ئىشلىگەندىلا، ئاندىن ئۆز ۋەزىپىسىنىڭ ئۆھدىسىدىن چىقالايدۇ. ئاندىن زور نەتىجە يارىتىپ ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئىگە بولالايدۇ ۋە تېگىشلىك ئورۇنغا ئېرىشەلەيدۇ. تارىخ ئىسپاتلىدىكى، پۇختا، ئەمەلىي ئىشلەيدىغانلار ئاممىنىڭ تەشكىلىنىڭ ھۆرمىتىگە نائىل بولىدۇ. شۇڭا ھەر بىر كادىر دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش، خەلقنى بېيىتىش ئۈچۈن پارلاق زېھنى...

نېمە ئۈچۈن ئومۇم خەلق ساغلاملىق پىلانى يولغا قويۇلىدۇ؟

پەن - تېخنىكىنىڭ تەرەققىياتى، ئىگىلىكنىڭ گۈللىنىشى، جەمئىيەتنىڭ ئالغا بېسىشى تۈپ ئاساسىدىن ئېيتقاندا خەلقنىڭ ساپاسىنىڭ ئۆسۈشىگە باغلىق. خەلقنىڭ ساپاسى ئىدىيىۋى ئەخلاق ساپاسى، پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسى ۋە تەن ساپاسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. تەن ساپاسى ئىدىيىۋى ئەخلاق ساپاسى ۋە پەن- تېخنىكا - مەدەنىيەت ساپاسىنىڭ ماددىي ئاساسى. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، خەلقنىڭ ...

ئەمەس. مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا ئېلىمىز ياشانغانلار جەمئىيىتىگە قەدەم قويىدۇ. ئەگەر بىر قەدەر يۇقىرى ئىجتىمائىي ساغلاملىق سەۋىيىسى بولمىسا، جەمئىيەت، ئائىلە ۋە شەخسىي تۇرمۇشتا نۇرغۇن مەسىلە كېلىپ چىقىدۇ. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، ئومۇم خەلق ساغلاملىق پىلانىنى تۈزۈش ۋە ئۇنى يولغا قويۇش ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا مۇناسىۋەتلىك بولۇپلا ...

سايپاسى ۋە پە ن- تېخنىكا - مەدەنىيەت سايپاسىنىڭ ماددىي ئاساسى. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، خەلقنىڭ تەن سايپاسىنى ئۆستۈرۈش سوتسىيالىستىك ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئۇل قۇرۇلۇشى ھېسابلىنىدۇ.

ئېلىمىزنىڭ «ئاساسىي قانۇنى»دىكى «دۆلەت تەنتەربىيە ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرىدۇ، ئاممىۋى خاراكتېرلىك تەنتەربىيە ئىشلىرىنى قانات يايدۇرىدۇ،خەلقنىڭ تەن سايپاسىنى ئۆستۈرىدۇ» دېگەن بەلگىلىمە ئېلىمىز تەنتەربىيە ئىشلىرى تەرەققىياتىنىڭ تۈپ يۆنىلىشىنى بەلگىلەپ بەردى؛ ئاممىۋى خاراكتېرلىك تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش ۋە خەلقنىڭ تەن سايپاسىنى ئۆستۈرۈش — ئېلىمىز تەنتەربىيە ئىشلىرىنىڭ تۈپ نۇقتىسى ۋە ئاساسىي ۋەزىپىسى ئىكەنلىكىنى بەلگىلىدى. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، ئومۇم خەلق ساغلاملىق پىلانىنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇش، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ خەلقنىڭ تەنتەربىيە بىلەن شۇغۇللىنىش ھوقۇقىنى قوغداپ ۋە كاپالەتلەندۈرۈپ ھەقىقىي تۈردە خەلق مەنپەئىتىنى كۆزلىگەنلىكىنىڭ ئىپادىسى.

دۆلەتنىڭ ستاتىستىكىلىق ماتېرىياللىرىغا ئاساسلانغاندا، ئېلىمىزدە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئومۇمىي سەۋىيىسى ئۆسكەن شارائىتتا خەلقنىڭ تەن سايپاسى قۇرۇلۇشى ۋە ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتى نىسپىي ھالدا ئارقىدا قالدى. خەلقنىڭ تەن سايپاسى ۋە سالامەتلىك ئەھۋالى تېخى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئېھتىياجىغا ماس ساغلاملىق پىلانىنى تۈزۈش ۋە ئۇنى يولغا قويۇش ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا مۇناسىپ بولۇپلا قالماي،يەنە تۇمەنمىڭلىغان ئائىلىلەرنىڭ بەختىگىمۇ مۇناسىۋەتلىك. ئومۇم خەلق ساغلاملىق پائالىيىتىنى كەڭ ۋە چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش ئەنئەنىۋى تۇرمۇش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشتە، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، خەلقنىڭ كۈنسايىن ئېشىۋاتقان بەدەن چېنىقتۇرۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشتا، ئومۇم خەلقنىڭ تەن سايپاسىنى ئاشۇرۇپ، ئىجتىمائىي مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى بېيىتىپ، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ. ھازىردىن باشلاپ كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بولغان ۋاقىت - ئېلىمىزنىڭ ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئاچقۇچلۇق مەزگىلى. مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا ھاللىق تۇرمۇش نىشانىغا يېتىشتە تەنتەربىيە كەم بولسا بولمايدىغان مەزمۇندۇر. شۇڭا پۈتۈن جەمئىيەتنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ، ئومۇم خەلق ساغلاملىق پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش، خەلقنىڭ تەن سايپاسىنى ئاشۇرۇش — ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئالغا سىلجىتىش ۋە جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىكى مۇھىم ستراتېگىيىلىك تەدبىر، ئۇ، دۆلەتنىڭ گۈللەپ روناق تېپىشى، ئەۋلادلارنىڭ ساغلام، بەختلىك بولۇشىدا چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە.

ماتېرىيالدىن

خېجەك تۆمۈر يول كىنوخانىسىنىڭ ئالدىدىكى رەسىم تاختىسىغا قەدىردان يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ،ھايات ۋاقتىدا تارتىلغان تارىخىي خاراكتېرلىك سۈرەتلىرى قويۇلۇپ كۆپلىگەن كىشىلەرنى جەلپ قىلدى.

سۈرەتتە: كىشىلەر يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىش ئىزلىرى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن سۈرەتلەرنى كۆرمەكتە. **ئەخمەت ھېمىت فوتوسى**

تۇرسۇن قۇربان فوتوسى

هازىرقى ناخشىلىرىمىز توغرىسىدا

ئۆمەر قادىر

ناخشا — ئىنسان ھېسسىياتىنىڭ لىرىك ساداسى.ناخشا — روھنىڭ قانات چىقىرىپ پەرۋاز قىلىشى، شۇڭلاشقا تومۇردىكى قانلارنىڭ ئولدۇقلاپ قايىنىشى. شۇڭا ئىنسانلار ناخشىنى ياخشى كۆرىدۇ، ئارزۇ - ئارمانلىرى ۋە دەرت - پىراقلىرىنى ناخشا ئارقىلىق ئىزھار قىلىدۇ. ياخشى ناخشا ئەۋلادتىن ئەۋلادقا داۋاملىشىپ، سانسىزلىغان ئېغىزلار قەلبلەرنىڭ رىشتىسى بىر - بىرىگە ئۇلىنىشتۇرىدۇ. شۇڭا ئەڭ نازۇك سەنئەت شەكلى بولغان ناخشىنىڭ سېھرىي كۈچىنى ھەرگىز تۆۋەن مۆلچەرلەشكە بولمايدۇ.«ئانامنى ئەسلەپ»، «ئىز»، «سىرلىق تۇمان»، «ھايادۇر ئەڭ ئېسىل زىننەت»، «گۆھەر زىبەن» قاتارلىق ناخشىلار خەلققە زور ئېستېتىك زوق بېغىشلاپ، خەلقنىڭ مەنىۋى تەشنالىقىنى قاندۇردى. ئەمما كۆڭۈلنى غەش قىلىدىغان پاخپاق ناخشىلارمۇ ياۋا ئوت - چۆپلەردەك سەھنە، ئېكرانلىرىمىزدا پات- پاتلا پەيدا بولۇپ، سەنئىتىمىزنىڭ جەزبىدارلىقىغا، «ناخشا - ئۇسسۇل ماكانى»نىڭ ئىناۋىتىگە تەسىر كۆرسەتمەكتە. بۇنىڭ ئاساسىي ئامىللىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت:

بىرىنچى، ناخشىدىكى مەزمۇن تەكرارلىقى. ناخشا ھوزۇرلاندۇرۇش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە بولۇپلا قالماي، بەلكى بەلگىلىك ئىدىيىۋى مەزمۇن ئارقىلىق كىشى قەلبىنى تەسرلەندۇرۇش، ھاياجانلاندۇرۇشتەك ئالاھىدىلىككىمۇ ئىگە. ھەربىر ناخشىدا مۇئەييەن پىكىر بولغاندىلا،ئاندىن ھاياتىي كۈچىنى نامايان قىلالايدۇ. ھەم خەلقنىڭ كۆڭۈل تۆرىدىن ئورۇن ئالالايدۇ. لېكىن،ھازىر ئىجاد قىلىنىۋاتقان بەزى ناخشىلىرىمىزدا مەزمۇن تەكرارلىقى بىر قەدەر كۆپ. بولۇپمۇ ئانا، گۈل، ياشلىق، تولۇنئاي، كېچە دېگەندەك ناخشىلار ناھايىتى كۆپ سالماقنى ئىگىلەپ،تاماشىبىنلارنى زېرىكتۈرمەكتە.چۈنكى «ئاتام ئېيتقان بايىقى» دېگەندەك ئوخشاش مەزمۇندىكى ناخشىلار سەنئەتنىڭ بەدىئىي قىممىتىنى تۆۋەنلىتىپلا قالماي، ھوزۇرلانغۇچىلارغىمۇ يامان تەسىر بېرىدۇ. بىراق، بەزى ئىجادكارلىرىمىز ئابستراكت سۆزلەر، ۋەز - نەسىھەتلەر ۋە قۇرۇق بايانلاردىن باش كۆتۈرەلمەۋاتىدۇ. ئۇلار ھاياتنىڭ ئەگرى - توقاي يوللىرىنى، كىشىلەر قەلبىدىكى پاك سۆيگۈ ۋە ئىنتىلىشلەرنى، دەۋر ئالاھىدىلىكلىرىنى چوڭقۇر ۋە تەسىرلىك ئىپادىلەپ بېرەلمەۋاتىدۇ.

ئىككىنچى، ناخشا تېكىستىدىكى مەنتىقسىزلىق. ناخشا - تېكىستنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. تېكىست ياخشى بولمىسا ھەرقانچە ئېسىل ئاھاڭ بولسىمۇ، كىشىلەرنى ھوزۇرلاندۇرالمايدۇ.تېكىست بىلەن ئاھاڭ ئۆزئارا بىرىكىپ كەتكەندىلا،خەلق ئىچىگە تېز تارقىلىدۇ ۋە خەلق قەلبىگە سىڭىپ كېتىدۇ.بىزدە تېكىست يازغۇچىلار ناھايىتى كۆپ، ئەمما ياخشى تېكىست بەكمۇ ئاز، بەزىلەر ئەدەبىياتنىڭ نېمىلىكىنى، سەنئەتنىڭ نېمىلىكىنى، تېكىستنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ «يېڭى تېكىست»لەرنى ئىجاد قىلىپ، سەنئەتنىڭ نورمال تەرەققىياتىغا تەسىر كۆرسىتىۋاتىدۇ. مەسىلەن:

ناخشامنىڭ ساداسىنى
سەن يارىم ئاڭلارسەنمۇ،
كۆڭلۈمنىڭ ئارامىنى
چۈشىنەرسەنمۇ.
... ...

ھېچقانداق بەدىئىي قىممەتكە ۋە شېئىرىي ئالاھىدىلىككە ئىگە بولمىغان مۇشۇنداق مەنتىقسىز پاخپاق تېكىستلەر بىر مەزگىل ناھايىتى بازار تېپىپ، سەنئەتنىڭ ماھىيىتى ۋە قىممىتىنى چۈشەنمەيدىغان بىر قىسىم تاماشىبىنلىرىمىزنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى، ھەتتا بەزى ناخشىچىلىرىمىز مەرھۇم ئاتاقلىق شائىر تېيىپجان ئېلىيوپنىڭ «پۇشايمان» ناملىق تېكىستىنى بۇزۇپ ئېيتىپ، تۆت يىلدىن بۇيان «بازار تاپتى»،بۇنىڭغا قارشى ئىنكاسلارنىڭ ھېچقانداق رولى بولمىدى. ئەكسىچە بۇ ناخشا تېكىست بىلەن ھېسابلاشمايدىغان بىر قىسىم كىشىلەر تەلەپ قىلىپ ئاڭلايدىغان ناخشىغا ئايلاندى.كىشىلەرنى تەسىرلەندۈرۈپ، چوڭقۇر ئويغا سالىدىغان بۇ ئېسىل تېكىستنىڭ بۇزۇپ، ئۆزگەرتىلىپ ئېيتىلىشى ئۆز مىللىتىنىڭ ئەدەبىيات- سەنئىتىگە كۆڭۈل بۆلىدىغان ھەرقانداق كىشىنىڭ غەزىپىنى قوزغىماي قالمايدۇ.

ئۈچىنچى، تۈركچە، ئۆزبېكچە ئاھاڭلارنىڭ سىڭىپ كىرىشى. ئۇيغۇر ناخشىلىرى ئۆزىگە خاس مىلودىيىگە ۋە يۈكسەك سېھرىي كۈچكە ئىگە بولغانلىقى ئۈچۈن،چەكسىز بەدىئىي خۇسۇسىيەتنى شەكىللەندۈرگەن. ئەپسۇس، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان سەنئەتنى پۇل تېپىش ئۈزىنى ھالاندۇرۇشنىڭ دەسمايىسىگە ئايلاندۇرۇۋالغان بىر قىسىم «ئىجادىيەتچىلەر»ھەر خىل يوللار ئارقىلىق تۈركچە، ئۆزبېكچە ئاھاڭلارنى ئۆزىنىڭ شەخسىي مۈلكى قىلىۋېلىپ، ئاتالمىش «يېڭى ئىجادىيەت»لىرى قاتارىدا خەلققە «تەقدىم قىلماقتا». بۇ، ئۇيغۇر سەنئىتىگە قىلىنغان ھاقارەت. بۇ خىل ئاھاڭلارغا قانداق ئېسىل تېكىست سەپلىنىشتىن قەتئىينەزەر، ئۇ يەنىلا تۈرك ۋە ئۆزبېك خەلقىگە تەۋە سەنئەت ھېسابلىنىدۇ.شۇڭا ئىجادىيەتچىلەر سەنئىتىمىزنىڭ ساپلىقىنى قوغدىشى لازىم. بۇ، مۇقەررەركى، ئۇيغۇر ناخشا- مۇزىكىسىنىڭ تارىخىي تەرەققىياتىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ھالقىلىق مەسىلىدۇر.

تۆتىنچى، ئىگىسىز ناخشىلار. ھازىر رادىئو، تېلېۋىزىيىدە بېرىلىۋاتقان نۇرغۇن ناخشىلار ئىگىسىز يېتىم بالىغا ئوخشاپ قالماقتا. بەزى ناخشىلاردا تېكىست ئاپتورىنىڭ ئىسمى بار، مۇزىكا ئىشلىگۈچىنىڭ ئىسمى يوق؛ بەزى ناخشىلاردا پەقەت مۇزىكا ئىشلىگۈچى بىلەن ئورۇنلىغۇچىنىڭ ئىسمى بار، تېكىست ئاپتورىنىڭ ئىسمى يوق؛ يەنە بەزى ناخشىلاردا تېكىست ئاپتورىنىڭمۇ،مۇزىكا ئىشلىگۈچىنىڭمۇ ئىسمى يوق؛ پەقەت ئورۇنلىغۇچىنىڭلا ئىسمى بېرىلگەن. مەسىلەن، تاماشىبىنلار ياقتۇرۇپ ئاڭلايدىغان ئايتۇرسۇن نىياز ئىجراسىدىكى «مېھرىبان ئانام»، ئىززەت

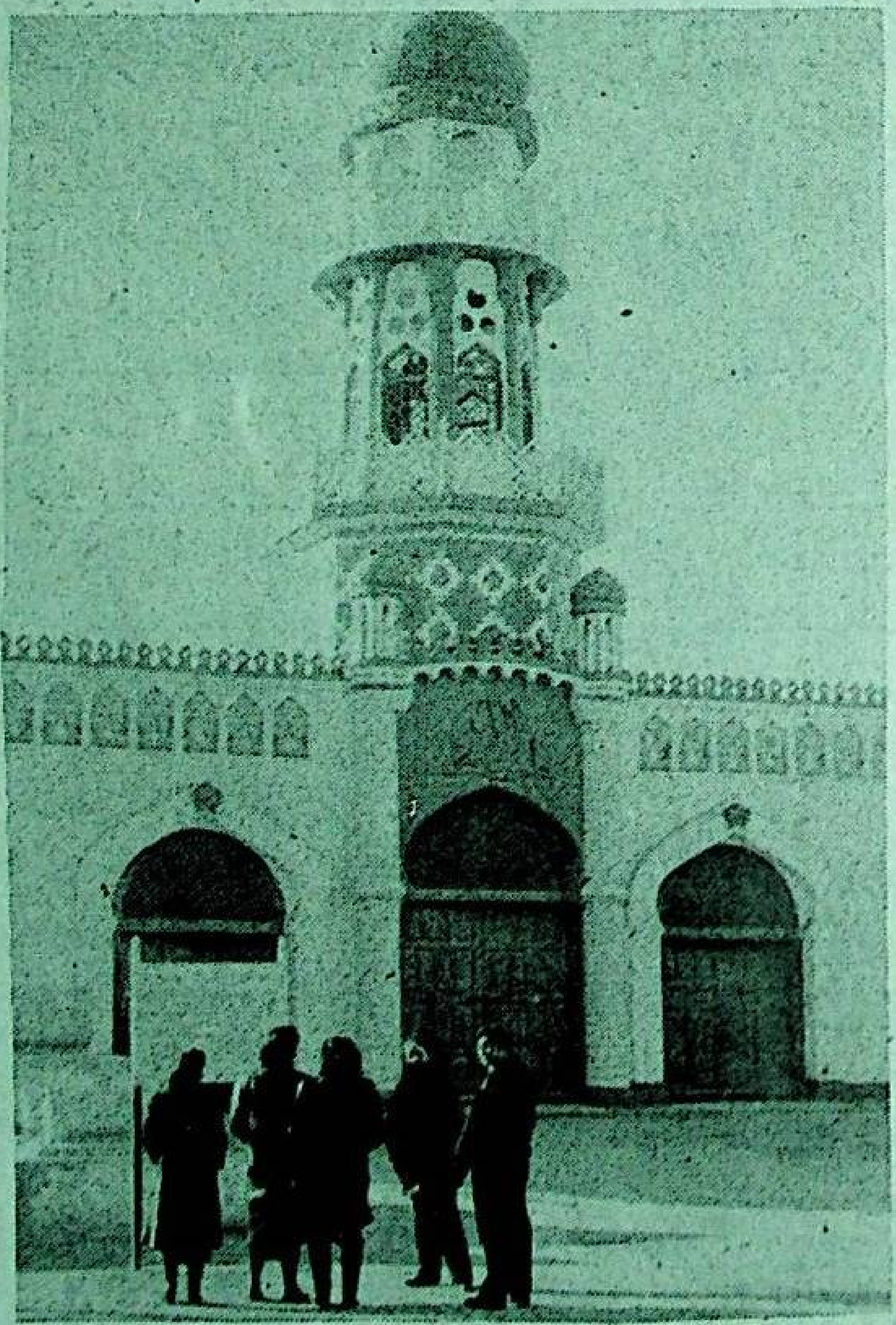

قۇمۇل شەھىرىنىڭ تەخمىنەن ئۈچ كىلومېتىر غەربىي جەنۇبىغا جايلاشقان ۋاڭ مازىرى ۋە ھېيتكا مەسچىتى ئەسلى ھالىتى ساقلاپ قېلىنغان ئاساستا قايتا رېمونت قىلىنىپ،ئاسراش،باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى. ئۇنىڭدا قۇمۇلنىڭ توققۇز ئەۋلاد ۋاڭلىقى قىسقىچە تونۇشتۇرۇلغان بولۇپ، دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ساياھەتچىلەرنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى.

سۈرەتتە: ساياھەتچىلەر ۋاڭ مازىرىدا. **ئەكبەر ئىسھاق فوتوسى**

ئەمەلىي ئىشلەيدىغانلار ئامىنىڭ تەشكىلىنىڭ ھۆرمىتىگە نائىل بولىدۇ. شۇڭا ھەر بىر كادىر دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش، خەلقنى بېيىتىش ئۈچۈن بارلىق زېھنى ۋە كۈچ قۇۋۋىتىنى ئاتىماي دەۋرگە، خەلققە يۈز كېلەلەيدىغان بۈيۈك نەتىجىلەرنى يارىتىش ئۈچۈن تىرىشىشى كېرەك.

* * * * * * * * * * * * * * *

ئېلياس ئىجراسىدىكى «ئارمانىم بار»، مۇختەر نىياز ئىجراسىدىكى «ئانا»، ئارزۇگۈل ئابدۇخېلىل ئىجراسىدىكى «كەتمە»، مەۋلان ئىجراسىدىكى «چىمەنزار» قاتارلىق ناخشىلاردا ئىجادىيەتچىنىڭ ئىسمى بېرىلمىگەن. يۇقىرىقى بىر قانچە ناخشىنىڭ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش بىر تۈركۈم ئىگىسىز ناخشىلارنىڭ راستىنلا ئىگىسى يوقمۇ؟ ئەمەلىيەتتە ئۇنداق ئەمەس.

شۇنى ئۇنتۇماسلىق كېرەككى، بىرەر ناخشا ھەرگىزمۇ ئىجادىيەتسىز بارلىققا كەلمەيدۇ، شۇڭا ناخشىچىلار ئىجادىيەتچىلەرنىڭ ئەمگىكىگە ھۆرمەت قىلىشى، ناخشىلارنى ئەينى تېكىست بويىچە ئېيتىشى كېرەك.

جياڭ زېمىن شياڭگاڭدىكى گۇاڭدۇڭلۇقلار ئىجتىمائىي تەشكىلاتى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش كومىتېتىنىڭ بېيجىڭنى زىيارەت قىلىش ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ماي تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا خۇيجۇدۇڭ باشچىلىقىدىكى شياڭگاڭدىكى گۇاڭدۇڭلۇقلار ئىجتىمائىي تەشكىلاتى شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش كومىتېتىنىڭ بېيجىڭنى زىيارەت قىلىش ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: ئېلىمىز ھۆكۈمىتى بۇ يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. بۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرى 100 يىللىق ئار- نومۇسنى يۇيىدىغان چوڭ ئىش. دېڭ شياۋپىڭنىڭ «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» ئۇلۇغ تەسەۋۋۇرى بويىچە ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئارزۇنى ئورۇنداشتا تاشلانغان مۇھىم قەدەم.

جياڭ زېمىن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش، شياڭگاڭلىقلار شياڭگاڭنى ئىدارە قىلىش، يۇقىرى دەرىجىدە ئاپتونومىيە يولغا قويۇش» دۆلىتىمىزنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك دۆلەت سىياسىتى. بۇ فاڭجېن، سىياسەتلەر شياڭگاڭدىكى 6 مىليون قېرىنداشقا پايدىلىق، دۆلىتىمىزنىڭ ئومۇمىي مەنپەئىتىگىمۇ پايدىلىق.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» ئۇلۇغۋار تەسەۋۋۇرنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك ئەمەلگە ئېشىشى ۋە ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللىشىشى شياڭگاڭدىكى ھەر ساھە قېرىنداشلارنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقىدىن ئايرىلمايدۇ. ئۇ شياڭگاڭلىق قېرىنداشلارنىڭ داۋاملىق تىرىشىپ، شياڭگاڭنىڭ گۈزەل ئەتىسى ئۈچۈن يېڭى تۆھپىلەرنى قوشۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: بىز شۇنىڭغا ئىشىنىمىزكى، ئېگىزلىك قانۇندىكى بەلگىلىمىلەر كەم- كۈتىسىز ئىزچىللاشتۇرۇلىدىغان ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈلىدىغان، ۋەتەننى، شياڭگاڭنى سۆيىدىغان، ئىشچان، ئەقىل- پاراسەتلىك 6 مىليون شياڭگاڭلىق قېرىنداش بوشاشماي تىرىشىدىغان، ئىچكى جايلار پۈتۈن كۈچى بىلەن قوللايدىغانلا بولسا «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» چوقۇم ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇلىدۇ، يولغا قويۇلىدۇ، شياڭگاڭنىڭ ئۇزاققىچە ئاۋات، مۇقىم بولۇشى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ.

مەملىكەت بويىچە ئېچىلغان كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتى يىغىنى يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئەنجىڭ خەۋىرى. مەملىكەت بويىچە ئېچىلغان كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتى يىغىنى يېقىندا ئەنجىڭدا يېپىلدى. يىغىندا گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقى ئارقىلىق بېيجىڭ شەھىرى شەھەر قۇرۇلۇشى سىستېمىسىنىڭ كەسپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ئىشخانىسى قاتارلىق 105 ئىلغار كوللېكتىپ ۋە تۆھپىسى كۆرۈنەرلىك بولغان 118 كىشى تەقدىرلەندى، يىغىندا دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى لى گۈيشەن، مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى خوزۇگېڭ مۇھىم سۆز قىلدى.

لى گۈيشەن كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدە سەككىز يىلدىن بۇيان قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: نەتىجىلەرنى ھەددىدىن زىيادە يۇقىرى مۆلچەرلىۋېتىشكە، بىخوتلۇق قىلىشقا، بوشىشىپ كېتىشكە بولمايدۇ. كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ۋەزىيىتى يەنىلا خېلى جىددىي، ۋەزىپىمىز ئېغىر. لى گۈيشەن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: جايلار، تارماقلار ئومۇمىيەتنى ئىگىلەپ، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنى تۇتۇشتا چىڭ تۇرۇشى، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشى كېرەك. كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ئىشخانىلىرى كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ۋە كەسپ ئىستىلى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىن ئىبارەت مۇھىم ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغان. ھەرقايسى رايونلار، تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى بۇنىڭغا ئەھمىيەت بېرىپ، «كىم باشقۇرسا، شۇ مەسئۇل بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدە ھۆكۈمەت ھەرىكىتى ۋە تارماق ھەرىكىتىدە ساقلانغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر، بولۇپمۇ ئاساسلىق رەھبەرلەر ئۈلگە بولۇپ، ئۆزىدە ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئاكتىپ ھالدا تۈزىتىشى كېرەك. ئومۇمەن جايلار ۋە تارماقلارنىڭ خاتا ھەرىكەتلىرى تۈپەيلىدىن كەسپ، ساھەلەردە ناتوغرا ئىستىللار يامراپ كەتسە، مەيلى ئۇ كوللېكتىپنىڭ قارارى ياكى شەخسنىڭ قارارى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلارنىڭ جاۋابكارلىقىنى بىردەك سۈرۈشتۈرۈپ قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش لازىم، ھەرگىزمۇ مادارا قىلىشقا بولمايدۇ.

يىغىندا يولداش خوزۇگېڭ مۇھىم سۆز قىلدى.

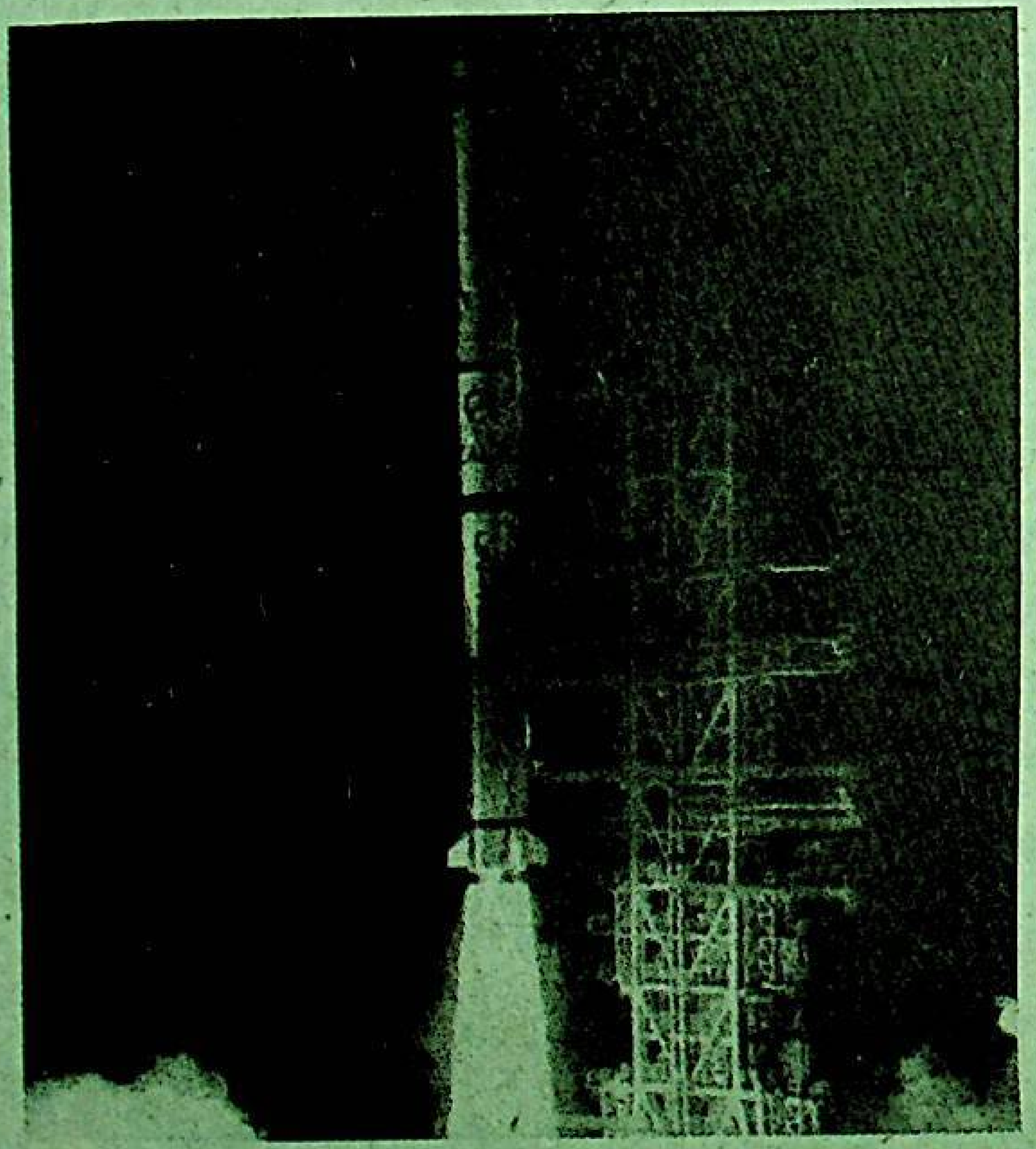

مۇشۇ ئاينىڭ 12- كۈنى سائەت نۆلدىن 17 مىنۇت ئۆتكەندە دۆلىتىمىزدە تەتقىق قىلىپ ياسالغان «شەرق قىزىلدى ـ 3» ناملىق يېڭى ئەۋلاد خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراھى يېڭى تىپتىكى «ئۇزۇن سەپەر - A^3» ناملىق توشۇغۇچى راكېتا ئارقىلىق شىچاڭ سۈنئىي ھەمراھ قويۇپ بېرىش مەركىزىدە قويۇپ بېرىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق ئورۇنلار بىرلىشىپ ۋەزىيەت توغرىسىدا دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى

چيەن چىچېن شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى توغرىسىدا دوكلات بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ماي تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، مەركەزگە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار خىزمەت كومىتېتى، مەركەزگە قاراشلىق دۆلەت ئورگانلىرى خىزمەت كومىتېتى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆلۈمى، بېيجىڭ شەھەرلىك پارتكوم بۈگۈن بىرلىكتە «خەلق» سارىيىدا ۋەزىيەت توغرىسىدا دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى، شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىغا تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ مۇدىر ئەزاسى چيەن چىچېن شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى توغرىسىدا دوكلات بەردى.

دوكلات يىغىنىغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، مەركىزىي كومىتېت شۇجىچۇسىنىڭ شۇجىسى دىڭ گۇەنگېن رىياسەتچىلىك قىلدى.

مەركىزىي خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ مۇداپىئە ئىشلىرى ۋە دىپلوماتىيە ئىشلىرىغا بولغان مەسئۇلىيىتىنى يۈرگۈزۈش ئۈچۈن، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرىدىغان قىسمى ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرىدىغان ئورگانلىرىنىڭ ئالاقىدار تەييارلىق خىزمەتلىرىمۇ ئوڭۇشلۇق ئىشلىنىۋاتىدۇ.

چيەن چىچېن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: پۈتۈن مەملىكەت خەلقى ئېگىزلىك قانۇنىنى چۈشىنىشى ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشى كېرەك. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: مەركەزگە قاراشلىق تارماقلار، ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەر شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان يۇقىرى ئاپتونومىيە ھوقۇقىغا ھۆرمەت قىلىشى، شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ ئاپتونومىيە ھوقۇقى دائىرىسى ئىچىدىكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىقى كېرەك. ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قانۇنلارنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» نىڭ يولغا قويۇلۇش ئەھۋالىنى تەكشۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 13 - ماي تېلېگراممىسى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قانۇنلارنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قانۇنلارنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش بويىچە تۆت گۇرۇپپا تەشكىللەپ، يات ئارىدا گۇاڭدۇڭ، جېجياڭ، خېبېي، خۇنەن ئۆلكىلىرىنىڭ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش، يولغا قويۇش ئەھۋالىنى تەكشۈردى. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشكە مەسئۇل بولغان مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېييۈەنجاڭى ۋاڭ گۇاڭيىڭ مۇنۇلارنى بىلدۈردى: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ھەم ئالاقىدار تارماقلار «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىجرا قىلىش ئۈچۈن نۇرغۇن ئۈنۈملۈك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى، لېكىن ھازىر مەھسۇلات سۈپىتى خىزمىتىدە يەنە نۇرغۇن مەسىلىلەر ساقلانماقتا. بۇ مەھسۇلات سۈپىتىنىڭ ئومۇمىي جەھەتتىن لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى تۆۋەن بولۇش، يالغان، ساختا، ناچار مەھسۇلاتلار قايتا - قايتا چەكلەنسىمۇ توسۇلماسلىق، يامان ئاقىۋەتلىك زور سۈپەت ۋەقەلىرى پات - پات يۈز بېرىش قاتارلىق مەسىلىلەردە، مەھسۇلات سۈپىتىگە تەسىر يەتكۈزىدىغان بەزى چوڭقۇر قاتلامدىكى مەسىلىلەرنىڭ تېخى ھەل قىلىنمىغانلىقىدا گەۋدىلىك ئىپادىلىنىدۇ.

ئىگىلىنىشىچە، بۇ قېتىمقى قانۇننىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈشنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى ھۆكۈمەت ھەم ئالاقىدار تارماقلارنىڭ سۈپەتنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ئەھۋالى؛ ئىشلەپچىقارغۇچىلار، ساتقۇچىلارنىڭ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» دا بەلگىلەنگەن ھەر خىل سۈپەت مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ئەھۋالى؛ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» غا خىلاپلىق قىلىنغانلىقى تۈپەيلىدىن

ئالاقىدار تارماقلارنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ئەھۋالى؛ ئىشلەپ چىقارغۇچىلار، ساتقۇچىلارنىڭ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» دا بەلگىلەنگەن ھەر خىل سۈپەت مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ئەھۋالى؛ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» غا خىلاپلىق قىلىش تۈپەيلىدىن ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتى، ئىقتىسادىي تەرتىپ، دۆلەت مەنپەئىتىنىڭ زىيانغا ئۇچراش ئەھۋالى؛ «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» نىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، يولغا قويۇلۇشىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان باشقا ئامىل قاتارلىقلاردىن ئىبارەت ئىكەن.

سىياسىي بىيوروسىنىڭ ئەزاسى، مەركىزىي كومىتېت شۇجىچۇسىنىڭ شۇجىسى دىڭ گۇەنگېن رىياسەتچىلىك قىلدى.

چيەن چىچېن دوكلاتىدا شياڭگاڭ مەسىلىسىنىڭ كېلىپ چىقىش سەۋەبى، شياڭگاڭ مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنىڭ تارىخىي جەريانىنى ئەسلەپ ئۆتتى ھەم يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئوتتۇرىغا قويغان «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» تەسەۋۋۇرى ۋە ئېلىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا قارىتا ئاساسىي فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئومۇمىيۈزلۈك شەرھلىدى. چيەن چىچېن يەنە ئېلىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش جەھەتتىكى تەييارلىق خىزمىتىنىڭ ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: دېموكراتىك تەرتىپ ۋە ئادىل، ئاشكارا سايلاش ئۇسۇلى ئارقىلىق شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىنىڭ 1- نۆۋەتلىك مەمۇرىي مەھەلدارى ئوڭۇشلۇق سايلاپ چىقىلدى؛ ئالاھىدە مەمۇرىي رايون ۋاقىتلىق قانۇن چىقىرىش كېڭىشىمۇ خىزمىتى ئوڭۇشلۇق ئىشلەۋاتىدۇ؛ ھوقۇقى دائىرىسى ئىچىدىكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىقى كېرەك. ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى بىلەن بولغان ئالاقىسىدا بىر تۇتاش پىلانلاش ۋە سىستېما بويىچە باشقۇرۇش يولغا قويۇلىدۇ، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن ئىش قىلىشقا بولمايدۇ.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: يولداش جياڭ زېمىن يېقىندا «قانۇن بويىچە شياڭگاڭنى ئىدارە قىلىش، قانۇن بويىچە دۆلەتنى ئىدارە قىلىشىمىزنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى؛ شياڭگاڭنىڭ ئېگىزلىك قانۇنىنىڭ نوپۇزىنى قوغداش، دۆلەتنىڭ قانۇن - تۈزۈملىرىنىڭ نوپۇزىنى قوغداش كېرەك. بۇ پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى» دەپ كۆرسەتتى. يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاڭجېنى چوقۇم شياڭگاڭدا ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇلىدۇ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈلىدۇ، شياڭگاڭنىڭ ئەتىسى جەزمەن تېخىمۇ پارلاق.

دۆلەت تاۋار سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ئىدارىسى، دۆلەت سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بىرلىكتە «ئوبوروت ساھەسىدە ئىمپورت تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇش چارىسى»نى ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، 12 - ماي تېلېگراممىسى. دۆلەت تاۋار سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ئىدارىسى، دۆلەت سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بىرلىكتە «ئوبوروت ساھەسىدە ئىمپورت تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش چارىسى»نى ئېلان قىلدى. ھەم ھەر دەرىجىلىك تاۋار سۈپىتىنى تەكشۈرۈش، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىدىن ئۇستۇنلۈكنى جارى قىلدۇرۇپ، ئوبوروت ساھەسىدە ئىمپورت تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇش خىزمىتىنى بىرلىكتە ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ چاي تەتقىقات ئورنى «خادىملارنى سىرتقا ئەۋەتىش، مۇتەخەسسىسلەرنى تەكلىپ قىلىش» ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، كونا ئىنقىلابىي رايون، نامرات تاغلىق رايوندىكى دېھقانلارنىڭ چاي ئىشلەپچىقىرىشىنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىقتىسادىي كىرىمىنى ئاشۇرۇشىغا پائال ياردەم بەردى.

سۈرەتتە: بۇ تەتقىقات ئورنىنىڭ تەتقىقاتچىسى شۈي يۇنۇيېن (سولدىن 2 - كىشى) گۇيجۇ ئۆلكىسى شىچيەن ناھىيىسىنىڭ نامرات تاغلىق رايوندىن كەلگەن دېھقانلارغا چاي دەرىخى يېتىشتۈرۈش تېخنىكىسىنى سۆزلەپ بەرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئىككىنچىدىن، پارتىيىنىڭ مەقسىتى توغرىسىدىكى تەربىيىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. بىز ھەر قانداق ئىشنى قىلغاندا خەلقنىڭ ھىمايە قىلىش - قىلماسلىقى، قوللاش - قوللىماسلىقى، خەلقنىڭ رازى بولۇش - بولماسلىقى، خەلقنىڭ قوشۇلۇش - قوشۇلماسلىقىنى ئاساس قىلىشىمىز كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندىلا، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش مەقسىتىنى ئەمەلىيەتتىن ئۆتكۈزۈپ، پارتىيە بىلەن خەلقنىڭ ئالاقىسىنى قويۇقلاشتۇرۇپ، پارتىيە ئىستىلىنى يەنىمۇ ياخشىلىيالايمىز.

ئۈچىنچىدىن، مۇقىملىق توغرىسىدىكى تەربىيىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى يوليورۇقىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قەتئىي زەربە بېرىپ، پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى، دىن سىياسىتىنى قەتئىي بوشاشماي تەشۋىق قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقى توغرىسىدىكى تەربىيىنى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، «ئىككى ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى كىشىلەر قەلبىدىن تېخىمۇ چوڭقۇر ئورۇن ئالدۇرۇش كېرەك.

تۆتىنچىدىن، ناچار ئۆرپ - ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىش تەربىيىسىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. توي ۋە نەزىرنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈش، ئىسراپچىلىق سۆلەتۋازلىق قىلىش، فېئودال خۇراپاتلىق، پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشتەك ناچار كەيپىياتنى قەتئىي تۇسۇپ، جەمئىيەتتە توينى يىغىنچاق، نەزىرنى ئاددىي ئۆتكۈزىدىغان، ئىقتىسادچىل، تېجەشلىك ئىش كۆرىدىغان ياخشى كەيپىيات شەكىللەندۈرۈپ، مەدەنىيەتلىك، ساغلام، ئىلمىي تۇرمۇش ئۇسۇلىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىش كېرەك.

تىزناپ دەرياسى بويىدىكى ئىنتىپاقلىق كۈيى

(بېشى 1 - بەتتە)

1986 - يىلى ئۇنىڭ كېسىلى تۇيۇقسىز قوزغىلىپ قالغاندا دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ داۋالاتتى. ئۇ يەنە بۇ ئىشچى ئۆلۈپ كەتكەندە، خەنزۇلارنىڭ ئۆرپ - ئادىتى بويىچە دەپنە قىلىپ يەرلىكىدە قويدى. بۇنى كۆرگەن باشقا خەنزۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەر تەسىرلىنىپ كۆزىگە ئىسسىق ياش ئالدى ۋە مەيداندا مەڭگۈ يىلتىز تارتىپ ئىشلەشكە ئىرادە باغلىدى.

ئۇيغۇر، خەنزۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ئۆزئارا ئۆگىنىدىغان، ياردەم قىلىدىغان، ھۆرمەت قىلىدىغان سۇ بىلەن بېلىقتەك يېقىن مۇناسىۋەت ئورنىتىلدى، ئەمەلىيەت ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ يېڭى داستانىنى يازىدىغان ياخشى كەيپىيات بارلىققا كېلىشكە باشلىدى...

مەيدان رەھبەرلىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى باشتىن - ئاخىر ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، مەيداننىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىدە يېڭى نەتىجىلەر بارلىققا كېلىپ، خۇش پۇراق گۈللەر پورەكلەپ ئېچىلدى. مەيداننىڭ ھەر يىلى ئىشلەپ چىقارغان ئەلا سۈپەتلىك ئالمىسى 3000 توننىغا يېتىپ، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا بازار تاپتى. ئون نەچچە يىلدىن بۇيان، ئىشچىلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىمۇ ئۆستى. 1985 - يىلدىن بۇرۇن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆي شارائىتى ناچار ئىدى. بەزى ئىشچىلار ئۈچ ئەۋلاد بىر ئېغىز ئۆيدە ئولتۇراتتى. مەيدان رەھبەرلىكى بۇ ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، 1985 - يىلدىن بۇيان 20 مىڭ كۋادرات مېتىر كۆلەمدە بېتون قۇرۇلمىلىق ئۆي سېلىپ، ئۆي تەننەرخىنىڭ 70% ى بويىچە ئىشچىلارغا سېتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن 200 نەچچە ئائىلىلىك خەنزۇ ئىشچى - خىزمەتچى يېڭى ئۆيدە ئولتۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولدى. مەيدان يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ پاكىز سۇ ئىچىش قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن سۇ مۇنارىسى ياسىدى. 170 مىڭ يۈەن سەرپ قىلىپ يۇقىرى بېسىملىق ئېلېكتر سىمى تارتىپ مەيداننى ئېلېكترلەشتۈردى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەيدان رەھبەرلىكى يەنە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپتە ئوقۇشىغا ئىلھام بەردى. باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى ھەقسىز ئوقۇتۇش، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا ھەر ئايدا تۇرمۇش ياردەم پۇلى بېرىش، ئالىي مەكتەپ، تېخنىكوملارغا ئوقۇشقا بارغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ بارلىق ئوقۇش راسخوتى ۋە يول خىراجىتى قاتارلىقلارنى مەيدان ئۈستىگە ئالدى. ئۇلار بىر ئاپتوبۇس سېتىۋېلىپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە بېرىش - كېلىش قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلدى. مەيدان رەھبەرلىكى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان مائارىپ تەرەققىياتى ئۈچۈن 800 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ ئاجراتتى. ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا، 2 - ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە 320 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى.

بۇ مەيدان 1989 - يىلدىن بۇيان 2 مىليون يۈەن مەبلەغ سەرپ قىلىپ 2000 مو يەر ئېچىپ، 500 مو يەرگە مېۋىلىك كۆچەت تىكتى. بۇنىڭ بىلەن 400 دىن ئارتۇق ئادەمنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىسى ھەل بولدى. ئون نەچچە يىلدا مەيدان بويىچە تىكىلگەن كۆچەت، سورتى ياخشىلانغان مېۋىلىك دەرەخ 110 مىڭ تۈپكە، مېۋىگە كىرگىنى 60 مىڭ تۈپكە يەتتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر سېتىۋالغان چوڭ - كىچىك تراكتور 80 نەچچىگە، ئائىلىسىدە ئىشلىتىدىغان ماشىنا 17 گە يەتتى. ھەممە ئائىلىلەردە تېلېۋىزور بار بولدى. كىرئالغۇ، شامالدۇرغۇچ، ئۈنئالغۇ قاتارلىق زامانىۋى ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى ئادەتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆيىدىمۇ بار بولدى. شۇڭا ئىشچى - خىزمەتچىلەر: «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىن مەيدان روناق تاپتى، باي بولۇشنىڭ يولى بىزگە قۇچاق ئاچتى...» دېيىشمەكتە. مانا بۇ تىزناپ دەرياسى بويىدىكى ئىنتىپاقلىق كۈيى.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

ئاپتوموبىل ئىزدەش ئېلانى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 3 - ئاپتوموبىل شىركىتى زىيالىي ياشلار ئاپتوموبىل ئەترىتىنىڭ «شەرق شامىلى» ماركىلىق موللاقچى ئاپتوموبىلى بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 29 - كۈنى سانجى شەھىرىنىڭ سىرتىدا يوقاپ كەتتى. بۇ ئاپتوموبىل يېڭى، سۇس ھاۋارەڭ بولۇپ، ئاپتوموبىل نومۇرى : 26669 – 新A ، ماتور نومۇرى: 97007288، رام نومۇرى: 97105606. كۆرگۈچىلەرنىڭ سانجى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىگە 3061 – 2343378 (0994) تېلېفون بىلەن 8116708 – 126 چاقىرغۇ ئارقىلىق لى شياۋدۇڭغا خەۋەر قىلىشىنى سورايمىز.

خەۋەر قىلغۇچىغا 5000 يۈەن سۈيۈنچە بېرىلىدۇ.

* * * * * * *

ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەرگە رەھبەرلىك قىلىش كومىتېتىدىن بېرىلگەن 1500545 - نومۇرلۇق تۇرانىسا تۇرسۇن نامىدىكى دىپلومنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

مەرىپەت گۈلتاجى، مەڭگۈلۈك ئابىدە

— رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ل. تولستوينىڭ يۇرتىدا زىيارەتتە بولغانلىقى توغرىسىدا

تاڭ جىنشيۇ، شۈي خۇڭجى، ليۇ گاڭ

4 - ئاينىڭ ئاخىرى روسىيىنىڭ تۇرا شەھىرىدە مەيىن باھار شامىلى چىقىپ تۇراتتى. رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 25 - ئاپرېل موسكۋادىن ئاپتوبۇسقا ئولتۇرۇپ تەخمىنەن 200 كىلومېتر يول يۈرۈپ، تۇرا شەھىرىنىڭ غەربىي جەنۇبىدىكى روسىيە ئەدەبىياتىنىڭ پېشۋاسى ل. تولستوينىڭ يۇرتى ئاسنايا پولياناغا زىيارەتكە كەلدى.

قورۇق ئورمانلىقنىڭ قېشىدا ئىدى. ئاسنايا پوليانا دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى: يارقىن، ساپ ھاۋالىق ئورمان چىمەنلىكى، دېگەنلىك. بۇ قەدىمكى قورۇقنىڭ تۆت ئەتراپى ئۆستەڭ ئارقىلىق قورشالغانىدى. قورۇق ئىچىدە قەدىمكى دۇپ دەرەخلىرى ۋە ئاق قېيىنلار بىخ سۈرگەن بولۇپ، يېزا - قىشلاق مەنزىرىسىنى نامايان قىلىپ تۇراتتى. ئەدەبىيات پېشۋاسى ل. تولستوينىڭ تۇرالغۇ جايى ئىككى قەۋەتلىك ئاق بىنا ئىدى. رەئىس جياڭ زېمىن ئالدى بىلەن ل. تولستوي تۇغۇلغان ئۆيگە كەلدى. بۇ ئۆينىڭ تۆت تېمىغا ل. تولستوي ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ سىزما رەسىمى ئېسىلغانىدى. مۇزېي باشلىقىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، ل. تولستوينىڭ دادىسى گراف نىكولاي تولستوي ئاق كۆڭۈل، خۇش چاقچاق ئادەم ئىكەن. ئانىسى تۆت خىل چەت ئەل تىلىنى پىششىق بىلىپلا قالماي ناھايىتى يۇقىرى سەنئەت تەربىيىسى كۆرگەنىكەن. ئۇ تۆت ئوغۇل، بىر قىز تۇغقان بولۇپ، ل. تولستوي ئەڭ كىچىك ئوغلى ئىكەن. ئەر - ئايال گرافلار بالىلىرىنىڭ تەربىيىسىگە ناھايىتى ئېتىبار بەرگەن، بالىلىرىنىڭ مەدەنىيەت دەرسىنىلا ياخشى ئۆگىنىشكە ئېتىبار بېرىپ قالماستىن ئەخلاق - پەزىلەت تەربىيىسىگىمۇ ئالاھىدە ئېتىبار بەرگەن. ل. تولستوي مۇشۇ قورۇقتا 60 يىلغا يېقىن ياشىغان. ئۇنىڭ تەقدىرى ۋە ئىجادىيەت ھاياتى مانا مۇشۇ بىر پارچە زېمىن بىلەن چەمبەرچەس باغلانغان. ئۇ

ئالدىدا خېلى ۋاقىتقىچە تۇرۇپ قالدى. رەئىس جياڭ زېمىن ل. تولستوينىڭ كىتابخانىسىغا قويۇلغان پاكار ھەم كىچىك ئورۇندۇقنى كۆرۈپ: «ل. تولستوينى ناھايىتى سېمىز دېيىشىدۇ، نېمىشقا بۇ ئورۇندۇق شۇنچە كىچىك؟» دەپ سورىدى. مۇزېي باشلىقى جاۋاب بېرىپ: «ل. تولستوينىڭ ئۆمرىنىڭ ئاخىرقى يىللىرى كۆزىنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى بەك ئاجىزلىشىپ كەتكەن بولسىمۇ كۆزەينەك تاقىمىغان، شۇڭا ئورۇندۇقنىڭ پۇتىنى كېسىۋەتكەن. يازغۇچى مانا مۇشۇ ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ «ئاننا - كارېنىنا»نى يېزىپ چىققان. روسىيىنىڭ مەشھۇر يازغۇچىسى دوستويېۋسكى بۇ رومانىنى كۆرگەندىن كېيىن ل. تولستوينى «سەنئەت پىرى» دەپ تەرىپلىگەن. «قارىغاندا، بىر مەر ئەسەرنىڭ بۈيۈك ئەسەر بولۇپ چىقىشى ئەسەر يازغان ۋاقىتتا ئولتۇرغان ئورۇندۇقنىڭ ھۈزۈرلۇق بولۇش - بولماسلىقىدا بولماستىن بەلكى يازغۇچىنىڭ تەپەككۇر قىلىشىدا ئىكەن» دېدى رەئىس جياڭ زېمىن چوڭقۇر ئويلىنىپ تۇرۇپ. ئەينى يىللاردا ل. تولستوي 13 خىل تىل بىلىدىغان، ئەسەرلىرىنىڭ داڭقى پۈركەتكەن بىر مەشھۇر ئەدىب شۇنداقلا روسىيىدىكى ئاددىي دېھقانىدى. ئۇ دائىم كەڭ ھەم ئۇزۇن دېھقانچە كۆڭلەك كىيىپ يۈرىدىكەن، قورۇقتىكى ھەممە ئىشلاردىن خەۋەردار بولىدىكەن. مەسىلەن: يەر ھەيدەش، تېرىنا سېلىش، ئاياغ تىكىش، ئات بېقىش، ئۆي سېلىش، مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىكىپ پەرۋىش قىلىش ھەتتا ھايۋانلارنى ئۇرۇقلاندۇرۇشنىمۇ ئۆگىنىۋالغانىكەن. رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى مەشھۇر ئەدىبنىڭ ئەينى چاغلاردا ئىشلەتكەن قىلغان يەرلىرى، ئات ئېغىللىرى، باغلار،

تەييار تاپلىق تۇرمۇشنى خالىمىغان. ئۇ: «كىشىلەر ھاياتىدا باشقىلارنىڭ ئۆزى ئۈچۈن ئىشلەپ بېرىشىنى تەلەپ قىلماسلىقى، بەلكى باشقىلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەك» دېگەن. ئۇ ئۆز قورۇقىدا ئەمگەك قىلىپلا قالماي بەلكى ئەتراپتىكى دېھقانلارنىڭ ئۆي سېلىشىغا ياردەم بەرگەن. دېھقانلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە مەكتەپ ئېچىپ بەرگەن، ئۇ ئۆز زېمىنى دائىرىسىدە يانچىلارنى ئازاد قىلىش ئۇسۇللىرى ئۈستىدە ئىزدىنىپ سىناق ئېلىپ بارغان. ئۇرۇشنىڭ ئاخىرقى يىللىرى يەر ئىجارىسى ئالماسلىقنى قارار قىلىپ ئۆز ئەسەرلىرىنىڭ قەلەم ھەققى ۋە نەشر ھوقۇقىدىن ۋاز كەچكەن. لېكىن ئۇنىڭ تەشەببۇسلىرى ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ قارشىلىقىغا ئۇچرىغان. شۇڭا 82 ياشلىق بۇ بوۋاي ئۆيىدىن چىقىپ كېتىش قارارىغا كەلگەن، ئۇ كۈزنىڭ سوغۇق شاملى گۈركىرەپ ئۇرۇپ تۇرغان چاغدا بىر كىچىك ۋوگزالدا كېسەل بىلەن ۋاپات بولغان. ئۇلۇغ ئەدەبىيات پېشۋاسى ل. تولستوي جان ئۈزۈش ئالدىدا: «مەن ھەقىقەتنى سۆيىمەن... ھەقىقەتنى ئىنتايىن سۆيىمەن» دېگەن. ل. تولستوينىڭ 1895 - يىلى 3 - ئايدا يېزىپ قالدۇرۇپ كەتكەن «تىلەمچىلەرنى دەپنە قىلغانغا ئوخشاش ئەڭ ئەرزان جەسەت ساندۇقى ئىشلىتىڭلار، ئەڭ ئاددىي قەبرە ياساپ قويۇڭلار» دېگەن ۋەسىيىتىگە ئاساسەن ئۇنىڭ جەسىتى قورۇقتا يېقىن جايدىكى جىلغىغا قويۇلغان. ئۇنىڭ قەبرىسى ئىنتايىن ئاددىي بولۇپ، ئەمەلىيەتتە بىر دۆۋە توپا دېيىشكە بولىدۇ. بۇ قەبرىنىڭ ئابىدىسىمۇ يوق، ھەيكىلىمۇ يوق ئىدى. رەئىس جياڭ زېمىن قەبرە ئالدىدا ئۈچ قېتىم تەزىم قىلىپ خېلى ۋاقىت ئۈنسىز چۆكۈپ تۇردى. ئاندىن رۇس تىلىدا شۇ مەيداندىكى مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: «ل. تولستوي روسىيىنىڭ ئۇلۇغ يازغۇچىسى بولۇپ قالماستىن

رەئىس جياڭ زېمىن ئۇ يەردىكى سۆز قالدۇرۇش دەپتىرىگە خەنزۇچە ۋە رۇسچە: «ل. تولستوي مەشھۇر ئەدىب ۋە مۇتەپەككۇر، ئۇنىڭ داڭقى جۇڭگودا ئۇزاقتىن بۇيان كەڭ تارقالغان. ئۇنىڭ ئەسەرلىرى ئىنسانىيەت مەدەنىيەت تارىخىنىڭ گۈلتاجى» دەپ يازدى. ئاندىن كېيىن رەئىس جياڭ زېمىن يازغانلىرىنى رۇس تىلىدا تولستوينىڭ 5 - ئەۋلاد نەۋرىسى ۋە قوشۇمچە مۇزېي باشلىقىغا ئوقۇپ بەردى. رەئىس جياڭ زېمىن مۇزېيغا جۇڭگودا يېقىندىن بۇيان نەشر قىلىنغان «ل . تولستوي ئەدەبىي ئەسەرلىرى» توپلىمىنى تەقدىم قىلدى.

ل. تولستوي ھايات ۋاقتىدا «ئىنسان پارقىراش ئۈچۈن ياشىماستىن بەلكى ئۆزىنى پاكلاشتۇرۇش ئۈچۈن ياشىشى كېرەك» دېگەنىدى. گەرچە ئۇ بىر قەبرە تېشىمۇ قالدۇرۇپ كەتمىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نۇرغۇن يىرىك ئەسەرلىرى ۋە ئۆمۈربويى ھەقىقەت يولىدا ئىزدىنىش روھى كىشىلەر قەلبىدە مەڭگۈلۈك ئابىدە بولۇپ قالامدۇ!

ئابلىز ئىبراھىم تەرجىمىسى

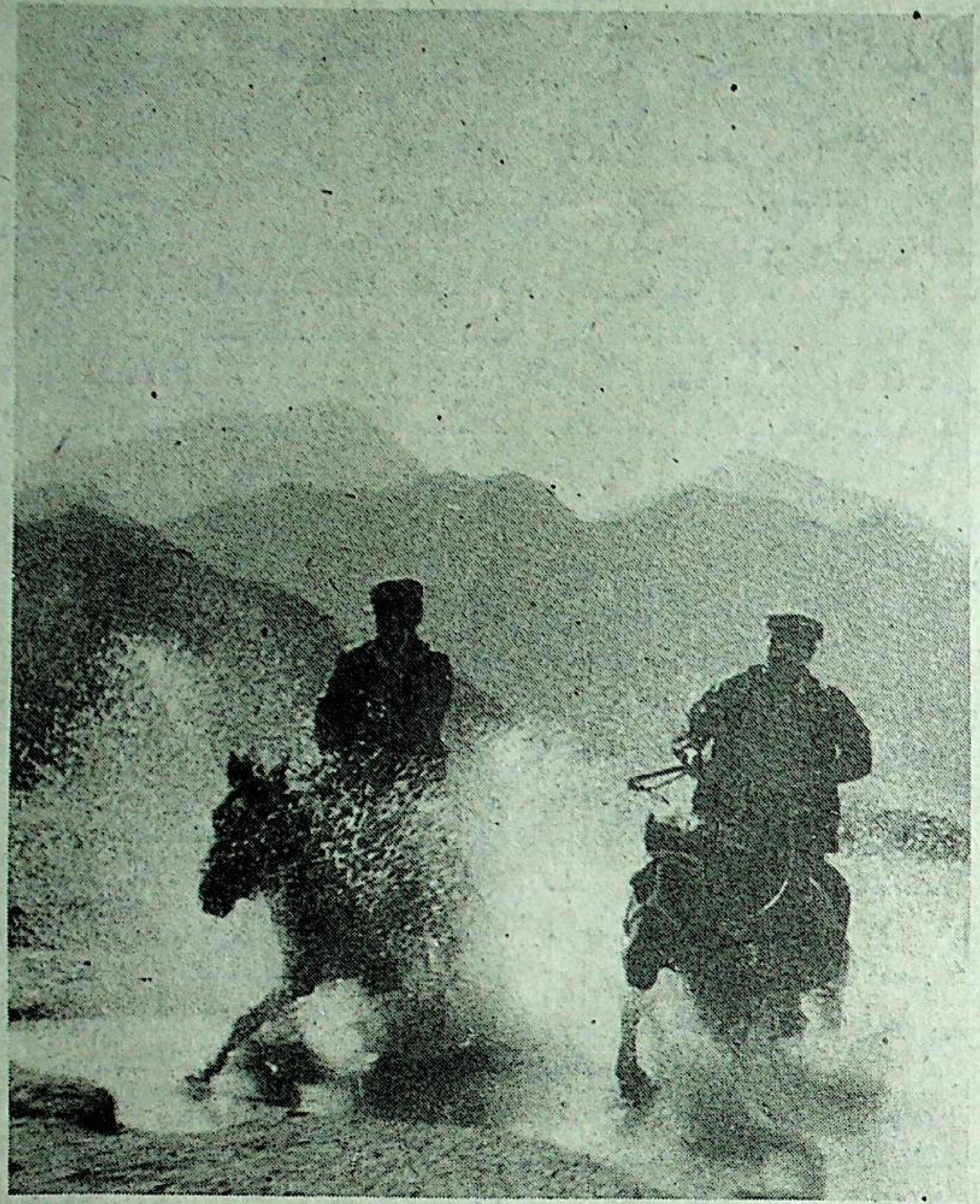

چەۋەندازلار

ئەركىن توختى فوتوسى

ھاياتلىق چەكلەنگەن رايوندىكى قەيسەرلىك

— «قىزىل جىلغا» فىلىمىنى سۈرەتكە ئېلىشتىن خاتىرە

جاۋلەنيىڭ، ياۋ شياۋمىن

سەھنە ۋە ئېكران

ئاپتاپتا كۆيۈپ، كالپۇكلىرى يېرىلىپ، كۆزلىرى قىزىرىپ كەتكەن بۇ كىشىلەرنى كۆرگەنلەر ئۇلارنىڭ شاڭخەيدىن كەلگەنلىكىگە زادىلا ئىشەنمەيدۇ. ھالبۇكى دەل مۇشۇ كىشىلەر يەر - جاھاننى زىلزىلىگە سالغان «قىزىل جىلغا» فىلىمىنى خەلققە تەقدىم قىلىپ، جۇڭگو كىنوچىلىقى تارىخىدا

زاڭزۇ، خەنزۇ خەلقىنىڭ ئەنگلىيە تاجاۋۇزچى قوشۇنلىرىغا باتۇرانە قارشى تۇرغانلىقى توغرىسىدىكى ھېكايىنى ۋۇ يىگۇغا سۆزلەپ بەرگەندە، ئەينى ۋاقىتتا شاڭخەي كىنوچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقى بولغان بۇ رېژىسسور داڭ قېتىپ تۇرۇپ قالدى. شۇنداقلا كىنو ستۇدىيىسىدىكى ئەڭ ياخشى ئىجادىيەتچىلەرنى توپلاپ، 14 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، ئىدىيىۋىلىك، بەدىئىيلىك، زوقلىنىش بىرگەۋدە قىلىنغان نادىر

قەدىرلىمەيدىغان ئادەم يوق، لېكىن «قىزىل جىلغا» ئىجادىيەت خادىملىرى قارلىق تاغدىكى كۆك ئاسمان مەنزىرىسىنى سۈرەتكە ئېلىش ئۈچۈن ئوكسىگېن خالتىسىنى ئېلىپ، ئېغىر قورال - سايمان ۋە جابدۇقلارنى يۈدۈپ 7191 مېتر ئېگىز چوققىغا چىقتى. ئۇلار فىلىمنىڭ ئېھتىياجىدىن باشقا ھېچنەرسىنى ئويلىمىدى، شىزاڭغا كىرگەن 63 كۈننىڭ 20 كۈنىدە دېڭىز يۈزىدىن 5000 مېتردىن ئېگىز تۆپىلىكتە

ۋە ئىجادىيەت ھاياتى مانا مۇشۇ بىر پارچە زېمىن بىلەن چەمبەرچەس باغلانغان. ئۇ ئاسىيا پولياناسى روسىيىنىڭ ئىخچام كۆرۈنۈشى دەپ قارىغان. بۇيەرگە بۇ ئۇلۇغ ئەدەبىيات پېشۋاسىنىڭ ئەسەرلىرىدىن «ئۇرۇش ۋە تىنچلىق»، «ئاننا - كارىنىنا»، «تىرىلىش» قاتارلىق بىرمۇنچە ئەسىرلىك ئەسەرلىرىنىڭ قول يازمىلىرى، ھەر خىل كىتابلىرىنىڭ نەشر نۇسخىلىرى قويۇلغان. رەئىس جىياڭ زېمىن «ئۇرۇش ۋە تىنچلىق»نىڭ قول يازمىسى قويۇلغان ئىشكاپ

مەشھۇر ئەدىبنىڭ ئەينى چاغلاردا ئەمگەك قىلغان يەرلىرى، ئات ئېغىللىرى، باغلار، ئات - ئۇلاغلارنى بېقىش مەيدانلىرى ۋە كۆكتاتچىلىق مەيدانلىرىنى كۆردى. ئۇلۇغ ئەدەبىيات پېشۋاسى ل. تولستوي بىر ئۆمۈر جەمئىيەتنىڭ ئادىل بولۇشىغا ۋە ئەخلاق جەھەتتە ئۆز - ئۆزىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشكە تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن. ئۇ ئاق سۆڭەك ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان بولسىمۇ، ئەمگەك قىلماي تەييارغا ھەييار بولىدىغان

دېدى: «ل. تولستوي روسىيىنىڭ ئۇلۇغ يازغۇچىسى بولۇپ قالماستىن كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان دۇنيانىڭ ئۇلۇغ ئەدىبى. مەن ئەدەبىيات پېشۋاسى ل. تولستوينىڭ «ئۇرۇش ۋە تىنچلىق»، «ئاننا - كارىنىنا»، «تىرىلىش» دېگەن ئەسەرلىرىنى ئوقۇغانىدىم. مەن ل. تولستوينىڭ تۇرار جايىنى بىر كۆرۈشنى ئارزۇ قىلىپ كەلگەنىدىم. مېنىڭ بۇ ئارزۇيۇم مانا بۈگۈن ئاخىرى ئەمەلگە ئاشتى».

«قىزىل جىلغا» فىلىمى خەلققە تەقدىم قىلىپ، جۇڭگو كىنوچىلىقى تارىخىدا مۆجىزە ياراتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بىر خىل روھنىمۇ نامايان قىلدى. بىر مىللەت مۇنقەرزلىككە مۇپتىلا بولغان جىددىي پەيتتە ۋەتەنپەرۋەرلىككە موھتاج. قۇدرەت تېپىپ، گۈللىنىشكە قاراپ قەدەم تاشلىغان پەيتتىمۇ ۋەتەنپەرۋەرلىككە موھتاج. بۇ سىنارىيە ئاپتورى شياۋىنىڭ كۆپ يىللىق ئەجرىدىن چىقارغان يەكۈنى. بىر كۈنى شياۋنىڭ مۇشۇ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا

ئاجرىتىپ، ئىندىيۋىللىك، بەدىئىيلىك، زوقلىنىش بىرگەۋدە قىلىنغان نادىر فىلىم «قىزىل جىلغا» نى چوقۇم ئىشلەش قارارىغا كەلدى. بۇ، شاڭخەي كىنو ستۇدىيىسى تارىخىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان ئىش ئىدى. سۈرەتكە ئېلىش گۇرۇپپىسىدىكىلەر تاغ - داۋانلاردىن ئېشىپ، چۆل - جەزىرىلەرنى كېزىپ، ئوتلاقلاردىن ۋە خېشى كارىدورىدىن ئۆتۈپ، جاپالىق ئۇزاققا سوزۇلغان سۈرەتكە ئېلىش مۇساپىسىنى باشلىۋەتتى. ئۇلار شەنشى، سىچۈەن، شىزاڭ، نىڭشيا، گەنسۇ، ئىچكى موڭغۇل، شىنجاڭ، بېيجىڭ، يۈننەن، خېينەن قاتارلىق سۈرەتكە ئېلىش نۇقتىلىرىدا 43 مىڭ كىلومېترلىق جاپالىق مۇساپىنى بېسىپ ئۆتتى. كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان شىزاڭ بۇ فىلىمنى ئىشلەشتىكى ئاساسلىق جاي ئىدى. سۈرەتكە ئېلىش گۇرۇپپىسى ئەزالىرىنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك شىزاڭغا تۇنجى قېتىم بارغانلىقتىن، ھاسىراپ، يۈرەك سوقۇشى تېزلەپ، نەپەستىن قىينىلىپ، بېشى ئاغرىپ، ئۆلۈم گىردابىغا بېرىپ قالغاندەك بولۇپ قالدى. لېكىن ھېچكىم بىر قەدەم ئارقىغا چېكىنىشنى راۋا كۆرمىدى. ھىمالايا تېغى ئېتىكىدىكى دوجى كۆلى ئادەم ئاياغ باسمىغان جاي ئىدى. سۈرەتكە ئېلىش گۇرۇپپىسىدىكى ئون كىشى ھەربىي پونكىتتا تۇردى. ئۇ يەردە يۇز يۇغىدەك سۇ، ھەتتا توكمۇ يوق ئىدى. لېكىن ئۇلار كىچىككىنە جىنچىراغ ئاستىدا سىنارىيىنى مۇھاكىمە قىلدى...

دېڭىز يۈزىدىن 5000 مېتر ئېگىز بولغان بۇ جاي ھاياتلىق چەكلەنگەن رايون ھېسابلىنىدۇ. ھاياتنى

كىرگەن 63 كۈننىڭ 20 كۈنىدە دېڭىز يۈزىدىن 5000 مېتردىن ئېگىز تۆپىلىكتە سۈرەتكە ئېلىش بىلەن بولدى.

«قىزىل جىلغا» نىڭ ھەر بىر كۆرۈنۈشىگە سۈرەتكە ئېلىش گۇرۇپپىسىدىكىلەرنىڭ يۈرەك قېنى سىڭدى. ئەسلىدە قار كۆچۈش كۆرۈنۈشى سىچۈەندە سۈرەتكە ئېلىنماقچى ئىدى. لېكىن فىڭ شياۋنىڭ چىنلىقنى نەزەردە تۇتۇپ، قارلىق تاغدا سۈرەتكە ئېلىشنى ئويلىدى. بۇنىڭدا سەللا بىخەستەلىك قىلىنسا، كۆچكەن قار كىشىلەرنىڭ ھاياتىغا خەۋپ يەتكۈزەتتى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا ھېچكىم دىلغۇل بولماي، قار كۆچكەن كۆرۈنۈشنى نەق مەيداندىن سۈرەتكە ئالدى. 1000 دىن ئارتۇق قوتازنىڭ ئوتلاقتا چېپىپ يۈرگەن كۆرۈنۈشنى ئېلىش ئۈچۈن پوچاڭزا ئېتىپ قوتازلارنى ئۈركۈتۈش پىلانلانغانىدى. لېكىن پوچاڭزا ئېتىلغاندا قوتازلار ئۈركۈپ قېچىشنىڭ ئورنىغا بىر يەرگە توپلىشىۋېلىپ، مىدىر قىلماي تۇرۇۋېلىشتى. خىزمەتچىلەر قوتازلارنى ئۈركۈتۈش ئۈچۈن ۋارقىراپ - جارقىراپ يۈگۈرۈپ يۈرۈپ ھېرىپ ھالىدىن كەتتى.

«قىزىل جىلغا» فىلىمنى سۈرەتكە ئېلىش شاڭخەي كىنو ستۇدىيىسىنىڭ تارىخىدىكى ئەڭ جاپالىق بىر قېتىملىق سەنئەت ئەمەلىيىتى بولدى. سىرلىق دۇنيانىڭ سىرلىق ئۆزگىرىسى جۇڭگولۇق كىنوچىلارنى قورقۇتالمىدى، بۇ فىلىم جۇڭگو كىنوچىلىرىنىڭ قەيسەرلىك بىلەن ئىشلىشىنىڭ شاھىدى.

ئىمىن ھەسەن تەرجىمىسى

باھا ئۆسىدىكەن

(ھېكايە)

ئەزىز نەسىن (تۈركىيە)

جاھان ئەدەبىياتىدىن

تۈنۈگۈن ئۆيىمىزگە بىر مېھمان كەلگەنتى. پاراڭلىشىپ ئولتۇرۇپ:

- ئۆيۈڭلاردا چاقماق قەنت بارمۇ؟ دەپ سوراپ قالدى.

- بار، تۈنۈگۈن بىر كىلو ئالغانىدۇق.

- ئەخمەق ئىكەنسىلەر، بىر نەچچە كىلو نېمىگە يېتىدۇ. ئاڭلىشىمچە، يېقىندا چاقماق قەنتنىڭ باھاسى بىر ھەسسە ئۆسىدىكەن. بىر نەچچە خالتا ئېلىپ بېسىپ قويۇش كېرەك.

ئۇنىڭ گېپى ئەمدىلا ئاخىرلىشىشىغا يەنە تونۇش بىرەيلەن كىرىپ كەلدى.

- كىرسىن ئالدىڭلارمۇ؟ دەپ سورىدى ئۇ.

- ئۆيدە ئازراق بار.

- ئېيتىشلارغا قارىغاندا، بىر نەچچە كۈندىن كېيىن كىرسىن تاپقىلى بولمايدىكەن، نېمىشقا ئېلىۋالمايسىلەر؟ 10 - 20 تۇڭ ئېلىپ ساقلاپ قويۇش كېرەك.

2 - كۈنى يەنە تونۇش بىرەيلەن كىرىپ كەلدى. ئۇ مېنى كۆرۈپلا:

- چاي ئېلىۋالدىڭلارمۇ؟ دەپ سورىدى.

- بىر بولاق ئېلىۋالغان.

- بىر بولاق نېمىگە يېتىدۇ. دەرھال بېرىپ 50 - 60 بولاق ئېلىۋېلىڭلار! بىر ھەپتىدىن كېيىن ئالىمەن دېسەڭلارمۇ تاپالمايسىلەر.

يېقىن بىر دوستۇم خۇددى ئۇلارغا ئوخشاشلا دېدى:

- كانا پۇرچاقنى بىلىدىغانسەن... چاققان بېرىپ سەككىز - ئون خالتا ئېلىۋالغىن، بىر ئىككى كۈندىن كېيىن كانا پۇرچاقنىڭ باھاسى ئۆسىدىكەن.

بۇ چاغدا ئۆيگە يەنە بىر قوشنىمىز كىرىپ كەلدى، ئۇمۇ:

- سوپۇنۇڭلار بارمۇ؟ دەپ سورىدى.

- بىر - ئىككى توقاچ بارغۇ دەيمەن.

- ھەي، جاھاندا بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋىرىڭلار يوق ئوخشىمامدۇ؟ كىشىلەر ھازىر بەس - بەستە سوپۇن سېتىۋېلىۋاتىدۇ.

يەنە بىر قوشنىمىز كىرىپ ئۇمۇ:

- ئامال بار بىر ئاز زەيتۇن يېغى سېتىۋېلىشنىڭ چارىسىنى قىلغىن. بەزىلەرنىڭ دېيىشىچە، يېقىندا زەيتۇن يېغىنىڭ باھاسى ئۆسىدىكەن. بولسا ھازىرلا بېرىپ بىر نەچچە تۇڭ ئېلىپ بېسىپ قويغىن، دېدى.

ئەگەر مەن ئەل - ئاغىنىلىرىمنىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىۋېرىدىغان بولسام، ئۇ چاغدا مېنىڭ كىچىككىنە ئۆيۈم يېمەك - ئىچمەك ئىسكىلاتىغا ئايلىنىپ، بىزگە مېھمانخانىغا بېرىپ ياتماقتىن باشقا ئامال قالمايتتى. ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن «ئېلىپ قوي»، «بېسىپ قوي» دىن باشقا گەپ چىقمايتتى. بىر - ئىككى كىلو ئېلىۋالغىن دېسە كاشكى، ھەممىسىلا «خالتىلاپ»، «يەشىكلەپ» سېتىۋال دەيدۇ. ئەمما مېھرىبان ئاللا مېنى بۇنداق جاپادىن ساقلاپ قالدى. چۈنكى بىزدە نەدىمۇ ئۇنچىلىك كۆپ نەرسىلەرنى سېتىۋالغۇدەك پۇل بولسۇن. بىز قىسىپ - تۆشەپ تۇرمۇش كەچۈرىدىغان تۇرساق. ئاۋادا بىر كىم مەندىن يەنە «چاقماق قەنت» ئالدىڭلارمۇ؟ دەپ سورىسا:

«ئالدۇق، كارىۋاتنىڭ تېگىگە تىقىۋەتتىم!...» دەيمەن. يەنە بىرەرسى: «ئۆيۈڭلاردا كىرسىن بارمۇ؟» دەپ سورىسا «بار، 100 كىلو ئېلىپ قويدۇق» دەيمەن، «چاينىچۇ» دېسە ئىككىلەنمەيلا: «ئۆزىمىزگە يەتكىدەك 100 بولاق ئېلىپ قويدۇم» دەيمەن.

ئەمەلىيەتتە كىشىلەر «باھا ئۆسىدىكەن» دېگەننى ئاڭلىسىلا نېمە بولۇشى بىلەن كارى يوق ئالدىراپ - تېنەپ دۇكاندىكى ھەممە نەرسىنى سېتىۋالىدۇ. ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، مەندە شەخسىي «ئىسكىلات» يوق. ئەمما «باھا ئۆسۈش» كە قارىتا يەنە بىر تاقابىل تۇرۇش تەدبىرىنىمۇ قوللاندىم: كوچا ئاپتوبۇسىغا ئولتۇرۇپ، ئۇياقتىن - بۇياققا، بۇياقتىن - ئۇياققا بىر كۈن كەچكىچە ماڭدىم. تۈنۈگۈنمۇ كوچا ئاپتوبۇسى توختىغىچە ئولتۇرغانىدىم.

- كەچۈرۈڭ، - دېدى بېلەت ساتقۇچى، - بۇ بىزنىڭ 8 - قېتىم قاتنىشىمىز، سىز نېمانداق چۈشمەي ئولتۇرۇۋېرىسىز، زادى قايسى بېكەتتە چۈشىسىز؟

- سىلەر ئىشتىن چۈشكەنگە قەدەر ئولتۇرىمەن، - دېدىم مەن.

- نېمە ئۈچۈن؟

- ھەرگىز باشقىلارغا تىنماڭ. ئاڭلىشىمچە، يېقىندا ئاپتوبۇسنىڭ بېلەت باھاسى ئۆسىدىكەن... شۇڭا بېلەت باھاسى ئۆسمەستە راھەتلىنىپ بىر نەچچە قېتىم كۆپرەك ئولتۇرۇپ پۇخادىن چىقۋالاي، دېگەنىدىم.

شۆھرەت مۇھەممەدى تەرجىمىسى

قابىلىيەت كۆرەشتىن، بىلىم ئەمگەكتىن كېلىدۇ

مۇسىن خېتى **ئەسەتجان تۇرسۇن** يازغان

رەئىس جياڭ زېمىن شىراك ژۇگتوك بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15- ماي تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا زىيارەتكە كەلگەن فرانسىيە زۇڭتۇڭى ياك شىراك بىلەن رەسمىي سۆھبەتلىشىپ، ھازىرقى دۇنيا دۇچ كېلىۋاتقان زور مەسىلىلەر ۋە جۇڭگو- فرانسىيە مۇناسىۋىتى توغرىسىدا دوستانە، سەمىمىي، چوڭقۇر پىكىرلەشتى. ئىككى رەھبەر ئومۇميۈزلۈك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشقا بىردەك قوشۇلدى.

جياڭ زېمىن ئالدى بىلەن شىراك زۇڭتۇڭنىڭ دۆلەت زىيارىتىدە بولۇش ئۈچۈن جۇڭگوغا كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: «سىز سىياسەتچى بولۇش سۈپىتىڭىز بىلەن جۇڭگو - فرانسىيە مۇناسىۋىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدىكى دوستلۇق- ھەمكارلىقىنى پائال ئىلگىرى سۈردىڭىز. بۇ قېتىمقى زىيارىتىڭىز فرانسىيە زۇڭتۇڭىنىڭ 14 يىلدىن بۇيان جۇڭگوغا قىلغان تۇنجى قېتىملىق زىيارىتى بولۇپ، بۇ ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىدىكىلا زور ئىش بولۇپ قالماستىن، خەلقئارادىمۇ دىققەت قوزغايدىغان زور ئىش ھېسابلىنىدۇ.»

شىراك رەئىس جياڭ زېمىننىڭ قىزغىن قارشى ئالغانلىقى ۋە كاتتا كۈتۈۋالغانلىقىغا تەشەككۈر ئېيتتى ھەم جۇڭگونىڭ تارىختىكى مەدەنىيەت- سەنئىتىگە قىزىقىپلا قالماستىن، جۇڭگونىڭ بۈگۈنى ۋە كېلەچىكىگىمۇ ئاجايىپ قىزىقىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: فرانسىيە بىلەن ياۋروپا جۇڭگوغا ئەھمىيەت بېرىدۇ، چۈنكى جۇڭگو 21- ئەسىردە دۇنيانىڭ تەقدىرىگە زور تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئىككى رەھبەر بىردەك ئىقتىساد- سودا مۇناسىۋىتى، ئىككى دۆلەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، دەپ ھېسابلىدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «جۇڭگو بىلەن فرانسىيە ئىقتىسادىي جەھەتتە بىر- بىرىنىڭ يېتەرسىزلىكىنى ناھايىتى ئوبدان تولۇقلىيالايدۇ، جۇڭگو ئاۋۋال راۋاجلاندۇرماقچى بولغان بەزى ساھەلەردە فرانسىيە ئۈستۈنلۈككە ئىگە، ئىككى تەرەپنىڭ ھەمكارلىق يوشۇرۇن كۈچى ناھايىتى زور. جۇڭگو بىلەن فرانسىيىنىڭ ئىقتىساد- سودا ھەمكارلىقى باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ئۈزلۈكسىز كۈچىيىدۇ.»

ئىككى رەھبەر مۇنۇلارغا قوشۇلدى: دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىششقا قاراپ راۋاجلىنىۋاتقان ئەھۋالدا ئىككى دۆلەت خەلقئارا ئىشلاردا كېڭىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشى كېرەك. ب د ت نىڭ خەلقئارا ۋە رايون ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىشتىكى رولى بارغانسېرى زورايماقتا، خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ دائىمىي ئەزاسى بولغان جۇڭگو بىلەن فرانسىيە ئۆزئارا ئالاقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، ب د ت ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ھەربىي ھازىرلىقلارنى قىسقارتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، خەلقئارا تېررورلۇققا زەربە بېرىش، تەرەققىيات ياردىمىنى كۈچەيتىش، كۆپ تەرەپلىك سودىنى قوللاش ۋە دۇنيانىڭ كۆپ خىللىشىشىنى ساقلاش قاتارلىق جەھەتلەردە مەيدانىنى ماسلاشتۇرۇشى كېرەك.

سۆھبەتتىن بۇرۇن، رەئىس جياڭ زېمىن مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، شىراك زۇڭتۇڭ ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنى قارشى ئالدى.

كەچتە رەئىس جياڭ زېمىن زىياپەت ئۆتكۈزۈپ، فرانسىيىلىك مېھمانلارنى كۈتۈۋالدى.

ھىندىستان - پاكىستان زۇڭلىلىرى سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مالې (مالدىۋې)، 12- ماي تېلېگراممىسى. ھىندىستان زۇڭلىسى گۇجرال بىلەن پاكىستان زۇڭلىسى شېرىپ بۈگۈن مالدىۋېدىكى سەيلىگاھ - كولومبا ئارىلىدا سۆھبەتلەشتى، ئىككى رەھبەر ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش ئۈچۈن خۇسۇسىي ئىستىق لىنىيە ئالاقىسى ئورنىتىشقا قوشۇلدى.

سۆھبەتتە ئىككى زۇڭلى ئۆز دۆلەتلىرىدە قاماقلىق قارشى تەرەپ پۇقرالىرىنى قويۇپ بېرىشكە، ئوخشاشمىغان مەسىلىلەر توغرىسىدا بىرلەشمە خىزمەت گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىدە مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان مەسىلىلەرنى كېڭىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىشقا قوشۇلدى. ئىككى تەرەپ يەنە مۇشۇ ئاينىڭ ئاخىرى ياكى كېلەر ئايدا پاكىستان پايتەختى ئىسلامئاباددا ئىككى دۆلەتنىڭ كېيىنكى قېتىملىق دىپلوماتىيە كاتىپلىرى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتى ئۆتكۈزۈشكە قوشۇلدى.

شېرىپ سۆھبەتتىن كېيىن مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: «سۆھبىتىمىز مەنىلىك ۋە ئىجابىي بولدى. بىز سۆزلىشىشنى داۋاملاشتۇرماقچى بولدۇق.»

لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىنىڭ تۇنجى قېتىملىق شەھەرلەردە

جۇڭگونىڭ چەت ئەلدىكى قۇرۇلۇش باش شىركىتى ھۆددىگە ئالغان كوتىدىۋا ئۆي قۇرۇلۇشىدا تۇنجى تۈركۈمدە 220 يۈرۈش ئۆي پۈتتى. ئۆتكۈزۈپ بېرىش مۇراسىمى يېقىندا ئابىجان شەھىرىنىڭ لۇئىسرا رايونىدا تەنتەنىلىك ئۆتكۈزۈلدى. سۈرەتتە: كوتىدىۋا ئەدەبىيات - سەنئەتچىلىرى نەغمە قىلىپ مۇراسىمنى قىزىتماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مۇھىم قىسقا خەۋەرلەر

△ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 15- كۈنى «خەلق» سارىيىدا زىيارەتكە كەلگەن ئامېرىكا قوشما شتات زاپاس ساقلاش سىستېمىسى مۇدىرىيىتىنىڭ رەئىسى گرېنسپان بىلەن كۆرۈشتى.

△ گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ زامبىيە، موزامبىك، گابون، كامېرون، نىگېرىيە ۋە تانزانىيىدىكى رەسمىي، دوستانە زىيارىتىنى شۇنداقلا سېيشېلدىكى خىزمەت زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن مۇشۇ ئاينىڭ 15- كۈنى مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى.

△ جۇڭگو - فرانسىيە ھۆكۈمەتلىرى ئوتتۇرىسىدىكى بىر قىسىم كېلىشىم ۋە ھۆججەتلەر مۇشۇ ئاينىڭ 15- كۈنى كەچتە «خەلق» سارىيىدا ئىمزالاندى. ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ۋە زىيارەتكە كەلگەن فرانسىيە زۇڭتۇڭى ياك شىراك قاتناشتى.

△ دۇنيا بانكىسى مۇشۇ ئاينىڭ 14- كۈنى ۋاشىنگتوندا جۇڭگوغا 120 مىليون دوللار تەرەققىيات ياردىمى قەرزى بېرىشنى تەستىقلىغانلىقىنى جاكارلىدى. بۇ پۇل خېيلۇڭجياڭ ئۆلكىسىنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات تۈرىگە ئىشلىتىلىدۇ.

△ پارىژدا خەنزۇ تىلىدا چىقىدىغان «ياۋروپا ۋاقتى» گېزىتى مۇشۇ ئاينىڭ 14- كۈنى فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراكنىڭ جۇڭگودا زىيارەتتە بولىدىغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن «ئېگىزدە تۇرۇپ يىراقنى نەزەر تاشلاپ، فرانسىيە- جۇڭگو ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرايلى» سەرلەۋھىلىك باش ماقالە ئېلان قىلىپ مۇنداق يازدى: شىراكنىڭ جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشى 1994- يىلى ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى ياخشىلىغاندىن بۇيان دوستلۇق -ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم ھەرىكەت ھېسابلىنىدۇ. فرانسۇزلار بىلەن جۇڭخۇا مىللىتى دۇنيادىكى ئىككى ئۇلۇغ مىللەت، ھەر ئىككى دۆلەت دۇنيا ئىشلىرىدا ناھايىتى مۇھىم ئورۇنغا ئىگە. سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، كۆپ قۇتۇپلاشقان دۇنيانىڭ سىياسىي تەدرىجىي روشەنلەشتى. فرانسىيە بىلەن جۇڭگو ئۆز ئورنى ۋە مەسئۇلىيىتىنى تونۇپ، كۆپ قۇتۇپلاشقان دۇنيانىڭ تەڭپۇڭلۇقى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشقا تىرىشىۋاتىدۇ.

△ ئەرەب دۆلەتلىرى پارلامېنتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ 7- نۆۋەتلىك يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 14- كۈنى كەچتە قاھىرەدە يېپىلدى. يىغىن ئېلان قىلغان ئاخىرقى ئاخباراتتا تەكىتلەپ مۇنداق دېيىلدى: ئەرەب دۆلەتلىرى ئوتتۇرا شەرق رايونىدا ئومۇميۈزلۈك، ئادىل تىنچلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرىدۇ.

△ ئىسرائىلىيىدىكى ئوكتىچى پارتىيە- لېيبورىستلار پارتىيىسى مۇشۇ ئاينىڭ 14- كۈنى تېل - ئاۋىۋدا يىغىن ئېچىپ، مۇتلەق كۆپ ئاۋاز بىلەن قارار ماقۇللاپ، پەلەستىنلىكلەرنىڭ ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلەش ھوقۇقىنى ئېتىراپ قىلدى، چەكلىك ئىگىلىك ھوقۇقىغا ئىگە پەلەستىن دۆلىتى قۇرۇشقا قارشى تۇرمايدىغان بولدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

موزامبىكنىڭ پايتەختى ماپۇتو ھىندى ئوكياننىڭ غەربىي چېتىگە جايلاشقان بولۇپ، ئۇ جەنۇبىي قىسىم ئافرىقىدىكى مەشھۇر سەيلىگاھ. ھازىر بۇ شەھەرنىڭ نوپۇسى 1 مىليوندىن ئارتۇق. سۈرەتتە: ماپۇتو شەھىرىدىكى ئەڭ ئاۋات پۇل مۇئامىلە، سودا مەركىزى - «25- سېنتەبىر كوچىسى».

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۇنيا بويىچە كۈنىگە 9000 كىشى ئەيدىز كېسىلىنى يۇقتۇرۇۋالماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. روسىيە سەھىيە مىنىستىرلىكىنىڭ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ب د ت ئەيدىز كېسەللىكىدىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋە ئۇنى داۋالاش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن ئىش بېجىرگۈچىسى روپو مۇدى مۇنداق دېدى: دۇنيا بويىچە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن كۈنىگە تەخمىنەن 9000 كىشى ئەيدىز كېسىلىنى يۇقتۇرۇۋالماقتا، ئۇلارنىڭ 1000 ى 15 ياشقا توشمىغان بالىلار.

مۇدى يېقىندا موسكۋادا ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: ئەيدىز كېسىلى دۇنيانىڭ ھەممە يېرىگە يامرىماقتا. بۇ كېسەلدىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋە ئۇنى داۋالاش ئۈچۈن دۇنيادىكى ھەممە دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار بىرلىكتە ھەرىكەتلىنىشكە توغرا كېلىدۇ.

روسىيە سەھىيە مىنىستىرلىكىنىڭ ئەمەلدارى مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا ئۆز دۆلىتىنىڭ ئەھۋالىنى تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: زەھەرلىك چېكىملىك چەككۈچىلەر كۈندىن-كۈنگە كۆپىيىپ كەتكەنلىكى، شۇنداقلا ئۇلار ئوكۇل يىڭنىسىنى ئالماشتۇرۇپ ئىشلەتكەنلىكى ئۈچۈن، گىرەلىشىپ يۇقۇملىنىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، روسىيىدە ئەيدىز كېسەللىكىنى تېز يامرىتىۋەتتى. روسىيىدە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن كۈنىگە 100 كىشى ئەيدىز كېسىلىنى يۇقتۇرۇۋالىدىكەن، كېسەل ۋىرۇسى يۇقتۇرۇۋالغۇچىلارنىڭ % 70 ى زەھەرلىك چېكىملىك چەككۈچىلەر ئىكەن.

روسىيە فېدېراتسىيىسى مەركىزى چېچىنىيە بىلەن تىنچلىق شەرتنامىسى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 12 - ماي تېلېگراممىسى. روسىيە فېدېراتسىيىسى زۇڭتۇڭى يېلتسىن روسىيە فېدېراتسىيىسى چېچىنىيە زۇڭتۇڭى ماسخادوۋ بىلەن مۇشۇ ئاينىڭ 12 - كۈنى كرېمل سارىيىدا روسىيە فېدېراتسىيىسى بىلەن چېچىنىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ تىنچلىق ۋە ئۆزئارا مۇناسىۋەت پرىنسىپى شەرتنامىسى ئىمزالىدى.

يېلتسىن ئىمزا قويۇش مۇراسىمى ئاياغلاشقاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: تىنچلىق شەرتنامىسىنىڭ ئىمزالانغانلىقى مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. روسىيە فېدېراتسىيىسى مەركىزى بىلەن چېچىنىيە جۇمھۇرىيىتى ئوتتۇرىسىدىكى بارلىق مەسىلە تىنچلىق ئۇسۇلى ئارقىلىق ھەل قىلىنىدۇ. ئىككى تەرەپ ئىقتىساد، سودا ۋە باشقا ساھەلەردە مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرىدۇ.

ماسخادوۋ تىنچلىق شەرتنامىسى توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: روسىيە فېدېراتسىيىسى مەركىزى بىلەن چېچىنىيە جۇمھۇرىيىتى رەھبەرلىرى «ئەڭ ئاقىلانە بىر قەدەم»تاشلىدى. تىنچلىق مۇساپىسى باشلاندى.

ئۇ شۇ كۈنى يېلتسىن بىلەن سۆھبەتلەشكەندە مۇنداق دېدى: چېچىنىيە جۇمھۇرىيىتى رەھبەرلىرى ئۆز تەۋەسىدىكى تېررورلۇق ھەرىكەتلىرىنى چەكلەشكە قادىر، تۇتقۇنلارنىڭ قويۇپ بېرىلىشى ئۈچۈن بارلىق كۈچى بىلەن تىرىشىدۇ.

كۆپ دۆلەت بىرلەشمە ھەربىي مانېۋرى ماكېدونىيىدە ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تىرانا، 12-ماي تېلېگراممىسى. سكوپلې خەۋىرى: بەش كۈنلۈك كۆپ دۆلەت بىرلەشمە ھەربىي مانېۋرى مۇشۇ ئاينىڭ 12 - كۈنى ماكېدونىيىدە ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى.

بۇ قېتىمقى مانېۋرنى ماكېدونىيە بىلەن ئامېرىكا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ «تىنچ شېرىكلىك مۇناسىۋەتتى پىلانى»غا ئاساسەن بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇردى. مانېۋرغا يەنە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەردىن ئىتالىيە، گرېتسىيە، تۈركىيە ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن تىنچ شېرىكلىك مۇناسىۋەتتى بار دۆلەتلەردىن بۇلغارىيە، رۇمىنىيە، سلوۋېنىيە ۋە ئالبانىيە قاتناشتى. ۋېنگرىيە، پولشا، چېخ مانېۋرنى كۆرۈشكە كۆزەتچى ئەۋەتتى.

بۇ قېتىمقى مانېۋردا ماكېدونىيىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدا قاتتىق يەر تەۋرىگەندىن كېيىنكى قۇتقۇزۇش ھەرىكىتىنى تەقلىد قىلىش مۇھىم مەزمۇن قىلىندى.

لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىنىڭ تۇنجى قېتىملىق شەھەرلەردە زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش يىغىنى ئاياغلاشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، برازىلىيە، 12- ماي تېلېگراممىسى. لاتىن ئامېرىكىسى دۆلەتلىرىنىڭ تۇنجى قېتىملىق شەھەرلەردە زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 11- كۈنى برازىلىيىنىڭ سان- پاۋلو شەھىرىدە ئاياغلاشتى، يىغىن ماقۇللىغان «سان- پاۋلو خىتابنامىسى»دە لاتىن ئامېرىكىسىدىكى دۆلەتلەرنىڭ زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش سالمىقىنى چوڭايتىپ، ماسلىشىش ۋە ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىشى مۇراجىئەت قىلىندى.

«سان- پاۋلو خىتابنامىسى»دە مۇنداق دېيىلدى: زەھەرلىك چېكىملىك مەسىلىسى لاتىن ئامېرىكىسىدا ئىنتايىن ئېغىر. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، لاتىن ئامېرىكىسىدىكى دۆلەتلەر شەھەرلىرىدە زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش ۋە چېكىش ئازايماي كۆپەيدى، زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش ۋە چېكىش كەلتۈرۈپ چىقارغان زوراۋانلىق، قاتىللىق، ئىپپەت- نومۇسنى سېتىش ھەرىكەتلىرى شەھەر تۇرمۇشىدىكى بىر ئېغىر زىيانداش بولۇپ قالدى. شۇڭا، لاتىن ئامېرىكىسىدىكى دۆلەتلەر كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش قانۇنى چىقىرىشنى كۈچەيتىپ، زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش ۋە چېكىش ھەرىكىتىگە زەربە بېرىش سالمىقىنى چوڭايتىشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، پۈتۈن جەمئىيەتتە تەشۋىقىي تەربىيىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، زەھەرلىك چېكىملىكنىڭ زىيىنىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىشى لازىم. بۇنىڭدىن باشقا، ھەرقايسى دۆلەت ئاخبارات ئالماشتۇرۇش ۋە قانۇن چىقىرىش جەھەتتىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ، زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش ھەرىكىتىگە زەربە بېرىش ھەرىكىتىدە ماسلىشىپ ھەرىكەت قىلىپ، زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش، ھارام پۇلنى ھالال پۇلغا ئايلاندۇرۇش قاتارلىق قانۇنسىز ھەرىكەتلەرنى ئۈنۈملۈك توسۇشى لازىم.

برازىلىيىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى ماشىر يىغىندا مۇنداق دېدى: زەھەرلىك چېكىملىك سېتىش ۋە چېكىش لاتىن ئامېرىكىسىدىكى دۆلەتلەر دۇچ كەلگەن ئېغىر مۇشكۈل مەسىلە. زەھەرلىك چېكىملىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى قانات يايدۇرۇشتا پۈتۈن جەمئىيەتتىكى كۈچلەرنى ئورتاق قاتنىشىشقا سەپەرۋەر قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. ھەرقايسى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، زەھەرلىك چېكىملىك ئىشلەپچىقىرىش، توشۇش ۋە چېكىش قاتارلىق قانۇنسىز ھەرىكەتلەرگە بىرلىكتە زەربە بېرىشى لازىم.

تامىل يولۋىسى ئازادلىق تەشكىلاتى پارتىزانلىرى ساقچى ۋە پۇقرالارغا ھۇجۇم قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كولۇمبو، 12 - ماي تېلېگراممىسى. سىرىلانكا تامىل يولۋىسى ئازادلىق تەشكىلاتى پارتىزانلىرى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن سىرىلانكىنىڭ شەرقىي شىمالىي قىسمىدىكى ترىنكومالى رايونىدا بىر ساقچى ئىدارىسىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئاز دېگەندە 14 ساقچىنى ئۆلتۈردى، ئۇنىڭدىن باشقا 16 ساقچىنى يارىلاندۇردى.

يەرلىك خەۋپسىزلىك تارمىقى ئەمەلدارىنىڭ ئېيتىشىچە، پارتىزانلارنىڭ ھۇجۇمىدا يەنە بەش پۇقرا ئۆلگەن.

يولۋاس ئازادلىق تەشكىلاتى 1983- يىلىدىن باشلاپ سىرىلانكىنىڭ شىمالىدا مۇستەقىل تامىل دۆلىتى قۇرۇش ئۈچۈن پارتىزانلىق ئۇرۇشى قىلىپ كەلدى. 14 يىل داۋاملاشقان بۇ ئىچكى ئۇرۇش سىرىلانكا خەلقىگە ئېغىر ئاپەت كەلتۈردى.

ئىراقنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ئىراقنى جازالاشنى ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاممان خەۋىرى. ئىراقنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ئەزىز مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنى ئوماندا سۆھبەت ئېلان قىلىپ، ب د ت نىڭ ئىراققا قارىتىلغان جازانى پاتراق ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئەزىز ئىئوردانىيە باش ۋەزىرى ماجارى بىلەن كۆرۈشكەندىن كېيىن ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: دۇنيادا ئىراققا قارىتىلغان جازانى پاتراق ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى تەلەپ قىلىش ساداسى بارغانسېرى كۈچەيمەكتە... مەن يېقىندا جۇڭگو ۋە روسىيىنى زىيارەت قىلغىنىمدا، بۇ ئىككى دوست دۆلەتنىڭ ئىراققا قارىتىلغان جازانى پاتراق ئەمەلدىن قالدۇرۇش لازىم، دەپ قارايدىغانلىقىنى ھەققىي ھېس قىلدىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: مېنىڭ بۇ خىل ھېسسىياتىم يەنە ياۋروپا، ئەرەب دۆلەتلىرى ۋە باشقا رايونلاردىكى دۆلەتلەردىنمۇ كەلدى.

زايىر ئۆتكۈنچى پارلامېنتى يېڭى پارلامېنت باشلىقىنى سايلاپ چىقتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا خەۋىرى. زايىر ئۆتكۈنچى پارلامېنتى مۇشۇ ئاينىڭ 10- كۈنى ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزۈپ، سابىق پارلامېنت باشلىقى مىنسا گېۋونى ئۆتكۈنچى پارلامېنتنىڭ يېڭى باشلىقلىقىغا سايلىدى.

ئوتتۇرا قىسىم ئافرىقىدىكى فرانسۇزچە سۆزلىشىدىغان دۆلەتلەر باشلىقلىرى يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى ئېلان قىلغان بايانامىدە قارىغاندا، موبۇتو سالامەتلىكى ياخشى بولماسلىق سەۋەبىدىن زايىرنىڭ كەلگۈسىدىكى زۇڭتۇڭ سايلىمىغا قاتناشماسلىقنى قارار قىلغان، شۇنداقلا پارلامېنت باشلىقىنىڭ ئۆتكۈنچى دەۋرگە رەھبەرلىك قىلىشى ئۈچۈن، ھوقۇقنى پارلامېنت باشلىقىغا تاپشۇرۇپ بەرمەكچى بولغان.

4-ئاينىڭ 30-كۈنى مېكسىكا شەھىرىدىكى ئۇزۇن كۆرسەتكۈچ سانى 262 گە يېتىپ، 250 لىك جىددىي ھالەت كۆرسەتكۈچىدىن ئېشىپ كەتتى، بۇ شەھەر بۇ يىل تۇنجى قېتىم مۇھىت جىددىي ھالىتىگە چۈشۈپ قالدى. شەھەر بويىچە تەخمىنەن % 50 ئاپتوموبىل قاتناشتىن توختىتىلدى، % 20 ماي قاچىلاش پونكىتى ئىشتىن توختىتىلدى، پۈتكۈل سانائەت پائالىيەتلىرى % 30 تىن % 40 كىچە ئازايتىلدى، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلىرى توختىتىلدى.

سۈرەتتە: مېكسىكا شەھەر رايونىدىكى بازىرى كاساتلاشقان ماي قاچىلاش پونكىتى. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ماي
17
شەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. كېچىسى ئوچۇق بولۇپ، كېيىن بۇلۇتلىنىدۇ. تېمپېراتۇرا 24°C — 13°C بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش مىنىستىرلىكى تېلېۋىزىيە - تېلېفون يىغىنى ئېچىپ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى قەتئىي چەكلەش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15-ماي تېلېگراممىسى. مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش مىنىستىرلىكى بۈگۈن تېلېۋىزىيە-تېلېفون يىغىنى ئاچتى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى، مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى ۋېي جيەنشىڭ پۈتۈن پارتىيىدىن باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8-ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزىنىڭ روھىنى چوڭقۇر ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى چەكلەشنى بۇ يىللىق پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ۋە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ يېقىنقى مەزگىل ئىچىدە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ۋېي جيەنشىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8-ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزى بۇ يىللىق، ھەتتا بۇنىڭدىن كېيىنكى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىشتە ناھايىتى كۈچلۈك رېئال ئەھمىيەتكە ۋە چوڭقۇر تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە. ئۇ مۇنداق دېدى: جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش پارتىيىمىزنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسى ۋە سىياسىي ئۈستۈنلۈكى. نۆۋەتتە جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇشنى ئالاھىدە تەكىتلەش - پارتىيە ئەزالىرىمىز ۋە كادىرلار قوشۇنىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ئوتتۇرىغا قويۇلدى.

ۋېي جيەنشىڭ مۇنداق دېدى: پارتىيە ئەزالىرىمىز ۋە كادىرلار قوشۇنىمىز ئومۇمەن ئېيتقاندا ياخشى، بىراق شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش جەريانىدا بۇرژۇئازىيىنىڭ چىرىك ئىدىيىسى، تۇرمۇش ئۇسۇلىنىڭ چىرىتىشى ۋە فېئوداللىزمنىڭ قالدۇق تەسىرى قاتارلىق كۆپ خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، پارتىيىنىڭ جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان- ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ياخشى ئەنئەنىسى، ياخشى ئىستىلىنى خېلى بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئېسىدىن چىقىرىپ قويدى، بەزىلىرى ھەتتا پۈتۈنلەي ئۇنتۇپ قالدى، بىر مۇنچە جايلار ۋە ئورۇنلاردا ھەشەمەتچىلىك، سۆلەتۋازلىق، بۇزۇپ-چېچىپ ئىسراپ قىلىش ئەھۋاللىرى ئەدەپ كەتتى. تېخىمۇ

لىك، ئىسراپچىلىق ھادىسىلىرى تېخىمۇ يامراپ كەتتى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق قىلمىشلىرى ھەم پاسسىپلىق، چۈشكۈنلۈكنىڭ ئىپادىسى، ھەم چىرىكلىشىشنى پەيدا قىلىدىغان ۋە يامرىتىۋېتىدىغان پىرىنىك. بۇ ھادىسىلەردىن ۋاقتىدا ساقلانمىغاندا ۋە ئۇنى قەتئىي چەكلىمىگەندە، ئاممىدىن ئېغىر ھالدا ئايرىلىپ قېلىش كېلىپ چىقىدۇ-دە، پارتىيىنىڭ ئىناۋىتىگە ئېغىر تەسىر يېتىدۇ، ئۇنىڭ ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلىش مۇمكىن ئەمەس.

ۋېي جيەنشىڭ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر، ھەرقايسى تارماقلار، ساھەلەر چوقۇم جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان- ئىقتىسادچىل بولۇش ئىستىلىنى كەڭ كۆلەمدە ئەۋج ئالدۇرۇشتىن ئىبارەت بۇ مۇھىم نۇقتىنى چىڭ تۇتۇپ، ھەشەمەتچىلىك ئىسراپچىلىق قىلمىشنى چەكلەشكە دائىر ھەر خىل بەلگىلىمىلەرنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئارقىلىق پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى ۋە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىگە دائىر ۋەزىپىلەرنىڭ ئورۇندىلىشىغا تۈرتكە بولۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، تارماقلار، ساھەلەر مەركەزنىڭ تەلىپى بويىچە ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى چەكلەشكە دائىر كونكرېت بەلگىلىمىلەرنى تۈزۈپ، باش شۇجى جياڭ زېمىن سۆزىدە مىسال كەلتۈرگەن ئېغىر دەرىجىدىكى ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق ھادىسىلىرىنى ئەستايىدىل تۈزىتىشى كېرەك.

مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى خۇزۇگېنمۇ يىغىندا سۆز قىلىپ، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر، رايونلار، ساھەلەردىن زور كۈچ چىقىرىپ، زور غەيرەت قىلىپ، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى قەتئىي چەكلەپ، تۆۋەندىكى بەلگىلىمىلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى پۇختا ۋە ياخشى تۇتۇشنى تەلەپ قىلدى: ئىشخانا بىنالىرىنى يېڭىدىن سېلىش ۋە بېزەشنى قاتتىق تىزگىنلەش؛ ھەر خىل يىغىنلارنى قاتتىق تىزگىنلەش؛ ھەر خىل تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى قاتتىق تىزگىنلەش؛ ھۆكۈمەت پۇلىغا چوڭ يەپ- چوڭ ئىچىش، بۇزۇپ- چېچىپ ئىسراپ قىلىشنى قاتتىق چەكلەش؛ ھۆكۈمەت

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرايلى

— مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8 - ئومۇمىي يىغىنىدا سۆزلەنگەن سۆز (قىسقارتىلمىسى)

(1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 29 - كۈنى)

جياڭ زېمىن

ج ك پ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ 8- ئومۇمىي يىغىنى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى چۆرىدەپ، 1996 - يىللىق خىزمەتلەرنى يەكۈنلىدى، بۇ يىللىق ۋەزىپىلەرنى مۇھاكىمە قىلدى، ئورۇنلاشتۇردى، يىغىن ناھايىتى ياخشى ئېچىلدى. 1996 - يىلى مەركەز ۋە جايلار چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرغانلىقى، پۈتۈن پارتىيە ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسەتكەنلىكى، ئامما پائال قوللىغانلىقى ۋە قاتناشقانلىقى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى ۋە ئالاقىدار تارماقلار نۇرغۇن جاپالىق خىزمەت ئىشلىگەنلىكى ئۈچۈن چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ھەم پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى يېڭى ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. لېكىن شۇنى كۆرۈش كېرەككى، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ پۈتكۈل جەريانىغا سىڭدۈرۈش ئۇزاق مۇددەتلىك، مۇشكۈل ۋەزىپە. بۇ جەھەتتە پۈتۈن پارتىيىدىكىلەرنىڭ تونۇشى تېخى تولۇق بىردەك ئەمەس، ياكى تونۇشى تېخى دېگەندەك ئايدىڭ ئەمەس، دېيىشكە بولىدۇ. بىز بۇ بىر نەچچە يىلدا ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكى، مۇشكۈللۈكى ئۈچۈن تارىخىي دەۋرلەردە ئوخشىمىغان ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە بولىدۇ. شۇنى كۆرۈش كېرەككى، ھازىر چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ۋەزىيىتى يەنىلا جىددىي، پارتىيە ئىستىلىنى ياخشىلاش ۋەزىپىسى يەنىلا ئېغىر، بەزى پاسسىپ، چىرىك ئەھۋاللار تۈزىتىلگەندىن كېيىن يەنە تەكرارلىنىۋاتىدۇ، بەزىلىرى يامراپ كېتىۋاتىدۇ، بۇ خىزمەتنىڭ ئىلگىرىلىشىمۇ تەكشى ئەمەس، بەزى جايلار، تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى دېگەندەك كۈچلۈك ئەمەس، چوڭ، مۇھىم دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش ئاستا بولۇۋاتىدۇ، تارماقلار، كەسىپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بەزىدە چىڭ تۇتۇلسا، بەزىدە بوشاشتۇرۇپ قويۇلۇۋاتىدۇ، بەزى جايلار شەكىلۋازلىق قىلىۋاتىدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ مۇھىملىقى ۋە تەخىرسىزلىكىگە بولغان تونۇشنى ستراتېگىيە، ئومۇمىيەت يۇكسەكلىكىدە تۇرۇپ چوڭقۇرلاشتۇرۇشى، «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈشى، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى جەھەتتىكى رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى، قىلىشى كېرەك. پۈتۈن مەملىكەتتە ۋە ئۆز جايىدا يۈز بەرگەن تەسىرى چوڭ دېلولارنى كىمگە چېتىلىشىدىن، قانچىلىك زور توسالغۇغا ئۇچراشتىن قەتئىينەزەر، ئاخىرىغىچە تەكشۈرۈپ قاتتىق بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك، رەھبىرىي كادىرلار ئارىسىدا كۆرۈلگەن چىرىكلىشىش ھادىسىلىرىگە تېخىمۇ يۇكسەك ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. تەشكىلات، كادىرلار خىزمىتى جەھەتتە يۈز بەرگەن ئەمەل كويىدا بولۇش، ئەمەل تەلەپ قىلىش، ئەمەل سېتىش - سېتىۋېلىش ۋە ئالدامچىلىق بىلەن ئەمەلگە ئىگە بولۇۋېلىشتەك تەتۈر قويۇننى قەتئىي توسۇش كېرەك. بۇلار ئومۇمىي ئەھۋال بولماستىن، ئايرىم، ئاز ساندىكى ئەھۋال بولسىمۇ، لېكىن بۇ تەتۈر قويۇننىڭ زىيىنى ئىنتايىن زور، شۇڭا بىز ئۇنىڭغا يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز كېرەك. تارىختىي پاكىتلار شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى، ئەمەلدارلارنىڭ چىرىكلىشىپ كېتىشى، ئەدلىيىنىڭ چىرىكلىشىپ كېتىشى ئەڭ ئېغىر چىرىكلىك، بۇ باشقا چىرىكلىكنىڭ باش كۆتۈرۈشى، يامراپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان مۇھىم سەۋەب. قانۇنى ئىجرا قىلغۇچى خادىملاردا مەسىلە كۆرۈلسە، قانداق قىلىپ باشقىلارنى ئىدارە قىلالايدۇ؟ شۇڭا، بىز «سۇنىڭ بېشى لاي بولسا، ئايىغىمۇ لاي بولىدۇ، تۈۋرۈك تۈز قويۇلمىسا،

تېخى تولۇق بىردەك ئەمەس، ياكى تونۇشى تېخى دېگەندەك ئايدىڭ ئەمەس، دېيىشكە بولىدۇ. بىز بۇ بىر نەچچە يىلدا چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى قىسقا مۇددەتلىك ۋەزىپە دەپ قارايدىغان بولساق، ئۇ ھالدا بىزدە تولۇق ئىدىيىۋى تەييارلىق بولۇشى مۇمكىن ئەمەس، دەپ ئىزچىل تەكىتلەپ كەلدۇق، بىر نەچچە يولداش دۆلىتىمىز قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدىكى، ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدىكى تۇرمۇشنى تولىمۇ ياد ئېتىدۇ؛ ئەينى يىللاردىكى يولداشلار ئارا مۇناسىۋەت ۋە جاپاغا چىداش، ئاددىي-ساددا ياشاش ئىستىلىنى ياد ئېتىدۇ. بىز پارتىيىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى ۋە ئىستىلىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇشىمىز ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك، لېكىن دەۋرنىڭ تەرەققىي قىلىۋاتقانلىقىنى، تەقسىمات ئۇسۇلىدا ئۆزگىرىش بولغانلىقىنى، تۇرمۇش سەۋىيىمىزنىڭ ئەينى يىللاردىكىدىن زور دەرىجىدە پەرقلىنىدىغانلىقىنىمۇ كۆرۈشىمىز كېرەك. بۇ ھازىر سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىمىز، بەدخەجلىك قىلساقمۇ بولۇۋېرىدۇ دېگەنلىك ئەمەس، بەلكى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى يېڭى دەۋردە تېخىمۇ مۇشكۇل بولىدۇ دېگەنلىك. چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە

ئۆستۈرۈشى، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى جەھەتتىكى رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى، ھەرگىز بىخەستەلىك قىلماسلىقى، ھەرگىز قىيىنچىلىقتىن قورقۇپ بىر ئىزدا توختاپ قالماسلىقى، كۈرەش ئىرادىسىنى ھەرگىز بوشاشتۇرۇپ قويماسلىقى لازىم.

جايلار، تارماقلار پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 4-، 5-، 6 - ئومۇمىي يىغىنلىرىنىڭ روھىنى ۋە بۇلتۇر مەركەز چاقىرغان ئىقتىسادىي خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇشقا بىرلەشتۈرۈپ، تېخىمۇ زور ئىرادە، تېخىمۇ زور كۈچ، تېخىمۇ پۇختا خىزمەتلەر ئارقىلىق رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك، ئىنتىزامچان بولۇشىغا پائال تۈرتكە بولۇشى، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى، تارماق ۋە كەسىپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشى كېرەك. بولۇپمۇ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىك ئورگانلىرى، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى ئورگانلار، ئەدلىيە ئورگانلىرى، ئىقتىساد باشقۇرۇش تارماقلىرى ۋە ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى رەھبىرىي كادىرلار ئىچىدە يۈز بەرگەن قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش دېلولىرىنى قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك. پۇل مۇئامىلىسى، ئاكسىيە، ئۆي - جاي، مۈلۈك، يەر تەستىقلاش، ئىجارىگە بېرىش قاتارلىق ساھەلەردە يۈز بەرگەن چوڭ، مۇھىم دېلولارنى قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ

قانداق قىلىپ باشقىلارنى ئىدارە قىلالايدۇ؟ شۇڭا، بىز «سۇنىڭ بېشى لاي بولسا، ئايىغىمۇ لاي بولىدۇ، تۈۋرۈك تۈز قويۇلمىسا، ئۆي ئۆرۈلۈپ چۈشىدۇ»، «ئۆزىنى تۈزىمەي تۇرۇپ، ئۆزگىنى تۈزۈگىلى بولمايدۇ» دېگەن قائىدىنى قايتا - قايتا تەكىتلەپ كەلدۇق. مەسىلەن، دوكلات بېرىشنى ئالايلۇق، سەن ھەرقانچە

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ھەشەمەتچىلىك، سۆلەتۋازلىق، بۇزۇپ-چېچىپ ئىسراپ قىلىش ئەھۋاللىرى ئەدەپ كەتتى. تېخىمۇ ئېغىرى شۇكى، بىر مۇنچە جايلار ۋە ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىرى بۇ ئەھۋاللارغا مۇجمەل ھەتتا خاتا تونۇشتا بولدى، قاتتىق تەلەپ قويمىدى، تۈنۈشى كۈچلۈك بولمىدى. شۇنىڭ بىلەن ھەشەمەتچى-

ھۆكۈمەت پۇلىغا چوڭ يەپ- چوڭ ئىچىش، بۇزۇپ-چېچىپ ئىسراپ قىلىشنى قاتتىق چەكلەش؛ ھۆكۈمەت پۇلىغا تۇرالغۇ ئۆيلىرىگە تېلېفون ئورنىتىش ۋە كۆچمە تېلېفون سېتىۋېلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش؛ ھەر خىل تەكشۈرۈشلەرنى قاتتىق تىزگىنلەش؛ شەكىلۋازلىق تۈسىنى ئالغان باھالاش - سېلىشتۇرۇش ۋە ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قاتتىق چەكلەش؛ پىكاپنى قەتئىي تۈردە بەلگىلىمە بويىچە سەپلەپ بېرىش ۋە ئالماشتۇرۇپ بېرىش؛ كۆزدىن كۆچۈرۈش، ئۆگىنىش، تەربىيىلەش، مۇھاكىمە، سودىگەر چاقىرىش، كۆرگەزمىگە قاتنىشش قاتارلىق ناملار بىلەن ئومۇمنىڭ پۇلىغا چەتكە چىقىش، چەتكە چىقىپ سەيلە - ساياھەت قىلىشنى قاتتىق چەكلەش كېرەك.

* * *

4- ئاينىڭ 30-كۈنى تارىم نېفت چارلاش، ئېچىش قوماندانلىق شتابى، يېزا ئىگىلىك 2-شىسى قاتارلىق ئورۇنلار بۇگۈر ناھىيىسىنىڭ ئۈچ نامرات يېزىسىغا 1 مىليون يۈەن نەق پۇل ۋە ماددىي ئەشيا ئىئانە قىلدى.

سۈرەتتە: پۇل ئىئانە قىلىنىۋاتقان نەق مەيداندىن كۆرۈنۈش.

چۇخۇرې، لياۋشىنۋېن فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۇچقاندەك ئىلگىرىلەۋاتقان تېلېگراف ئىشلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى

ئابلەت ئەۋرا

بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 17 - كۈنى 29 - نۆۋەتلىك دۇنيا تېلېگراف كۈنى. خەلقئارا تېلېگراف بىرلەشمىسى بۇ يىللىق دۇنيا تېلېگراف كۈنىنىڭ باش تېمىسىنى «تېلېگراف ۋە ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمى» دەپ بېكىتتى.

تېلېگراف خەۋەرلىشىش ئىشلىرى ئاممىۋى خاراكتېرلىك ۋە ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىغا تەۋە ئىش بولۇپ، جەمئىيەتكە يۈزلەنگەن. خەلق ئىگىلىكىنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرى، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ۋە خەلق ئاممىسى ئۇچۇن كۆپ قاتلاملىق، كۆپ خىل شەكىللىك مۇلازىمىتى قىلىشنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان.

تېلېگراف ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا ۋە خەلق ئاممىسىغا كېرەكلىك ئۇچۇر يەتكۈزۈپ بېرىدىغان مۇھىم ۋاستە. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پوچتا - تېلېگراف تارماقلىرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا يۈز بەرگەن ھەر خىل تەبىئىي ئاپەتلەر جەريانىدا تېلېگرافنىڭ قولايلىق ئۇچۇر يەتكۈزۈش ئالاھىدىلىكىدىن پايدىلىنىپ، ھەر مىللەت خەلقىنى تېز، توغرا مۇلازىملىق ئۇچۇرى بىلەن تەمىنلەپ، دۆلەتنىڭ مال - مۈلكى، خەلقنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىپ كەلدى.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك سىرتقا ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېلېگراف ئىشلىرى ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلدى. ھازىر ئاسماندا سۈنئىي ھەمراھ، يەر ئۈستىدە سانلىق مىكرو دولقۇن، يەر ئاستىدا ئوپتىكىلىق كابېل ۋە كۆچمە خەۋەرلىشىش ئۆزئارا گەۋدىلەشكەن زامانىۋى ستېرېئولۇق خەۋەرلىشىش تورى شەكىللەندى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ناھىيىدىن يۇقىرى شەھەرلىرىدە پروگراممىلىق تېلېفون ئومۇملىشىپ بولدى. ئاپتونوم رايون بويىچە تېلېفون كوممۇتاتور ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 1 مىليون 300 مىڭ توچكىدىن، تېلېفون ئابونتلىرى 1 مىليوندىن، كۆچمە تېلېفون ئابونتلىرى 75 مىڭدىن ئاشتى. يېزا تېلېفون كوممۇتاتور ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 317 مىڭ توچكىغا يېتىپ، ئابونتى 167 مىڭدىن ئاشتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، زور بىر تۈركۈم تېلېفونلاشقان يېزا - بازار، كەنت، لىيەندۇيلەر بارلىققا كەلدى. بۇ ئاپتونوم رايونىمىز يېزىلىرىنىڭ تەدرىجىي ئۇچۇرلىشىش يولىغا قاراپ قەدەم باسقانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پوچتا - تېلېگراف تارماقلىرى بىر تەرەپتىن، ئاساسىي تېلېفون مۇلازىملىقىنى داۋاملىق ئومۇملاشتۇرۇپ، تور كۆلىمىنى تېز كېڭەيتىپ، تورلارنىڭ قاپلاش دائىرىسىنى كېڭەيتسە؛ يەنە بىر تەرەپتىن، تېخنىكا قاتلىمىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، سان - سىفىرلاشتۇرۇش، كەڭ لىنىيىلەشتۈرۈش، ئۇنىۋېرساللاشتۇرۇش، خۇسۇسىيلاشتۇرۇش يۆنىلىشىگە قاراپ راۋاجلاندۇرۇشنى تېزلىتىش ئارقىلىق ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ سان - سىفىر ئارقىلىق

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

«ئۇلار ھۆرمەتكە سازاۋەر كىشىلەر»

— ۋاڭ لېچۈەننىڭ «47» تۈەن - مەيداندىكى پېشقەدەم ھەربىيلەر بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىلىرىنى يوقلىغانلىقى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ماچيې**

بۇغداي دان تۆتىدىغان 5 -ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى خوتەنگە كېلىپ خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈردى.

ۋاڭ لېچۈەن 5 -ئاينىڭ 9 - كۈنى چۈشتىن كېيىن چارچىغىنىغا قارىماي، ئاپتوموبىل بىلەن خوتەن شەھىرىدىن 40 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتا جايلاشقان بىگتۈەن «47» تۈەن - مەيدانىغا كېلىپ، بۇ يەردىكى پېشقەدەم ھەربىيلەر بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىلىرىنى يوقلىدى.

بۇ پېشقەدەملەر ئەينى يىللىرى جياڭجۈن ۋاڭ جېن بىلەن بىللە شىنجاڭغا كىرگەن، 1949 - يىلى 12 -ئايدا تەكلىماكان قۇملۇقىنى پىيادە كېسىپ ئۆتۈپ خوتەننى ئازاد قىلغان، ئۇنىڭدىن كېيىن بوز يەر ئۆزلەشتۈرگەن، چېگرا رايون خوتەننى قوغدىغان، خوتەن ۋىلايىتىنىڭ مۇقىملىقى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن تۆھپە قوشقان.

ئاپتوموبىل «47» تۈەن - مەيدان شتابىغا يېقىن كەلگەندە، ماش رەڭ ھەربىي كىيىم كىيگەن نەچچە ئون پېشقەدەم بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىسى بۇ يەردە كۈتۈپ تۇرغانىدى، ۋاڭ لېچۈەن مىنىبۇستىن چۈشۈپ، ھەر بىر پېشقەدەم جەڭچى بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشتى ھەم ئۇلاردىن سەممىي ھال سورىدى، شۇ ئەسنادا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ يېتىپ كەلگەن تۈەن - مەيداندىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر يولداش ۋاڭ لېچۈەننى ئورىۋالدى. تۈەن رەھبەرلىرى ۋاڭ لېچۈەننى مەجلىسخانىغا تەكلىپ قىلغاندا، ۋاڭ لېچۈەن «ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئائىلىسىنى كۆرۈپ باقايلى» دېدى ۋە يول باشلىغۇچىنى كۈتۈپ تۇرمايلا يول بويىدىكى بىر قەۋەتلىك ئۆيلەر تەرەپكە ماڭدى.

شۇجى ۋاڭ لېچۈەن 1949 - يىلى شىنجاڭغا كىرگەن. بۇ يىل 70 ياشقا كىرگەن دۇڭ يىڭخۇانىڭ ئىشىكىنى چەكتى. ئۆيگە كىرىپلا ساھىبخانىنىڭ ھەمراھلىقىدا ئۆي ئىچىنى تەپسىلىي كۆرۈپ چىقتى. ئۆي ئىچى ئاددىي ھەم پاكىز سەرەمجانلاشتۇرۇلغان، «زەپەر مارشى» ماركىلىق تېلېۋىزور مېھمانخانىنىڭ تۆرىگە قويۇلغانىدى. ۋاڭ لېچۈەن دۇڭ يىڭخۇا ۋە ئۇنىڭ ئايالىنى يېنىدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلار بىلەن پاراڭلاشتى. دۇڭ يىڭخۇا ۋە ئۇنىڭ ئايالى پېنسىيىگە چىقىپتۇ، ئايلىق كىرىمى 800 يۈەندىن ئاشىدىكەن، تۆت بالىسى چوڭ بولۇپ قاپتۇ. ۋاڭ لېچۈەن ئۇلاردىن: ئىش ھەققىڭلارنى ئايمۇئاي بېرەلەمدۇ؟ كېسەل كۆرسىتىدىغان دوختۇرخانا بارمۇ؟ سالامەتلىكىڭلار

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

ھاللىق سەۋىيە چولپىنى پارلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەت نىياز، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز تۇرسۇن ئىمىن

ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى بىرلىككە كەلگەن كۆرەش نىشانى قىلىپ، ئىقتىساد بىلەن مەدەنىيەتنىڭ ماس قەدەمدە ئىلگىرىلىشىنى تېزلىتىش ـ ئەسىر ھالقىيدىغان ستراتېگىيىلىك نىشانغا يېتىشتىكى ھالقىلىق مەسىلە، بورتالا شەھىرىنىڭ بېيلىن خارمودون يېزىسى «ئىنتىپاقلىشىپ كۆرەش قىلىش، مەڭگۈ قانائەتلەنمەسلىك، بېسىمنى ئاشۇرۇپ ئالغا ئىلگىرىلەش، يۇقىرى سەۋىيە يارىتىش» روھىنى جارى قىلدۇرۇش، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئاساس، ھالقىلىق سەۋىيىگە يېتىش نىشان قىلىنغان ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرىدا مول نەتىجىلەرنى ياراتتى ھەمدە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئۈلگىلىك ئورۇن بولۇپ قالدى.

ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، يېزا ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە يېزا قىياپىتىدە بۆسۈش ھاسىل قىلىش

بېيلىن خارمودون يېزىسى 1976 ـ يىلى بورتالا شەھىرىگە قاراشلىق دالتۇ بازىرىدىن بۆلۈنۈپ چىققان. بۇ يېزىنىڭ سۈيى ئەلۋەك، يېرى كەڭ، ئىقلىممۇ ياخشى، كېۋەز، شال، قىزىلچا تېرىشقا، بېلىقچىلىق، نېلۇپەر ئۆستۈرۈش قاتارلىق قوشۇمچە كەسىپلەرنى راۋاجلاندۇرۇشقا تازا باب كېلىدۇ. ھازىر بۇ يېزىنىڭ «بېلىق، گۈرۈچ ماكانى» دېگەن نامى بار.

پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان ئەمگەكچان بېيلىن خارمودون يېزىسى پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قاراتقان ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، جاپا ـ مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىپ ئىگىلىك يارىتىشتا شانلىق ئۈلگە ياراتتى. بولۇپمۇ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، يېزا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىدا باشتىن ـ ئاخىر چىڭ تۇردى، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تەڭ تۇتۇپ،

يەتتى. بۇ يېزا ئوبلاست بويىچە ئۈنۈمى يۇقىرى بولۇپ تۇرۇپلا سۈيى ئىچىشنى ئومۇملاشتۇردى. كەنتلەرنىڭ قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىش بولدى، جۈملىدىن ئۆيلەرمۇ ئۆيلەر سېلىنغان قورۇ، ئاتام، دەرۋازىلار، يول چىراغلىرى بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن، يوللار ئاسفالتلاشتۇرۇلغان، كوچىلىرىنىڭ ئىككى تەرىپى كۆكەرتىلىپ بولغان كىچىك شەھەر سىياقىدىكى كەنت ئاھالىلەر نۇقتىلىرى بارلىققا كەلدى. بەزى كەنتلەر ئاپتونوم ئوبلاست ۋە شەھەرنىڭ ھالقىلىق سەۋىيە قۇرۇلۇشىدىكى ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىلىرىدىن بولۇپ قالدى...

ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، رەھبەرلىك بەدەنلىرىنىڭ قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇش

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بېيلىن خارمودون يېزىسى پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش مەركەز قىلىنغان يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنى تەرتىپكە سېلىشنى ئەستايىدىل چىڭ تۇتتى. يېزىلىق پارتكوم يېقىنقى تۆت يىلدىن بۇيان ئاكتىپلار ئارىسىدىن پارتىيىگە يېڭى ئەزا قوبۇل قىلىشنى چىڭ تۇتۇپ، 98 ئاكتىپنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى، 136 قارار پارتىيە ئەزالىرى ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي نەزەرىيىۋى ساپاسىنى ئۆستۈردى، رەھبەرلىك ئىقتىدارى ئۆستى، چېچىلاڭغۇ پارتىيە ياچېيكىلىرى ۋە ئاھالىلەر كومىتېتلىرىنى ئەستايىدىل تەرتىپكە سېلىپ جۇغلىغۇن، كۆتۈرەڭگۈ روھلۇق، ئامما يېتەكلىيەلەيدىغان ئىقتىدارلىق ياش، ئوتتۇرا ياشلىقلارنى سەپلىدى، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ھالقىلىق سەۋىيىگە يېتىشتە رەھبەرلىك، يېتەكچىلىك قىلىش، پارتىيىنىڭ يېزىلاردىكى ئىدىيىسى، مەدەنىيەت بازىسىنى كۈچەيتىش جەھەتتە ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى. بۇ جەھەتتە ئۈلگىلەرنى يېتىشتۈرۈپ، ئۈلگە تارقىلىق ئومۇمىي دائىرىنى يېتەكلەش ئۇسۇلىنى قوللاندى. پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش داۋامىدا يېزىلىق پارتكوم

بېيىش يولى ⑧

چىڭ تۇردى. مىللەتلەر سىياسىتىنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈشنى دائىملاشتۇرۇپ، كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى بىخ ھالىتىدىلا بىر تەرەپ قىلىپ، تىرىشىپ ساغلام ئىجتىمائىي مۇھىت بەرپا قىلدى.

ئۇلار جاڭ جياگاڭدىن ئۆگىنىش داۋامىدا پۈتۈن زېھنىنى ئىجادچانلىققا قارىتىپ، «ئىنتىپاقلىشىپ كۆرەش قىلىش، مەڭگۈ قانائەتلەنمەسلىك، بېسىمنى ئاشۇرۇپ ئالغا ئىلگىرىلەش، يۇقىرى سەۋىيە يارىتىش»تىن ئىبارەت بېيلىن خارمودون روھى ۋە مەدەنىيىتىنى، «يېڭىلىق يارىتىپ ئىلغارلىقنى قولغا كەلتۈرۈش»تىن ئىبارەت بېيلىن خارمودون ئوبرازىنى، «ئېھتىياتچان بولۇش، ئەمەلىيەتچىل بولۇش، يېڭىلىق يارىتىش»تىن ئىبارەت بېيلىن خارمودون كەيپىياتىنى جانلاندۇرۇپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرى تەرەققىياتىنى تېزلەتتى. ھازىر بۇ يېزىدا «مەدەنىيەتلىك كەنت»نىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى % 93.3 كە يەتتى. يېزىدىكى بارلىق ئائىلىلەر «سەككىز يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»دىن يۇقىرى ئۆلچەمگە يەتتى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە 18 ئىلغار كوللېكتىپ، ساقچىلار بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىككى ئىلغار كوللېكتىپ، بىڭتۈەن بىلەن يەرلىكنىڭ ئىتتىپاقلىقى بويىچە ئىككى ئىلغار كوللېكتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە 21 ئىلغار شەخس بارلىققا كەلدى. بۇ يېزا شەھەر بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ئارمىيە ـ خەلق ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنىلىك ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ يېزا «چېگرا رايون مەدەنىيەت كارىدورى» قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، يېزىلىق مەدەنىيەت پونكىتى، كەنت مەدەنىيەت

ئاجراتتى، 5000 پارچىدىن ئارتۇق تەشۋىقات ماتېرىيالى بېسىپ تارقاتتى. بۇ ئارقىلىق تەربىيىلەنگەنلەر 80 مىڭ ئادەم (قېتىم) غا يەتتى. 2 ـ بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش داۋامىدا ئورگان كادىرلىرى، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆگىنىشكە قاتنىشىش ۋە ئىمتىھان ئارقىلىق لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 100 كە، دېھقان، چارۋىچىلار ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 95، % 90 ۋە % 100 كە يەتتى. بۇ يېزا قانۇنچىلىق تەربىيىسىنى كۈچەيتىش ئاساسىدا، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەش بويىچە قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاش، بىر بىلەت بىلەن ئىنكارقىلىشتەك نىشانلىق باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويغانلىقتىن، جەمئىيەت ئامانلىقى يىلسېرى ياخشىلاندى. جىنايى ئىشلار دېلولىرى كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىدى. بۇ يېزا 1996 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئاپتونوم رايون ۋە ئوبلاست بويىچە، «جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولدى. يېزىلىق ساقچىخانا ئۇدا بىر نەچچە قېتىم ئاپتونوم رايون بويىچە «نەمۇنىچى جامائەت خەۋپسىزلىكى ساقچىخانىسى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ كۈچەيتىلىشى ئارقىسىدا تۈرلۈك ئىجتىمائىي ئىشلار ساغلام راۋاجلاندى. پىلانلىق تۇغۇتنى نىشانلىق باشقۇرۇش ئىزچىللاشتۇرۇلۇپ، نوپۇسنىڭ تەبىئىي كۆپىيىش نىسبىتى ئۈنۈملۈك تىزگىنلەندى، يېزا بويىچە پىلانلىق تۇغۇت نىسبىتى % 100 كە يېتىپ، كۆپ قېتىم «پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالىنىپ يۇقىرىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. دىنىي پائالىيەتلەرنى باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى. يېزا مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇپ ئىسلاھ قىلىش ياخشى يولغا قويۇلۇپ، مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيات سۈرئىتى تېزلىتىلدى. تولۇقسىز ئوتتۇرا،

كومىتېتىنى قۇرۇپ، كەسپىي جەھەتتىكى رەھبەرلىك ۋە يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. ئەمەلىي قوللىنىشچانلىقى، ئۈنۈمى بولۇش پرىنسىپى بويىچە 90 نەچچە قارار كۇرس ئېچىپ دېھقان، چارۋىچىلاردىن 7312 ئادەم (قېتىم)، پەن ـ تېخنىكىغا ئائىت سىنئالغۇ فىلىملىرىنى قويۇش ئارقىلىق 6850 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلەپ، ئىلغار پەن ـ تېخنىكىلارنى كېڭەيتتى.

بۇ يېزا يەنە دۆلەتنىڭ «ئۇچقۇن پىلانى» تۈرى بولغان 10 مىڭ مولۇق كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش بويىچە قېلىپلاشتۇرۇپ ئۆستۈرۈشتە ئۈلگە كۆرسىتىش قۇرۇلۇشى ۋە ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ يۇقىرى ھوسۇل ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش تۈرى ـ شالىنى قورغاق يەردە شالاڭ ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى قاتارلىق تۈرلەرنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى. 1996 ـ يىلى سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كېۋەز، قوناق تېرىش ۋەزىپىسىنى % 100 ئورۇندىيالا قالماي، يەنە كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كېۋەز تېرىش، چۈنەكلەپ تېرىپ تەكشى سۇلياۋ يوپۇق يېپىش كۆرسەتكۈچلىرىنى % 23 ۋە % 117 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى. پەن ـ تېخنىكا تۈرلىرىنىڭ زور كۈچ بىلەن ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشى نەتىجىسىدە دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنىڭ موبېشى ھوسۇلى زور دەرىجىدە ئاشتى. ئاشلىقنىڭ موبېشى ھوسۇلى 1995 ـ يىلى 569 كىلوگىرامغا يېتىپ، 1978 ـ يىلدىكىدىن 3.78 ھەسسە، كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 100 كىلوگىرامغا يېتىپ، كېۋەز تېرىش دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولغان 1983 ـ يىلدىكىدىن 1.68 ھەسسە ئاشتى. چارۋىچىلىقتا نەسىل ياخشىلاش، ئىلمىي ئۇسۇلدا بېقىش ـ باشقۇرۇش كۈچەيتىلگەنلىكتىن، نەسلى ياخشىلانغان چارۋا مال ئومۇمىي چارۋا مالنىڭ % 98 ىنى ئىگىلىدى. چارۋا مەھسۇلاتلىرىنىڭ تاۋارلىششى ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى زور دەرىجىدە ئۆستى. بۇ يېزىنىڭ 10 مىڭ مولۇق كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش بويىچە قېلىپلاشتۇرۇپ ئۆستۈرۈشتە ئۈلگە كۆرسىتىش قۇرۇلۇش تۈرى ـ 1994 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن ـ تېخنىكا

يەردە نېلۇپەر ئۆستۈرۈش، 500 مو مېۋىلىك باغ بىنا قىلىش، 500 مو كۆكتاتلىق قۇرۇلۇشى قەدىمىنى تېزلەتتى.

ھازىر يېزا بويىچە دېھقانچىلىق رايونىدا بېقىلىۋاتقان چارۋا مال 10 مىڭ 268 تۇياققا يېتىپ، ئومۇمىي چارۋا مالنىڭ % 60 نى ئىگىلىدى. بېلىقچىلىق، كۆكتاتچىلىق، باغۋەنچىلىك، نېلۇپەر ئۆستۈرۈش قاتارلىق تۈرلەر تېز راۋاجلىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسى كۆپ خىللىشىش، سەرخىللىشىش، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ئۆسۈشكە قاراپ راۋاجلاندى. يېزا ـ بازار كارخانىلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ تۈۋرۈك كەسىپكە ئايلاندى. يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ 1995 ـ يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 21 مىليون 115 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، يېزا ئىجتىمائىي ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنىڭ 37.4 نى ئىگىلەپ، 1978 ـ يىلدىكىدىن 85.6 ھەسسە ئاشتى. 1995 ـ يىلى ئېتىز ـ ئېرىق بويلىرىنى دەرەخ بىلەن تورلاشتۇرۇش ئىشقا ئېشىپ ئاپتونوم رايوننىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى. بۇ يېزا يەنە يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇنىۋېرسال تەرەققىيات شىركىتى باشقۇرۇشىدا 9 مىليون 410 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېقىنقى بىر نەچچە يىل ئىچىدە 20 مىڭ 533 مو بوز يەر ئاچتى، 43 ماشىنىلاشقان قۇدۇق قازدى، پۈركۈپ سۇغىرىلىدىغان ئېتىز كۆلىمىنى 2200 موغا يەتكۈزدى. تۆۋەن بېسىملىق تۇرۇبا ئارقىلىق سۇغىرىش كۆلىمىنى 1300 موغا يەتكۈزدى. سۇ، تۇپراقتىن پايدىلىنىشنى چىڭ تۇتۇش ئاساسىدا، كەنتلەرنىڭ كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنى كۆپەيتىپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلەتتى، ھازىر بۇ يېزىدىكى كەنتلەرنىڭ ھەر بىرى 700 ـ 3000 موغىچە بوز يەر ئاچتى. چارۋىچىلىق رايونىدا زامانىۋى ئولتۇراق نۇقتىسى بەرپا قىلىپ سۇ، توك، يوللارنى راۋانلاشتۇرۇپ، چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇردى. ئولتۇراقلاشقان چارۋىچىلار 1500 مو بوز يەر ئېچىپ چارۋىچىلىق، دېھقانچىلىق، سودا ـ سانائەت بىرلەشتۈرۈلگەن ئۇنىۋېرسال ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش يولىغا ماڭدى.

بۇ يېزا يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان ھاللىق سەۋىيە قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ھاللىق سەۋىيە كۆرسەتكۈچلىرىنى ئەستايىدىل

ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى تەڭ تۇتۇپ، ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلەتتى. ئىلگىرى نامراتلىقتا داڭقى چىققان بۇ يېزا بۈگۈنكى كۈندە بورتالا شەھىرى، ھەتتا ئوبلاست بويىچە داڭلىق مەدەنىيەتلىك، باي يېزىغا ئايلاندى. يېزىنىڭ 1996-يىللىق سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 61 مىليون 214 مىڭ 900 يۈەنگە يېتىپ، 1995-يىلدىكىدىن % 28.7 ئېشىپ 1978-يىلدىكىنىڭ 66.9 ھەسسىسىگە توغرا كەلدى. كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان خەلق ئىگىلىكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي كىرىمى 10 مىڭ 32 يۈەنگە يېتىپ، 1995-يىلدىكىدىن % 24.5 ئېشىپ 1978-يىلدىكىنىڭ 35.2 ھەسسىسىگە توغرا كەلدى. 1978-يىلدىن بۇيان ئىلمىي تېرىقچىلىق چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن، ئاشلىق ۋە ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ ھوسۇلى ئۈزلۈكسىز ئاشتى. 1996-يىلى ئاشلىق 5 مىليون 666 مىڭ 500 كىلوگرامغا يېتىپ، 1978-يىلدىكىدىن % 101.6 ئاشتى، پاختا 55 مىڭ 800 دەنگە يېتىپ، كېۋەز تېرىش يولغا قويۇلۇپ دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولغان 1983-يىلدىكىدىن 40.1 ھەسسە ئاشتى، چارۋا مالنىڭ يىل ئاخىردىكى قوتان قالدۇقى 17 مىڭ 114 تۇياققا يېتىپ، 1978-يىلدىكىدىن % 60 ئاشتى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ساپ كىرىمى 2917.57 يۈەنگە يېتىپ، 1995-يىلدىكىدىن 416.57 يۈەن ئېشىپ، 1978-يىلدىكىنىڭ 20.1 ھەسسىسىگە توغرا كەلدى. يېزا بويىچە 1995-يىلى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ بانكىغا قويغان ئامانەت پۇلى 26 مىليون 360 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1995-يىلدىكىدىن % 47.26 ئېشىپ، 1978-يىلدىكىنىڭ 52.72 ھەسسىسىگە توغرا كەلدى، 1300 دىن كۆپرەك ئائىلە بار بۇ كىچىك يېزىدىكى 600 دىن كۆپرەك ئائىلە تېلېفون ئورناتتى. ئائىلىلەرنىڭ ئېلېكترلىشىش نىسبىتى % 100 كە، سىملىق تېلېۋىزىيە كۆرۈش نىسبىتى % 93 كە، يېزىلاردىكى ياشانغانلارنى بېقىش ئىجتىمائىي سۇغۇرتىسى ئوبيېكتلىرىنىڭ سۇغۇرتىغا قاتنىشىش نىسبىتى % 84 كە يەتتى. 1995-يىلى بۇ يېزىدىكى 15 كەنتنىڭ تۈتى ھاللىق سەۋىيە ئۆلچىمىگە

كۆچەيتىش داۋامىدا يېزىلىق پارتكوم ئەزالىرى ئالدى بىلەن ئۆز قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنى دائىملىق مۇھىم ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، ئىتتىپاقلىشىپ ئالغا ئىلگىرىلەپ، پاك-ئىنتىزامچان بولۇپ، نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى ھەقىقىي جارى قىلدۇردى. ئىلغارلىقنى قولغا كەلتۈرۈش، تىپلارنى يېتىشتۈرۈش، تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. يېزىلىق پارتكوم ھەر يىلى «1-ئىيۇل»نىڭ ئالدى-كەينىدە خەلقنى بېيىتىپ، كەنتنى گۈللەندۈرگەن ئىلغار پارتىيە ياچېيكىلىرى، مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرىنى تەقدىرلەپ، ئۇلارنى يېزىدىكى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆگىنىش ئۈلگىسى قىلىپ تىكلەپ، ئىلغار تەجرىبىلىرىنى زور كۈچ بىلەن كېڭەيتتى. ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنىڭ جەڭگىۋارلىقى ئاشۇرۇلغانلىقتىن، يېزىنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرى ماس قەدەمدە راۋاجلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولدى.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتۇپ، يېزا سوتسىيالىستىك ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسىنى يەنىمۇ مۇستەھكەملەش

بېيلىن خارمودون يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئەستايىدىل ئەھمىيەت بەردى، ئىشنى ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشتىن باشلاپ، ھەر مىللەت يېزا ئاھالىلىرى ئارىسىدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى كۈچەيتتى، ماركسىزم - لېنىنىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللەتلەر سىياسىتىنى تەشۋىق قىلىشنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، «ئىككىدىن ئايرىلالماسلىق» ئىدىيىسىنى كىشىلەر قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقۇزدى. مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى زور كۈچ بىلەن تەقدىرلەپ تىپلار، ئۈلگىلەر ئارقىلىق ئاممىنى تەربىيىلەپ، ئىدىيىۋى ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، جەمئىيەتتە ئىجىل - ئىناق بولۇش، قول تۇتۇشۇپ ئورتاق ئالغا ئىلگىرىلەشتەك قويۇق ئىتتىپاقلىق كەيپىياتىنى بارلىققا كەلتۈردى. ئۇلار باشتىن- ئاخىر ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە خەلق ئاممىسىغا ئىشىنىش ۋە تايىنىشتا

مەدەنىيەت پونكىتى، كەنت مەدەنىيەت ئۆيلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە بۆسۈش ھاسىل قىلدى. 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېزىلىق مەدەنىيەت، تېخنىكا ئۇنىۋېرسال مۇلازىملىق مەركىزى بىناسىنى پۈتتۈرۈپ ئىشقا كىرىشتۈردى. 1 مىليون 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ كەنت مەدەنىيەت ئۆيلىرى قۇردى ۋە يۈرۈشلەشكەن ئەسلىھەلەر بىلەن تولۇقلىدى. بۇ ئارقىلىق مەدەنىيەت پونكىتى ۋە مەدەنىيەت ئۆيلىرىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەتنى تەشۋىق قىلىش بازىسى، پەن-تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەش بازىسى، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش مەركىزى بولۇش رولىنى ياخشى جارى قىلدۇردى. يېزىلىق مەدەنىيەت پونكىتى كۆپ قېتىم ئوبلاست، شەھەر بويىچە «ئىلغار مەدەنىيەت پونكىتى» بولدى.

قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، قانۇن بويىچە يېزا باشقۇرۇپ، تۈرلۈك ئىجتىمائىي ئىشلارنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش

كۆپ يىللاردىن بۇيان بېيلىن خارمودون يېزىسى قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئىشچى -خىزمەتچىلىرى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قانۇنغا رىئايە قىلىپ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. بەش يىلدىن بۇيان يېزا - كەنت ۋە ئاساسىي قاتلام ئورۇنلاردا 93 قېتىم سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئاچتى، 15 قارار كۇرس ئېچىپ، تايانچىلاردىن 1560 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى. تايانچىلار ئۆز ئورۇنلىرىغا قايتىپ بارغاندىن كېيىن، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە پائال ئاتلىنىپ، 125 قارار كۇرس ئېچىپ، 11 مىڭ 428 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى. ئۇلار 2140 پارچە قانۇن ساۋاتى ئوقۇشلۇقى، 6000 پارچە ئىمتىھان قوللانمىسى تارقاتتى، 900 قېتىم رادىئودا تەشۋىق قىلدى، 1350 پارچە تەشۋىقات شوئارى يېزىپ چاپلىدى، 520 دىن ئارتۇق قاراتاختا گېزىتى چىقاردى، 20 قېتىم مەخسۇس تەشۋىقات ماشىنىسى

سۈرئىتى تېزلەشتى. تولۇقسىز ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مائارىپى ئومۇملاشتى. 1995-يىلىنىڭ ئاخىرىدا يېزا بويىچە ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى % 99.85 كە، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش نىسبىتى % 100 كە يەتتى. يېزىلىق مەركىزىي ئوتتۇرا مەكتەپ ئوبلاست بويىچە تۇنجى تۈركۈمدىكى لاياقەتلىك ئۆلچىمىگە يەتكەن «ئۈلگە كۆرسىتىدىغان مەركىزىي مەكتەپ»، مەكتەپنىڭ پىئونېرلار چوڭ ئەترىتى «مەملىكەتلىك قىزىل بايراقدار پىئونېرلار ئەترىتى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى. 1996-يىلى بۇ يېزا ياش، ئوتتۇرا ياشلىق دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدا ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش نىشانىغا يەتتى. «ئىككى مائارىپ»نى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئاپتونوم رايوننىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشى داۋامىدا لاياقەتلىك ئۆلچىمىگە يەتتى. سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش ئىشلىرى تەرەققىي قىلىپ، يېزا-كەنت شىپاخانىلىرى ئومۇملاشتى، داۋالاش شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. خەلق ئىشلىرى خىزمىتى يۈكسىلىپ، يېزا ئىجتىمائىي پاراۋانلىق ۋە ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسى مۇكەممەللەشتى. ئاممىۋى تەنتەربىيە ئىشلىرى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ساغلاملىق سۈپىتى كۈرۈنەرلىك ئۆستى.

«پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش» ستراتېگىيىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش يولىغا مېڭىش

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى «پەن - تېخنىكا - 1- ئىشلەپچىقىرىش كۈچى» دېگەن ئىدىيىنى تۇرغۇزدى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، «پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش» ستراتېگىيىسىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى. بولۇپمۇ 1989-يىلى شەھەر تەرىپىدىن «پەن-تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش يېزىسى» قىلىپ بېكىتىلگەندىن بۇيان، يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسى سېلىنمىسىنى ئۈزلۈكسىز كۆپەيتتى. يېزىدىكى 15 كەنتنىڭ ھەممىسىگە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن كەنت باشلىقلىرىنى سەپلىدى. يېزىلىق پەن-تېخنىكا

يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن-تېخنىكا كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى. بورتالا شەھىرىنىڭ پەن -تېخنىكا نەتىجىلىرىنى باھالاشتا 1994-يىلى بۇ يېزىنىڭ شالىنى قۇرغاق يەردە شالاڭ ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش تۈرى 1-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى. 1995-يىلى «82734» پەن-تېخنىكا كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇشتا شەھەر بويىچە 1-لىككە ئېرىشتى ۋە ئوبلاست، شەھەر بويىچە «پەن-تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى مەدەنىيەتلىك يېزا» بولۇپ باھالاندى.

سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، كۆپ خىل ئىگىلىك تەرەققىيات سۈرئىتىنى تېزلىتىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ يېزا مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلاپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىشنى نىشان قىلىپ ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ ھەرقايسى سەپلىرىدە زور تەرەققىياتلارنى قولغا كەلتۈردى. ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش نىشانىغا يېتىشتە «30 مىڭ مولۇق پاختىچىلىق بازىسى، 20 مىڭ مولۇق قىزىلچا بازىسى، 10 مىڭ مولۇق شال بازىسى بەرپا قىلىش» قاتارلىق ئۈچ چوڭ بازا بەرپا قىلىش، 1000 تۇياق كالا بېقىش مەيدانى قۇرۇش، 1000 ئائىلىدە 10 مىڭ تۇياق قوي بورداش، 1000 مولۇق بېلىق بېقىش كۆلچىكىنى ئۆزگەرتىش، 500 مو

سەۋىيە كۆرسەتكۈچلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى. 5 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ كەنتلەرنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتتى. 14 مىليون 347 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، سۇ ئىنشائاتى، توك ئۆزگەرتىش، مەدەنىيەت ئۆيى، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، يېزا-كەنت ئىشخانىلىرى، پروگراممىلىق كونترول قىلىنىدىغان تېلېفون كوممۇتاتورى، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە، ھاجەتخانىلارنى ئۆزگەرتىش، ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش جەھەتلەردىكى قۇرۇلۇشلارنى ئېلىپ باردى ۋە پار بىلەن ئىسسىتىش ئەسلىھەلىرىنى ئورنىتىپ، يېزا قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىشنى بارلىققا كەلتۈردى.

بۇ يېزا ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ئىقتىساد بىلەن مەدەنىيەتنىڭ ماس قەدەمدە ئىلگىرىلىشىنى ئىشقا ئاشۇرغانلىقتىن، ھەر مىللەت خەلقى ھاللىق سەۋىيىگە قەدەم قويۇپ، پارلاق ئەتىگە گىگانت قەدەم بىلەن يۈرۈش قىلدى. جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئالاھىدىلىكىگە ئىگە زامانىۋى ئىقتىساد ۋە مەدەنىيەتكە يۈزلەنگەن ھاللىق سەۋىيە چولپىنى- جۇڭغار ۋادىسىنىڭ غەربىدە كۆزنى قاماشتۇرۇپ پارلىدى.

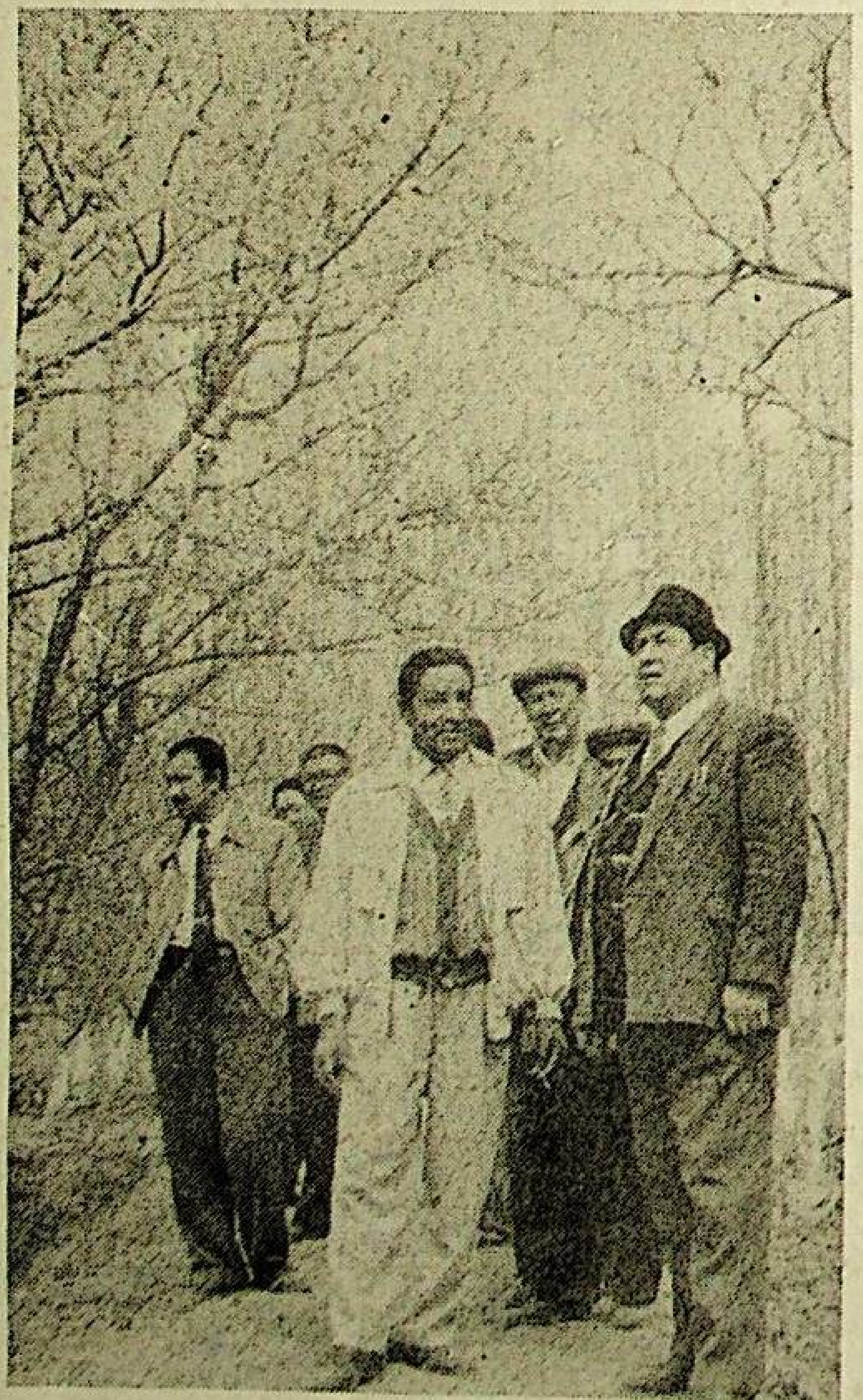

* * * * * * * * * *

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك تاشيول ئۇچاستكىسى باغ - ۋارانلاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇچاستكا قورۇسىنى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ گۈللۈك ئارامگاھىغا ئايلاندۇردى ھەمدە كۆكەرتىش خىزمىتىدە تاشيول سىستېمىسى بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى.

سۈرەتتە: ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسىنىڭ مەسئۇللىرى ئۇچاستكىنىڭ بېغىنى كۆرمەكتە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

نەق مەيداندا قولغا چۈشۈرۈش

ئۆز مۇخبىرىمىز ئەدىردان ئەييۇم

ھالاكەت يولى

ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە

— ۋەي، ۋەي!... زەھەرلىك چېكىملىكنى چەكلەش ئەترىتىمۇ؟... ئۇچاتشتا بىر ئايال ئاق تاماكا سېتىش ئۈچۈن خېرىدار ئىزدەۋاتىدۇ، ئۇنىڭدا گۇاڭجۇدىن ئەكەلگەن ئاق تاماكا بار ئوخشايدۇ...

ئۈرۈمچى شەھىرى تيانشان رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى شۆبە ئىدارىسى جىنايى ئىشلار رازۋېتكا باش ئەترىتىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكنى چەكلەش ئەترىتىدىكىلەر تېلېفوننى ئېلىپ يېرىم سائەتتىن كېيىن — 3 - ئاينىڭ 17 - كۈنى ئەتىگەن سائەت دەل 10 بىر «سودىگەر» ئۇچاتشقا يېتىپ كەلدى. ئۇ تېلېفوندا دېيىلگەن ئۇچۇر بويىچە ئانچە ھايال بولمايلا بىر ئاشخانىدا 30 ياشلار چامىسىدىكى ۋىجىككىنە كەلگەن بىر ئايال بىلەن خۇپپىيانە ئۇچراشتى، توختىگۈل ئىسىملىك بۇ ھىلىگەر ئايال ساتماقچى بولغان خىروئىننىڭ پەقەت ئەۋرىشكىسىنىلا ئېلىپ كەلگەنىدى، تەجرىبىلىك «سودىگەر» ئەۋرىشكىنى تەكشۈرۈپ كۆرگەندىن كېيىن، بۇنىڭ ساپلىقى يۇقىرى خىروئىن ئىكەنلىكىنى جەزىملەشتۈردى ۋە توختىگۈلدىن:

— قانچىلىك بار؟— دەپ سورىدى.

— قانچىلىك ئالالايسىز؟

— قانچىلىك بولسا، شۇنچىلىك ئالىمەن.

— پۇلىڭىز يېتىشەمدۇ؟

— ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا 100 مىڭ يۈەن نەق پۇل ئەكىلىپ بېرەلەيمەن.

«سودىگەر»نىڭ سۆزىگە پۈتۈنلەي ئىشەنگەن توختىگۈلنىڭ كاللىسىدىن «مالنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا قولدىن چىقىرىۋېتىدىغان بولدۇم» دېگەن خىيال يالت قىلىپ ئۆتتى- دە، ئەتراپىغا بىر قارىۋەتكەندىن كېيىن:

— گۇاڭجۇدىن ئاران 200 گرام ئەكىلەلىدۇق،— دېدى.

ئەترىتىنىڭ زەھەرلىك چېكىملىكنى چەكلەش ئەترىتىدە ئەھۋال تەھلىل قىلىندى، ئەترەت باشلىقى شۆي نىڭ قىسقىچە ئورۇنلاشتۇرۇش ئېلىپ باردى:

— مېنىڭچە خىروئىن ئەتكەسچىلىرى ئىككى ياكى ئۈچ ئادەم، — دېدى شۆي نىڭ، — بۇ يەردە توختىگۈل پەقەت ۋاسىتىچىلىك رول ئويناۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇ بىزنىڭ «سودىگەر» بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن، چوقۇم ئۇنى تاكسى بىلەن خىروئىن بار يەرگە باشلاپ بارىدۇ. شۇڭا ئالدى بىلەن، ئۈرۈمچى كىرا ئاپتوموبىللىرى شىركىتىدىن «شيالى» ماركىلىق بىر تاكسىنى ئارىيەت ئېلىپ كېلەيلى، ئۇنى نىجات ھەيدىسۇن، «سودىگەر» توختىگۈل بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن، نىجات ماشىنىنى ھەيدەپ ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتسۇن، «سودىگەر» بۇ ماشىنىنى توسايدۇ، ئۇلار ماشىنىغا چىققاندىن كېيىن، بىز ئىككى كىچىك ماشىنىدا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭايلى، ئۇلار خىروئىن بار يەرگە يېتىپ بارغاندىن كېيىن، نىجات ئەھۋالغا قاراپ بىزگە سىگنال بەرسۇن، شۇ ئارقىلىق خىروئىن ئەتكەسچىلىرىنى بىراقلا قولغا چۈشۈرەيلى، ئەگەر ئىش ئويلىغىنىمىزدەك بولماي قالسا، يەنى، ئۇلار ئۇچراشقان ئورۇن بىلەن خىروئىن بار يەرنىڭ ئارىلىقى يېقىن بولۇپ، ئۇلار تاكسى توسىمىسا، ئۇ چاغدا كونكرېت ئەھۋالغا قاراپ ھەرىكەت قىلىمىز.

چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى ۋاقتى سائەت ئىككىدە «سودىگەر» دۆڭكۆۋرۈكتىكى مىللىيلارغا كىيىم-كېچەك ماللار سودا سارىيىنىڭ ئالدىدا توختىگۈل بىلەن ئۇچراشتى، 50 مېتىر نېرىدا توختىتىلغان «شيالى» ماركىلىق كىچىك ماشىنىنىڭ ئىچىدە شوپۇر قىياپىتىگە كىرىۋالغان رازۋېتكا خادىمى نىجات ئۇلارنى كۆزىتىپ تۇراتتى.

— پۇلنى ئەكەلدىڭىزمۇ؟— سورىدى توختىگۈل ئالدى بىلەن ئېغىز ئېچىپ.

بولغاندىن كېيىن.

— گۆش توپ تارقىتىش بازىرىغا.

تاكسى قوزغالدى.

ھەممە ئىش پىلاندىكىدەك بولدى. شۆي نىڭ، ئابلەت قاتارلىق بەش رازۋېتكا خادىمى ئىككى پىكاپتا ئەگىشىپ ماڭدى، تاكسى ئۇچاتشقا يېتىپ بارغاندىن كېيىن شەرق تەرەپكە بۇرۇلۇپ، گۆش توپ تارقىتىش بازىرى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى.

— بىز مۇشۇ يەردە ساقلاپ خەۋەر كۈتەيلى،— دېدى شۆي نىڭ ئۇچاتشقا يېتىپ كەلگەندىن كېيىن، — بەك يېقىن بېرىۋالساق، پىلاننى ئۇرۇپ قويىمىز.

ئۇچاتشتىن گۆش توپ تارقىتىش بازىرىغا بۇرۇلىدىغان دوقمۇشتا بۇ بەش رازۋېتچىك خەۋەر كەلگەن ھامان ئاتلىنىشقا تەييارلىنىپ تۇردى.

نىجات ماشىنىنى گۆش توپ تارقىتىش بازىرىغا ھەيدەپ كەلدى.

— مۇشۇ يەردە توختىتىڭ،— توختىگۈلنىڭ بۇيرۇقى بىلەن نىجات ماشىنىنى چەتكە تارتىپ، ئىشىكىنىڭ ئۈستىگە «مىللىي ئاشخانا» دەپ يوغان خەت يېزىلغان بۇلۇڭدىكى بىر ئاشخانىنىڭ ئالدىدا توختاتتى.

ئۇلار ماشىنىدىن چۈشكەندىن كېيىن، «سودىگەر» نىجاتنىڭ قولىغا 20 يۈەن پۇل تۇتقۇزۇپ:

— ئون مىنۇت ساقلاپ تۇرۇڭ، مەن يەنە دۆڭكۆۋرۈككە كېتىمەن،— دېدى.

ئالدىن پىلانلانغان بۇ ئىشلار توختىگۈلنىڭ ھېچقانداق گۇمانىنى قوزغىمىدى، ئۇ بىر قارىۋەتكەندىن كېيىن، «سودىگەر»نى ئاشخانىغا باشلاپ كىردى، ئۇلار ئاشخانا ئارقىلىق ئارقا ھويلىغا چىقىشتى.

— پۇلنى تولۇق ئەكەلدىڭىزمۇ؟

— ئەكەلدىم.

— كۆرۈپ باقاي.

«سودىگەر» سومكىنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، توختىگۈلگە كۆرسەتتى، باغلام، باغلام يېپيېڭى پۇللارنى كۆرگەن توختىگۈلنىڭ كۆزلىرى ئوينىاپ كەتتى ۋە:

— مۇشۇ يەردە جىندەك تۇرۇپ تۇرۇڭ، مەن لاۋبەننى باشلاپ كىرەي —توختىگۈل شۇنداق دېگىنىچە سىرتقا ماڭدى.

سىرتتا كۆزىتىپ تۇرغان نىجات توختىگۈلنىڭ ئاشخانىدىن چىققانلىقىنى كۆرۈپ تېخىمۇ سەگەكلەشتى. توختىگۈل ئون نەچچە مېتىر نېرىدىكى بىر ئۆيگە كىرىپ كەتتى. ھايال ئۆتمەيلا كىچىكرەك بىر قارا سومكىنى كۆتۈرىۋالغان 45 ياشلار چامىسىدىكى بىر ئادەمنى باشلاپ ئاشخانىغا كىرىپ كەتتى.

«سومكىدىكى خىروئىن بولۇشى مۇمكىن» دەپ پەرەز قىلغان نىجات پەيتنىڭ كەلگەنلىكىنى ھېس قىلدى- دە، دەرھال سۆزلىشىش ئاپپاراتىنى قولىغا ئېلىپ، ئەھۋالنى شۆي نىڭلارغا مەلۇم قىلدى.

— قىمىرلىماڭلار! — ئالتە رازۋېتكا خادىمى بىراقلا ئاشخانىنىڭ ئارقا ھويلىسىغا باستۇرۇپ كىردى، 200 گرام خىروئىننى جىڭلاۋاتقان خىروئىن ئەتكەسچىسى مۇھەممەت ناسىر نېمە ئىش بولغانلىقىنى ئاڭقىرىپ بولغىچە قولىغا كويزا سېلىندى، كەينىدىنلا توختىگۈلنىڭمۇ قولىغا كويزا سېلىندى، خىروئىن ئەتكەسچىلىرىنىڭ بىردىنلا بېيىپ كېتىش شېرىن چۈشى شۇ مىنۇتنىڭ ئۆزىدىلا كۆپۈككە ئايلىنىپ كەتتى، ئۇلارنى ئەمدى ھەققانىي جازا كۈتۈپ تۇراتتى.

«يەر - ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىندۇ

مەركىزىي كومىتېت، گوۋۇيۈەن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى «يەر باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» تارقىتىپ، جايلاردىن يەرنىڭ ئىشلىتىلىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەش بىلەن يەر ئېچىش، ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى بىرلەشتۈرۈش پرىنسىپىغا ئاساسەن تېرىلغۇ يەرنى قوغداشنى مۇھىم نۇقتا قىلىش، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەشنى قاتتىق تىزگىنلەش، ھەرقايسى ساھەلەرنىڭ يەر ئىشلىتىشنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش تەلپى بويىچە يەر ئىشلىتىشنىڭ ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

گېزىتىمىز «ئۇقتۇرۇش» ۋە يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزاملار، سىياسەت - بەلگىلىمىلەرنى تەشۋىق قىلىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ «بىر سۇڭ يەرنىمۇ ئىنتايىن قەدىرلەش ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش» تىن ئىبارەت دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تېگىشلىك كۈچ چىقىرىش مەقسىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى بىلەن بىرلىكتە «يەر - ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلدى.

ماقالە قوبۇل قىلىش ۋاقتى: 1997 - يىل 6 - ئاينىڭ بېشىدىن 11 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە يېرىم يىل بولىدۇ.

قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىنىڭ مەزمۇنى ۋە ژانىرى: دۆلەتنىڭ يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزاملىرى، مەركەز ۋە گوۋۇيۈەن شۇنىڭدەك ئاپتونوم رايوننىڭ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە دائىر سىياسەت - بەلگىلىمىلىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش، بۇزۇلغان يەرلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، بوز يەر ئېچىش مەزمۇن قىلىنغان خەۋەر، تەپسىلىي خەۋەر، سۈرەتلىك خەۋەر، تەكشۈرۈش دوكلاتى، زىيارەت خاتىرىسى؛ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ھەققىدىكى ئوبزور، تەسىرات، مۇھاكىمە ماقالىلىرى، يەر باشقۇرۇشقا ئائىت قانۇن - نىزام، سىياسەت- بەلگىلىمىلەرگە خىلاپ قىلمىشلار پاش قىلىنغان، تەنقىد قىلىنغان ماقالىلەر ۋە يەر باشقۇرۇشقا ياتىدىغان خىلمۇخىل ئەھۋاللار ئىنكاس قىلىنغان ماقالىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ماقالە قوبۇل قىلىش ئاخىرلاشقاندا بۆلۈمىمىز بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن باھالاش ھەيئىتى تەشكىللىنىپ، گېزىتكە بېسىلغان ماقالىلەر 1-، 2-، 3- دەرىجە بويىچە باھالىنىپ، مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ماقالىلەرنىڭ ئاپتورلىرىغا گۇۋاھنامە ۋە مۇكاپات سوممىسى تارقىتىپ بېرىلىدۇ.

بۇ مەزمۇندىكى ماقالىلەرنى ئەۋەتكەندە لىپاپىنىڭ ئوڭ بۇرجىكىگە «يەر- ھاياتلىقنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە دەپ ئەسكەرتىپ قويۇلۇشى لازىم.

«شىنجاڭ گېزىتى» ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى

ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى

ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش زۆرۈر

بىلقىز خەيرۇللا

پەن - تېخنىكا ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان،

ئالىي مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسى ئىشلىگۈچىلەر

- گۇاڭجۇدىن ئاران 200 گرام ئەكىلەلـ
دۇق، - دېدى.

ئۇلار خىرونىنىڭ باھاسىنى كېلىشتى، چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى ۋاقتى سائەت ئىككىدە «سودىگەر» پۇلنى ئېلىپ كېلىپ، دۆڭكۆۋرۈكتىكى مىللىيلارغا كېرەكلىك ماللار سودا سارىيىنىڭ ئالدىدا توختىگۈل بىلەن ئۇچراشقاندا، توختىگۈل ئۇنى خىروئىن بار يەرگە باشلاپ بارىدىغان بولدى.

«سودىگەر» قايتىپ كېلىپ ئەھۋالنى مەلۇم قىلغاندىن كېيىن، چۈشلۈك دەم ئېلىش ۋاقتىدا تىيانشان رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى شۆبە ئىدارىسى جىنايى ئىشلار رازۋېتكا باش

- پۇلنى ئەكەلدىڭىزمۇ؟- سورىدى توختىگۈل ئالدى بىلەن ئېغىز ئېچىپ.

- ئەكەلدىم، -«سودىگەر» قولىدىكى سومكىنى ئىشارەت قىلدى، - مال قايەردە؟

- مال گۆش توپ تارقىتىش بازىرى تەرەپتە.

-يۈرۈڭ ئەمسە.

ئۇلار قىسقىلا پاراڭلاشقاندىن كېيىن، چوڭ يولغا چىقىپ، ئۆزلىرى تەرەپكە قاراپ كېلىۋاتقان «شيالى» ماركىلىق تاكسىنى توسىدى.

- قايەرگە بارىسىلەر؟- دەپ سورىدى «تاكسى شوپۇرى» ئۇلار ماشىنىغا چىقىپ

جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش جەھەتتە تەشۋىقات پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، شەھەر خەلقىنىڭ جەمئىيەت تەرتىپى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا ئۈرۈمچى شەھىرىگە قاراشلىق بىر قىسىم ئورۇنلار ۋە ھەرقايسى رايون، مەھەللە ئىش باشقارمىلىرى، مەكتەپلەر بىرلىكتە تەڭرىتاغ تۇرلۇك ماللار سودا سارىيىنىڭ ئالدى، خەلق مەيدانىدا جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش بويىچە قارا دوسكا تەشۋىقات پائالىيىتى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: ئامما تەشۋىقات دوسكىلىرىنى كۆرمەكتە.

ئابدۇرېھىم توختى فوتوسى

بىلىمىز خەيرۇللا

پەن - تېخنىكا ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى پەيدىنپەي مۇستەھكەملىنىۋاتقان مەزگىلدە ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى قانداق قىلغاندا يېڭى ۋەزىيەتنىڭ تەلىپىگە بىلىم، ئىقتىدار، پسىخىك جەھەتلەردە ئىمكان قەدەر تېز ماسلاشتۇرغىلى بولىدۇ؟ بۇ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىدە تەتقىق قىلىش ۋە ھەل قىلىشقا تېگىشلىك يېڭى تېما. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالىي مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسىنى ئىشلىگۈچى خادىملار ئالدى بىلەن ئىدىيىنى ئازاد قىلىش ئاساسىدا يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئەخلاق تەربىيىسىنى خىزمىتىدە يېتەكچى ئىدىيە قىلىپ، ئەخلاق تەربىيىسى قاراتمىلىقى بولغان ھالدا يەنىمۇ ياخشى ئىشلىشى لازىم.

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشى ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى ئۆزىنى قايتا تونۇش، ئۆز ئوبرازىنى تىكلەش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. شۇڭا ئەخلاق تەربىيىسى ئىشلىگۈچىلەر ئوقۇغۇچىلاردا شەخسىي مەنپەئەتنى دۆلەتنىڭ ئىستىقبالى، تەقدىرى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخستىن ئىبارەت ئۈچ تەرەپ ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش، ۋەتەننى، خەلقنى نەزەردە تۇتۇپ، تىرىشىپ ئۆگىنىدىغان رىقابەت ئېڭىنى تۇرغۇزۇشى لازىم.

بۇ خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشتە سىنىپ مۇدىرلىرىنىڭ رولى مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ.چۈنكى سىنىپ مۇدىرى سىنىپ كوللېكتىپىنىڭ بىۋاستە يېتەكچىسى، تەشكىللىگۈچىسى ۋە ئەخلاق تەربىيىسى ئىشلىگۈچىسى. توغرا سىياسىي قاراش، ياخشى ئەخلاق- پەزىلەت، بىر قەدەر مول كەسپىي بىلىم، مۇكەممەل پېداگوگىكىلىق كىنكىلىق ماھارەت ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئالدىنقى شەرتى.

ئالىي مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسى ئىشلىگۈچىلەر تەلىم - تەربىيە ئۇسۇلىغا دىققەت قىلىپ، ياشلارنىڭ پسىخىك ئالاھىدىلىكىنى پىششىق ئىگىلەپ، ئوقۇغۇچىلارنى قىزغىن سۆيۈشنى بۇ خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئالدىنقى شەرتى قىلىشى، ئۆزلىرى ئۈلگە بولۇپ، ئوقۇغۇچىلارنى تىرىشىپ ئۆگىنىشكە رىغبەتلەندۈرۈشى، مەكتەپ تەربىيىسى بىلەن جەمئىيەت، ئائىلە تەربىيىسىنى بىرلەشتۈرۈپ، ئاتا - ئانىلارنىڭ ياردىمىنى ماھىرلىق بىلەن قولغا كەلتۈرۈشى لازىم. سىنىپ ھەيئەتلىرىنىڭ سىنىپتىكى تايانچلىق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئۇلارنى سىنىپ مۇدىرلىرىنىڭ سىنىپ خىزمىتىنى ئوڭۇشلۇق ئىشلىشىدىكى كۈچلۈك ياردەمچىسىگە ئايلاندۇرۇشى لازىم. مەكتەپ ئىتتىپاق تەشكىلاتى ۋە ئوقۇغۇچىلار ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن ئۇيۇشتۇرۇلغان تەنتەربىيە مۇسابىقىسى، بەس - مۇنازىرە پائالىيەتلىرى، مەدەنىيەتلىك سىنىپ ۋە مەدەنىيەتلىك ياتاقلارنى باھالاش، تام گېزىتى چىقىرىش قاتارلىق كوللېكتىپ پائالىيەتلەردىن پايدىلىنىپ ئوقۇغۇچىلارغا جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەخلاق قاراشلىرىنى ۋە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئەمەلىيىتىدە شەكىللەنگەن يېڭى ئەخلاق قائىدىلىرىنى ئۆزلەشتۈرۈش لازىم.

دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ئېلان قىلغان «ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ھەرىكەت مىزانى» ۋە ئوقۇغۇچىلار قائىدىسىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، ئوقۇغۇچىلارنى قانۇن- قائىدىلەرگە ئاڭلىق بويسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيىلەپ، تىنچ، ئازادە مەكتەپ، دەرسخانا مۇھىتىنى يارىتىپ، ئۇلارنىڭ خاتىرجەم بىلىم ئېلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم.

شۇنداق قىلغاندىلا ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى غايىلىك، ئەخلاقلىق، ئىنتىزاملىق، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەلىپىگە لايىق ئىختىساس ئىگىلىرىدىن قىلىپ تەربىيىلىگىلى بولىدۇ.

يولداش مۇھەررىر:

3 - ئاينىڭ 13 - كۈنى شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئورمانچىلىق شۆبە ئىنستىتۇتىنىڭ يىغىن زالىدا كىشى قەلبىنى ھاياجانغا سالىدىغان يىغىن ئېچىلدى. يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق يولۇچى توشۇش شىركىتى بىلەن تىنچ ئوكيان سوغۇرتا شىركىتىنىڭ مەسئۇللىرى بىر قىممەتلىك زور قاتناش ۋەقەسىنىڭ ئالدىنى ئېلىش جەريانىدا پىداكارلىق كۆرسەتكەن دوتسېنت دولقۇن ئەخمەت بىلەن 33 ئوقۇغۇچىنى لەۋھە ۋە ماددىي بۇيۇم بىلەن تەقدىرلىدى.

بۇ يىل ئورمانچىلىق 92 - يىللىق 1 - سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرى ئوقۇش پىراكتىكىسى قىلىش ئۈچۈن 3 - ئاينىڭ 6 - كۈنى سەھەردە ئاپتونوم رايونلۇق يولۇچى توشۇش شىركىتىنىڭ ئاپتوبۇسىغا ئولتۇرۇپ، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ ئۇلاستاي دېھقانچىلىق مەيدانىغا قاراپ يولغا چىققان، چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى ۋاقتى سائەت ئۈچ ئەتراپىدا ئاپتوبۇس دۆلەت «314»- تاش يولىنىڭ 198 كىلومېتر (ئايغىر بۇلاق) بۆلىكىدىكى داۋاندا كېتىپ بارغاندا تۇيۇقسىز ماتور ئۆچۈپ قالغان، شوپۇر شاۋچېك شۇ ھامان كاپوتنى ئېچىپ، ماي يولىنى رېمونت قىلىشقا كىرىشكەن ھەم بۇ جەرياندا ئېھتىياتسىزلىقتىن يېرىم چېلەك بېنزىننى ئاپتوبۇسقا تۆكۈۋەتكەن. شوپۇر بىر- ئىككى سائەتكە يېقىن رېمونت قىلغان بولسىمۇ، تولۇق رېمونت قىلىشقا كۆزى يەتمەي، كەچ كىرىپ قېلىۋاتقانلىقىنى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ تاغ ئارىسىدا

مۇشتىرىلاردىن خەت

سوغۇقتا قالىدىغانلىقىنى ئويلاپ، مەشغۇلات قائىدىسىگە خىلاپ ھالدا توك سىمىنى ماس قىلىش ئارقىلىق ئاپتوبۇسنى ئوت ئالدۇرماقچى بولغان، نەتىجىدە ئاپتوبۇسقا ئوت كەتكەن، ئوت شۇ ھامان ئۆچۈرۈۋېلىنغان بولسىمۇ، شوپۇر تەجرىبە - ساۋاقنى قوبۇل قىلماي ھەم ئوقۇتقۇچى دولقۇننىڭ توسقىنىغا پەسەنت قىلماي 2- قېتىم ئوت ئالدۇرماقچى بولغان، خەتەرنى پەملىگەن دولقۇن ئوقۇغۇچىلارنى تېزدىن ئاپتوبۇستىن چۈشۈپ كېتىشكە بۇيرۇغان، شوپۇر ئاپتوبۇسنى ئوت ئالدۇرۇۋاتقاندا پەلىگە ئوت تۇتىشىپ كەتكەن، ئۇ كۆيۈۋاتقان يېرىم چېلەك بېنزىننى سىرتقا تاشلىغان. بېنزىن ئىككى ئوقۇغۇچىغا چاچراپ كېتىپ، ئۇلاردىن بىرىنى كۆيدۈرۈپ يارىلاندۇرغان. بۇ ۋاقىتتا ئاپتوبۇس كونتروللۇقنى يوقىتىپ كەينى تەرەپتىكى چوڭقۇر ھاڭغا سىرىلىشقا باشلىغان، جىددىي پەيتتە دولقۇن ئۆز ھاياتىنىڭ خەۋپ - خەتەرگە ئۇچرىشىغا قارىماي ئاپتوبۇستىن شوپۇر شاۋچېكنى چۈشۈرۈۋالغان، ئاپتوبۇس ھاڭغا چۈشۈپ كېتىپ كۆيۈپ كەتكەن. ۋەقە يۈز بەرگەندىن كېيىن يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان «新A00631» نومۇرلۇق ئاپتوموبىل بىلەن «新A24749» نومۇرلۇق ئاپتو- بۇسنىڭ خەنزۇ شوپۇرلىرى ئوقۇغۇچىلار- نى توقسۇن ناھىيىسىگە ئەكىلىپ قويغان. توقسۇن ناھىيىسىنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئابلىمىت قادىر قاتارلىق ناھىيە رەھبەرلىرىمۇ

پىداكارلارغا رەھمەت!

بۇ ئىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، يارىلانغانلارنىڭ داۋالىنىش ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ تاماق، ياتاق مەسىلىسىنى ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرغان. ھەر مىللەت شوپۇرلىرى، كادىرلار ۋە دوختۇر، سېستىرالارنىڭ خالىسانە ياردىمى سوتسىيالىستىك چوڭ ئائىلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بىر تەرەپ قىيىنچىلىققا ئۇچرىسا، ھەممە تەرەپ ياردەم قولىنى سۇنىدىغان ئېسىل پەزىلەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى، جەمئىيىتىمىزدە ياخشى نىيەتلىك كىشىلەرنىڭ كۆپلۈكىنى چۈشەندۇردى. بىز ئۇلاستاي دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ رەھبەرلىرىگە، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىگە، خالىسانە ياردەم قولىنى سۇنغان، ئىسىم فامىلىسىنى ئېيتىپ بەرمىگەن شوپۇرلارغا، مۇئاۋىن ھاكىم ئابلىمىت قادىر ۋە ئاق خالاتلىق پەرىشتىلەرگە بارلىق ئوقۇغۇچىلار نامىدىن گېزىت يۈزىدە ئالاھىدە رەھمەت ئېيتىمىز.

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى
پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىدىن
ئىلھام ياسىن

«110» ھالىمغا ۋاقتىدا يەتتى

يولداش مۇھەررىر:

مەن ئۈرۈمچى شەھىرى جۇڭسەن يولى «بۈيۈك دۇنيا سودا سارىيى» دا چەت ئەلدىن كىرگۈزۈلگەن ھەر خىل خۇرۇم چاپان، خۇرۇم پەلتولارنى سېتىش بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئاددىي تىجارەتچى. بۇ يىل يانۋاردا مەن بىر خېرىدارغا ماراكەشتىن كىرگۈزۈلگەن ئەرەنچە خۇرۇم پەلتونى كېلىشىم باھادا 3300 يۈەنگە ساتقاندىم، خېرىدار خۇرۇم پەلتونى ئىككى ئاي كىيگەندىن كېيىن، تۈگمىلىرى ئۈزۈلۈپ، كونىراپ قالغاندا ماڭا تاشلاپ بېرىپ، تۇركىيەدىن كىرگۈزۈلگەن 5000 يۈەنلىك ئەرەنچە پەلتونى تۆكتەملىك قىلىپ بۇلاپ كەتتى، ئەتراپتىكىلەر ۋە ماگىزىندىكى قوغدىغۇچى خادىملار بۇ خېرىدارنى توسۇشقا جۈرئەت قىلالماي قول قوشتۇرۇپ قاراپ تۇرۇشتى، مەن نېمە قىلىشىمنى بىلمەي تۇرغىنىمدا «110 ساقچىغا دېلو مەلۇم قىلىش تېلېفونى» ئېسىمگە كەلدى - دە، دەرھال «110» غا تېلېفون بېرىپ، ئەھۋالنى ئىنكاس قىلىۋىدىم، ئۇلار مېنىڭ تىيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسىگە بېرىشىمنى تاپىلىدى. شۇنىڭ بىلەن مەن دەرھال تىيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى بۇلاڭچىلىق دېلولىرىنى بىر تەرەپ قىلىش ئىشخانىسىغا كىرىپ، يۈز بەرگەن ئەھۋالنى ئىنكاس قىلدىم. ئۇلار دەرھال ئادەم تەشكىللەپ، بۇلاڭچىنى تۇتۇپ كەلدى، سوراق قىلىش ئارقىلىق بۇلاڭچى ئۆزىنىڭ قىلمىشىنى تەن ئالدى.

ئەگەر «110» ماڭا ياردەم قىلمىغان بولسا، ئەرز قىلىدىغان ئورۇن تاپالماي ئىقتىسادىي جەھەتتە زىيان تارتقان بولاتتىم. مەن گېزىت يۈزىدە «110» بىلەن تىيانشان رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسىگە رەھمەت ئېيتىمەن.

جۇڭسەن يولى «بۈيۈك دۇنيا سودا سارىيى» دىن **نۇرگۈل مۇھەممەت**

قىسقا خەۋەرلەر

△ يېقىندا مەملىكەت بويىچە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشتە ئىلغار خىزمەتچى بولۇپ باھالانغان قۇمۇل شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى دۇسجې دۆلەت بەرگەن 3000 يۈەن مۇكاپات پۇلىنى تەڭرىتاغ يېزىسىدىكى ئوقۇشسىز قالغان ئوقۇغۇچىلارغا ئىئانە قىلدى.

ئايشەم ياقۇپ

△ يېقىندا شىنجاڭ قۇرۇلۇش كورپۇسىنىڭ قۇمۇلدا تۇرۇشلۇق شۆبىسى قۇمۇل شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى بىلەن تەڭرىتاغ يېزىسىدىكى ئون يېتىم ئوقۇغۇچىنىڭ ھەربىرىگە يىلدا 300 يۈەندىن توققۇز يىل ئوقۇش ياردەم پۇلى بېرىش توغرىسىدا توختامنامە ئىمزالىدى.

توختاشگۈل ئۆمەر

△ يېقىندا قۇمۇل ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇقسىز 3 - يىللىق 5 - سىنىپ ئوقۇغۇچىسى رەيھانگۈل ئەسەت سۆلەك چىڭلىك ئوقۇش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەندە بېرىلگەن 500 يۈەن پۇلنى مەكتەپتىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى ئېغىر ئوقۇغۇچىلارغا ئىئانە قىلدى.

سەيدۇللا تالىپ

△ يېقىندا شىنجاڭ داشۆسىنىڭ سىياسىي فاكۇلتېتىدىكى ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ئەنەنچۈي ئۇيغۇر ئوتتۇرا مەكتىپى قارىمىقىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپتىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىق تۈپەيلىدىن ئوقۇشتىن توختاپ قېلىش ئالدىدا تۇرغان بەش ئوقۇغۇچىغا 500 يۈەن ئىئانە قىلدى. فاكۇلتېت رەھبەرلىرى ئەنەنچۈي رايونلۇق ئوقۇتۇش بۆلۈمى بىلەن بۇ بەش ئوقۇغۇچىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگىچە بولغان ئارىلىقتىكى بارلىق راسخوتىنى ئۈستىگە ئېلىش توغرىسىدا توختامنامە ئىمزالىدى. **ئازاد ئابدۇرېھىم، ئامىنە مەتتۇرسۇن**

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرايلى

(بېشى 1 - بەتتە)

چىرايلىق سۆزلىسەڭمۇ، سۆزۈڭ بىلەن ھەرىكىتىڭ بىردەك بولمىسا، قىلغان ئىشىڭدىن چاتاق چىقسا، قىلغان سۆزۈڭ نۆلگە تەڭ بولىدۇ. ئەكسىچە، سەن سۆزمەن بولمىساڭمۇ، ھەرىكىتىڭدە ئۈلگە بولۇپ، ئۆز ئەمەلىيىتىڭدە كۈچ سەرپ قىلساڭ، ئۇنىڭ ئۈنۈمى زور دەرىجىدە ئوخشاش بولمايدۇ. بىز خۇددى جياۋ يۈلۇغا ئوخشاش ئۈلگە كۆرسىتىشىمىز كېرەك. ئۈلگىنىڭ كۈچى چەكسىز. چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشى - پارتىيە ۋە خەلقنىڭ رايىغا، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئىستىقبالى، تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك جىددىي سىياسىي كۈرەش. بۇ مەسىلىدە بايرىقىمىز روشەن، پوزىتسىيىمىز قەتئىي، خىزمىتىمىز ئەستايىدىل، ئىرادىمىز قەيسەر بولۇشى كېرەك. بۇ مەسىلە ياخشى ھەل بولمىسا، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىمىز ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىمىز قۇدرەتلىك سىياسىي كاپالەتكە ئىگە بولالمايدۇ - دە، تۇيۇق يولغا كىرىپ قالىدۇ، پارتىيە ۋە دۆلەت مۇنقەرز بولۇش خەۋپى كۆرۈلىدۇ. بۇ ھەرگىز كۆپچىلىكنى ۋەھىمىگە سالغانلىق ئەمەس.

چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە يۈزەكى مەسىلىلەر بىلەن ماھىيەتلىك مەسىلىلەرنى تەڭ تۈزەشتە چىڭ تۇرۇش كېرەك، بۇنىڭدا ھەم ئالدىقاچان ئوتتۇرىغا چىققان پاسسىپلىق، چىرىكلىك ھادىسىلىرى ۋە چىرىكلەشكەنلەرگە قارشى قەتئىي كۈرەش قىلىش؛ ھەم پاسسىپلىق، چىرىكلىك ھادىسىلىرىنى پەيدا قىلىدىغان مەنبەنى تۈگىتىش خىزمىتىنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەپ، دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە بېرىش، تۈزۈم ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش، باشقۇرۇش، نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش خىزمىتىدە داۋاملىق، يېڭى، تېخىمۇ زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك.

يولداش ۋېي جيەنشىڭ دوكلاتىدا بۇ يىللىق چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش خىزمىتىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى توغرىسىدا ناھايىتى ئېنىق سۆزلىدى، مەن بۇنىڭغا قوشۇلىمەن. ئاچقۇچ - رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش، قانۇن - ئىنتىزامنى چىڭىتىش، بىر نىيەتتە تەڭ كۈچ چىقىرىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇشتا. تۆۋەندە مەن جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىققا قەتئىي قارشى تۇرۇش مەسىلىسى توغرىسىدا نۇقتىلىق توختىلىپ ئۆتىمەن.

ھازىر مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنى ئومۇميۈزلۈك يېڭى ئەسىرگە ئېلىپ كىرىش يولىدا تىرىشىپ كۈرەش قىلماقتا. مۇشۇنداق تارىخىي پەيتتە، كادىرلار ۋە ئاممىنى بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولۇپ، قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە قانداق روھ بىلەن يەنىمۇ ئىلگىرىلەپ ئۈيۈشتۇرۇش، رىغبەتلەندۈرۈش كېرەك؟ [illegible]

پارتىيىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ياخشى ئىستىلى، ياخشى ئەنئەنىسىنى خېلى بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئېسىدىن چىقىرىپ قويدى، بەزىلىرى ھەتتا پۈتۈنلەي ئۇنتۇپ قالدى. نۇرغۇن جايلار، تارماقلار ۋە ئورۇنلاردا سۆلەتۋازلىق، ھەشەمەتچىلىك، بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلىش ھادىسىلىرى يامراپ كەتتى. بەزىلەر راھەت - پاراغەتكە، مال - دۇنياغا بېرىلىپ كەتتى، بۇ كىشىنى چۆچۈتىدۇ. بۇ يەردە مەن بەزى ئەھۋاللارنى مىسال كەلتۈرۈپ ئۆتىمەن: 1) ھۆكۈمەت پۇلىنى بۇزۇپ - چېچىپ يېيىش، ئىچىش، ئويناش، كۆڭۈل ئېچىش. بەزى رەھبىرىي كادىرلار دائىم ھەشەمەتلىك رېستوران، مېھمانخانا، بەزمىخانا قاتارلىق يۇقىرى ئىستېمال سورۇنلىرىغا بېرىپ بەدخەجلىك، ئىسراپچىلىق قىلىۋاتىدۇ، بەزىلىرى ھەتتا چۈشكۈنلىشىپ ھۆكۈمەت پۇلىغا قىمار ئويناۋاتىدۇ، پاھىشىۋازلىق قىلىۋاتىدۇ. بەزى ئاتالمىش «تەربىيىلەش مەركىزى»، «ساناتورىيە»، «بېيجىڭدا تۇرۇشلۇق ئىش بېجىرىش ئورنى»لىرى ئەمەلىيەتتە چوڭ يەپ، چوڭ ئىچىدىغان سورۇن بولۇپ قالدى، بۇ جەھەتتە بىر يىلدا قانچىلىك پۇل ئىسراپ بولۇۋاتقانلىقىنى مۆلچەرلەش تەس. بۇنداق يېيىش، ئىچىش شاملى نېمە ئۈچۈن پەيدا بولىدۇ؟ شۇنداق ئېيتىش كېرەككى، يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن خېلى بىر مەزگىلگىچە بۇ مەسىلە ناھايىتى ياخشى ھەل قىلىنغانىدى. ھازىر نېمە ئۈچۈن يامراپ كېتىدۇ؟ بۇ بىزنىڭ چوڭقۇر ئويلىنىشىمىزغا ۋە تەتقىق قىلىشىمىزغا ئەرزىيدۇ. ئومۇمەن ئېيتقاندا، يېڭى تارىخىي شارائىتتا بەزى مەسىلىلەرنى ئاددىي ھالدا ئۆتمۈشتىكىگە سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ. ھازىر ئىقتىسادنىڭ راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ تۇرمۇش سەۋىيىمىز ئۆستى. بۇ نورمال ئۆسۈش بولۇپ، ئەقىلگە مۇۋاپىق. لېكىن دۆلىتىمىز ھازىر يەنىلا بىر قەدەر نامرات، كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغا بارغاندا «ئۈچ قەدەم بويىچە مېڭىش» ستراتېگىيىلىك نىشانىغا يەتكەندىن كېيىنمۇ ئاران ئوتتۇرا ھال تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىسىگىلا يېتەلەيمىز. شۇنداق بولغاندىمۇ، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ئەنئەنىدە باشتىن ئاخىر چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك. 2) پىكاپ سېتىۋېلىش ۋە خەۋەرلىشىش سايمانلىرىنى ھەددىدىن زىيادە كۆپ سېتىۋېلىش يامراپ كەتتى. 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە مەمۇرىي ئورگانلار، كەسپىي ئورۇنلار، جۈملىدىن بىر قىسىم كارخانىلار پىكاپ سېتىۋېلىشقا، كۆچمە تېلېفون سەپلەشكە، چاقىرغۇ ئاپپاراتى ئېلىشقا خەجلىگەن پۇل شۇ مەزگىلدىكى مالىيە كىرىمىنىڭ ئېشىش ھەجمىدىن زور دەرىجىدە ئېشىپ كەتتى. بەزى جايلار ۋە تارماقلارنىڭ مالىيىسىدە جىددىيلىك كۆرۈلۈپ، ھەتتا ئىش ھەققى تارقىتىشتىمۇ قىيىن ئەھۋالدا قالدى. لېكىن رەھبىرىي كادىرلار كۆچمە تېلېفونىنى كۆتۈرۈپ يۈرۈۋەردى. مۇشۇنداق قىلىش زۆرۈرمۇ؟ بىز ھازىر سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىمىز، خەۋەرلىشىش سايمانلىرى ۋە قاتناش قوراللىرىنىڭ تەرەققىياتى تېزرەك بولسا بولىدۇ. خىزمەتكە ئېھتىياجلىق بولسا، بۇ نەرسىلەرنى سەپلەپ بېرىشكىمۇ بولىدۇ. لېكىن ئاپتوموبىلمۇ قاتناش قورالى، سۈرئىتى تېز بولسىلا بولىدۇغۇ؟ ھەشەمەتلىك پىكاپلارنى سېتىۋېلىشنىڭ نېمە زۆرۈرىيىتى بار؟ 3) ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ ئىشخانا [illegible]

سانىمۇ كۆپ بولۇپ، كىشىنى چۆچۈتىدۇ. يۇقىرىدا مىسال كەلتۈرۈلگەن ئەھۋاللار پۈتۈنلەي ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىققا ياتمامدۇ، لېكىن بەزى ئېغىر ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق ئەھۋاللىرى ھەقىقەتەن مەۋجۇت. «دۆلەت ۋە ئائىلىنىڭ روناق تېپىشى، بېيىشى تىرىشچان، ئىقتىسادچىللىققا باغلىق.» ھەشەمەتچىلىك دۆلەتنى، ئائىلىنى ۋەيران قىلىدۇ. مەن باياتىن بۇ مەسىلىدە بەزى قاراشلارنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىش لازىملىقىنى سۆزلەپ ئۆتتۈم. مەسىلەن، ئىقتىساد راۋاجلانسا، تۇرمۇش سەۋىيىسى شۇنىڭغا ئەگىشىپ ئۆسىدۇ، بۇ نورمال ئىش. بىز تۇرمۇش سەۋىيىنىڭ ئۆسۈشىگە قارشى تۇرمايمىز، كوممۇنىستلارنىڭ نىشانى خەلقنى تېخىمۇ گۈزەل تۇرمۇشقا ئىگە قىلىش. بىز ھازىرقى ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسىگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان ھەددىدىن يۇقىرى ئىستېمالغا، ھۆكۈمەتنىڭ نامىنى سېتىپ ئۆزى پايدا ئېلىشقا، ئومۇمغا زىيان سېلىش ھېسابىغا ئۆزىنى سەمرىتىشكە ۋە باشقىلارغا زىيان سېلىش ھېسابىغا ئۆزىگە پايدا يەتكۈزۈشكە قارشى تۇرىمىز.

پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە يولداش دېڭ شياۋپىڭ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشى، ئاممىنى بىلەن زىچ ئالاقە باغلىشى، ئىقتىسادچىل بولۇشنى قەدىرلىشى، تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشى، بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلىشقا قارشى تۇرۇشى لازىملىقىنى تەكىتلەپ كەلدى. بىراق بۇ مەسىلە ئومۇمىيۈزلۈك دىققەت - ئېتىبارنى قوزغىمىدى، بىرمۇنچە جايلار ۋە تارماقلار دېگەندەك چىڭ تۇتمىدى، ھەتتا ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى ئادەتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق پاسسىپلىق ۋە چۈشكۈنلۈكنىڭ ئىپادىسى شۇنداقلا چىرىكلىشىشنى پەيدا قىلىدىغان ۋە يامرىتىۋېتىدىغان پارنىك، شۇڭا كۆپچىلىكنىڭ بۇ مەسىلىگە بولغان يۈكسەك دىققەت - ئېتىبارنى قوزغىمايدىغان، بۇ مەسىلىنى قەتئىي تۈزەتمەيدىغان بولساق، ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلىش مۇمكىن ئەمەس.

دۆلىتىمىزنىڭ ئاھالىسى كۆپ، ئاساسى ئاجىز، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان بايلىق ئاز، ئۇنىۋېرسال دۆلەت كۈچى ئاجىز. ئالغا بېسىش يولىمىزدا بىرمۇنچە قىيىنچىلىق، يېڭى مەسىلىلەر تۇرماقتا، ئۇنىڭ ئۈستىگە، غەربتىكى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىساد، پەن - تېخنىكا جەھەتتىكى ئۈستۈنلۈكىنىڭ بېسىمىغا ئۇچرىماقتىمىز. بىز سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ سەۋىيىسىگە يېتىشىۋېلىش ئۈچۈن نەچچە ئون يىل، ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ ئۇزاق ۋاقىت جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشىمىز كېرەك. ھازىر مەملىكەت بويىچە يېزىلاردىكى 58 مىليون ئاھالىنىڭ كىيىمى پۈتۈن، قورسىقى توق بولۇش مەسىلىسى تېخى ھەل بولمىدى. مەملىكىتىمىز يېزىلىرىدىكى نامرات ئاھالىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا كاپالەتلىك قىلىشتا ۋەزىپە ئىنتايىن ئېغىر، يەنە بىر مۇنچە دۆلەت كارخانىسىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارىتى قىيىن ئەھۋالدا تۇرماقتا، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ياخشى ئەمەس. مەملىكەت بويىچە بىرقانچە مىليون ئىشچى - خىزمەتچى ئىش ھەققىنى ۋاقتىدا، تولۇق ئالالمايۋاتىدۇ، ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ ئىش كۈتۈپ تۇرۇۋاتقان خادىملار كۆپەيمەكتە. [illegible]

ئاخىر ساقلاپ، ئاممىدىن ئايرىلماسلىقى، ئاممىنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەر ۋاقىت ئويلىشى كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، ھەرقانداق قىيىنچىلىق ۋە خېيىم - خەتەرگە يولۇقساقمۇ ئۇنى يېڭەلەيمىز. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ھەرقېتىم تەبىئىي ئاپەت بولغاندا قىسمىدىكى يولداشلار، ناھىيە، شەھەرلەرنىڭ رەھبەرلىرى 1 - سەپكە بېرىپ، ئامما بىلەن بىرلىكتە خېيىم - خەتەردىن ۋە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قاتناشتى. مۇشۇنداق چاغلاردا نۇرغۇن بوۋاي - مومايلار بۇ كۆرۈنۈشلەرنى كونا جەمئىيەتتىكى ئەھۋاللار بىلەن سېلىشتۇرۇپ، كومپارتىيە ھەقىقەتەن خەلقنى قىزغىن سۆيىدىكەن، دېگەن ھېسسىياتقا كەلدى. باھار بايرىمى يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر قىيىنچىلىقى بار كارخانا ۋە نامرات رايونلارغا بېرىپ، ئىشچىلار، دېھقانلار ۋە زىيالىيلارنى يوقلىشى، ئۇلاردىن ھال سورىشى كېرەك. رەھبىرىي كادىرلىرىمىز ھەر قانداق ئەھۋالدا ئامما بىلەن قويۇق مۇناسىۋەت ئورنىتىپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇشتىكى ئەمەلىي مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشىغا تىرىشىپ ياردەم بېرىشى كېرەك. ئاممىنى ئەستىن چىقىرىشقا، ئاممىدىن ئايرىلىپ قېلىشقا ھەرگىز بولمايدۇ. بىز خەلق ئاممىسى بىلەن ھەققىي ئىچقويۇن - تاشقويۇن بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلساقلا، ئىشلىرىمىز ئۈزلۈكسىز غەلىبىرى ئىلگىرىلەيدۇ.

پارتىيىمىزنىڭ خاراكتېرى ۋە زىممىسىدىكى تارىخىي بۇرچى جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشتەك خىسلىتىمىزنى بەلگىلىدى. پارتىيىنىڭ ئالىي غايىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئۇزاق مۇددەت كۈرەش قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. پارتىيە ئەزالىرىمىز ۋە كادىرلىرىمىز ھەرقانداق ئەھۋالدا جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇشى، مەڭگۈ توختىماي ئىلگىرىلىشى كېرەك. مەن بۇ يەردە يولداش ماۋزېدۇڭنىڭ پارتىيە 7 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 2 - ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان سۆزىنى تەكىتلەپ ئۆتىمەن: «غەلىبە قازانغانلىقىمىز سەۋەبىدىن پارتىيە ئىچىدە مەغرۇرلىنىش كەيپىياتى، خىزمەت كۆرسەتتىم، دەپ ئۆزىگە تەمەننا قويۇش كەيپىياتى، بىر ئىزدا توختاپ قېلىپ ئالغا بېسىشقا ئىنتىلمەسلىك كەيپىياتى، راھەت - پاراغەتكە بېرىلىپ، يەنە جاپا - مۇشەققەتلىك تۇرمۇش كەچۈرۈشنى خالىماسلىق كەيپىياتى ئۆسۈپ چىقىشى مۇمكىن»، يولداش ماۋزېدۇڭ يەنە مۇنداق دېگەنىدى: «دۈشمەننىڭ قورال كۈچى بىزنى بويسۇندۇرالمايدۇ، بۇ ئىسپاتلانغان. بۇرژۇئازىيىنىڭ خۇشامىتى بولسا قوشۇنىمىزدىكى ئىرادىسى ئاجىزلارنى بويسۇندۇرۇۋېلىشى مۇمكىن. شۇنداقمۇ كوممۇنىستلار بولۇشى مۇمكىنكى، ئۇلار قورallىق دۈشمەنگە بويسۇنمىغان. بۇ دۈشمەنلەر ئالدىدا ئۆزىنىڭ قەھرىمانلىق نامىغا مۇناسىپ ئىش قىلغان؛ لېكىن ئۇلار كىشىلەرنىڭ شېكەر يالىتىلغان زەمبىرەك ئوقى بىلەن قىلغان ھۇجۇمىغا بەرداشلىق بېرەلمەي، شېكەر يالىتىلغان زەمبىرەك ئوقى ئالدىدا مەغلۇپ بولىدۇ». يېقىنقى يىللاردىن بۇيان كۆرۈلگەن بەزى ئەھۋاللار پارتىيە ئەزالىرىمىز ۋە كادىرلار قوشۇنىمىزدا ئىرادىسى ئاجىزلارنىڭ خېلى كۆپ ئىكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش [illegible]

زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە قانداق روھ بىلەن يەنىمۇ ئىلگىرىلەپ ئۇيۇشتۇرۇش، رىغبەتلەندۈرۈش كېرەك؟ بۇنىڭدا ئەڭ مۇھىمى، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلار پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، پارتىيە بىلەن ئاممىنىڭ ئالاقىسىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىشى كېرەك. تارىخىي ۋە رېئال تەجرىبىلەر بىزگە شۇنى ئۇقتۇردىكى، ئۇلۇغ ئىگىلىك تىكلەشتە ئۇلۇغ ئىگىلىك يارىتىش روھى بولۇشى كېرەك. بىزنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشىمىز- ئۇلۇغ ئىگىلىك يارىتىش ئىشى. بۇنىڭدا پارتىيىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش ئېسىل ئەنئەنىسىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇشىمىز كېرەك.

18 يىلدىن بۇيان، ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن غايەت زور مۇۋەپپەقىيەتلەر پارتىيىمىزنىڭ ياخشى پارتىيە ئىكەنلىكىنى، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار قوشۇنىنىڭ ئومۇمەن ئېيتقاندا ياخشى قوشۇن ئىكەنلىكىنى كۈچلۈك ئىسپاتلىدى. پارتىيىمىزنىڭ تارىخىدا نۇرغۇن قەھرىمان - نەمۇنىچى شەخسلەر مەيدانغا كەلگەن، يېڭى دەۋردە، يېڭى تارىخىي شارائىتتا كۇڭ فەنسېن، شۈي خۇ، لى سۇلى، ئارمىيىدىن لى گوئەن قاتارلىق نۇرغۇن قەھرىمان - نەمۇنىچى شەخسلەر بارلىققا كەلدى، پۇقرالار ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىدىن پارتىيىمىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنىڭ يېڭى دەۋردە ۋارىسلىق قىلىنىۋاتقانلىقىنى ۋە جارى قىلدۇرۇلۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. لېكىن شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش داۋامىدا نۇرغۇن سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، قورالى، سۈرئىتى تېز بولسىلا بولىدۇغۇ؟ ھەشەمەتلىك پىكاپلارنى سېتىۋېلىشنىڭ نېمە زۆرۈرىيىتى بار؟ 3) ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ ئىشخانا بىناسى سېلىش، رەھبىرىي كادىرلارغا نۇرغۇن ھۆكۈمەت پۇلىنى خەجلەپ تۇرالغۇ ئۆي ئېلىپ بېرىش ياكى ئۆيىنى بېزەپ بېرىش. مەلۇم بىر شەھەردىكى ئۆي - جاي، مۈلۈك ھاۋالە مەبلەغ شىركىتىنىڭ ئىككى رەھبىرىي كادىرى كارخانا ئىقتىسادىي قىيىن ئەھۋالدا قالغان، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆيى قىس بولۇۋاتقاندا ئومۇمنىڭ 2 مىليون 700 مىڭ يۈەن پۇلىنى ئىشلىتىپ ئۆزىگە تۇرالغۇ ئۆي سېتىۋالغان. مەن بەزى جايلارغا بېرىپ شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى، شەھەرلىك ھۆكۈمەت بىنالىرىنىڭ ئارقا - ئارقىدىن سېلىنغانلىقىنى كۆردۈم. مەن: مۇنچىۋالا ئالىي دەرىجىلىك ئورگان، ئىشخانا بىنالىرىنى سېلىپ نېمە قىلىسىلەر؟ دەپ سورىدىم. 4) ھەر خىل نامlardىكى خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى ئۆتكۈزۈش، كەلسە - كەلمەس خاتىرە بۇيۇملىرى ۋە سوۋغاتلارنى تارقىتىش. بۇ جەھەتتىكى ئىسراپچىلىقنى ستاتىستىكا قىلىپ كۆرىدىغان بولساق، ئۇنىڭ سانىمۇ كۆپ. بەزى خاتىرىلەش يىغىنلىرى يېرىم كۈن ئېچىلغان، بۇنىڭ ھېچقانداق زۆرۈرىيىتى يوق. بۇنداق خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى كۆپىيىپ ئەۋج ئېلىپ كەتسە، ئاخىرىدا شەكىلۋازلىققا ئايلىنىپ قالىدۇ. 5) ھەر خىل شەكىلدىكى يىغىنلار ئېچىلىۋېرىپ، زۆرۈرىيىتىنىڭ بار - يوقلۇقى سۈرۈشتۈرۈلمەي، ئاپەتكە ئايلىنىپ قالدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىن سورۇنىغا ئالاھىدە ئېتىبار بېرىلىپ، مەنزىرىلىك جايلار ياكى ھاۋاسى ياخشى جايلاردا ئېچىلىدىغان بولدى. چىڭخەي قاتارلىق يەرلەرگە بېرىپ يىغىن ئاچىدىغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس. 6) بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ كەلسە - كەلمەس تارقىتىلغان ھەر خىل قوشۇمچە پۇللارنىڭ مىليون ئىشچى - خىزمەتچى ئىش ھەققىنى ۋاقتىدا، تولۇق ئالالمايۋاتىدۇ، ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ ئىش كۈتۈپ تۇرۇۋاتقان خادىملار كۆپەيمەكتە. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگانلىرىمىز، رەھبىرىي يولداشلىرىمىز ۋە كادىرلىرىمىز جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تېرىشچان- ئىقتىسادچىل بولۇش روھىنى تېخىمۇ ئاڭلىق جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. دۆلەت ۋە خەلقنىڭ پۇلىنى، مال - مۈلكىنى بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلىشقا ھېچقانداق ئاساسىمىز يوق، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن دەسلەپكى مەزگىلدە يولداش دېڭ شياۋپىڭ كۆپ قېتىم ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدىكى ۋە 60 - يىللارنىڭ باشلىرىدىكى قىيىنچىلىقلارنى يېڭىش تەجرىبىلىرىنى ئەسلەش ئارقىلىق، پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلار ۋە ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنى تەربىيىلىگەنىدى. ئۇ مۇنداق دېگەن: «نېمە ئۈچۈن ئۆتكەندىكى ناھايىتى قىيىن ۋەزىيەتتىن ئۆتەلىدۇق؟ بۇنىڭدىكى تۈپ سەۋەب شۇكى، كادىرلىرىمىز، پارتىيە ئەزالىرىمىز خەلق ئاممىسى بىلەن جاپا - مۇشەققەتتە بىللە بولدى.» تارىخنى ئاددىيلا سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، بىراق ئۇ بۇ نۇقتىدا ئورتاقلىققا ئىگە. مەيلى شارائىت جاپالىق بولسۇن ياكى بىر قەدەر ياخشى بولسۇن، كادىرلىرىمىز، پارتىيە ئەزالىرىمىز ئامما بىلەن جاپا- مۇشەققەتتە، ھالاۋەتتە بىللە بولۇشى، ئۇلار بىلەن ھەمنەپەس، تەقدىرداش بولۇشى كېرەك. بۇ نۇقتىنى قەتئىي ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ. بىز تەڭ تەقسىماتچىلىقنى تەشەببۇس قىلمايمىز، لېكىن ئاممىنى ھەر ۋاقىت ئەستىن چىقارماسلىقىمىز كېرەك. ھازىر ۋەزىيەت ئومۇمەن ئېيتقاندا، ياخشى. لېكىن ئىلگىرىلەش يولىمىزدا قىيىنچىلىق ۋە خېيىم - خەتەر يەنىلا مەۋجۇت، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار، ئالدى بىلەن رەھبىرىي كادىرلار مېڭىسىنى سەگەك تۇتۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشتەك ئېسىل ئىستىلنى باشتىن قوشۇنىمىزدا ئىرادىسى ئاجىزلارنىڭ خېلى كۆپ ئىكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىمىزدا قولغا كەلتۈرۈلگەن غايەت زور نەتىجىلەر ئالدىدا مېڭىسىنى سەگەك تۇتالمىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى. بۇ ناھايىتى چوڭقۇر ساۋاق، يولداش ماۋزېدۇڭ پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلار ۋە ھەر دەرىجىلىك كادىرلاردىن دۆلەتنى تىرىشچانلىق - ئىقتىسادچىللىق بىلەن گۈللەندۈرۈش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇشنى كۆپ قېتىم تەلەپ قىلغان. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەن: «مەملىكىتىمىزنى باي ۋە قۇدرەتلىك قىلىش ئۈچۈن، بىر نەچچە ئون يىل جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشىمىز لازىم، بۇ ئىقتىساد قىلىشنى قاتتىق يولغا قويۇش، ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇشتىن ئىبارەت ۋەتەننى تىرىشچانلىق، ئىقتىسادچىللىق بىلەن گۈللەندۈرۈش فاڭجېنىنى ئىجرا قىلىشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ». يولداش ماۋزېدۇڭ بۇ مەسىلىنى دۆلىتىمىز قۇرۇلۇشتىن بۇرۇن ۋە دۆلىتىمىز قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەردە قايتا - قايتا تەكىتلىگەن. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش سىياسىتى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، يولداش دېڭ شياۋپىڭمۇ پۈتۈن پارتىيىدىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ: «جۇڭگو تۆتنى زامانىۋىلاشتۇرماقچى بولسا، سەممىيلىك بىلەن جاپاغا چىداپ ئىگىلىك يارىتىشى كېرەك»، «جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش، ئاددىي - ساددا بولۇش تەربىيىسىنى بۇنىڭدىن كېيىن 60، 70 يىلغىچە چىڭ تۇتۇش كېرەك. دۆلىتىمىز تەرەققىي تاپقانسېرى، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك يارىتىشنى شۇنچە چىڭ تۇتۇشى كېرەك» دېگەنىدى. 1989 - يىلى ئۇ يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى: ئون يىلدىن بۇيان «ئەڭ زور

(ئاخىرى 6 - بەتتە)

«5.17 خەلقئارا تېلېگراف كۈنى»نى داغدۇغىلىق خاتىرىلەيمىز

جۇڭگو تېلېگرافى
CHINA TELECOM

5 - ئاينىڭ 17 - كۈنىگىچە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى دۆلەت ئاممۇى خەۋەرلىشىش تورىغا تۇتاشقان شەھەر ئىچى تېلېفون ئابونتى 200 مىڭ دىن ئېشىپ كەتتى

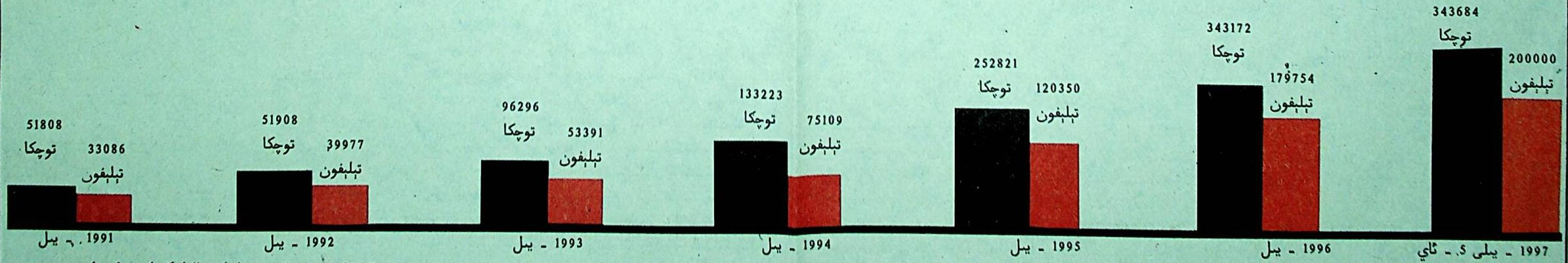

ئىزاھات: كومموتاتور سىغىمچانلىقى ئىشلىتىلىۋاتقان تېلېفون

ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى

مىللەتلەر بولغاچقا ئۈزۈم - ئىجىل ئىناق، ئىشىمىز تاپماقتا كۈنسېرى روناق.

ئىتتىپاقلىق ھەققىدە قوشاقلار

پاختەك ئۇۋا سېلىپتۇ،
ھويلامدىكى تېرەككە.
ئىتتىپاقلىق گۈللىرى،
تونىمايدۇ ئەبەدكە.

خويمۇ تەكشى كۆكلىدى،
بېزىمىزنىڭ تېرىكى.
ئىناقلىققا تەلپۈنەر،
ھەممە مىللەت يۈرىكى.

قاتتىق بوران چىقسىمۇ،
چىنار شېخى قايرىلماس.
ۋەتەندىكى مىللەتلەر،
بىر- بىرىدىن ئايرىلماس.

چىلگە پىشتى سارغايدى،
قوغۇنلۇقتا پىلەكتە.
بارچە مىللەت ئۈزۈم بولۇپ،
يەتتۇق ئارزۇ - تىلەككە.

سۇ بويىدا تال - تېرەك،
پەسكە قاراپ ئېگىلگەن.
بارچە مىللەت قېرىنداش،
رىشتىمىز چىڭ چېگىلگەن.

دەريا سۈيى دولقۇنلاپ،
توختىماي ئاقار دائىم.
ئىناق بولغاچ مىللەتلەر،
ئۆمرىمىز باھار دائىم.

كاككۇك تىنماي سايرايدۇ،
ئېگىز ئۆسكەن تېرەكتە.
ئىتتىپاقلىق ناخشىسى،
دولقۇنلايدۇ يۈرەكتە.

بېغىمىزدا مېۋە كۆپ،
ساناپ بولماس خىلىنى.
ئىتتىپاقلىق چاتتى چىڭ،
بارچە مىللەت دىلىنى.

باغ كەينىگە جايلاشقان،
بۇغداي، قوناق خامىنى.
ئىناقلىقنى سۆيمىگەن،
داغدا قالار ھامىنى.

ئاسماندا ئۇچار قۇشقاچ،
جۇپ قانىتىنى كېرىپ.
يەتتۇق ئارزۇ - تىلەككە،
ئىتتىپاقلىق كۈچ بېرىپ.

كۆكتە ئۇچقان لاچىننىڭ،
قانىتىدا توپا يوق.
ئىناق ئۆتسەك ھەممىمىز،
قىيىن ئىش يوق، جاپا يوق.

شادلاندۇرار قارساق،
باغدا گۈلنىڭ ئۈزلۈكى.
چىكىپ بارار ئەبەدكە،
مىللەتلەرنىڭ دوستلۇقى.

توپلاپ رەتلىگۈچى: ئەخمەتجان تاشتۆمۈر

بىز ئۈزۈم - ئىناق

ئىبادەت ئىمىن

جىمى مىللەت شۇنچە ئۈزۈم - ئىناق،.
شاد ياشايمىز ئانا ۋەتەندە.
مۇشكۈللەرنى بارىمىز يېڭىپ،
ئۇيۇلتاشتەك بولۇپ بىر گەۋدە.

ئىتتىپاقلىق تۇغى ئاستىدا،
غەلىبىسېرى ئۆرلەيمىز ھامان.
تۆتلىشىكە باغلىدۇق بەلنى،
يولىمىزنى توسالماس داۋان.

مۇرىمىزنى مۇرىگە تىرەپ،
ئىلگىرلەيمىز ئۈملۈك يولىدا.
باشلاپ ماڭار بىزنى پارتىيەم،
چۆمدۈرگەنچە بەخت نۇرىغا.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا تەنتەنە

ئابلىمىت تۇرسۇن سىزغان

بارچە مىللەت ئىناق شۇنچە

مۇھەممەت روزى

ياشايمىز ھۆر ئانا ئەلدە ئىناق شۇنچە جىمى مىللەت،
مۇجەسسەم بارچە مىللەتتە قېرىنداشلارچە روھ، خىسلەت.

ئىناقلىق، ئىتتىپاقلىقنى گۆھەردەك ئەتىۋار بىلگەچ،
تىلەكداشلىق، يۆلەكداشلىق بىلەن تاپتۇق يېڭىش، نۇسرەت.

ئىناقلىق بىرلە يەتتۇق بىز بۈگۈنكى بەختۇ ئىقبالغا،

ئىناقلىق بابىدىن ئاچتۇق نۇرانە يېپيېڭى بىر بەت.

ئىجىل - ئۈملۈكتە ئۈتكۈزدۇق تالاي يىللارنى بىر كۈندەك،
ياراتتۇق ئەجرىمىزدىن زەپ پاراغەتلىك ئېسىل جەننەت.

جىمى تىل كۈي تۆكەر بۇ دەم ئىناقلىق، ئىتتىپاقلىق دەپ،
قازانغايمىز ئىناقلىقتا جىمى سەپتە زەپەر، شۆھرەت.

ئىتتىپاقلىق ھەققىدە پارچىلار

ئابدۇسەمەت جېلىل

ئىناق مىللەت تاپىدۇ روناق،
ئىقبال ئاڭا ئاچىدۇ قۇچاق.
«كۈچ بىرلىكتە» دېگەن ھېكمەتنى،
شۇڭا ئەستە ساقلايلى ھەرۋاق.

× ×

ئىناق ئۆتسەك دائىم ھەر مىللەت،
ئۆزلۈكىدىن تۈگەيدۇ ئىللەت.
باياشاتلىق يۈزلىنىپ ئەلگە،
يېقىن كەلمەس خارلىق ۋە كۈلپەت.

× ×

ئىناقلىقتىن سۆيۈنەر كۆڭۈل،
ئىناقلىقتىن يېڭىلەر مۈشكۈل.
ئىناق بولساق باسقان قەدەمدىن،
ئېچىلىدۇ سانسىز قىزىلگۈل.

× ×

ئىتتىپاقلىق بىزگە كۈچ - دەرمان،
ئاڭا موھتاج دىلدىكى ئارمان.

ئىتتىپاقلىق - تۈگىمەس ناخشا

ئۆمەرجان شاۋۇدۇن

ئىتتىپاقلىق، ئىناقلىق نۇر - ئاپتىپى ھاياتنىڭ،
ئۇ ئەمەسمۇ ئالەمگە مۇھەببەتنى تاراتقان.
مەپتۇن قىلىپ ئۆزىگە شادلىق قۇچقان دىللارنى،
باغلارئارا بۇلبۇلدەك خۇش ناۋادا سايراتقان.

ئىناقلىقتىن يول تاپتۇق، ئىززەت -ھۆرمەت، نام تاپتۇق،
شۇڭا ماڭدۇق شان قۇچۇپ ھەر پەللە ھەر قەدەمدە.
كۈندىن - كۈنگە يۈكسىلىپ كەڭ جاھانغا تونۇلدۇق،
ئابرويىمىز ئۆسمەكتە بارغانسېرى ئالەمدە.

ھەممە مىللەت ئۈملۈكتە ئۇيۇلتاشتەك ئۇيۇشۇپ،
بىر ئانىدىن تۇغۇلغان قېرىنداشتەك ئۆتىمىز.

ئۆمرىمىزگە بەرىكەت، ئىشىمىزغا قۇت تىلەپ،
مەڭگۈ ئالغا ئۆرلەيمىز پەللىلەردىن پەللىگە.

ئىناقلىقنىڭ قۇدرىتى چەكسىز

ئۆمەر ئىسمائىل

قەھرىتان قىش،
ۋۇجۇدىدىن جۇت ياغدۇرۇپ،
ھەممە يەرنى ئاپئاق قارغا پۈركىگەندە.

مېھىر - شەپقەت لاچىنلىرى قىلىپ پەرۋاز،
ئاتلاندى تېز قۇتقۇزۇشقا تىكىپ جاننى.
قالدى ساقلاپ ئاجىزلارنى خەۋپ - خەتەردىن،

ئاڭا موھتاج دىلدىكى ئارمان.
پولاتتەك چىڭ ئۇيۇشساق چوقۇم،
يېتەلەيمىز تىلەككە ھامان.

بىر ئانىدىن تۇغۇلغان قېرىنداشتەك ئۆتىمىز.
بىر نىيەت -بىر مەقسەتتە تىكلەپ يۈكسەك ئىرادە،
تارىخ سەھىپىسىگە ئۆچمەس تۆھپە پۈتىمىز.

ئۆمرىمىزگە بەرىكەت، ئىشىمىزغا قۇت تىلەپ،
مەڭگۈ ئالغا ئۆرلەيمىز پەللىلەردىن پەللىگە.
ئىنتىپاقلىق، ئۆملۈكنى قوغداپ جانۇ تەن بىلەن،
ئاداشماستىن ماڭىمىز قاراپ ئۇلۇغ غەلىبىگە.

ئىنتىپاقلىق ئەلا

(نەسىر)

غالىپ مۇھەممەت (ئوقۇغۇچى)

ساماۋى بوشلۇقتا تۇرۇپ، يەر شارىدىكى خوراز شەكىللىك زېمىنغا نەزەر سېلىپ ئاغدۇردۇم. قەدىمكى پارلاق مەدەنىيەتنىڭ ئىزنالىرى چاقناپ، باھار گۈللىرى 56 خىل رەڭدە جۇلالىنىپ، قۇشلار سايرىشىپ. تۇرغان جەننەت مىسالى زېمىن كۆز ئالدىمدا زاھىر بولدى. ھۇپپىدە ئېچىلىپ كەتكەن 56 خىل خۇش پۇراق گۈل ئۆزىگە خاس رەڭگى، ئىپار -ئەنبەردەك پۇرىقى بىلەن ئۆزگىچە بەرق ئۇرۇپ تۇراتتى. ئۇپۇق قۇچىقىغا شوڭغۇۋاتقان ئۆستەڭدە ئۇنچە - مارجانلار چاچرىتىپ، دولقۇن ياساپ ئېقىۋاتقان ئابىھايات مۇنبەت تۇپراقتىكى گۈللەرگە ھاياتلىق كەۋسىرىنى ئاتا قىلىۋاتاتتى. يىلتىزلىرى بىر-بىرىگە چىرمىشىپ كەتكەن گۈللەر مەيىن شامالدا لەرزان يەلپۈنۈۋاتاتتى. چۈنكى بۇ گۈللەر ئانا تۇپراققا چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، بىر پۈتۈن گەۋدىگە ئايلىنىپ، تەۋرەنمەس كۈچ - قۇۋۋەتكە، تىز پۈكمەس جاسارەتكە ئىگە بولغانىدى.

ئۇزاق تارىخنىڭ ئەگرى - توقاي مۇساپىسى ئاشۇ خۇش پۇراق گۈللەرنى مۇشۇنداق تەقدىرداش، ھەمنەپەس، قەلبداش قىلىپ، ئاشۇ بەختىيار ماكاندا يىلتىز تارتقۇزغان. ئورتاق ئېتىقادتىن چاقنىغان ئاشۇ گۈللەر مەڭگۈ سولاشمايدۇ.

شۇنداق! ئورتاق تىرىشچانلىق، يىمىرىلمەس ئىتتىپاقلىقتىن ۋۇجۇدقا كەلگەن بۇ مەنزىرە مەڭگۈ يوقالمايدۇ، ئىتتىپاقلىقنىڭ ھاياتىي كۈچى مۆلچەرلىگۈسىزدۇر، ئىتتىپاقلىق ئالەمدە ھەممىدىن ئەلا!

ئىنتىپاقلىق - غالىب كۈچ

ئەخمەت مۇھەممەت

ھەر مىللەت قان - قېرىنداش، ھەمنەپەس، چىن قەلبداش،
دىل رىشتىسى ئۈزۈلمەس، سادىق سەپداش، قەدەمداش.

تۇغۇلدۇق بىز ۋەتەندە مېھرى ئانەش ئانىدىن،
ئىچتۇق ئابىھاياتنى شادلىق، ھۇزۇر جامىدىن.

بىلىق سۇدىن، گۆش مايدىن ئايرىلالماي ئۆتكەندەك،
بارچە مىللەت ياشايمىز قېرىنداشتەك، تۇغقاندەك.

بىر نىيەتتە جەڭ قىلىپ، يەڭدۇق مۈشكۈل - جاپانى،
تەڭ كۆردۇق غەم - قايغۇنى ھەمدە راھەت، ئامەتنى...

ياسىدۇق بىز بىرلىكتە گۈزەل تارىخ مۇنارى،
چېچەك ئاچتى ئىناقلىق، تىنچ، مۇقىملىق باھارى.

ئورۇن ئالدى دىللاردىن «ئايرىلماسلىق ئىككىدىن»،
مىڭە سەگەك، كۆز ئۆتكۈر، ھوشيار بىز قۇۋ تۈلكىدىن.

بىز ئۇيۇلتاش، ئۇيۇم - ئىناق، مەقسەت - نىشان تەڭ ئورتاق،
ئىنتىپاقلىق - غالىب كۈچ، مەغلۇب دۈشمەن - ياۋ ھەرۋاق.

ئىنتىپاقلىق كۈي - مارشى ئاشتى كۆكتىن، بوشلۇقتىن،
قۇردۇق پولات ئىستىھكام، ئىناق، ئىجىل دوستلۇقتىن.

ئىناقلىق

زوردۇن ئىمىر

ھۇر ھاياتنىڭ ئۇل - ئاساسى ئىناقلىق،
غەلىبىمىزنىڭ تۇغ، جۇلاسى ئىناقلىق.

مېھىر - شەپقەت ياشارتىدۇ كۆڭۈلنى،
قەلبلەرنىڭ ساپ ھاۋاسى ئىناقلىق.

بولۇر باھار ئېچىلغاندا بارچە گۈل،
نەۋباھارنىڭ شوخ ساباسى ئىناقلىق.

دوستلۇق بېغى ياشنار ئۆملۈك بەھرىدىن،
ئاشۇ باغنىڭ گۈل - گىياھسى ئىناقلىق.

بىرلىشىشتىن ھاسىل بولۇر تاغچە كۈچ،
قۇدرەتلىكتە ئەڭ بەرناسى ئىناقلىق.

ئىززەت - ھۆرمەت، يۈكسەكلىكتە بىر گۆھەر،
گۆھەرلەرنىڭ بىباھاسى ئىناقلىق.

گۈلخان بولۇر چاقنىغاندا ئۇچقۇنلار،
يالقۇنلارنىڭ چوغ - لاۋاسى ئىناقلىق.

يولىمىزدا ئۇ بىر ماياك - ئەڭگۈشتەر،
ئەقلىمىزنىڭ نۇر - زىياسى ئىناقلىق.

مەدھىيىلەيمىز شۇڭا دوستلۇق - بىرلىكنى،
بەختىمىزنىڭ كۈي - ناۋاسى ئىناقلىق.

ئۆز ئارا ئۆگىنىش

يالقۇن ھابىل فوتوسى

ۋۇجۇدىدىن جۇت ياغدۇرۇپ،
ھەممە يەرنى ئاپئاق قارغا پۈركىگەندە.
بارچە جانلىق شىۋىرغانىنىڭ دەھشىتىدىن،
دىر - دىر تىترەپ پاناھلىق جاي ئىزدىگەندە.

بىر كېچىسى،
يۇرتىمىزدا تەۋرىدى يەر،
نەچچە يۈزلەپ ئايۋان - ساراي بولدى ۋەيران.
چۈشكىنىچە ساراسىمگە قېرى-ياشلار،
قۇچاقلىشىپ بالىلارنى قاچتى ھەريان.

دەل شۇ چاغدا ياڭراپ كەتتى مۇنداق سادا:
«تۇرساق ھەممە قەلبداش ھەم يېقىن تۇغقان.
قانداقلارچە گېلىمىزدىن ئۆتسۇن غىزا،
يۇرسە ئۇلار سەرسانلىقتا ئىزدەپ ماكان.

ياشاپ كەلدۇق بۇ مۇقەددەس زېمىندا بىز،
غەم - قايغۇغا،
خۇشاللىققا بولۇپ ئورتاق.
قېرىنداشلار باشلىرىغا كەلسە ئاپەت،
بۇرچىمىزدۇر چىن مەدەتكار،
يۆلەك بولماق.

شۇ ئەقىدە، ئىناقلىقنىڭ رىغبىتىدىن،
ھەممە ياقتىن كەلگ سۇنۇلدى سېخى قوللار.
ھېس قىلىشتى زور خۇشاللىق ئېزىز دوستلار،
خەجلەنسىمۇ يانچۇقىدىن تۈمەن پۇللار.

ئەل ئىشقىدا كۆيۈپ شۇ دەم پەرۋانىدەك،
يېتىپ كەلدى جاسارەتلىك گاك بىلەكلەر.
تەييار قىلغاچ چېدىر ئۆيلەر ھەم گەمىلەر،
ھاياجاندا كەتتى يايراپ شوخ يۈرەكلەر.

ئاتلاندى تېز قۇتقۇزۇشقا تىكىپ جاننى.
قالدى ساقلاپ ئاجىزلارنى خەۋپ - خەتەردىن،
كۆرسىتىپ زور پىداكارلىق قۇچتى شاننى.

نېمە كېرەك بولسا شۇنى بېسىپ تېزدىن،
ماشىنىلار سەپ تارتىشىپ كەلدى چاپسان.
بولغاچقا تەل ھەممىيلەنگە لازىملىقلار،
كۈلدى بارچە چىن يۈرەكتىن ئۇرۇپ خەندان.

چۈشتى كۆكتىن ئاق خالاتلىق پەرىشتىلەر،
بەخش ئېتىپ چىن ھاياتلىق بىمارلارغا.
ئىزدەپ ئامال، قوغلىغاچقا شۇم ئەجەلنى،
شادلىق پەيدا بولدى سۇلغۇن چىرايلاردا.

ئېسىل خىسلەت مەھەللىدە ئاچقاچ چېچەك،
بولدى راستىن،
دالىدا قار، دىلدا باھار.
قالمىغاچقا ئەندىشىدىن قىلچە ئەسەر،
كەتتى سايراپ شوخ پەدىگە تەمبۇر، ساتار.

كۆرەشچانلار يەڭنى تۈرۈپ قىزىتقاچ جەڭ،
گۈل - چېچەككە پۈركەندى يۇرت يېڭىباشتىن.
تۈمەنلىگەن پەرھادلارنىڭ ئەجرى بىلەن،
تاغ ياسالدى خامانلاردا پاختا، ئاشتىن.

ئەجدىھاردەك ھەيۋىسى زور ئاپەتنىمۇ،
چاغلىق ئىكەن دەۋرىمىزدە كارامىتى.
كېلىدىكەن جەڭگاھ ئارا غالىب ھامان،
ئىناق بولسا مىللەتلەر - يۇرت جامائىتى.

ئىنتىپاقلىق توغرىسىدا ماقال - تەمسىللەر

△ ئەلگە قوشۇلساڭ ئەر بولىسەن،
ئەلدىن ئايرىلساڭ يەر بولىسەن.
△ بايلىق بايلىق ئەمەس، بىرلىك بايلىق.
△ ئەلدىن ئايرىلغاننىڭ ئەلگىكى تۆشۈك.
△ بىرلەشكەن ئۇزار، بىرلەشمىگەن توزار.
△ ئىناق ئەلدە ئاپەت يوق،
ئۇرۇشقاق ئەلدە ئامەت (يوق).
△ جاپا چەكمەي ھالاۋەت يوق،
ئىناق بولماي سائادەت (يوق).
△ كۆپ بىلەن يۈرسەڭ كۆپ يۈرەرسەن،
يالغۇز يۈرسەڭ كۈن يۈرەرسەن.
△ تەن بىرلىكنى كۈتمە،
دىل بىرلىكنى كۈت.
△ بېلىق سۇدىن ئايرىلالماس،
باتۇر ئەلدىن (ئايرىلالماس).
△ ئەلگە باققان خار بولماس.
△ ئۆزۈڭ ئۈچۈن كۆل،
بىرلىك ئۈچۈن ئۆل.
△ ئايرىلمىغىن ئېلىڭدىن،
قۇۋۋەت كېتەر بېلىڭدىن.
△ بىرلىك بولماي تىرىكلىك بولماس.
△ ئىش ئۆملۈكتە، كۈچ بىرلىكتە.
△ يالغۇز دەرەخ ئورمان بولماس،
ئىناق ئۆتكەن ۋەيران بولماس.
△ ئايرىلغاننى قار باسار،
بۆلۈنگەننى بوران (باسار).

ئالىم ئابدۇكېرىم توپلىغان

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرايلى

(بېشى 4 - بەتتە)

سەۋەنلىكىمىز تەلىم - تەربىيە جەھەتتە كۆرۈلدى، ئىدىيىۋى، سىياسىي خىزمەت ئاجىزلاپ كەتتى»، «ئىقتىساد خۇشاللىنارلىق دەرىجىدە راۋاجلانغان، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى ياخشىلانغان ئەھۋالدا، خەلقە، جۈملىدىن كومپارتىيە ئەزالىرىغا جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش ئەنئەنىسىنى ئېيتىپ تۇرمىدۇق. مۇشۇ ئەنئەنىدە چىڭ تۇرغاندىلا، چىرىكلىشىش ھادىسىلىرىنى توسۇپ قالغىلى بولىدۇ». يولداش ماۋزېدۇڭ ۋە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ تىرىشچانلىق- ئىقتىسادچىللىق بىلەن دۆلەت قۇرۇش، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش توغرىسىدىكى سەممىي تەلىملىرى ھەر بىر يولداشنىڭ ئەڭگۈشتىرى بولۇپ قېلىشى كېرەك.

جۇڭخۇا مىللەتلىرى تارىختىن بۇيان ئىشچانلىقى، ئىقتىسادچىللىقى، جاپا - مۇشەققەتتىن قورقماسلىقى بىلەن دۇنياغا داڭلىق. نۇرغۇن جۇڭگو مۇھاجىرى چەت ئەللەردە ئىگىلىك ياراتتى، ئۇلار دەسلەپتە ناھايىتى جاپالىق كۈنلەرنى بېشىدىن كۆچۈردى. لېكىن ئۇلار جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىش روھىغا، ئىشچانلىقىغا، ئىقتىسادچىللىق روھىغا تايىنىپ، بىر قانچە يىل تىرىشىش ئارقىلىق، ئاخىرى ئىگىلىك ياراتتى. قەدىمكىلەر: «قاشتېشى مىگبىر جاپادا بېزەككە ئايلىنىدۇ»، «ئەلنى گۈللەندۇرۇش ئۈچۈن جان پىدا قىلساڭ، ئامان قالىسەن»، «ھاياتلىقىڭدا ئەجىر قىلساڭ، ئارمانسىز ئۆلىسەن» دېگەنىدى. بۈگۈنكى كۈندە قەدىمكىلەرنىڭ بۇ ھېكمەتلىك سۆزلىرىنى ئوقۇغىنىمىزدا يەنىلا چوڭقۇر تەربىيە ئالىمىز. يولداشلىرىمىزغا بۇ جەھەتتە تەربىيە بېرىشىمىز لازىم. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ماركسىزم ھەقىقىتىنىڭ قەتئىي ئەمەلىيەتچىسى ھەم جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئېسىل ئەنئەنىسىنىڭ ھەقىقىي ۋارىسى. پارتىيىمىز دۆلىتىمىزنىڭ ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلغان ئۇزاق مۇددەتلىك كۈرەشلەردە ئىزچىل جاپا -مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، توختىماي ئۆزىنى كۈچەيتىشتەك روھىي قىياپىتىنى ساقلاپ، مۇشكۇل خەتەرلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ، جەۋر - جاپا چەكسىمۇ، ئىنقىلابىي ئىرادىسىدىن يانمىدى، بۇ ئۇزلۇكسىز غەلىبە قىلىشىمىزنىڭ مۇھىم سەۋەبى. پېشقەدەم پرولېتارىيات ئىنقىلابچىلىرى، ئىنقىلابىي قۇربانلار جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشنىڭ شانلىق نەمۇنىلىرى. يولداش فاڭ جىمىن دۈشمەننىڭ تۈرمىسىدە يازغان: «ئۆلۈم! - كوممۇنىزم يولىدا قۇربان بېرىشنىڭ باياننامىسى» دېگەن ئەسىرىدە مۇنداق بىر ئابزاس سۆز بار: «سىنىپ ۋە مىللەتنىڭ ئازادلىقى، پارتىيە ئىشلىرىنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشى ئۈچۈن، تۈرمىدە يېتىشقا رازىمەنكى، ھەشەمەتلىك سارايلارغا قىلچىمۇ خۇشتار ئەمەسمەن؛ ئېرىق ۋە كۆكتات يىلتىزلىرىنى يېيىشكە رازىمەنكى، مەززىلىك تائاملارغا خۇشتار ئەمەسمەن؛ چوشقا قوتىنىدا يېتىشقا رازىمەنكى، راھەت، يۇمشاق سىم كارىۋاتتا يېتىشقا خۇشتار ئەمەسمەن! ... تۇرمۇشتىكى چىدىغىلى بولمايدىغان جەۋر - جاپالارغا چىدايمەن!

باشقىلارنىڭ ياخشى نەرسىلىرىنى ئۆگىنىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۆزىمىزنىڭ ئۈستۈنلۈكىنى جارى قىلدۇرۇشتا چىڭ تۇرۇشىمىز لازىم. پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن جەمئىيەتتە ئالىيجاناب سوتسىيالىستىك ئىدىيە، ئەخلاق ۋە جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىپ، جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، ئاددىي- ساددا ياشاشنى شەرەپ بىلىدىغان، بۇزۇپ - چېچىپ ئىسراپ قىلىش، ھەشەمەتچىلىك قىلىشنى نومۇس بىلىدىغان بولۇش لازىم. بۇ ھەم كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، سىياسىي مەيدان، سىياسىي قاراش، سىياسىي پەرق ئېتىش ئىقتىدارى جەھەتتىكى سىناق. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى پارتىيىنىڭ ئىچكى تۇرمۇشىنى چىڭىتىپ، تەنقىد ۋە ئۆز- ئۆزىنى تەنقىدنى پائال قانات يايدۇرۇشى لازىم. ئادەم ئىشلىتىش مەسىلىسىدە پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، جاپا- مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، ئاڭلىق پىداكارلىق كۆرسىتىش روھى ۋە ئەخلاق - پەزىلىتىنىڭ بار - يوقلۇقىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىش لازىم. جاپادىن قورقىدىغان، راھەت قوغلىشىدىغان، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق قىلىدىغان كادىرلارنى ئەتىۋارلاپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. رەھبىرىي كادىرلار ئۆزىنىلا ياخشى باشقۇرۇپ قالماستىن، يەنە جورىسى، پەرزەنتى ۋە يېنىدىكى خىزمەتچى خادىملارنىمۇ ياخشى باشقۇرۇشى لازىم. بۇ مەسىلىدە مەركەز ئۆتكەندە بەلگىلىمە چىقارغان، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، سېزىلگەن مەسىلىلەرنى قەتئىي تۈزىتىشى لازىم.

پۈتۈن مەملىكەتتە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىدىغان ياخشى كەيپىياتنى شەكىللەندۇرۇش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن پارتىيە ئىچىدە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئاددىي - ساددا ياشايدىغان، تىرىشچان- ئىقتىسادچىل بولىدىغان كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇشىمىز لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ يىغىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش، يىغىنلارنى زور كۈچ بىلەن ئىخچاملاش لازىم. ئاچسىمۇ، ئاچمىسىمۇ بولىدىغان يىغىنلارنى پۈتۈنلەي ئاچماي، يىغىن خىراجىتىنى زور ھەجىمدە ئازايتىش كېرەك. ھەر خىل نامدىكى خاتىرىلەش يىغىنلىرى، مۇھاكىمە يىغىنلىرى، ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنلىرىنى قاتتىق تىزگىنلەپ، ئەڭ تۆۋەن دەرىجىدە ئازايتىش لازىم. ھەر خىل يىغىنلاردا سوۋغات ۋە ئاتالمىش خاتىرە بۇيۇملىرى تارقىتىشنى پۈتۈنلەي مەنئى قىلىش كېرەك. قىسقىسى، ھەرقايسى جەھەتتە ئىنچىكە ھېسابلاشقا ئەھمىيەت بېرىپ، ئىقتىسادچىل بولۇشى لازىم. شۇنداق قىلغاندا ھەم تىرىشچانلىق - ئىقتىسادچىللىق ئىستىلىنى تەشەببۇس قىلغىلى، ھەم تېجىگەن پۇلنى جىددىي ئېھتىياجلىق جايغا ئىشلەتكىلى بولىدۇ؛ ھەم مۇھىم سىياسىي ئەھمىيىتى، ھەم مۇھىم ئىقتىسادىي ئەھمىيىتى بولىدۇ، ھەر دەرىجىلىك

يېتەكچى كادىرلارنى يوقىتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا ... يۈرگۈزۈپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقىنىدا، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئوخشاشلا تەربىيىلىنىشكە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم. مېنىڭچە، بۇ مەسىلىنى ھازىر قايتا تەكىتلەش زۆرۈر.

بەزى كادىرلارنىڭ خاتالىشىشى، جۈملىدىن ئۆز كۆمچىكە چوغ تارتىشى، قانۇن - ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىشى ئىدىيە جەھەتتە بوشىنپ كەتكەنلىكى، ئۆگىنىشكە دىققەت قىلمىغانلىقى، تەربىيىلىنىشكە دىققەت قىلمىغانلىقى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. ئۆگىنىشنى كۈچەيتمىگەندە، تەربىيىلىنىشكە دىققەت قىلمىغاندا، ئىدىيىدە چېكىنىپ، قاشاڭلىشىپ، قانداق نەرسىنىڭ ياخشى، قانداق نەرسىنىڭ يامان بولىدىغانلىقىنى، نېمىنىڭ تەشەببۇس قىلىنىدىغانلىقى، نېمىگە قارشى تۇرۇلىدىغانلىقىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ، كاللىسىدا ھەق - ناھەقنى ئايرىيدىغان توغرا ئۆلچەم، سىياسىي ئۆلچەم بولمايدۇ، بۇنداق ئەھۋالدا خاتالىق ئۆتكۈزمەي قالامدۇ؟ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىۋاتقان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن يېڭى ۋەزىيەتتە، بەزى پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئۆزلىرىنىڭ ئۆگىنىشىنى، تەربىيىلىنىشىنى ۋە ئۆزىنى ئۆزگەرتىشنى بوشاشتۇرۇپ قويىدى، كاللىسىدا جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى ئازىيىپ كەتتى، ئەكسىچە، شەخسىيەتچىلىكنىڭ نەرسىلىرى كۆپىيىپ قالدى، چىرىك ئىدىيەلەرنىڭ تەسىرى كۆپىيىپ قالدى، ئۇلار نېمىنىڭ چىنلىق، ياخشىلىق، گۈزەللىك ئىكەنلىكىنى، نېمىنىڭ ساختىلىق، يامانلىق، رەزىللىك ئىكەنلىكىنى ئايرىيالمايدىغان بولۇپ قالدى. بۇنداق ئەھۋالدا نىشاندىن ئاداشماي قالامدۇ، يار لېۋىگە بارماي قالامدۇ؟ رېئال تۇرمۇشىمىزدا بۇنداق ئاچچىق ساۋاقلار ئاز ئەمەس. يەنە بەزى پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئۆگىنىشكە ئەھمىيەت بەرمىگەنلىكى، نەزەرىيە سەۋىيىسى، سىياسەت سەۋىيىسى تۆۋەن بولغانلىقى تۈپەيلىدىنمۇ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشنى، مەركەزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى بىر قاتار فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى توغرا چۈشەنمەيدۇ، ئۇنىڭغا توغرا مۇئامىلە قىلالمايدۇ. ئۇلارغا ئۇنداق ياكى مۇنداق بىر تەرەپلىمە تونۇشتا بولىدۇ، ھەتتا ئۇلارنى خاتا چۈشىنىدۇ، بۇرمىلايدۇ. مەسىلەن: بىر قىسىم رايون، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئالدىن بېيىشىغا يول قويۇش ۋە ئۇلارنى ئىلھاملاندۇرۇش سىياستى پارتىيىنىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى ئىنتايىن مۇھىم سىياستى، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ، بىر قىسىم رايونلارنىڭ ھالال ئەمگىكى ۋە قانۇنلۇق يوللار ئارقىلىق ئالدىن بېيىشى، ئاخىرقى ھېسابتا ئورتاق بېيىشقا يېتىشى - دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ ئىنتايىن مۇھىم مەزمۇنى بولسىمۇ، ئەمما بەزى كادىرلىرىمىزنىڭ ئالدى بىلەن ئۇيلىغىنى ئامىنى قانداق بېيىتىش ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى ۋە ئۇرۇق- تۇغقانلىرىنى قانداق بېيىتىش بولدى،

مانا بۇنداق قىلىش بۇ مۇھىم سىياسەتنى بۇرمىلاپ چۈشىنىشكە، تۈيۈق يولغا كىرىپ قېلىشقا ئېلىپ باردى. شۇڭا كومپارتىيە ئەزالىرى، رەھبىرىي كادىرلاردا جاپادا ئالدىدا، ھالاۋەتتە ئارقىدا تۇرۇشتەك ئاڭلىقلىق ۋە ئالىيجاناب پەزىلەت بولۇشى كېرەك. سۇڭ سۇلالىسى دەۋرىدە ئۆتكەن فەن جۇڭچې يازغان «يۆياڭ راۋىقىدىكى خاتىرە» دە دېيىلگىنىدەك، «غەم - قايغۇدا باشقىلارنىڭ ئالدىدا تۇرغۇلۇق، راھەت - پاراغەتتە باشقىلارنىڭ كەينىدە تۇرغۇلۇق» تە! ئەگەر مۇنداق قىلمىساق، ئامما ئارىسىدا قانداقمۇ باشلامچىلىق، نەمۇنىلىك رول ئوينىيالايمىز؟ قىسقىسى، ئۆگىنىشكە، تەربىيىلىنىشكە ئەھمىيەت بەرمەسلىك ئىدىيىدە ھورۇنلىشىپ، جاھاننىڭ رەڭلىرىگە كىرىپ خاتالىق ئۆتكۈزۈشنىڭ، ئىسراپچىلىق قاتارلىق ناتوغرا ئىستىللارنىڭ ئەۋج ئېلىپ كېتىشىنىڭ مۇھىم بىر سەۋەبى. شۇڭا مەركەز پۈتۈن پارتىيىدىكى يولداشلارنىڭ ۋە ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ چوقۇم ئۆگىنىشنى، ئۆگىنىشنى، يەنە ئۆگىنىشنى قايتا - قايتا تەكىتلىدى.

مەن يەنە بىر نۇقتىنى، يەنى تەنقىد، ئۆزىنى ئۆزى تەنقىد قىلىش مەسىلىسىنى تەكىتلەپ ئۆتەي، بۇ پارتىيىمىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى، پارتىيىمىزنىڭ ئۈچ چوڭ ئىستىلىنىڭ بىرى. نۇرغۇن كادىرنىڭ خاتالىق ئۆتكۈزۈشى ساندىن سۈپەتكە قاراپ ئۆزگىرىدۇ. دەسلەپىدە ھامان بىرەر يوچۇق بولىدۇ، ئەمما تەنقىد بولمىغانلىقى، ئۆز ئىختىيارىغا قويۇۋېتىلگەنلىكى سەۋەبىدىن بۇ يوچۇقلار كۈن - ئايلارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن چوڭىيىپ، ئەڭ ئاخىرىدا چوڭ خاتالىق كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. «كۆزگە ئىلمىغان پۇتقا چوماق» بولىدۇ. مېنى بىئارام قىلىۋاتقىنى بەزى كىشىلەرنىڭ ئىپادىسى ئىزچىل ياخشى بولۇپ، پېنسىيىگە، دەم ئېلىشقا چىقىشقا ئاز قالغاندا، تۆھپە يارىتىپ نام چىقىرىدىغان، ئۆمرىنىڭ ئاخىرىنى بەختلىك، ياخشى ئۆتكۈزىدىغان چاغدا ئۆزىنى نابۇت قىلىۋاتقانلىقى. بۇنداق مەسىلىنىڭ يۈز بېرىشىدىكى سەۋەبلەرنىڭ بىرى - ئادەتتىكى ۋاقىتتا ئۇلاردا تەنقىد، ئۆزىنى ئۆزى تەنقىد قىلىشنىڭ ئازىيىپ كەتكەنلىكىدىن ئىبارەت. رەھبىرىي كادىرلار ئارىسىدا مەسىلە بولسا يۈزتۇرا، ئاشكارا دېيىش كېرەك. پارتىيە ئىچىدە ئىككى يۈزلىمىلىك ئىستىلىغا، تىلى ھەسەل، دىلى زەھەر بولۇشقا، ئالدىدا بىر خىل، كەينىدە بىر خىل بولۇشقا، ئالدىدا ھە- ھە دەپ قويۇپ، كەينىدە ئوخشىمىغان پىكىرلەرنى سۆزلەپ يۈرۈشكە قەتئىي يول قويۇلمايدۇ. «كىچىك تۆشۈكنى ئەتمىگەندە، يوغىناپ جاپا سالىدۇ». مەسىلە كۆنسېرى يىغىلغاندا، ئاخىرىدا چوڭ مەسىلىگە ئايلىنىدۇ. خاتالىق بىخ ھالىتىدىكى چاغدا ۋاقتىدا كۆرسىتىپ بېرىلسە، تۈزەتمەك ئاسان بولىدۇ. شۇڭا كۆپچىلىكنى قايتا - قايتا ئاگاھلاندۇرۇپ قويايكى، تەنقىد، ئۆزىنى ئۆزى تەنقىدتىن ئىبارەت ئېسىل ئەنئەنىنى جارى قىلدۇرۇشقا دىققەت قىلىڭلار.

تۇرمۇشتىكى چىدىغىلى بولمايدىغان جەۋر - جاپالارغا چىدايمەن! ئۇلار مېنىڭ ئىرادەمنى قىلچە تەۋرىتەلمەيدۇ، ئەكسىچە ئىرادەمنى تېخىمۇ چېنىقتۇرىدۇ! مەن ھەممىدىن ۋاز كېچەلەيمەن، بىراق پارتىيىدىن، سىنىپتىن، ئىنقىلاب ئىشلىرىدىن ۋاز كېچەلمەيمەن». بۇ نەقەدەر قەتئىي ئىنقىلابىي ئېتىقاد، نەقەدەر ئالىيجاناب روھ، ئالىيجاناب پەزىلەت - ھە! مەن ھەرگىز كۆپچىلىكنى فاڭ جىمىندەك تۇرمۇش كۆچۈرۈڭلار دېمەكچى ئەمەسمەن، بەلكى ھەر بىر يولداشتا ئەنە شۇنداق روھ، شۇنداق ئۇلۇغۋار جاسارەت بولۇشى كېرەك، دېمەكچىمەن.

ماددىي جەھەتتىكى نامراتلىق سوتسىيالىزم ئەمەس، مەنىۋى جەھەتتىكى كەمتۈكلۈكمۇ سوتسىيالىزم ئەمەس. سوتسىيالىزم خەلقنىڭ ماددىي تۇرمۇشىنى بېيىتىپلا قالماستىن، بەلكى خەلقنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى تولۇقلايدۇ. بەزى پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار، جۈملىدىن بەزى رەھبىرىي كادىرلار غەربنىڭ چىرىك تۇرمۇش ئۇسۇلىنى قوغلىشىپ ۋە دوراپ، پۇلپەرەسلىك، راھەتپەرەسلىككە بېرىلمەكتە، بۇ ناھايىتى خەتەرلىك. ھازىر غەرب دۆلەتلىرىدىكى بەزى سىياسەتچىلەر ۋە ئۇقۇمۇشلۇق زاتلار راھەتپەرەسلىك يامراپ كېتىش، ئىدىيە، روھىي جەھەتتە چۈشكۈنلىشىشتەك «غەربنىڭ جەمئىيەت كېسەللىكى» دىنمۇ چوڭقۇر ئەندىشە قىلماقتا. بىر ئامېرىكىلىق «غەربنىڭ جەمئىيەت كېسەللىكى» دېگەن كىتابنى يازغان. كىتابتا مۇنداق دېيىلگەن: غەرب ئەركىنلىكىنىڭ نەزەرىيە ئاساسى - راھەتپەرەسلىك ئىدىيىسى، يەنى تۇرمۇشنىڭ مەقسىتى سەزگۈ ئەزالىرىنىڭ راھىتىنى قوغلىشىش. غەرب جەمئىيىتىدە يامراپ كېتىۋاتقان راھەتپەرەسلىك ۋە ئۆزىنى مەركەز قىلىش سان - ساناقسىز ئىجتىمائىي جىنايەتنىڭ يىلتىزىغا ئايلاندى ۋە نۇرغۇن ئىقتىسادىي زىيان كەلتۈردى. ئاپتور مۇنداق دەپ قارىغان: بىر دۆلەت قۇدرەت تېپىش ئۈچۈن، ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ئىلغار بولۇشى كېرەك؛ بىر دۆلەت مەنىۋى ئاچارچىلىقتا قالسا، ئۇنداقتا، ھامان بىر كۈنى ماددىي جەھەتتىمۇ ئاچارچىلىقتا قالىدۇ. ياپونىيىنىڭ بىر پروفېسسورى يازغان «نامراتلىق ئىدىيىسى» دېگەن كىتابتا مۇنداق دېيىلگەن: پۇل نەپسى، ماددا نەپسى، ئىگىدارلىق نەپسى ھۆكۈمرانلىق قىلسا، ناھايىتى خەتەرلىك، ھازىر ئاددىي-ساددا ياشاش ئىدىيىسىنى قايتا تەشۋىق قىلىپ، كىشىلەردىكى مەنىۋى نامراتلىقنى تۈگىتىش زۆرۈر بولۇپ قالدى. بىز — كوممۇنىستلارمىز، ماركسىزمچىلارمىز، پۇلپەرەسلىك، راھەتپەرەسلىكنى ئۆز ئىچىگە ئالغان غەربنىڭ جەمئىيەت كېسەللىكىگە تېخىمۇ روشەن تەنقىدىي پوزىتسىيە تۇتۇپ، ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئاڭلىق تاقابىل تۇرۇشىمىز ۋە ئۇنىڭدىن مۇداپىئە كۆرۈشىمىز كېرەك. بىز جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتا يۈكسەك ماددىي مەدەنىيەتكە ئىگە بولۇپلا قالماستىن، بەلكى يۈكسەك مەنىۋى مەدەنىيەتكىمۇ ئىگە بولۇشىمىز لازىم. بىز ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش داۋامىدا غەربتىكى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ دۆلىتىمىزگە پايدىلىق نەرسىلىرىنى پاسسىپ ئەينەك قىلىشىمىز كېرەك، لېكىن چىرىك، ناچار نەرسىلىرىنى گۆھەر قىلىۋېلىشتىن ساقلىنىشىمىز لازىم. غايىمىزنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن،

ھەم مۇھىم ئىقتىسادىي ئەھمىيىتى بولىدۇ، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگانلىرىمىز ۋە رەھبىرىي كادىرلىرىمىز قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، ھەرىكەتتە ئۈلگە كۆرسىتىپ بىر نەچچە يىل داۋاملاشتۇرسىلا، مېنىڭچە، پارتىيىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش، بارلىق ئىشلارنى تىرىشچانلىق - ئىقتىسادچىللىق بىلەن بېجىرىشتەك ئېسىل ئۇسلۇبىنى پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن جەمئىيەتتە چوقۇم يەنىمۇ جارى قىلدۇرغىلى، نۇرلاندۇرغىلى بولىدۇ.

كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىش روھىنى ساقلاش ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش، تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا، ماركسىزملىق دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش مەسىلىسى. دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى مەسىلىسىنى ھەل قىلغان، ئاممىۋى قاراشنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغاندىلا، پارتىيىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۆرەش قىلىشتەك ياخشى ئەنئەنىسىنى ئۆزىنىڭ ئىدىيە ۋە ئۇستىلىدا ھەقىقىي يىلتىز تارتقۇزغىلى بولىدۇ. بۇ پارتىيە ئەزالىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلاردىن ماركسىزم- لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ۋە دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى قېتىرقىنىپ ئۆگىنىپ، تەرەققىي قىلىۋاتقان ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتكە زىچ بىرلەشتۈرۈپ، سۇبيېكتىپ دۇنيانى ئۈزلۈكسىز ھالدا ئىسلاھ قىلىپ ئۆزگەرتىپ، ئۆزىدە ھەقىقىي ئالىيجاناب روھنى تىكلەشنى تەلەپ قىلىدۇ. بەزى كادىرلار نەزەرىيىنى ئىستايىدىل ئۆگەنمەيدۇ، بۇنداق كادىرلار ھەرگىز لاياقەتلىك كادىر ئەمەس. نەزەرىيە ئۆگىنىپ ئۇنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرمىگەندە، دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى جەھەتتىكى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا ئەھمىيەت بەرمىگەندە، ئوخشاشلا ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلىش قىيىن بولىدۇ. ھەر دەرىجىلىك كادىرلىرىمىز ئۆزىنىڭ خەلقنىڭ چاكىرى ئىكەنلىكىنى، بارلىق خىزمەتلەرنىڭ ئامما ئۈچۈن ئىكەنلىكىنى، ئاممىغا تايانغاندىلا ياخشى ئىشلىگىلى بولىدىغانلىقىنى ئىسىتە چىڭ تۇتۇشى كېرەك. خەلق ئاممىسىدىن ئۆگىنىش، خەلق ئاممىسىنىڭ ئېسىل ئەخلاق- پەزىلىتى ۋە ئېسىل ئۇسلۇبىنى ئۆگىنىش، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئەنئەنىسىنى ئۆگىنىش كېرەك. پارتىيىمىزنىڭ بىر چوڭ ئارتۇقچىلىقى ۋە ئۈستۈنلۈكى- ماركسىزملىق دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشىنى تۇرغۇزۇشنى جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىدە چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇش بىلەن ئورگانىك ھالدا بىرلەشتۈرۈش، كومپارتىيە ئەزالىرىدىن ئىدىيە، ئەخلاق جەھەتتىن تەربىيىلىنىشنى تەلەپ قىلىشتىن ئىبارەت. يولداش ليۇشاۋچى «كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ تەربىيىلىنىشى توغرىسىدا» دېگەن كىتابىدا بۇ مەسىلە ئۈستىدە مەخسۇس توختالغان. پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا تەربىيىلىنىشكە ئەھمىيەت بەرگەن؛ پارتىيە ھاكىمىيەت

بەلكى ئۆزىنى ۋە ئۇرۇق- تۇغقانلىرىنى قانداق بېيىتىش بولدى، ئۇلار بۇ مەقسەتكە يېتىش ئۈچۈن توغرا بولمىغان، ئۆز كۈمچىگە چوغ تارتىدىغان ۋاستىلەرنى قوللىنىشتىن يانمىدى.

ئىبارەت ئېسىل ئەنئەنىنى جارى قىلدۇرۇشقا دىققەت قىلىڭلار. بۇ نۇقتىنى بىز قەتئىي داۋاملاشتۇرۇشىمىز لازىم.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15- ماي تېلېگراممىسى

«ئۇلار ھۆرمەتكە سازاۋەر كىشىلەر»

(بېشى 1 - بەتتە)

ياخشىمۇ؟ دەپ سورىدى، ئۇ مۇئەييەن جاۋابقا ئېرىشكەندىن كېيىن، خۇشال ھالدا دۆلەت يېڭخۇا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا: «تۇرمۇش ئەھۋالىڭلار تەسەۋۋۇرۇمدىكىدىنمۇ ياخشى ئىكەن!» دېدى. خوشلاشقاندا، ۋاڭ لېچۈەن بۇ ئىككىيلەنگە سالامەتلىكنى ئوبدان ئاسراشنى تاپىلىدى.

ئۇنىڭدىن كېيىن، ۋاڭ لېچۈەن يەنە ئۈچ پېشقەدەم بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىسىنىڭ ئائىلىسىنى زىيارەت قىلدى. 78 ياشقا كىرگەن گاۋدېگۈينىڭ ئائىلىسىگە بارغاندا، ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئۇيغۇر ئىكەنلىكىنى، ئائىلىدىكى يەتتە جاننىڭ تۇرمۇشىنىڭ ناھايىتى ئوبدان ئۆتۈۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، «سىلەر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ياخشى ئائىلە ئىكەنسىلەر!» دەپ مەدھىيىلىدى. ئاستا - ئاستا قاراڭغۇ چۈشتى. ۋاڭ لېچۈەن بىگتۈەن خوتەن بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باشقۇرۇش ئىدارىسى مەسئۇللىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا، «47» تۈەن - مەيدانىنىڭ ئاددىي مەجلىسخانىسىدا پېشقەدەم ھەربىيلەر بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىلىرى بىلەن سۆھبەتلەشتى. ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: «مەن بۈگۈن كۆپچىلىكنى يوقلاش ئۈچۈن كەلدىم. سىلەر بىر قانچە ئون يىلدىن بۇيان بىگتۈەندىكى بارلىق پېشقەدەم بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىلىرىگە ئوخشاش، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك يارىتىپ، شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش، قوغداش ئۈچۈن ناھايىتى زور تۆھپە قوشتۇڭلار، قاقاسلىقتا بوستانلىق بەرپا قىلدىڭلار، سىلەرنىڭ چېگرا رايوندا خاتىرجەم ئىشلەش، چېگرا رايوندا يىلتىز تارتىش، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك يارىتىش روھىڭلار بىزنىڭ مەڭگۈ قەدىرلىشىمىزگە ئەرزىيدىغان قىممەتلىك مەنىۋى بايلىق.»

ئايرىلىش ۋاقتىدا پېشقەدەم ھەربىيلەر بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش جەڭچىلىرى شۇجى ۋاڭ لېچۈەن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى ئايرىلىشقا كۆزى قىيمىغان ھالدا ئاپتوموبىل يېنىغىچە ئۇزىتىپ باردى. شۇجى ۋاڭ لېچۈەن ئاپتوموبىل ئەينىكىدىن ئۇلارنىڭ ھەربىيلەرگە خاس قەيسەر، مەردانە قىياپىتىگە نەزەر تاشلاپ، چوڭقۇر مۇھەببەت بىلەن ھەمراھلىرىغا: «ئۇلار ھۆرمەتكە سازاۋەر كىشىلەر» دېدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئۇچقاندەك ئىلگىرىلەۋاتقان تېلېگراف ئىشلىرى

(بېشى 1 - بەتتە)

خەۋەرلىشىش، كۆپ ۋاستىلىك خەۋەرلىشىش قاتارلىق يۇقىرى قاتلاملىق ئۇچۇر ئېھتىياجى خىزمىتىنى تىرىشىپ ئىشلەۋاتىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدىكى ئاساسلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرى: لەنجۇ- شىنىڭ - گېرمو، كورلا - ئۈرۈمچى 1 - دەرىجىلىك غول ئوپتىكىلىق كابېل قۇرۇلۇشىنى ئېلىپ بېرىش، ئاسىيا - ياۋروپا ئوپتىكىلىق كابېل خەلقئارا تېلېگراف يولىنى ئېچىش، ئۈرۈمچى 2 - ئۇزۇن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنىنى قۇرۇش، ئاپتونوم رايونىمىزدا 2 - دەرىجىلىك غول ئايلانما شەكىللىك ئوپتىكىلىق كابېل تورىنى قۇرۇش، سان - سىفىرلىق كۆچمە تېلېفون ئارقىلىق خەۋەرلىشىش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش، سان - سىفىرلىق خەۋەرلىشىش تورىغا ئىگە كۆلەم قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش، ئەقلىي ئىقتىدارلىق تور قۇرۇلۇشىنى تىرىشىپ تېزلىتىش، ھەر خىل ئەقلىي ئىقتىدارلىق تور كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇش، ئاپتونوم رايون بويىچە تېلېفون كوممۇتاتورىنى 2 مىليون 100 مىڭ توچكىغا، تېلېفون ئابونتلىرىنى 1 مىليون 400 مىڭغا، كۆچمە تېلېفون ئابونتلىرىنى 120 مىڭغا، ئاپتونوم رايون بويىچە تېلېفونلارنى ئومۇملاشتۇرۇش نىسبىتىنى % 9 - % 10 كە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت.

نۆۋەتتە نىشان بېكىتىلىپ، ئۇلۇغۋار پىلان تۈزۈپ چىقىلدى. بۇ نىشانغا يېتىش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پوچتا- تېلېگراف تارماقلىرى جەمئىيەتتىكى ھەر ساھەدىكىلەرنىڭ غەمخورلۇقى ۋە قوللىشى ئارقىسىدا پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن كۈچ چىقىرىپ، خەۋەرلىشىش قۇرۇلۇشى قەدىمىنى بۇرۇنقىغا ئوخشاشلا تېزلىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا - تېلېگراف، خەۋەرلىشىش ئىشلىرىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈپ، ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ كۆپ قاتلاملىق ۋە كۆپ خىل خەۋەرلىشىشكە بولغان ئېھتىياجىدىن تولۇق چىقىشقا تىرىشىمىز. بىز بۇ يىللىق دۇنيا تېلېگراف كۈنىنى ئۈمىدۋارلىق روھىمىز بىلەن تەبرىكلەپ، قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىمىزنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ ئالغا بېسىشىغا ۋە مەدەنىيىتىگە تېگىشلىك تۆھپە قوشىمىز.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان تۆت بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ماي
18
يەكشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئۈچۈق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 20℃— 8℃ بولىدۇ. تۆت بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

جياڭ زېمىن شىراك بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16-ماي تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن ئىلگىرى جۇڭنەنخەيدە زىيارەتتە كەلگەن فرانسىيە زۇڭتۇڭى ياك . شىراك بىلەن كۆرۈشتى. ئىككىيلەن قىزغىن دوستانە كەيپىياتتا مەسىلىلەر ئۈستىدە قاراشلىرىنى ئالماشتۇردى.

بۇ جياڭ زېمىن بىلەن شىراك تونۇشقان رەسمىي سۆھبەتلەشكەندىن كېيىنكى يەنە بىر قېتىملىق ئۇچرىشىش.

جياڭ زېمىن جۇڭگونىڭ ئاسىيا ۋەزىيىتى توغرىسىدىكى قارىشىنى ۋە جۇڭگو-روسىيە مۇناسىۋىتى، جۇڭگو-ئامېرىكا مۇناسىۋىتى قاتارلىق مەسىلىلەرنى تونۇشتۇردى.

شىراك ياۋروپا ۋەزىيىتى، ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ كېڭەيتىلىشى قۇرۇلۇشى ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى قاتارلىق مەسىلىلەرنى تونۇشتۇردى.

ئىككىيلەن بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئاسىيا قەد كۆتۈرمەكتە، ياۋروپا داۋاملىق تەرەققىي قىلىۋاتىدۇ، ئاسىيا-ياۋروپا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ يوشۇرۇن كۈچى زور بولۇپ، ئۇ دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشىنىڭ تەرەققىياتىغا پايدىلىق. ئىككىيلەن يەنە خەلقئارا مەسىلىلەر ئۈستىدە كېڭەشىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى.

كۆرۈشۈشتىن كېيىن جياڭ زېمىن بىلەن شىراك «جۇڭگو - فرانسىيە قوشما باياناتى»غا ئىمزا قويدى.

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت ئايرىم - ئايرىم ھالدا قازاقىستاننىڭ جۇڭگودىكى باش ئەلچىسى بىلەن كۆرۈشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جاڭ يۈ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 5- ئاينىڭ 16- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بىناسىدا ئاپتونوم رايونىمىزغا زىيارەتكە كەلگەن قازاقىستان جۇمھۇرىيىتىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى قۇۋانىش سولتانوۋ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

كۆرۈشۈشتە ۋاڭ لېچۈەن مېھمانلارغا شىنجاڭنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى تەرەققىيات ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھازىر شىنجاڭدا جەمئىيەت مۇقىم، مىللەتلەر ئىتتىپاق، ئىقتىساد راۋاجلانماقتا، پاختىچىلىق، نېفىتتىن ئىبارەت تۈۋرۈك كەسىپلەرنىڭ شەكىللىنىشى ۋە قاتناش - ترانسپورت، ئۇل مۇئەسسەسەلەرنىڭ ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ، شىنجاڭ پات ئارىدا تېز تەرەققىي قىلىش يولىغا چۈشىدۇ، مەن جۇڭگونىڭ شىنجاڭى بىلەن قازاقىستاننىڭ دوستانە ئالاقە قىلىش داۋامىدا ئىقتىساد، سودا، پەن - تېخنىكا ۋە مەدەنىيەت جەھەتتىكى ئالماشتۇرۇشنى، ھەمكارلىقنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن.

قازاقىستان جۇمھۇرىيىتىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى قۇۋانىش سولتانوۋ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: ھازىر جۇڭگو بىلەن قازاقىستاننىڭ چېگرا سودىسى ۋە مال ئالماشتۇرۇش سودىسى ساغلام راۋاجلانماقتا. تەرەققىيات داۋامىدا كۆرۈلگەن مەسىلىلەر، ئىشىنىمەنكى، ئىككى تەرەپنىڭ تىرىشىشى ئارقىلىق ماسلاشتۇرۇلىدۇ ۋە ھەل بولۇپ كېتىدۇ. بىز مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى تەدرىجىي ياخشىلاپ، چېگرا ئېغىزلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، جۇڭگو بىلەن قازاقىستاننىڭ ئىقتىساد، سودا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىمىز. باش ئەلچى قۇۋانىش سولتانوۋ كۆرۈشۈشتە مۇنداق دېدى: بىز ئىزچىل تۈردە بىر جۇڭگو مەيدانىدا چىڭ تۇرۇپ، قازاقىستان تەۋەسىدە جۇڭگونى پارچىلاش ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىشقا قارشى تۇرۇپ كەلدۇق. ھەرقانداق بىر دۆلەت جەمئىيەت مۇقىم بولغاندىلا، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇپ، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرەلەيدۇ. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنداق دېدى: بۆلگۈنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار ئىنتايىن ئاز سانلىق كىشىلەر، ئۇلار

باش ئەلچى قۇۋانىش سولتانوۋ بۇنىڭدىن كېيىن ئىككى تەرەپنىڭ دوستلۇقى، ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئاپتونوم رايونىمىز نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە قورغانغا ھۇجۇم قىلىشتا بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى

ئۈچ يىلدا 610 مىڭ ئاھالە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **كۇاڭ جيەن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **لىن كاڭ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا ئۈچ يىلدا 612 مىڭ 800 نامرات ئاھالىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسى ھەل قىلىندى، بۇنىڭ ئىچىدە 1996- يىلى نامراتلىقتىن قۇتۇلغان ئاھالە 283 مىڭ 800 گە يەتتى. دېمەك، 1996- يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش بويىچە مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش پىلانى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان نامراتلىقتىن قۇتۇلغانلار ئەڭ كۆپ بولغان يىل بولدى. بۇ سانلىق مەلۇماتتىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش جېڭىدە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

1994- يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار- يۆلەك بولۇش ئىشى مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش باسقۇچىغا كىردى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرى نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش بويىچە مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش سالمىقىنى ئاشۇردى، «1 مىليون كىشىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش قۇرۇلۇشى پىلانى»نى تۈزۈپ چىقتى ۋە يولغا قويدى، نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار- يۆلەك بولۇش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، بايلىق ئەۋزەللىكى ۋە تەبىئىي شارائىتقا، يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش، يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە تايىنىپ بېيىش يولىدا قەتئىي تەۋرەنمەي ماڭدى. دۆلەت ، ئاپتونوم رايوننىڭ يار- يۆلەك بولۇشى بىلەن نامرات رايونلاردىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر ھەر مىللەت ئاممىسىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە يېتەكلەپ، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى مۇھىم نۇقتا قىلىنغان يېزا ئۇل مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشى بىلەن كەڭ كۆلەمدە شۇغۇللىنىپ، يېرىك يېزا ئىگىلىكىنى سىجىل تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئاساس سالدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، 1996- يىلىدىلا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 30 نامرات ناھىيە (شەھەر) يېڭىدىن ياسىغان سۇ سىڭمەس ئۆستەڭنىڭ ئۇزۇنلۇقى 5466 كىلومېترغا يەتكەن، ياسىغان ۋە مۇستەھكەملىگەن سۇ ئامبىرى 41گە، ماشىنىلاشقان قۇدۇق 780 گە، يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن ئاساسلىق دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنىڭ كۆلىمى 25 مىڭ 789 گېكتارغا يەتكەن. ئاپتونوم رايون بويىچە 25 نامرات ناھىيىنىڭ 1996- يىلى يېڭىدىن كۆپەيتكەن سۇ ئامبارلىرىنىڭ سۇ سىغىمچانلىقى 46 مىليون 540 مىڭ كۇب مېترغا، سۇ ئېلېكتر ئىستانسىلىرى گېنېراتورلىرىنىڭ سىغىمچانلىقى 186 مىڭ كىلوۋاتقا، يېڭىدىن ياسىغان تاشيولنىڭ ئۇزۇنلۇقى 1659 كىلومېترغا، توك يەتكۈزۈش لىنىيىسى 803.6 كىلومېترغا يەتكەن.

نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش مەبلىغىنىڭ ھەقىقىي تۈردە يېرىك يېزا ئىگىلىكىگە ئىشلىتىلىشىگە، تۈرلەرنىڭ ھەقىقىي تۈردە نامرات كەنت، نامرات ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىنىپ، نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش بويىچە مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش جېڭى

قېيۇم باھاۋۇدۇن بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

3- بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇڭ ۋېي**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بى ۋۇجيالى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن مۇشۇ ئاينىڭ 13 - كۈنى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: 3 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش

ئۇزاققىچە ئەمەن بولۇشىغا، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىپ، مۇقىملىقنى قوغداشقا مۇناسىۋەتلىك ستراتېگىيىلىك خىزمەت. شۇڭا، 3- بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى تۇتۇشتا ئاساسلىقى تۆۋەندىكى ئۈچ جەھەتتە كۈچ سەرپ قىلىش كېرەك: بىرىنچى، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇن بويىچە ئىش

مەسئۇل بولىدىغان، جاپا - مۇشەققەتكە چىدايدىغان قوشۇن بولىشى كېرەك، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ئىش بېجىرىدىغان بەنزە بولىشى، ھەر بىر ئەزادا ۋەزىپە، مەسئۇلىيەت بولىشى كېرەك؛ قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسىنى كۈچەيتىش كېرەك، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش لېكتورلار

تەكشۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: 3 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، 3 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى كەڭ ۋە چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، بۆسۈش ھاسىل قىلىش كېرەك.

قىيۇم باھاۋۇدۇن مۇشۇ ئاينىڭ 13 - كۈنى چۈشتىن كېيىن بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى دۆلەتنىڭ

جەمئىيەتتە كۈچ سەرپ قىلىش كېرەك: بىرىنچى، رەھبىرى كادىرلارنىڭ قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئېڭىنى ئۆستۈرۈش؛ ئىككىنچى، پۇقرالارنىڭ قانۇن ئېڭى، قانۇن- تۈزۈم كۆز قارىشىنى كۈچەيتىپ، قانۇن ئۆگىنىش ئاكتىپچانلىقىنى قوزغاپ، ئۇلارنى قانۇنلۇق ھوقۇق- مەنپەئەتىنى قانۇن بويىچە تېخىمۇ ياخشى قوغدايدىغان قىلىش؛ ئۈچىنچى، 3- بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنىڭ نۇقتىلىق ئوبيېكتى ۋە نۇقتىلىق رايونلارنىڭ خىزمىتىدە بۆسۈش ھاسىل قىلىش كېرەك.

قىيۇم باھاۋۇدۇن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: 3- بەش يىللىق قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتە خىل، ئەستايىدىل

ئومۇملاشتۇرۇش ئىشخانىسىنى كۈچەيتىش كېرەك، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش لېكتورلار ئۆمىكى ۋە تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىلگەن قانۇن مۇتەخەسسىسلىرى، پىشقەدەم يولداشلارنىمۇ ياخشى تەشكىللەپ، بۇ بىر قانچە جەھەتتە بىرلىكتە كۈچ شەكىللەندۈرۈش، ئۇلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى ئۈلگىلەر تىپلارنى تۇرغۇزۇپ، تىپلار ئارقىلىق پۈتكۈل قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى يېتەكلەش كېرەك؛ قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش توغرىسىدىكى تەشۋىقاتنى كۈچەيتىش كېرەك، بىر قىسىم قانۇن مۇتەخەسسىسلىرى ۋە مول تەجرىبىلىك پىشقەدەم يولداشلارنى ماتېرىيال رەتلەش، يېزىشقا ئۇيۇشتۇرۇشقا بولىدۇ، بۇ ماتېرىياللارنىڭ قارىتىلىشچان بولۇشى كېرەك؛ يەنە ئاخبارات ۋاستىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش تەشۋىقاتىنى كۆپ خىل شەكىل ئارقىلىق جانلىق ئېلىپ بېرىش كېرەك؛ كوچا ئاھالە ۋە يەككە تىجارەتچىلەر ئارىسىدا قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى جەھەتتە ياخشى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئاقىدىغان، ئۈنۈملۈك ياخشى چارىلەرنى تۈزۈپ چىقىش كېرەك.

قىلىنىپ، نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش بويىچە مۇستەھكەم قورغانغا ھۇجۇم قىلىش جېڭى پۇختا، ئۈنۈملۈك ئېلىپ بېرىلدى. 1996- يىلى مەركەزنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 25 نامرات ناھىيىگە سالغان نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش مەبلىغى 203 مىليون يۈەنگە يەتتى، بۇ مەبلەغ 223 تۈرگە ئىشلىتىلدى.

دوستلۇقى، ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇشۇ ئاينىڭ 15- كۈنى كەچتە «خەلق» سارىيىنىڭ قەشقەر زالىدا

چىلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار ئىنتايىن ئاز سانلىق كىشىلەر، ئۇلار بىرەر مىللەتكە ۋەكىللىك قىلالمايدۇ. خەلقنىڭ مەنپەئەتىگە تېخىمۇ ۋەكىللىك قىلالمايدۇ. ئۇلار ھامان مەغلۇپ بولىدۇ.

ئاپتونوم رايون ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتى يىغىنى ئاچتى

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەرگە 9200 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىندۇ

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلەت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون بويىچە 1997-يىللىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتى يىغىنى يېقىندا ئۈرۈمچىدە ئېچىلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋاڭ خۇەيبۇ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى، ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى نۇر بەكرى، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ

كومىتېتىنىڭ مەسئۇللىرى، ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست ۋە شەھەرلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ھەرقايسى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا مەسئۇل خادىملىرى شۇنداقلا مۇناسىۋەتلىك نازارەت (ئىدارە، كومىتېت)لارنىڭ ۋەكىللىرىدىن بولۇپ 100 دىن ئارتۇق كىشى قاتناشتى.

يىغىندا ۋاڭ خۇەيبۇ سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتى ئاپتونوم رايونىمىز مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشكە مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش، سىياسەتچانلىقى كۈچلۈك، چېتىلىش دائىرىسى كەڭ خىزمەت. شۇڭا بۇ خىزمەتنى دۆلەت، خەلق ئالدىدا مەسئۇل بولۇش پوزىتسىيىسى بىلەن چوقۇم چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلىشىمىز كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش

تارماقلىرى، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغۇچى مەكتەپلەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى پاك -دىيانەتلىك بولۇش قۇرۇلۇشى كاتېگورىيىسىگە كىرگۈزۈشى، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش مېخانىزمىنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغۇچى خادىملارنى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش سىياسىتى بويىچە تەربىيىلەشنى كۈچەيتىپ، تەشكىلىي ئىنتىزامچانلىقى كۈچلۈك، خىزمەت ئۇسلۇبى دۇرۇس، ناتوغرا ئۇسۇللارغا قارشى تۇرۇشقا جۈرئەت قىلالايدىغانلارنى تاللاپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىگە قاتناشتۇرۇشى كېرەك.

يىغىندا يەنە مەملىكەتلىك ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھى يەتكۈزۈلدى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ 1997-يىلى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ۋە تېخنىكوملارغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش بەلگىلىمىسى ھەمدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى «بىرلەشتۈرۈش» ئىسلاھاتىغا دائىر فاكىتېن، سىياسەتلەر گۇرۇپپىلار بويىچە مۇزاكىرە قىلىندى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تېمىسىدا سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **مۇبارەك ئىسمائىل، خالىسە پولات** خەۋەر قىلىدۇ: مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى پائالىيىتى قىزغىن قانات يېيىۋاتقان پەيتتە، ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 14 - كۈنى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تېمىسىدا سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى.

سۆھبەتكە مەملىكەتلىك ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ماھىنۇر قاسىم، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى خەلچەم ئىسلام قاتناشتى ۋە مۇھىم سۆز قىلدى.

سىياسىي كېڭەش ئاپتونوم رايونلۇق 7- نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18- سانلىق يىغىنى ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈچ كۈن داۋاملاشقان سىياسىي كېڭەش ئاپتونوم رايونلۇق 7- نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18- سانلىق يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 16-كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچىدە ئاياغلاشتى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا دائىمىي ئەزالار «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى نىزامى»، «قاتارلىق تۆت ھۆججەت ۋە يېڭى «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئەستايىدىل ئۆگەندى، مۇزاكىرە قىلدى ھەم كادىرلارنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش ئىشىنى قاراپ چىقىپ بېكىتتى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى جانابىل سۆز قىلدى.

ئۇ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى قوغداش، دېموكراتىيە ۋە قانۇن تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش خەلق سىياسىي كېڭىشىنىڭ شەرەپلىك بۇرچى. شۇڭا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك سىياسىي كېڭەشلەر ۋە سىياسىي كېڭەش ئەزالىرى ئەمەلىي ھەرىكەت ئارقىلىق سوتسىيالىستىك قانۇن- تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى، يېڭى «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نىڭ ئىجرا قىلىنىشىنى قوللىشى، بولۇپمۇ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ ئۈرۈمچىدىكى بىر قىسىم ئەزالىرى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش ئورگىنىنىڭ بىر قىسىم مەسئۇللىرى قاتناشتى.

بۇ يىل 3- ئايدىن بۇيان، كورلا شەھەرلىك جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسىنىڭ چارلاش ساقچىلىرى دادۇيى چارلاش ساقچىلىرىنى شەھەر رايونىدىكى ھەرقايسى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ۋەزىپە ئىجرا قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ قاتناش بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: چارلاش ساقچىلىرى باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى تاشيولدىن ئۆتكۈزۈپ قويماقتا.

لى لى فوتوسى

مېيىپلەر ۋەكىللىرىمىز بېيجىڭدىن قايتىپ كەلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 13-كۈنىدىن 14-كۈنىگىچە بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك 2- نۆۋەتلىك ئۆزىنى كۈچەيتىشتىكى نەمۇنىچىلار ۋە مېيىپلەرگە يار-يۆلەك بولۇش بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنىغا قاتناشقان ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا باشچىلىقىدىكى 11 نەپەر ۋەكىل 5-ئاينىڭ 16-كۈنى ئۈرۈمچىگە قايتىپ كەلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى خەلچەم ئىسلام، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى شې فۇپىڭ قاتارلىقلار ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

ئاقتۇ ناھىيىسىدە قاتتىق بوران چىقىپ، كېۋەز، كۆممىقوناق، بۇغداي مايسىلىرىنى ئېغىر زىيانغا ئۇچراتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىسىدە مۇشۇ ئاينىڭ 4 - كۈنىدىن 10 - كۈنىگىچە قاتتىق بوران چىقىپ، ناھىيىنىڭ %20 تىن كۆپرەك كېۋەز، بۇغداي، كۆممىقوناق مايسىلىرىنى نابۇت قىلىۋەتتى.

يەتتە كۈن داۋام قىلغان بۇ قېتىمقى بوران ئاپىتىدە، ئاقتۇ ناھىيىسىدىكى يەتتە يېزا (بازار) مەيدانىنىڭ 52 مىڭ مو كۆلەمدىكى بۇغداي، كېۋەز، كۆممىقوناق مايسىلىرى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە زىيانغا ئۇچرىدى. بۇنىڭ ئىچىدە 19 مىڭ 300 مو كېۋەز، 130 مىڭ مو بۇغداي، 3800 مو كۆممىقوناق مايسىسى پۈتۈنلەي نابۇت بولۇپ كەتتى. بۇنىڭدىن باشقا

قىزىلسۇ ئوبلاستىغا قاراشلىق نەسىللىك قوي فېرمىسىنىڭ 160 مو يەردىكى كېۋەز مايسىسى، 218 مو يەردىكى بۇغداي مايسىسى بوران ئاپىتىنىڭ زىيىنىغا ئۇچرىدى. 75 تۇياق چارۋا مال ئۆلدى. 25 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى سۇ سىگنەس ئۆستەڭ پۈتۈنلەي تىنىپ كەتتى. نۆۋەتتە ئاقتۇ ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلار ئوبلاستلىق، ناھىيىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتنىڭ رەھبەرلىكىدە، بوران ئاپىتىگە ئۇچرىغان بۇغداي، كېۋەز، كۆممىقوناق مايسىلىرىنى قۇتقۇزۇش، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى رېمونت قىلىشنى باشلىۋەتتى.

ئاشلىقتا قەد كۆتۈرۈش ئۈچۈن تاشلانغان چوڭ قەدەم

ئاقچى ناھىيىسى 10 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىدى

تۇرغۇن ئوبۇل (ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز)

10 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىش ـ ئاقچى ناھىيىسىنىڭ ئاشلىقتا قەد كۆتۈرۈش جېڭى ئېلىپ بېرىشتا تاشلىغان بىر چوڭ قەدىمى، شۇنداقلا دېھقانچىلىق پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىپ، دېھقانلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا يېتەكلەشتىكى بىر مۇھىم تەدبىرى. بۇ ناھىيە 4 - ئاينىڭ 25- كۈنىگىچە 10 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولدى.

ئاقچى ناھىيىسى ھاۋا كىلىماتى سوغۇق تاغلىق رايونغا جايلاشقان بولۇپ، سۇيى ئەلۋەك، تېرىلغۇ يېرى كۆپ، ئوغۇت مەنبەسى مول بولسىمۇ، لېكىن دېھقانلار ئەنئەنىۋى تېرىقچىلىق ئۇسۇلىدىن قۇتۇلالمىغاچقا، ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 170 كىلوگرامدىن ئاشۇرالماي، دۆلەتنىڭ ئاشلىق بىلەن تەمىنلىشىگە تايىنىپ كەلگەنىدى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 1996 - يىلى كۈزدە پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئاشلىقتا قەد كۆتۈرۈش جېڭى ئېلىپ بېرىش كۈرەش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى ھەمدە 1997 - يىل ئەتىياز 10 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىش پىلانىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، يەر تۈزلەش، توڭ ياتقۇزۇش، خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ، ئۇرۇقلۇق ۋە دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى تەييارلاش ئىشلىرىنى پۇختا قىلدى. ئۇلار:

1 -، رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتتى. 10 مىڭ مو يەرگە سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىشقا قوماندانلىق قىلىش شتابى قۇرۇپ، ناھىيىلىك پارتكوم شۇجىسى باش قوماندانلىقنى ئۈستىگە ئېلىپ، 3300مو يازغى بۇغداي تېرىش ۋەزىپىسى بار سۇمتاش يېزىسىغا ناھىيىنىڭ ھاكىمى مۇئاۋىن قوماندانلىقنى ئۈستىگە ئېلىپ، 4000مو يازغى بۇغداي تېرىش ۋەزىپىسى بار قاراچى يېزىسىغا مەسئۇل بولدى. باشقا يېزىلارغىمۇ ئىككى نەپەردىن ناھىيە دەرىجىلىك كادىر مەسئۇل بولغاندىن سىرت، ناھىيىنىڭ ئىدارە، ئورگان، كەسپىي ئورۇنلىرىدىن 800 نەپەردىن ئارتۇق كادىر، ئىشچى - خىزمەتچى يېزا، كەنتلەرگە چۈشۈرۈلۈپ، ھەر بىر كەنتكە ئۈچتىن بەشكىچە بۆلۈم دەرىجىلىك كادىر، ھەربىر ئىشلەپچىقىرىش ئەترىتىگە بىر نەپەردىن بۆلۈم دەرىجىلىك كادىر، بەشتىن 20 گىچە ئىشچى - خىزمەتچى ياردەم بېرىش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. تېرىقچىلىق مەزگىلىدە ئوبلاست رەھبەرلىرى ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ئاقچى ناھىيىسىگە بېرىپ، تېرىقچىلىق ئەھۋالىنى تەكشۈردى، يېتەكچىلىك قىلدى، مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى.

2 -، دېھقانلارنى ئومۇميۈزلۈك قوزغىدى. ناھىيە ئەۋەتكەن كادىرلار ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ، سۇلياۋ يېپىپ يازغى بۇغداي تېرىشنىڭ ئەھمىيىتىنى چوڭقۇر تەشۋىق قىلدى. ناھىيە، يېزا كادىرلىرىنىڭ يېزا، كەنتلەردە يېتىپ - قوپۇپ ياردەم بېرىۋاتقانلىقىدىن تەسىرلەنگەن دېھقانلارمۇ ئۇلارغا ماسلىشىپ يازغى بۇغداي تېرىلغۇسىغا ئاتلىنىپ كەتتى.

3 -، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشنى ئىشقا ئاشۇردى. بۇ ناھىيە ئىچكى ئۆلكىدىن 20 ئات كۈچىگە ئىگە كىچىك تراكتوردىن 57نى ۋە بىر تۈركۈم سۇلياۋ يېپىش، ئۇرۇق سېلىش ماشىنىسى، سوقا قاتارلىقلارنى كەلتۈرۈپ، دېھقانلارنى تەمىنلىدى. ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىكنى ماشىنىلاشتۇرۇش ئىدارىسى 1 -، 2 - ئايدا ناھىيىدە ئىككى ئاي كۇرس ئېچىپ، 63 كىشىنى ماشىنا ئارقىلىق سۇلياۋ يېپىش، ئۇرۇق سېلىش تېخنىكىسى بىلەن تەربىيىلىدى ھەمدە 3 - ئاينىڭ ئاخىرىدا 14 نەپەر تېخنىكنى ئاقچى ناھىيىسىگە ئەۋەتىپ، يازغى بۇغداي تېرىشقا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدۇردى. ئوبلاستلىق يېزا خىزمىتى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى بىلەن ئوبلاستلىق پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئاقچى ناھىيىسىدە 25 كۈن تۇرۇپ خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە ئۇرۇقنىڭ ئۆلچەم بويىچە چۈشۈشى ۋە ماشىنىلارنىڭ نورمال مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشىغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدى. ناھىيىلىك دېھقانچىلىق ئىدارىسى، يېزا ئىگىلىكنى ماشىنىلاشتۇرۇش پونكىتى، ئۇرۇقچىلىق پونكىتىدىكى تېخنىكلار باشتىن- ئاخىر دېھقانلار بىلەن بىللە بولۇپ، تېخنىكا جەھەتتىكى يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى.

4 -، سېلىنمىغا كاپالەتلىك قىلدى. ناھىيە بويىچە 3 مىليون 331 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىلىپ، 949 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 64.5 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 84 توننا يازغى بۇغداي ئۇرۇقلۇقى سېتىۋېلىنىپ، يېزا، كەنتلەرگە يەتكۈزۈپ بېرىپ، ھەرمو يەرنى 20 كىلوگرامدىن فوسفورلۇق ئوغۇت، 15 كىلوگرامدىن ئازوتلۇق ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاشقا، ھەرمو يەرگە تۆت كىلوگرامدىن سۇلياۋ يەتكۈزۈپ بېرىشكە كاپالەتلىك قىلدى. بۇ ناھىيە يەنە 1 مىليون 80 مىڭ يۈەن مەبلەغ جۇغلاپ 57 تراكتور ۋە ئۇرۇق

پىچان ناھىيىسى يېزا ئىگىلىكىدە «بەش چوڭ قۇرۇلۇش» تۈرىنى يولغا قويۇپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسى يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان يېزا ئىگىلىكىدە كۆكتاتچىلىق، باغۋەنچىلىك، سۇ مەھسۇلاتلىرى ئىشلەپچىقىرىش، باقمىچىلىق، قۇرۇق ئۈزۈم پىششىقلاپ ئىشلەشتىن ئىبارەت بەش چوڭ قۇرۇلۇش تۈرىنى يولغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

پىچان ناھىيىسى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىنى كۈچەيتىپ، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى بازار ئىگىلىكىنىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن، 1994 - يىلى يېزا ئىگىلىكىدە «بەش قۇرۇلۇش»تۈرىنى يولغا قويغانىدى. شۇنىڭدىن بۇيان بۇ ناھىيە بۇ قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئاساسەن، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە دېھقانلارنى مۇددەت، تۈركۈمگە بۆلۈپ تەربىيىلەش، تۈرلەر بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىلىرىنى قۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. دېھقانلارنى «بەش چوڭ قۇرۇلۇش»تۈرىگە مەبلەغ سېلىشقا يېتەكلەش بىلەن بىللە ناھىيە، يېزا - بازارلارمۇ يېتەرلىك مەبلەغ ئاجراتتى. ئۈلگە ئارقىلىق دائىرىنى يېتەكلەش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، «بەش چوڭ قۇرۇلۇش»تۈرى يولغا قويۇلغان كۆلەمنى كېڭەيتتى. تېخنىكا مۇلازىمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دېھقانلارنى يېڭى تېخنىكا ۋە ئۇچۇر بىلەن تەمىنلىدى. نەتىجىدە بولتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە كۆكتاتلىق كۆلىمى بۇرۇنقىدىن كۆرۈنەرلىك ئېشىپلا قالماي، پەسىلسىز كۆكتات ئىشلەپ چىقىرىدىغان پارنىك كۆلىمى 1010 موغا، ئىقتىسادىي ئورمانلىق كۆلىمى 2000موغا، ياشارتىلغان مېۋىلىك باغ 600 موغا، بېلىق قاتارلىق سۇ مەھسۇلاتلىرى بېقىلىدىغان كۆلەم 530موغا، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىسى 2519غا، ئۇلارنىڭ يىلدا بورداپ بازارغا سالغان قوي، كالىسى 187 مىڭ تۇياققا يەتتى. پىششىقلاپ ئىشلەش كارخانىلىرىنىڭ كۆپلەپ قۇرۇلۇشى بىلەن بۇ ناھىيىنىڭ قۇرۇق ئۈزۈمنى ئىنچىكە پىششىقلاش ئىقتىدارى 8000 توننىدىن ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمى تەدرىجىي ئېشىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمى تېزلىتىلدى.

يەكەن ناھىيىسىدە 339 مىڭ تۇياق تۆلنىڭ ‰98ى ئەي بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بۇنىياز قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسىدىكى ھەر تۇپەيلىدىن ئوت-چۆپ ئۆكسۈپ قېلىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن 20 تۆللەرنى تۇجۇپىلەپ پەرۋىش قىلىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى.

ئاقتۇ ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتى بازارغا يۈزلىنىپ، ياخشى ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۈرەش ھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان تىجارەت دائىرىسىنى داۋاملىق كېڭەيتىپ، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەتلىك قىلىپ، ياخشى ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

بۇ شىركەت دادىل ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، تىجارەت مېخانىزمىنى يېڭىلىدى. ئالدى بىلەن ناھىيە بازىرىدا كۆلگۈل ئېچىش سورۇنى، مېھمانخانا، رېستوران ئاچتى. 1996- يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە بۇ ئورۇنلاردىن 120 مىڭ يۈەن پايدا ياراتتى. يەنە 100 مو بوزيەر ئېچىپ، 20 مو يەرگە پارنىك ياساپ كۆكتات تېرىپ بازاردا ساتتى، 50مو يەرگە كېۋەز، تاۋۇز قاتارلىقلارنى تېرىدى ۋە بۇنىڭدىن زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىپ، دۆلەتكە 130 مىڭ يۈەن تىجارەت بېجى تاپشۇردى ھەمدە ناھىيىدە ئەمەلىي كۈچى زور كارخانىغا ئايلاندى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شىركەت ئۆزى تېرىقچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان يەردىكى دېھقانلارنى دېھقانچىلىق تېخنىكىسى بويىچە يېتەكلەشنى ئۈستىگە ئېلىپ، ئۇلارغا تېخنىكا جەھەتتىن ياردەم بەردى. يېزا، كەنتلەردە خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى سېتىش ئورنى قۇرۇپ، ئىش كۆتۈرۈپ تۇرغان ياشلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇردى ۋە ئىككى يىلدا بۇغداي، كېۋەز، قوناق تېرىلغۇسى ئۈچۈن 12 مىڭ توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 700 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 40 توننا دېھقانچىلىق دورىسى كەلتۈرۈپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىپ، ناھىيە چۈشۈرگەن ۋەزىپىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، ناھىيىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

تېكەس ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شوپۇرى ئادىلبەك 17 يىلدىن بۇيان ئۆزى ھەيدىگەن كىچىك ماشىنىنى خۇددى شەخسىي ماشىنىسىدەك ئاسرىدى. كۆرۈلگەن كاشىلىلارنى ئۆزى بىر تەرەپ قىلىپ، دۆلەتكە 8360 يۈەن رېمونت ھەققى تېجەپ بەردى. ئۇ 17 يىلدىن بۇيان 2 مىليون كىلومېتىردىن كۆپرەك يولنى بىخەتەر باستى. شۇڭا ئۇ توققۇز قېتىم «ئىلغار خىزمەتچى، ئىلغار شوپۇر» بولۇپ تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: ئۇ ماشىنىنى رېمونت قىلماقتا.

پولات ئامانيار فوتوسى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز يۇنىياز قادىر خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ چارۋا ماللاردىن ئەتىياز پەسىللىك تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۇردە چىڭ تۇتۇشى، چارۋىچىلىق كەسپىي تارماقلىرىنىڭ كەسپىي جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشى بىلەن بۇ ناھىيىدە ئەتىيازلىق تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى.

ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسىنىڭ كەسپىي خىزمەتلەرگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى بىلەن بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە چىشى چارۋاماللارنىڭ بوغاز بولۇش نىسبىتى كۆرۈنەرلىك ئاشقانىدى. ئەتىياز كىرىشى بىلەن تەڭ ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى ئەتىياز پەسىللىك تۆل ئېلىش، تۆللەرنى ئەي قىلىش خىزمىتىنى بالدۇر ئورۇنلاشتۇردى. يېزا-بازارلار چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە قارىتا تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ چارۋا ماللاردىكى تۈرلۈك كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك تەييارلاش، ئېغىل-قوتانلارنى رېمونت قىلىش، چارۋاماللارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈش ئىشلىرىنى ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىشىغا مەدەت بەردى. چارۋىچىلىق ئىدارىسى، مال دوختۇرلۇق پونكىتى ۋە ئوتلاق پونكىتى قاتارلىق كەسپىي تارماقلار مەخسۇس تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ ئەتىياز پەسىللىك تۆل ئېلىش خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، تاغلىق رايونلاردىكى قىشتا قار ئاز يېغىش، ئەتىيازدا يامغۇر ياغماسلىق تۈپەيلىدىن ئوت-چۆپ ئۆكسۈپ قېلىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن 20 توننا كونجۇرە ھەل قىلىپ بېرىپ، يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئالدى. دېھقان، چارۋىچىلار بوغاز چارۋاماللارنى ئايرىپ بېقىپ، ئېلىنغان تۆللەرنى تۇجۇپىلەپ پەرۋىش قىلىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى. بۇنىڭ بىلەن 4-ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ناھىيە بويىچە 511 مىڭ تۇياق بوغاز چارۋامالدىن 339 مىڭ 156 تۇياق تۆل ئېلىنىپ، تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى %98 كە يەتتى.

بۇ ناھىيە يەنە 1 مىليون 80 مىڭ يۈەن مەبلەغ جۇغلاپ 57 تراكتور ۋە ئورۇق سېلىش، سۇلياۋ يېپىش، يەر ھەيدەش ماشىنىلىرى سېتىۋېلىپ، تېرىلغۇنىڭ ۋاقتىدا سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئۈرۈمچى نېفت خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەھسۇلات تەننەرخىنى تۆۋەنلىتىشكە سەپەرۋەر قىلىپ، ئۇلارنىڭ كىرىمنى كۆپەيتىپ، چىقىمنى تېجەش ئاكتىپلىقىنى قوزغىغانلىقتىن، بۇ يىل 1-پەسىلدە بۇ زاۋۇت چىقىمنى بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن 4 مىليون 520 مىڭ يۈەن تېجەپ قالدى.

ئۆمەرجان قادىر

△ يوپۇرغا تاشيول ئۇچاستكىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان باش ئۇچاستكىنىڭ قوللىشى بىلەن پەيزاۋات - يېڭىشەھەر تاشيولىنىڭ ئۈچ كىلومېتىرغا يېقىن كاتاڭ بولۇپ كەتكەن قىسمىنى ئۆزگەرتىپ ياساپ، شوپۇر ۋە يولۇچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

يۈسۈپجان ھۈسيىن

△ قاغىلىق تاشيول باش ئۇچاستكىسى يېقىندا ئامما ئىللىقلىق يەتكۈزۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، 350 ئادەم (قېتىم)نى ھەقسىز داۋالىدى، 4100 ئادەم (قېتىم)نى ئوسسۇزلۇق بىلەن تەمىنلىدى، 80 ئادەم (قېتىم)نىڭ چاچ-ساقاللىرىنى ئېلىپ قويدى، 54 ئادەم (قېتىم)نىڭ ۋېلسىپىتىنى رېمونت قىلىپ بەردى.

باھارگۈل ئەيسا

△ تۇرپان شەھىرى ئاستانە يېزىسى بۇ يىل 35 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، 1500 مو يەردىكى دەرەخلەرگە ئۈچ قېتىم دارا چېچىپ زىيانداش ھاشارەتلەرنىڭ ئورمانلارنى نابۇت قىلىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

ئىبراھىم رەخمەتۇللا

△ شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش-قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى بويىچە قۇملۇقنى كۆكەرتىش خىزمىتىدىكى 100 ئىلغار لىيەندۈيلەرنىڭ بىرى بولغان يېزا ئىگىلىك 4-شى 64-تۇەن 19-لىيەن قۇرۇلغان 15 يىلدىن بۇيان، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ 189 مىڭ 630 تۈپ كۆچەت تىكتى.

تۇرغان ئۆمەر

جۇڭگو بانكىسىنىڭ ئۈرۈمچى شەھەرلىك تارمىقى ئامانەت قويۇلغان پۇلنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەخمەتجان نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو بانكىسىنىڭ ئۈرۈمچى شەھەرلىك تارمىقى پۇل مۇئامىلە بازىرىدا رىقابەت كۈندىن-كۈنگە كەسكىنلىشىۋاتقان، بولۇپمۇ دۆلەت خەزىنە چېكىنىڭ تارقىتىلىشى پۇل ئامانىتىنىڭ ئېشىشىغا ئېغىر تەسىر كۆرسىتىۋاتقان ئەھۋالدا، تۈرلۈك ئامانەت پۇلنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ بانكا بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، «پۇل ئامانىتىنى چىڭ تۇتۇپ، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش» تىن ئىبارەت خىزمەت فاڭجېنىنى تۈزۈپ چىقتى ۋە يىل بېشىدا «1997-يىللىق پۇل ئامانىتى خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ باھالاش چارىسى» نى تۈزۈپ، يىللىق پۇل ئامانەت ۋەزىپىسىنى ھەرقايسى فۇنكسىيىلىك تارماقلار، ھەر بىر ئىش ئورنى ۋە خادىملارغىچە قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى، پۇل ئامانىتى خىزمىتىنى ئىلگىرىكىدەك پەسىلدە بىر تەكشۈرۈشنى ئايدا بىر ياكى يېرىم ئايدا بىر قېتىم تەكشۈرۈشكە ئۆزگەرتىپ، ۋەزىپە بىلەن مەسئۇلىيەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى ۋە خىزمەت ئاكتىپلىقىنى زور دەرىجىدە ئۇرغۇتتى. بۇنىڭ بىلەن 3-ئاينىڭ 31-كۈنىگىچە بۇ بانكىنىڭ ھەر خىل خەلق پۇل ئامانىتى قالدۇقى ئالدىنقى يىلنىڭ ئاخىرىدىكىدىن 206 مىليون 290 مىڭ يۈەن ساپ ئاشتى، ئۇلار يىللىق ۋەزىپىنىڭ %61 نى ئورۇنداپ بولدى.

گوما ناھىيىلىك دورا شىركىتى زىيان تارتىش ھالىتىنى ئۆزگەرتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلىدۇ: گوما ناھىيىلىك دورا شىركىتى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانىنىڭ تىجارەت ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىپ، ناچار، يالغان، ساختا دورا بولماسلىققا كاپالەتلىك قىلىپ ھەم ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىمەتنى يولغا قويۇپ، زىياننى پايدىغا ئۆزگەرتتى.

بۇ شىركەت بۇ يىلنىڭ بېشىدىلا ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە بولغان ئىدىيىۋى- سىياسىي تەربىيە، قانۇن-تۈزۈم تەربىيىسى ۋە كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى تېخىمۇ كۈچەيتتى، مال كىرگۈزۈش، سېتىش ۋە مۇلازىمەت جەھەتتە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ماگىزىن، بوتكا ۋە ئادەم بېشىغىچە ۋەزىپە بېكىتىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۇلار يەنە «دورا باشقۇرۇش قانۇنى»نى ھەقىقىي ئىجرا قىلىپ، ناچار، يالغان، ساختا دورا كىرگۈزۈشنى چەكلەپ، ناچار، يالغان، ساختا دورا ھەم ئۇسكۈنە بولماسلىققا تولۇق كاپالەتلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ شىركەتنىڭ تىجارىتى روناق تېپىپ، ئوبوروتى جانلاندى. 1-ئايدىن 4-ئايغىچە بۇ شىركەتنىڭ مال كىرگۈزۈش ئومۇمىي قىممىتى 263 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 110 مىڭ يۈەن، ئومۇمىي سودا كىرىمى 356 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 77 مىڭ يۈەن ئېشىپ، زىيان تارتىشتىن پايدا ئېلىشقا يۈزلەندى.

غۇلجا شەھەر ئەتراپىدىكى يېزىلار يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان مېۋىلىك باغ ئىچىگە ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى كىرىشتۈرۈپ ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىپ، قوش ھوسۇل ئالدى. باغۋەنچىلىك كەسپىي ئائىلىلىرى بۇ خىل ئۇسۇلدىن پايدىلىنىپ، كىشى بېشى كىرىمىنى 2000 يۈەندىن ئاشۇردى.

سۈرەتتە: باغۋەنلەر باغ ئىچىدىكى يازلىق كۆكتاتلىرىنى پەرۋىش قىلماقتا.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

قومۇل ۋىلايىتى بۇ يىل 800 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش كۆرەش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىش باشلىدى.

سۈرەتتە: قومۇل شەھىرىنىڭ ياۋۇلۇڭ ئېچىش نۇقتىسىغا سۇ باشلاش غول ئۆستىڭى قۇرۇلۇشى.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

پولات ئامانيار فوتوسى

ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاياللار تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشى زور دەرىجىدە كۈچەيتىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئادالەت ئابدۇۋايىت** خەۋەر قىلىدۇ: ئاياللار خىزمىتىنىڭ يەنىمۇ ياخشى ئېلىپ بېرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئاياللار تەشكىلاتلىرى ئۆز قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپتى. بۇ جەھەتتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەر ياخشى ئىشلەندى:

— ئاساسىي قاتلام ئاياللار تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلدى. يىل بېشىدا چاقىرىلغان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئاساسىي قاتلام ئاياللار تەشكىلاتلىرى تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنىدىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى تارباغاتاي، ئالتاي، سانجى قاتارلىق جايلارغا ئادەم ئەۋەتىپ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى خىزمىتى بويىچە تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى. ھەر دەرىجىلىك ئاياللار بىرلەشمىلىرى سىناق نۇقتىسىنى تۇتۇش، ئۆز جايىنىڭ كونكرېت ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ ئىلغار تەجرىبىلەرنى ئۈلگە قىلىش ۋە كېڭەيتىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ ئاساسىي قاتلام ئاياللار تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سالدى. بىر يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە تەرتىپكە سېلىنغان كەنت ئايال ۋەكىللەر ھەيئىتى 1404 كە يەتتى. ناھىيىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، پەن - تېخنىكا، مائارىپ، مەدەنىيەت، سەھىيە قاتارلىق ئورۇنلاردا ئاياللار خىزمىتى كومىتېتلىرىدىن 378 ى قۇرۇلدى. ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق 38 نازارەت، ئىدارىدىمۇ ئاياللار خىزمىتى كومىتېتى قۇرۇلۇپ، ئاپتونوم رايونغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلارنىڭ ئاياللار خىزمىتىنى جانلاندۇردى.

— ئايال كادىرلارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىلدى. ھەر دەرىجىلىك ئاياللار بىرلەشمىلىرى يۇقىرى سۈپەتلىك ئايال كادىرلار قوشۇنى بەرپا قىلىشنى ستراتېگىيىلىك ۋەزىپە سۈپىتىدە تۇتۇپ، بىرلىشىپ ئېچىش، ئۆزلىرى ئېچىش قاتارلىق كۆپ خىل شەكىللەر ئارقىلىق ئايال كادىرلارنى تەربىيىلەش كۇرسلىرىنى ئاچتى. ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ناھىيىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئاياللار بىرلەشمىلىرى كەنتتىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئايال كادىرلاردىن جەمئىي 8640 نى تەربىيىلىدى. ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 100 دىن ئارتۇق ئاياللار بىرلەشمىسى كادىرىنى خاڭجۇ، يەنئەي قاتارلىق جايلارغا ئۆگىنىشكە ئەۋەتتى.

— ئاياللار تەشكىلاتلىرىنىڭ رولى جارى قىلدۇرۇلدى. ھەر دەرىجىلىك ئاياللار بىرلەشمىلىرى پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ۋە كەسپىي ئورۇنلاردىكى ئاياللار خىزمىتى كومىتېتلىرى، ئىشچىلار ئويۇشمىلىرىنىڭ ئايال ئىشچى - خىزمەتچىلەر خىزمىتى كومىتېتلىرى، ئايال كارخانىچىلار جەمئىيىتى، ئايال زىيالىيلار بىرلەشمە دوستلۇق جەمئىيىتى، ئايال سوتچىلار، ئايال تەپتىشلەر جەمئىيىتى قاتارلىق تەشكىلاتلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى. ئاياللار خىزمىتىگە كۆڭۈل بۆلىدىغان زاتلار بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، ئاياللار خىزمىتى ساھەلىرىنى كەڭ ئېچىپ، تىك ۋە توغرا لىنىيە گىرەلەشكەن ئاياللار خىزمىتى تورىنى شەكىللەندۈردى.

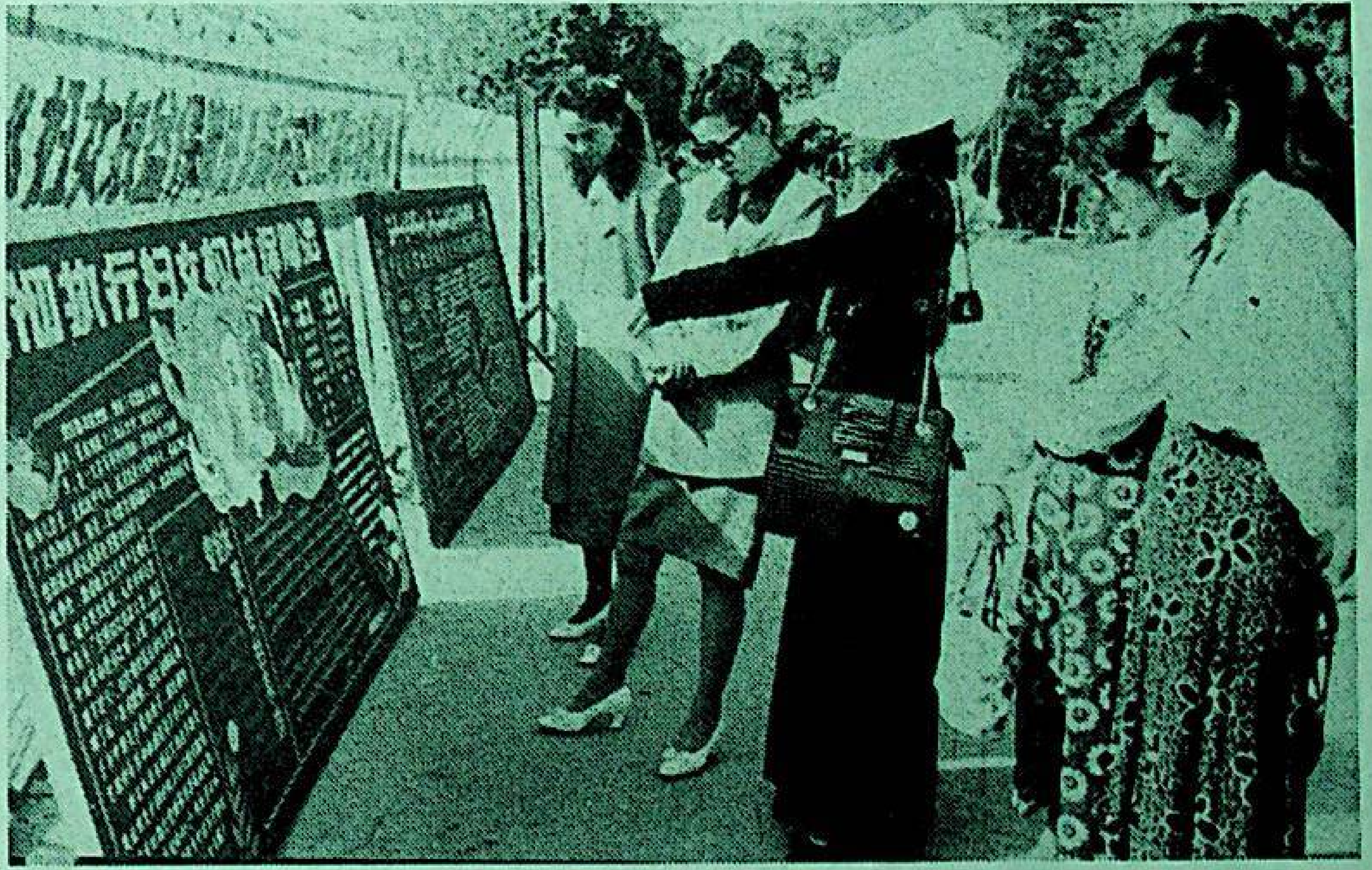

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئاياللار بىرلەشمىسى 15 - قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئۈچۈن ھەر مىللەت ئاياللىرىنىڭ ئىتتىپاقلىقى ۋە ئاياللارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش مەزمۇن قىلىنغان قارا دوسكا گېزىتى مۇسابىقىسى ئۇيۇشتۇردى.

«ئىككى يىل» پائالىيىتى قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىدرىس قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بولتۇردىن باشلاپ «سودا - سانائەت ئوبرازى تىكلەش يىلى»، «ئادىل سودا قىلىش يىلى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، كادىرلارنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلەپ، ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ ئىدارە «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا ئالدى بىلەن رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، خادىملارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، ئىككى يىل پائالىيىتىنىڭ ساغلام ئېلىپ بېرىلىشىنى پۇختا ئاساسقا ئىگە قىلدى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سەپەرۋەر قىلىش، بۆلۈم، پونكىتلار بويىچە ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇش، ھەممە كىشىدە ئۆگىنىش ماتېرىيالى بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش تەربىيىسى، لاياقەتلىك دۆلەت خىزمەتچىسى بولۇش تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى بەردى. قائىدە - تۈزۈمنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى تۈزۈم جەھەتتىن كاپالەتكە ئىگە قىلدى. «سودا - سانائەت ئوبرازى تىكلەش قۇرۇلۇشى»، «سودا - سانائەت ئوبرازى تىكلەش ئەھدىنامىسى» نى ئاساس قىلغان كادىر باشقۇرۇش چارىسىنى تۈزۈپ، بۇ ھەقتە ئاساسىي قاتلام 19 بۆلۈم، 12 پونكىت بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. ماددىلىق رەتلىك كىيىنىش، تەقى - تۇرقى دۇرۇس بولۇش، مەدەنىيەتلىك سۆزلەش ئەھدىنامىسى تۈزۈپ، ئۇنى جەمئىيەتكە ئاشكارىلاپ، ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. «ئىككىدە ئاشكارا بولۇش، بىرنى نازارەت قىلىش» تۈزۈمىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن، جەمئىيەتكە 1309 پارچە ئۇچۇق خەت، 474 پارچە پىكىر ئېلىش قەغىزى تارقاتتى، تۆت ئورۇندا پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلدى، جەمئىيەتتىن 77 نازارەتچى تەكلىپ قىلدى.

بۇ ئىدارە يەنە قېلىپلاشقان سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋە پونكىتلىرى قۇرۇلۇشىنى ئۆلچەمگە يەتكۈزۈشنى نىشان قىلىپ، ئادەم كۈچى ۋە ماددىي كۈچ ئاجرىتىپ ئىشخانا ۋە ئەسلىھەلەرنى ياخشىلاپ، مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈپ، يېڭى قىياپەت ياراتتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قانۇن بويىچە باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، سىرتقى قىياپىتىنى نازارەت قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بارلىق خادىملارنىڭ رەتلىك كىيىنىش، ئىشقا بالدۇر كېلىش، ھەر كۈنى يېرىم سائەت ھەربىي مەشىققە قاتنىشىش، ھەر دۈشەنبە كۈنى بايراق چىقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈش قاتارلىقلارنى دائىملاشتۇردى. «شىركەت قانۇنى»، «ئىقتىسادىي توختام قانۇنى»، «ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «ناتوغرا رىقابەت قانۇنى» قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملارنى كەڭ دائىرىدە تەشۋىق قىلىپ، خادىملارنىڭ قانۇن بويىچە باشقۇرۇش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش بىلەن بىرگە، ئىستېمالچىلارنىڭ ۋە يەككە ئەمگەكچىلەرنىڭ قانۇنغا رىئايە قىلىش ئېڭىنىمۇ ئۆستۈردى. بۇ جەرياندا ئۈچ قېتىم چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، 45 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ياسالغان، ساختا، ناچار ماللارنى يىغىۋېلىپ كۆيدۈردى، 40 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى سۈپەتسىز خىمىيۋى ئوغۇتنى يىغىۋېلىپ دېھقانلارنى زور ئىقتىسادىي زىياندىن ساقلاپ قالدى. ئىستېمالچىلارنىڭ 45 پارچە ئەرز - شىكايىتىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇلارنىڭ 32 مىڭ يۈەن پۇلىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇلتۇر قىشتىن بۇ يىل 3 - ئايغىچە بۇ ئىدارىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر نامراتلارغا 16 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق نەق پۇل، 263 خالتا ئۇن، 1420 قۇر كىيىم - كېچەك ياردەم قىلدى، كارخانىلارنى باشقۇرۇشقا دائىر بەش ماددىلىق ئېتىبار بېرىش سىياسىتى تۈزۈپ چىقىپ، قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا ياردەم قىلدى.

خاسىيەتلىك بىر كۈن

3 - ئاينىڭ 1 - كۈنى غۇلجا شەھىرىنىڭ خەنبىڭ يېزا يېڭىمەھەللە كەنتى ئۈچۈن خاسىيەتلىك بىر كۈن بولدى. شۇ كۈنى كەنت يىغىن زالىغا 200 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلىرى يىغىلىپ ئاغرىق ئازابى تارتىۋاتقان قېرىنداشلىرىنىڭ داۋالىنىشى ئۈچۈن بەس - بەستە پۇل ئىئانە قىلدى:

— نۇرمەھەممەت 100 يۈەن،
— تاياخۇن ئىككى خالتا ئۇن،
— نۇرجاقۇپ 200 دانە تۇخۇم.

پۇل ۋە نەرسە ئىئانە قىلغۇچىلارنىڭ ئىسمى ئېلان قىلىنغاندا ئۇزۇلمەي چېلىنىۋاتقان چاۋاكلار دېرىزىگە چىقىۋالغان باللارنىمۇ ھاياجانغا سېلىۋەتتى.

— بۇ 20 يۈەن بىزنىڭ تەتىل مەزگىلىدە تۇخۇم سېتىپ يىققان پۇلىمىز، ئاز بولسىمۇ پەرھات بىلەن شەمشىنۇر ھەدىنىڭ سالامەتلىكىنىڭ بالدۇرراق ئەسلىگە كېلىشى ئۈچۈن ئىئانە قىلدۇق، — دېدى توققۇز ياشلار چامىسىدىكى ئادىلجان بىلەن ئىبرايىم سەبىيلىك چىقىپ تۇرغان كۆزلىرى بىلەن كۆپچىلىككە قاراپ. بۇنىڭدىن تەسىرلەنگەن لى فۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆزىنىڭ ئەڭ سېمىز قويىدىن بىرنى ئىئانە قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

شۇجىسى نۇر، — سېخىي كىشىلىرىمىز ئىككى قېرىندىشىنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن پۇل ۋە نەرسە ئىئانە قىلدى، مەن كۆپچىلىككە ۋەكالىتەن ئۇلارغا چىن كۆڭلۈمدىن رەھمەت ئېيتىمەن.

ئۇنىڭ سۆزى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا يىغىن زالىدا يەنە بىر قېتىم ئالقىش كۆتۈرۈلدى.

بۇ كەنتنىڭ 3 - ئەترىتىدىكى ھوشۇرجان بىلەن شەمشىنۇر توي قىلغاندىن كېيىن، تەر تۆكۈپ ئىشلەپ ئائىلە ئىقتىسادىنى خېلىلا ياخشىلىغانىدى. كۈتۈلمىگەندە، بۇ ئاق كۆڭۈل، ئىشچان بىر جۈپ ياش ئارقا - ئارقىدىن ئاغرىپ قېلىپ يىققان - تەرگىنى كېسەل داۋالىتىشقا كەتتى، جىسمانىي كۈچىمۇ ئاجىزلاپ كەنت تەرىپىدىن قىيىنچىلىقى ئېغىر ئائىلە قىلىپ بېكىتىلدى. مۇشۇ ۋاقىتتا شەمشىنۇرنىڭ ئاي - كۈنى توشۇپ ئىلى ۋىلايەتلىك شىنخۇا دوختۇرخانىسىغا ئېلىپ كېلىندى. دوختۇرلار شەمشىنۇرغا دىئاگنوز قويۇش ئارقىلىق قان يېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن قورساقتىكى بالىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى، بىمارنىڭ ھاياتى قىل ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى، شۇنىڭ ئۈچۈن دەرھال ئوپېراتسىيە قىلىپ بالىنى ئېلىش كېرەكلىكىنى، بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدىن 6000 يۈەن تاپشۇرۇشنى ئېيتتى. بۇ گەپنى ئاڭلىغان ھوشۇرجان ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي 4000 يۈەن تۇرماق 40 يۈەنمۇ يوق ئىدى. بۇ ئىككى ئائىلىنىڭ بېشىغا كەلگەن قىيىنچىلىقتىن خەۋەر تاپقان كەنت رەھبەرلىرى بۇ ئىككى ئائىلىنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتىكى يۈكىنى يەڭگىللىتىش ئۈچۈن، ئىئانە توپلاش يىغىنى ئاچقانىدى. ئىئانە توپلاش باشلىنىپ بىر سائەتكە يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە 8998 يۈەن نەق پۇل توپلاندى. ئىلى ئوبلاستلىق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، پەن - تېخنىكا كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلاردىن بۇ كەنتكە خىزمەت گۇرۇپپىسى بولۇپ چۈشكەن يولداشلار 2630 يۈەن ئىئانە قىلدى. نەتىجىدە 200 دىن ئارتۇق ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلىرىنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمى بىلەن بۇ ئىككى ئائىلىنىڭ قىيىنچىلىقى ھەل بولدى.

كامال جامال

مورى ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يېزا - قىشلاقلارغا كىتاب تارقىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت قۇربان** خەۋەر قىلىدۇ: مورى ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يېزا - قىشلاقلارغا كىتاب تارقىتىش، بىرلەشتۈردى. ئۆتكەن يىل نامراتلارغا ياردەم بېرىش پائالىيىتىدە ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى ئۆز ئىستېمىسىدا ئادەم ئاز،

ئىنتىپاقلىقى ۋە ئاياللارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش مەزمۇن قىلىنغان قارا دوسكا گېزىتى مۇسابىقىسى ئۇيۇشتۇردى.

نجات سابىت فوتوسى

سېمىز قويىدىن بىرنى ئىنئام قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

- يولداشلار - دېدى كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ

بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدىن 6000 يۈەن تاپشۇرۇشنى ئېيتتى. بۇ گەپنى ئاڭلىغان ھوشۇرجان ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي يىغلاپ كەتتى، ئۇنىڭ بۇ ھالىتىنى كۆرگەن دوختۇر-سېستىرالار داۋالاشنى دەرھال ئۈستىگە ئېلىپ ھوشۇرجاننى پۇلنى ئۈچ كۈن ئىچىدە دوختۇرخانىغا تاپشۇرۇشقا بۇيرۇدى. قانداقلا بولمىسۇن شەمشىنۇر ھايات قالدى. ئەمما داۋالىنىش خىراجىتىنى ھوشۇرجان قانداقمۇ تۆلىيەلىسۇن؟ ئۇنىڭ تازا بېشى قاتتى.

شۇ كۈنلەردە بۇ كەنتتىكى قىيىنچىلىقى ئېغىر مەتىمىننىڭ يەتتە ياشلىق ئوغلى پەرھاتنىڭ كۆز خالتىسى يېرىلىپ جىددىي ئوپېراتسىيە قىلىنمىسا بولمايدىغان ھالغا كېلىپ قالغانىدى. بىراق مەتىمىندە بالىنى كېسەلخانىدا ياتقۇزۇش ئۈچۈن ئالدىن تۆلەيدىغان

خەۋەر قىلىدۇ: مورى ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يېزا - قىشلاقلارغا كىتاب تارقىتىش، سەييارە كىتاب سېتىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

مورى ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى شىنخۇا كىتابخانىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 60 يىللىق خاتىرە كۈنىنى خاتىرىلەش ئۈچۈن ئۆتكەن يىلدىن باشلاپ «ئۈچتە ئەلا بولۇش، سۈپەتلىك مۇلازىمەتلىق قىلىش» پائالىيىتىنى يولغا قويغانىدى. بۇ جەرياندا ئۇلار باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئوبوروت يوللىرىنى كەڭ ئېچىپ، كىتاب يۆتكەش، تارقىتىش، سېتىشنى زىچ

بېرىش پائالىيىتىدە ناھىيىلىك شىنخۇا كىتابخانىسى ئۆز سىستېمىسىدا ئادەم ئاز، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىز بولغان ئەھۋالدىمۇ 8000 يۈەن نەق پۇل ئىئانە قىلغانىنىڭ سىرتىدا، بوستان يېزا مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتىپى، ناھىيىلىك ئۇيغۇر ئوتتۇرا مەكتىپى، ئېنگىبۇلاق «ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى» قاتارلىق ئورۇنلارغا 7000 يۈەن قىممىتىدە ھەر خىل كىتاب تەقدىم قىلدى؛ ناھىيە بويىچە ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار 80 نەچچە ئوقۇغۇچىغا 5000 يۈەن قىممىتىدىكى دەرسلىك كىتابلارنى ھەقسىز تارقىتىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ تىرىشىپ ئۆگىنىشىگە مەدەت بەردى. بۇ كىتابخانا يەنە يېزا - قىشلاقلارغا پەن - تېخنىكا كىتابلىرىنى يەتكۈزۈپ بېرىش خىزمىتىگىمۇ ئاكتىپ قاتناشتى، بۇ يىل باھار بايرىمى ھارپىسىدا شىنخۇا يېزىسىغا 1790 پارچە پەن - تېخنىكا ئوقۇشلۇقى تەقدىم قىلىپ، ھەر مىللەت دېھقانلىرىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى؛ بۇ يىل 2 - مەۋسۇم ئوقۇش باشلىنىشتىن ئىلگىرى ھەرقايسى مەكتەپلەرگە كېرەكلىك دەرسلىك كىتابلارنى ئالدىن يۆتكەپ كېلىپ، چەت، يىراق رايونلاردىكى مەكتەپلەرگە كىتابلارنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىشكە كاپالەتلىك قىلدى؛ بۇ يىلقى دەرسلىك كىتابلارنى تارقىتىش خىزمىتىنى ئون كۈنگە يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە تاماملىدى.

ئادۋوكاتنىڭ جىنايى ئىشلار دەۋا پائالىيىتىدىكى رولى

سائادەت قاسىم

«جىنايى ئىشلار دەۋا قانۇنى» نىڭ 11 - ماددىسىدا «جاۋابكارلار ئاقلىنىشقا ھوقۇقلۇق، خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ جاۋابكارلارنىڭ ئاقلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش مەجبۇرىيىتى بار» دەپ كۆرسىتىلگەن. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، جاۋابكارنىڭ ئاقلىنىش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشى - دۆلەت تەرىپىدىن جاۋابكارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداشقا، بىگۇناھ كىشىلەرنىڭ جىنايى جاۋابكارلىققا تارتىلىپ قالماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن بېرىلگەن بىر خىل دەۋا ھوقۇقىدىن ئىبارەت.

ئاقلىنىش ھوقۇقى - جاۋابكارنىڭ بەھرىمەن بولىدىغان ئەڭ ئاساسلىق ھوقۇقى. جاۋابكارنىڭ باشقا دەۋا ھوقۇقلىرىنىڭ كۆپىنچىسى ئۇنىڭ ئاقلىنىش ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشى بىلەن مۇناسىۋەتلىك. جاۋابكار جىنايى ئىشلار دەۋالىرىنىڭ ھەر بىر باسقۇچىدا ئاقلىنىش ھوقۇقىدىن تولۇق بەھرىمەن بولۇش ئۈچۈن، ئۆزىنى ئۆزى ئاقلىسىمۇ بولىدۇ، ياكى قانۇن بويىچە ئاقلىغۇچى تەكلىپ قىلسىمۇ بولىدۇ. «جىنايى ئىشلار دەۋا قانۇنى» نىڭ 32 - ماددىسىدا «ئاقلىغۇچىلىققا بىرىنچى؛ ئادۋوكات؛ ئىككىنچى، خەلق تەشكىلاتلىرى ياكى جىنايەت گۇماندارى، جاۋابكار ئىشلەيدىغان ئورۇن كۆرسەتكەن كىشى؛ ئۈچىنچى، جىنايەت گۇماندارى ۋە جاۋابكارنىڭ ۋەسىيسى، تۇغقىنى ياكى دوستى ھاۋالە قىلىنسا بولىدۇ» دەپ كۆرسىتىلگەن.

ئاقلىغۇچىلىقنى ئۈستىگە ئالغان يۇقىرىقى كىشىلەر ئىچىدە، ئادۋوكات - ئەدلىيە ئورگانلىرىنىڭ سىنىقىدىن ئۆتكەن، مەلۇم سىياسىي سەزگۈرلۈككە ۋە قانۇن بىلىمىگە ئىگە كىشىلەردۇر. شۇڭا، ئادۋوكات جاۋابكارنى قانۇن بويىچە ئاقلاپ، جاۋابكارنىڭ ھەرقانداق قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى تولۇق قوغدىيالايدۇ. ئادۋوكات دەۋادىكى پاكىت ۋە قانۇنغا ئاساسەن ئاقلاشنى مۇستەقىل ئېلىپ بارىدۇ، خەلق سوت مەھكىمىسى، خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ۋە باشقا پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، خەلق تەشكىلاتلىرى ياكى شەخسلەرنىڭ ئارىلىشىۋېلىشىغا ئۇچرىمايدۇ، جىنايەت گۇماندارى ياكى جاۋابكارنىڭ ئىرادىسىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايدۇ. شۇڭا ئادۋوكات جاۋابكارنىڭ ئەڭ ئىشەنچلىك ئادىمى بولۇپ قالماستىن، بەلكى جاۋابكارنىڭ دەۋا ۋاكالەتچىسىدۇر.

جاۋابكار ئۆزىنىڭ دەۋادا تۇتقان ئورنى تۈپەيلى دەۋاغا قاتناشقان باشقا كىشىلەرگە قارىغاندا نۇرغۇن قىيىنچىلىقلارغا دۇچ كېلىدۇ، بۇنداق ئەھۋالدا جاۋابكار ئۆزىنىڭ قەلبىدىكى سۆزلىرىنى تولۇق ئېيتالماي، مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىنىشتىن مەھرۇم قېلىپ، ئۇۋالچىلىققا ئۇچراپ قېلىشى مۇمكىن. مۇشۇنداق ئەھۋالنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ئادۋوكات ئوتتۇرىغا چىقىپ، سوت ئۈستىدە پاكىتنى ئاساس، قانۇننى ئۆلچەم قىلىپ، جاۋابكارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق- مەنپەئىتىگە ۋەكالەتەن سۆز قىلىپ، جاۋابكارنىڭ ئاقلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ. جاۋابكارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش - قانۇننىڭ تەلىپى شۇنداقلا جاۋابكارنىڭ ئېھتىياجى؛ جاۋابكارنىڭ قانۇنغا خىلاپ جىنايى قىلمىشىنى جازالاشمۇ دۆلەت ۋە خەلق مەنپەئىتىنىڭ تەلىپى. شۇڭا، ئادۋوكات دەۋا ئىشلىرىغا قاتناشقاندا دۆلەتقانۇنىنىڭ ئىززەت ئابرويى ۋە خەلقنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش مەيدانىدا تۇرۇشى لازىم.

ئادۋوكات جىنايى ئىشلار دېلولىرىدىكى جاۋابكارنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدايدىغان بىردىنبىر قوغدىغۇچى. شۇنداقلا جىنايەتچىلەرگە قانۇن- تۈزۈم تەربىيىسى بېرىپ، توغرا يولغا يېتەكلەپ، كەلگۈسىدىكى ئېرىشتۈرۈشتىكى قانۇن تەشۋىقاتچىسى. ئەگەر جاۋابكار ئىدىيە جەھەتتە ئىككىلىنىپ جىنايىتىنى ئەيىبەن تاپشۇرمىغاندا، ئادۋوكات ئۆزىنىڭ غەيرەت- شىجائىتىنى، كەسپىي ئەخلاقىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىگەن ھالدا تەكشۈرۈپ - تەتقىق قىلىپ، دېلو پاكىتلىرىنى، دەلىل - ئىسپاتلىرىنى ئېنىقلاپ، پاكىتنى ئاساس، قانۇننى ئۆلچەم قىلىپ، جىنايىتىنى يوشۇرغان جاۋابكارنى جىنايىتىنى تاپشۇرۇشقا دەۋەت قىلىش بىلەن بىرگە، جاۋابكارلىققا تارتىلىش ئالدىدا تۇرغان بىگۇناھ كىشىلەرنى جىنايى جاۋابكارلىقتىن ساقلاپ قالىدۇ.

لېكىن، قانۇننى ئانچە چۈشەنمەيدىغان بىر قىسىم كىشىلەر ئادۋوكاتلارنىڭ رولىغا سەل قاراپ، ئۇلارنى بىر تەرەپلىمىلىك ھالدا پاكىتلارنى بۇرمىلايدۇ، گەپ يورغىلىتىدۇ، ھېسسىياتقا تايىنىپ ئىش كۆرىدۇ، دەپ قارىماقتا. لېكىن ئۇنىڭ ئەكسىچە، ھەقىقانىيەت مەيدانىدا تۇرىدىغان زور كۆپ ساندىكى ئاقلىغۇچى ئادۋوكاتلار ئۆزلىرىنىڭ يۈكسەك سىياسىي سەزگۈرلۈكى بىلەن دۆلەت قانۇنىنىڭ توغرا ئىجرا قىلىنىشى ۋە جىنايەت گۇماندارى، جاۋابكارلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، قانۇننىڭ ئىززەت - ئابرويىنى قوغدىماقتا.

ئاخىرىدا مەن ئادۋوكاتلارنىڭ سەمىگە شۇنى سېلىپ قويىمەنكى، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى كۈچەيتىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، ئادۋوكاتلىرىمىز ئۆزىنىڭ رولىنى خاتا جارى قىلدۇرۇشتىن ساقلىنىشى لازىم.

باركۆل ناھىيىسىدە دېھقان، چارۋىچىلارغا پەن - تېخنىكا ئۇنۋانى بېرىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: باركۆل ناھىيىسى دېھقان، چارۋىچىلارنى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، پىششىقلاپ ئىشلەش كەسپى بويىچە تۇنجى قېتىمدا 45 كىشىگە پەن - تېخنىكا ئۇنۋانى بەردى.

يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقان، چارۋىچىلارنى «پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش»كە سەپەرۋەر قىلدى. ناھىيىلىك پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى ئۇدا سەككىز يىل «قىشلىق پەن - تېخنىكا تەربىيىسى» پائالىيىتى ۋە پەن - تېخنىكىدا ئۈلگە كۆرسىتىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. ناھىيە بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ %17.9 ى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا ئۆگىنىشكە قاتنىشىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش يولىغا ماڭدى.

داخې يېزىسىدا يېزا، كەنت دەرىجىلىك دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپىدىن يەتتىسى قۇرۇلۇپ، %80 دېھقان، چارۋىچى مەدەنىيەت، پەن-تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەندى؛ يەتتە دېھقان ئائىلىسى «پەن-تېخنىكىدا ئۈلگىلىك ئائىلە» بولۇپ باھالاندى.

باي بازىرى جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى، ئەركىنجان ھەسەن** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىنىڭ باي بازىرى بۇلتۇر يىل بېشىدىن باشلاپ جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، بازارنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈردى. بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ئورگاندا يەتتە كىشىدىن، ئىدارە ۋە كەنتلەردە ئۈچتىن بەشكىچە كىشىدىن تەركىب تاپقان رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇردى؛ پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى، كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ شۇجىلىرى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل بولدى؛ تۈزۈم بەلگىلەپ ئىدارە ئورگىنى ۋە كەنت، ئاھالە كومىتېتلىرى، مەھەللىلەردە كېچىلىك چارلاشنى كۈچەيتتى؛ كەنت، مەھەللىلەردىن تارتىپ ئائىلىلەرگىچە قانۇن - تۈزۈمگە رىئايە قىلىش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش بويىچە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، مەسئۇلىيەتنى قاتلامۇ قاتلام كۈچەيتتى؛ تۈرلۈك تەشۋىقات ۋاستىلىرى ۋە چوڭ- كىچىك يىغىنلاردىن پايدىلىنىپ، 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا دائىر بىلىملەرنى كەڭ تەشۋىق قىلدى. بازارلىق خەلق قۇرۇلتىيى ھەيئەت رىياسىتى، سىياسىي- قانۇن ئىشخانىسى زىچ ماسلىشىپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى تەشۋىق قىلىش، مەسلىھەت بېرىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە خەلق قۇرۇلتىيى ھەيئەت رىياسىتىدىكى مەسئۇل خادىملار كەنتلەرنى ھۆددىگە ئېلىپ مەسئۇلىيەتنى ئۆزلىرىدىن باشلاپ ئەمەلىيلەشتۈردى، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەرگەن - بەرمىگەنلىكىنى، قانۇن - تۈزۈمگە رىئايە قىلغان - قىلمىغانلىقىنى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغدىغان - قوغدىمىغانلىقىنى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەر، پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرىنىڭ نەتىجىسىنى سىناش، ئىلغارلارنى سايلاشنىڭ مۇھىم شەرتى قىلدى؛ بازار بويىچە «قانۇن - تۈزۈمگە رىئايە قىلىشتىكى شەرەپلىك ئائىلە بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ قانۇنغا رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشنى ئەلا بىلىدىغان، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات بارلىققا كەلدى.

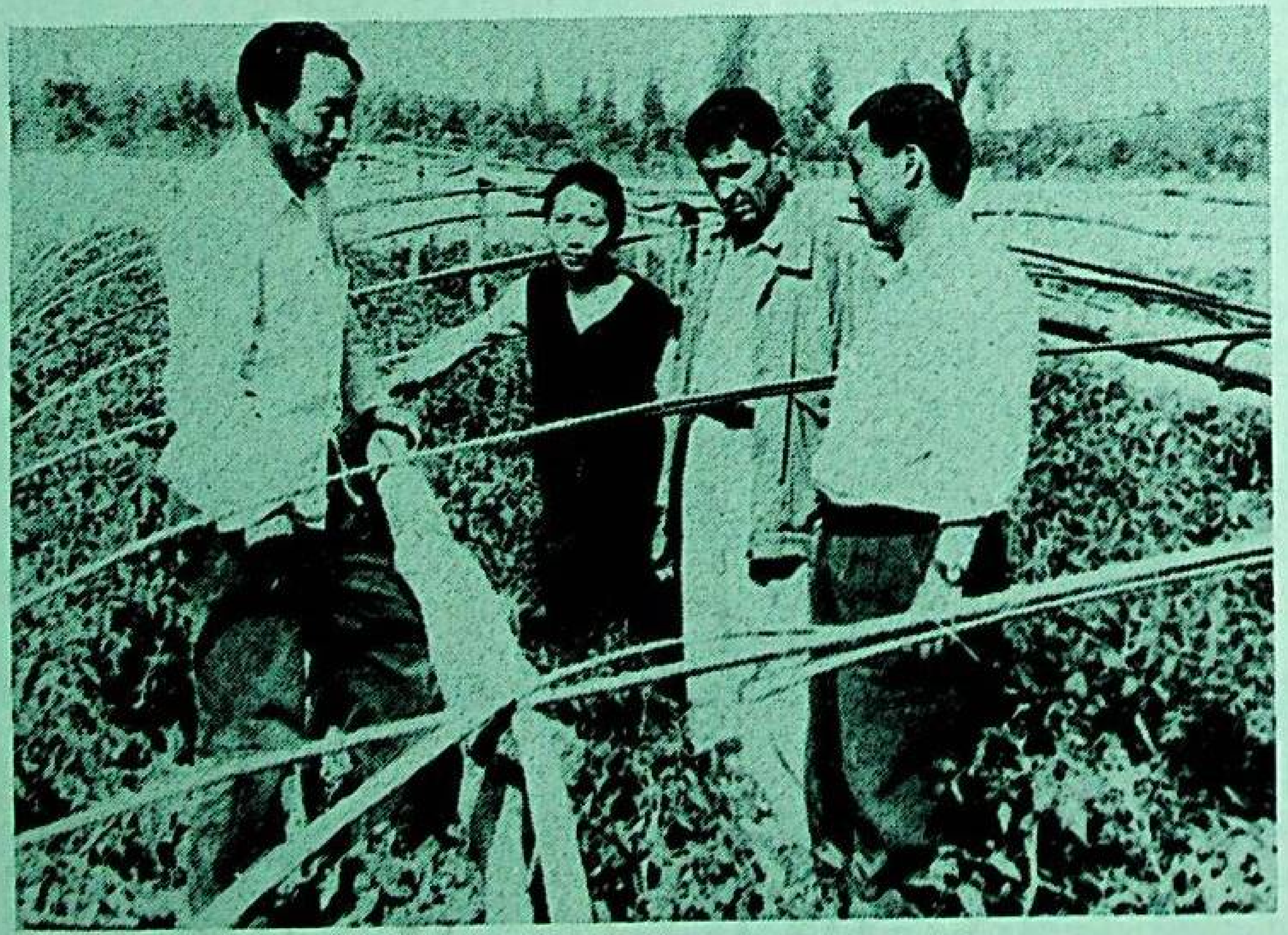

غۇلجا شەھەر ئەتراپى يېزىلىرىدىكى كۆكتاتچى خەنزۇ دېھقانلار بىلەن ئاز سانلىق مىللەت دېھقانلىرى كۆكتات تېرىش تېخنىكىسىدا ئۆز ئارا ياردەملىشىپ يۇقىرى ھوسۇللۇق كۆكتات تېرىلغۇ كۆلىمىنى 10 مىڭ مودىن ئاشۇرۇپ ھەر يىلى بازارنى 120 مىڭ توننا يېڭى كۆكتات بىلەن تەمىنلىدى.

سۈرەتتە: خەنبىڭ يېزىسىدىكى خەنزۇ، ئۇيغۇر دېھقانلار ئۆز ئارا تەجرىبە ئالماشتۇرماقتا.

كامال جامال فوتوسى

قول تۇتۇشۇپ ئىلگىرىلەپ، كەلگۈسىنى يارىتايلى

«خەلق گېزىتى» باش ماقالىسى

بۈگۈن مەملىكەتلىك 2- قېتىملىق ئۆزىنى كۆچەيتىشتىكى نەمۇنىچىلار ھەم مېيىپلەرگە ياردەم بېرىشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنى بېيجىڭدا داغدۇغىلىق ئېچىلدى. بۇ مەملىكىتىمىزدىكى 60 مىليون مېيىپ ۋە ئۇلارنىڭ 200 مىليوندىن كۆپرەك ئۇرۇق- تۇغقانلىرى خۇشاللىققا چۆمگەن كۈن، شۇنداقلا پۈتكۈل جەمئىيەتتىكىلەر قىزغىن كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان چوڭ ئىش. بىز تەقدىرلەش يىغىنىنىڭ چاقىرىلغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز ھەم تەقدىرلەنگەن ئۆزىنى كۆچەيتىشتىكى نەمۇنىچىلارغا ۋە مېيىپلەرگە ياردەم بەرگەن ئىلغارلارغا ئالىي ئېھتىرام بىلدۈرىمىز!

دەۋرىمىز قەھرىمانلار كۆپلەپ مەيدانغا كېلىدىغان دەۋر. ئۆزىنى كۆچەيتىشتىكى نەمۇنىچىلار كىشىلەرنى تەسىرلەندۈرىدىغان كۈرەش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق دۇنيادىكىلەرگە مېيىپلەرنىڭمۇ جەمئىيەت بايلىقىنى ياراتقۇچىلار ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈردى. بولۇپمۇ كۆرسىتىپ ئۆتۈشكە تېگىشلىكى شۇكى، مېيىپلەرنىڭ بەختسىزلىك ۋە قىيىنچىلىقلارغا قارشى كۈرەشتە كۆرسەتكەن يۈكسەك ۋەتەنپەرۋەرلىك ھېسسىياتى، ئالىيجاناب ئىدىيىۋى پەزىلىتى، قەتئىي تىز پۈكمەيدىغان شىجائىتى، قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىش روھى ھەممىدىن قىممەتلىك. بۇ غايەت زور مەنىۋى بايلىق بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قىيىنچىلىققا قارشى كۈرەش قىلىدىغان، ھېچ نەرسىدىن قورقمايدىغان جاسارىتىنى ۋە مىللىتىمىزنىڭ بوشاشمايدىغان قەيسەر ئىرادىسىنى نامايان قىلدى. ئۆزىنى كۆچەيتىشتىكى نەمۇنىچىلارنى تەقدىرلەش بۇ خىل روھنى ئۆگىنىپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، ئۇنى مەملىكىتىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى قۇدرەتلىك مەنىۋى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچكە ئايلاندۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ.

جەمئىيىتىمىز- دوستلۇق ۋە ئىنتىپاقلىققا تولغان جەمئىيەت. شۇنى خۇشاللىق بىلەن كۆرمەكتىمىزكى، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىشى ئارقىسىدا كۆپلىگەن كىشىلەر مېيىپلەرگە يار- يۆلەك بولۇش، مېيىپلەرگە ياردەم بېرىش سېپىگە قوشۇلماقتا. مېيىپلەرگە ياردەم بېرىشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئالىيجاناب ھېسسىياتى، قىزغىن مۇھەببىتى، قەيسەر ئىرادىسى بىلەن مېيىپلەر ئۈچۈن ئايلاپ- يىللاپ خىزمەت قىلىپ، ئۇلارغا مېھىر- شەپقەت يەتكۈزدى، ئادەتتىكى ئىشلاردا ئۇلۇغلۇقنى نامايان قىلدى، كىچىك ئىشلاردىمۇ مېھرىبانلىقنى ئىپادىلىدى. كىشىلەر مېيىپلەرگە ياردەم بېرىش بىلەن بىللە، ئۆزىنىڭ قەلبىنى ساپلاشتۇردى، ئەخلاقىي جەمئىيەتتىكى تەربىيىلىنىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈردى، كىشىلىك ھاياتنىڭ قىممىتىنى يۈكسەلدۈردى. بۇنداق ئىنتىپاقلىشىپ، بىر- بىرىگە ياردەم بېرىش، باراۋەر بولۇش، ئىناق ئۆتۈش، بىرلىكتە ئالغا ئىلگىرىلەشتەك مەدەنىيەتلىك كەيپىيات دەل دەۋر روھى، جەمئىيەتنىڭ تەقەززاسى ۋە خەلقنىڭ ئۈمىدى. مېيىپلەرگە ياردەم بەرگەن ئىلغارلارنى تەقدىرلەش — ئۇلارنىڭ ۋەتەننى، كوللېكتىپنى، باشقىلارنى ئويلايدىغان قەلبىگە پۈكۈشتەك گۈزەل ئەخلاقىنى ئۆگىنىپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، كىشىلەر مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ ئىناقلاشتۇرۇش، جەمئىيەتنى تېخىمۇ گۈزەللەشتۈرۈش ئۈچۈن.

مېيىپلەر ئىشى ئالىيجاناب ۋە ئۇلۇغ ئىش. پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ غەمخورلۇقى ۋە جەمئىيەتتىكى ھەر ساھەدىكىلەرنىڭ قوللىشى ئاستىدا مەملىكىتىمىزنىڭ مېيىپلەر ئىشلىرى دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان نەتىجىلەرگە ئېرىشتى. مېيىپلەرنى كاپالەتلەندۈرۈش قانۇنى ئېلان قىلىندى، ھەر دەرىجىلىك مېيىپلەر تەشكىلاتلىرى مۇكەممەللەشتۈرۈلدى، مېيىپلەر ئىشلىرىنىڭ ئۈچ بەش يىللىق پىلانى تۈزۈلۈپ يولغا قويۇلدى، مېيىپلەرنىڭ سالامەتلىكىنىڭ ئەسلىگە كېلىشى، تەربىيىلىنىشى، ئىشقا ئورۇنلىشىشى، مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى ئەھۋالى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى. مېيىپلەر ئىشلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئاكتىپ تەسىر كۆرسەتتى، خەلقئارا جامائەتچىلىكنىڭ كەڭ مەدھىيىلىشىگە ئېرىشتى.

مېيىپلەر خىزمىتىدە ۋەزىپە ئېغىر، يول يىراق. شۇنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەككى، تارىخىي سەۋەبلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى سەۋىيىسىنىڭ چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن مەملىكىتىمىزنىڭ مېيىپلەر ئىشلىرى ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ئارقىسىدا قالدى، مېيىپلەرنىڭ ئالدىدا خېلى كۆپ قىيىنچىلىقلار تۇرماقتا. بىراق جان- دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنى مەقسەت قىلغان جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى، خەلق ھۆكۈمىتى ئالىيجاناب مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، مېيىپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگو خەلقىنى ئىززەت- ھۆرمەتلىك، بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدۇ.

بىز قول تۇتۇشۇپ ئىلگىرىلەپ، گۈزەل كەلگۈسىنى يارىتايلى!

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 12- ماي تېلېگراممىسى)

مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىدا دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى يېقىندا يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىدا دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ھەقىقىي يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىدا چوقۇم پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى قارارى»نىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىجرا قىلىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى تۇتۇشنى تەكىتلىدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشنى يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ۋە قۇرۇشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، بۇ خىزمەتنى ھەقىقىي ياخشى تۇتۇشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: يېزىلىق، بازارلىق پارتكوملار تەرتىپكە سېلىش ۋە قۇرۇش داۋامىدا مەخسۇس ۋاقىت ئورۇنلاشتۇرۇپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «قارارى»نىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ئۆزلەشتۈرۈپ، مەركەزنىڭ قارارىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىجرا قىلىشقا دائىر تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقىشى كېرەك. يېزىلىق، بازارلىق ئورگانلار ۋە خادىملارنىڭ شتاتتىن ئېشىپ كېتىش مەسىلىسىنى ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ تەھلىل قىلىش، ئىخچاملاش پىكىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشى ھەم ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى ئەستايىدىل ياخشى تۇتۇشى كېرەك. رەھبەرلىك ئىستىلى، رەھبەرلىك ئۇسۇلىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، كۆپ خىل مۇلازىملىق بازىلىرىنى قۇرۇپ، دېھقانلار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىشى كېرەك. كەنت دەرىجىلىك قوشۇمچە ياردەم پۇلى بېرىلىدىغان كادىرلارنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش سانى ئەھۋالىنى تۈرلەرگە ئايرىپ رەتكە تۇرغۇزۇش، تەرتىپكە سېلىش، ئۆزگەرتىش توغرىسىدا پىكىر بېرىشى كېرەك. بۇنىڭدىن كېيىن ھەرقانداق ناملار بىلەن دېھقانلارغا خالىغانچە قول سوزۇپ، قالايمىقان ھەق ئېلىپ، قالايمىقان مەبلەغ توپلاپ، قالايمىقان جەرىمانە قويۇپ، قالايمىقان سېلىق سېلىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلىتىۋېتىشكە يول قويۇلمايدۇ.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: جايلارنىڭ يېزىلارغا ئەۋەتكەن ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى خىزمەت ئەترەتلىرى بىلەن تارماقلارنىڭ نۇقتىدا تۇرۇۋاتقان خىزمەت گۇرۇپپىلىرى، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ئۆزلىرىنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى قىلىشى كېرەك. مەركەز ئوتتۇرىغا قويغان ھەر خىل سىياسەت، تەدبىرلەرنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، پىششىق ئىگىلەپ، شۇ جايدىكى دېھقانلارنىڭ سېلىق ئەھۋالىنى چوڭقۇر تەكشۈرۈپ ئىگىلەپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنىڭ ئېغىرلاپ كېتىشىنىڭ سەۋەبىنى تېپىپ، ئۇلارنى دۆلەتنىڭ سىياسەتلىرىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە سېلىشتۇرۇپ، تۈرلەرگە ئايرىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشكە دائىر پىكىر ۋە تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇشى كېرەك. خىزمەت ئەترىتى كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ يول ياساش، ئېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇش، مەكتەپ قۇرۇش قاتارلىق پائالىيەتلىرىگە ياردەم بەرگەندە، شۇ جاينىڭ ئىقتىسادىي شارائىتىغا ئاساسەن مادارىغا قاراپ ئىش كۆرۈشى، ياخشى ئىش قىلىش نامى بىلەن دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلىتىۋېتىشتىن قاتتىق ساقلىنىشى كېرەك. دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش ۋەزىپىسىنىڭ ئورۇندىلىش ئەھۋالىنى يېزا ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى ۋە كەنتلەردە تۇرۇپ ۋەزىپىلەرنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشنىڭ ئۆلچىمى قىلىش كېرەك. دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش سىياسىتىگە خىلاپ بولغان مەسىلىلەرنى تۈزەتمىگەن، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشكە دائىر سىياسەتلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرمىگەن خىزمەت ئەترەتلىرىنى قايتۇرماسلىق ۋە ئۇلارغا ئەستايىدىل دەرس تولۇقلىتىشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى: تەرتىپكە سېلىنغان بولسىمۇ، لېكىن دېھقانلارنىڭ سېلىق مەسىلىسىنى ياخشى ھەل قىلمىغان كەنت ھەم تەرتىپكە سېلىش پىلانىغا كىرگۈزۈلمىگەن كەنتلەرگە ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، شەھەرلىك، ۋىلايەتلىك (شەھەرلىك، ئوبلاستلىق) پارتكوملار ۋىلايەت، ناھىيە ئورگانلىرىغا ئەۋەتكەن كادىرلار كەنتلەرگە بېرىپ، يېزىلاردىكى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى قۇرۇلۇشىنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەشكە بىرلەشتۈرۈپ، يېزىلىق، بازارلىق پارتكوملار بىلەن بىرلىكتە دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىگە بىر قېتىم ئومۇميۈزلۈك ھەيدەكچىلىك قىلىشى ۋە تەكشۈرۈشى كېرەك. يېزا، كەنت قالدۇرۇقى ئۈچۈن بىر تۇتاش توپلانغان پۇل ۋە خالىس ئەمگەك كۈندە تۈزۈم ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئاممىنى نازارەت قىلىش، ئىجرا قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىپ، بۇ خىزمەتنى تۈزۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش كېرەك.

دۆلىتىمىز «شەرق قىزاردى - 3» ناملىق يېڭى بىر ئەۋلاد خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراھىنى قويۇپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىچاڭ، 12- ماي تېلېگراممىسى. بۈگۈن سائەت نۆلدىن 17 مىنۇت ئۆتكەندە، دۆلىتىمىزدە تەتقىق قىلىپ ياسالغان «شەرق قىزاردى- 3» ناملىق يېڭى بىر ئەۋلاد خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراھى «ئۇزۇن سەپەر-

جىن جۇنشىڭ مەملىكەتلىك قاتناش سىستېمىسىنىڭ نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش خىزمىتى يىغىنىدا مۇنداق دېدى:

نامرات رايونلارنىڭ قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاش زور ئەھمىيەتكە ئىگە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تەيۈەن نامرات رايونلارنىڭ قاتناش شارائىتىنى سىستېمىسىنىڭ يېقىنقى ئىككى يىلدىن ھەر بىر نامرات ناھىيىدە قاتناشقا يىل

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىچاڭ، 12- ماي تېلېگراممىسى. بۈگۈن سائەت نۆلدىن 17 مىنۇت ئۆتكەندە، دۆلىتىمىزدە تەتقىق قىلىپ ياسالغان «شەرق قىزاردى-3» ناملىق يېڭى بىر ئەۋلاد خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراھى «ئۇزۇن سەپەر- A^3» ناملىق توشۇغۇچى راكېتا ئارقىلىق شىچاڭ سۈنئىي ھەمراھ قويۇپ بېرىش مەركىزىدە قويۇپ بېرىلدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇ باڭگو شۇ جايدا قويۇپ بېرىشنى كۆردى ھەم پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىغا ۋەكالىتەن، تەتقىق قىلىپ ياساش، ئىشلەپچىقىرىش، سىناق تەرىقىسىدە قويۇپ بېرىشكە قاتناشقان بارلىق خادىملاردىن سەممىي ھال سورىدى ۋە ئۇلارنى تەبرىكلىدى. جۇڭگو ئالەم بوشلۇقى تېخنىكىسى تەتقىقات ئاكادېمىيىسى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان «شەرق قىزاردى -3» ناملىق سۈنئىي ھەمراھ مەملىكىتىمىزنىڭ يېڭى بىر ئەۋلاد ئەمەلىي ئىشلىتىلىدىغان رادىئو خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراھى. سۈنئىي ھەمراھقا 24 C دولقۇن بۆلىكىنى يۆتكەپ تارتىش ئەسۋابى ئورنىتىلغان، ئۇ سەككىز يىل خىزمەت قىلىدۇ.

نامرات رايونلارنىڭ قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاش زور ئەھمىيەتكە ئىگە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تەيۈەن خەۋىرى. دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى چېن جۈنشېڭ قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاش - نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى، ئۇزاق مۇددەتلىك مۇشكۈل تارىخىي ۋەزىپە، 80 مىليون نامراتقا يار-يۆلەك بولۇش بويىچە يەتتە يىللىق ئېستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش پىلانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا مۇھىم ستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە. چېن جۈنشېڭ يېقىندا ئېچىلغان مەملىكەتلىك قاتناش سىستېمىسىنىڭ نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش يىغىنىدا بۇ سۆزنى قىلدى.

چېن جۈنشېڭ مۇنداق دېدى: ھازىر نامرات رايونلارنىڭ قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاپ، ئۇل مۇئەسسەسەلىرنى راۋاجلاندۇرۇش ئىنتايىن مۇھىم تارىخىي باسقۇچتا تۇرماقتا. ئالدى بىلەن پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن يۈكسەك كۆڭۈل بۆلۈۋاتىدۇ ۋە ئەھمىيەت بېرىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، نامرات رايونلاردىكى كادىرلار ئاممىنىڭ كۈچلۈك ئارزۇسى ۋە ئىنتايىن يۇقىرى ئاكتىپلىقى بار، بۇنىڭدىن باشقا، نامرات رايونلاردا كۆپلىگەن ئېشىنچا ئەمگەك كۈچلىرى بار، بۇلار تاشيول ياساشتىكى پايدىلىق ئامىل.

قاتناش مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى خۇاڭ جېندۇڭ يىغىندا قاتناش سىستېمىسىنىڭ يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيانقى نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلىدى. قاتناش سىستېمىسىنىڭ نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش خىزمىتى ھازىر دۇچ كېلىدىغان ۋەزىيەتنى تەھلىل قىلدى. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىلگىرى بېكىتىلگەن 2000-يىلى قاتناش سىستېمىسىنىڭ نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش بويىچە ئېستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش نىشانىغا ئۆز قەرەلىدە يېتىش كېرەك، ھەرگىز ئارقىدا قېلىشقا بولمايدۇ. قاتناش سىستېمىسىنىڭ نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش بويىچە ئېستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش نىشانىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى: 2000-يىلغا بارغاندا ھەر بىر نامرات ناھىيىدە قاتناشقا يىل بويى كاپالەتلىك قىلىدىغان، دەرىجە، ئۆلچەمگە ئۇيغۇن كېلىدىغان، شۇ جاينىڭ قاتناش مىقدارىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان بىر غول لىنىيە ياساشنى قولغا كەلتۈرۈش؛ شەرقىي ۋە ئوتتۇرا قىسىم رايونلارنىڭ تاشيول بولمىغان يېزىلىرىدا تاشيول ياساشنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇش؛ غەربىي قىسىمدا، بەزى ئالاھىدە رايونلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا، نامرات ناھىيىلەرنىڭ قاتناش راۋان بولغان يېزىلىرىنىڭ نىسبىتىنى % 99تىن كۆپرەككە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت.

«5.17 خەلقئارا تېلېگراف كۈنى»نى داغدۇغىلىق خاتىرىلەيمىز

جۇڭگو تېلېگرافى

CHINA TELECOM

5 - ئاينىڭ 17 - كۈنىگىچە ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى دۆلەت ئاممىۋى خەۋەرلىشىش تورىغا تۇتاشقان شەھەر ئىچى تېلېفون ئابونتى 200 مىڭدىن ئېشىپ كەتتى

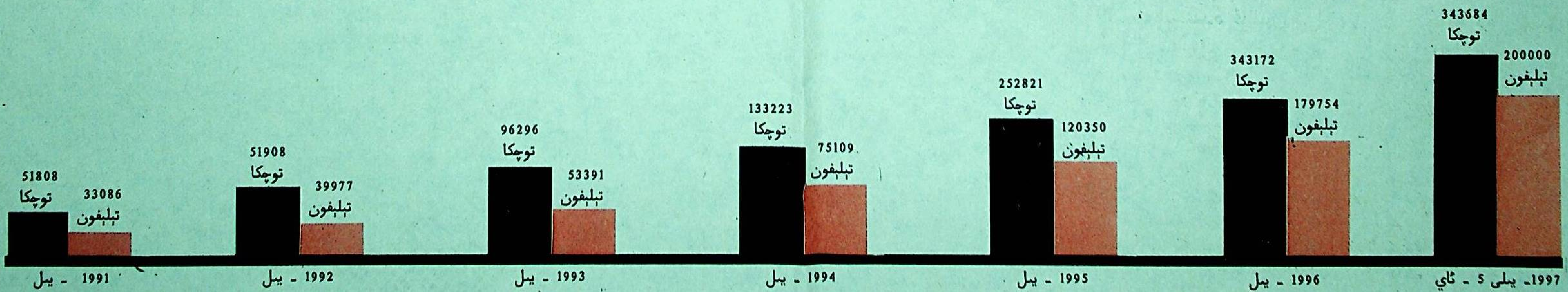

ئىزاھات: كومۇ تاتور سىغىمچانلىقى، ئىشلىتىلىۋاتقان تېلېفون

ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئالماشتۇرغۇچ: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ماي
19
دۈشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 20℃ - 10℃ بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىدە مول نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇلۇ ۋېي خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى ئېچىلغان ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە - كەسىپ بەرپا قىلىش پائالىيىتىنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنىدىن ئۇققۇشىمىزچە، 1986 - يىلى 5 - ئايدا ئاپتونوم رايونىمىزدا «ئۈچتە ئەلا بولۇش، بىردىن ئۆگىنىش» بويىچە مەدەنىيەتلىك شەھەر بەرپا قىلىش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلغاندىن بۇيان، ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتى شەھەر، ناھىيە، بازار، يېزا، كەنت، كۆزنەك ئورۇنلار ۋە سىستېمىلارغىچە كېڭىيىپ، بەرپا قىلىش ئۆلچىمى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ، مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە - كەسىپ بەرپا قىلىش كۆلىمى كۈنسايىن كېڭىيىپ، تەدرىجىي ھالدا پۈتۈن جەمئىيەتنى قاپلاپ، ئەتراپلىق، كۆپ قاتلاملىق، سالمىقى زور، سىستېمىلىق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە - كەسىپ بەرپا قىلىش ۋەزىيىتى شەكىللىنىپ، مول نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلگەن ۋە ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىنغان.

مەركەز چۆرىدىلىپ، ئومۇمىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىنىپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتى كۈچلۈك مەنىۋى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ بىلەن تەمىن ئېتىلدى، ئەقلىي كۈچ جەھەتتىن مەدەت بېرىلدى ۋە ئىدىيە جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلىندى.

ئادەم ئاساس قىلىنىپ، تەربىيىگە ئەھمىيەت بېرىلىپ، ئىدىيە، ئەخلاق قۇرۇلۇشى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىلىپ، مەنىۋى تۇۋرۇك تۇرغۇزۇلۇپ، پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ مەدەنىيەتلىك بولۇش دەرىجىسىنىڭ كۆندىن - كۈنگە ئۆسۈشى ئىلگىرى سۈرۈلدى.

ۋاستە كۆپەيتىلىپ، ساھەلەر كېڭەيتىلىپ، ئامما كەڭ دائىرىدە قاتنىشىشقا جەلپ قىلىنغانلىقتىن، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئامما مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە - كەسىپ بەرپا قىلىش ئەمەلىيىتىدە چېنىقتى، ساپاسى ئۆستى.

ئاساس پۇختا سېلىنغان، قۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىلگەنلىكتىن، شەھەرلەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈرۈلدى ۋە قىياپىتى يېڭىلاندى.

مەدەنىيەتلىك ئائىلە بەرپا قىلىش، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش يولىدا مېڭىپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىلىرى تىرىشىپ ئىگىلەنگەنلىكتىن، يېزا - كەنتلەرنىڭ مەدەنىيەتلىك بولۇش دەرىجىسى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ساپاسى ئۆستى.

تىپ تۇرغۇزۇلۇپ ئىلغارلاردىن ئۆگىنىلگەنلىكتىن، ھەر ساھە، ھەر كەسىپ، ھەرقايسى سەپلەردە قەھرىمان - نەمۇنىچىلار ۋە ئىلغار تىپلار بارلىققا كەلدى.

ئاپتونوم رايون ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرى ۋە مېيىپلەرگە يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

ۋاڭ لېچۈەن قاتارلىقلار سۆھبەت يىغىنىغا قاتناشتى ھەمدە مۇھىم سۆز قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىنىساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: 5 - ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونىمىزدىن مەملىكەتلىك 2 - قېتىملىق ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرى ۋە مېيىپلەرگە يار - يۆلەك بولۇش، ياردەم بېرىش بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى.

سۆھبەت يىغىنىغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۇنچۈەن رىياسەتچىلىك قىلدى.

سۆھبەت يىغىنىغا ئاپتونوم رايون، شىنجاڭ ھەربىي رايونى، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، جانابىل، ئەسقەت كەرىمباي، ۋاڭ چۈەنيۇ، خەلچەم ئىسلام، چېن دېمىن، شىې فۇيېڭ، يۈسۈپ ئەيسا، ئىسمائىل تىلىۋالدى قاتارلىقلار ۋە مۇناسىۋەتلىك نازارەت، ئىدارىلەرنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى.

سۆھبەت يىغىنىدا ئالدى بىلەن باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ «قۇدرەت تاپقۇچىلار كۈيى» ناملىق كىتابقا يېزىپ بەرگەن كىرىش سۆزى كۆپچىلىككە ئوقۇپ بېرىلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، شىنجاڭ ۋەكىللەر ۋە مېيىپلەرگە يار - يۆلەك بولۇش، ياردەم بېرىش بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەقدىرلەش يىغىنىنىڭ ئەھۋالىدىن قىسقىچە دوكلات بەردى.

سۆھبەت يىغىنىدا مەملىكەت بويىچە ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپىنىڭ مۇدىرى، 44 ياشلىق ئەما پروفېسسور لى يەنلوڭ، مەملىكەت بويىچە ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىسى، تۇرپان شەھەرلىك «لاگىتاۋ» ئېلېكترون ماتېرىياللىرى شىركىتىنىڭ دىرېكتورى، 40 ياشلىق ليۇتاۋ (خۇيزۇ)، مەملىكەت بويىچە مېيىپلەرگە ياردەم بېرىشتىكى ئىلغار شەخس، فۇكاڭ شەھەرلىك 9 - ترانسپورت يېزىسى 9 - ترانسپورت كەنتىنىڭ ئەزاسى دېھقان ھاۋاخان قاتارلىقلار تەسىرلىك ئىش ئىزلىرىنى بايان قىلىپ، كۆپچىلىكنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

سۆھبەت يىغىنى ئاخىرلىشىش ئالدىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، سىياسىي كېڭەش، شىنجاڭ ھەربىي رايونى ۋە شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىگە ۋەكالىتەن شەرەپ قۇچۇپ قايتىپ كەلگەن 11 ۋەكىلنى قىزغىن تەبرىكلەيدىغانلىقىنى بىلدۈرگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: مېيىپلەر ئىشلىرى سوتسىيالىستىك ئىشلىرى يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى، مېيىپلەرنىڭ سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش، ئۇلارنى تەربىيىلەش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ئەمەلىي ئىشلار قىلىپ بېرىلدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مېيىپ قېرىنداشلار كىشىلىك ھاياتتىكى تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارغا باش ئەگمەي، قەيسەرلىك بىلەن كۈرەش قىلىپ، تىللاردا داستان بولغۇدەك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 530 مىڭ مېيىپ ھەممىمىزنىڭ يېقىن قېرىندىشى. مېيىپلەر ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۇزاق مۇددەتلىك ۋە مۈشكۈل ۋەزىپە.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر مېيىپلەر ئىشلىرىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈپ، مېيىپلەر ئىشلىرى خىزمىتىنى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئومۇمىي پىلانى ئىچىگە كىرگۈزۈپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئونىنچى بەش يىللىق پىلاننى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مېيىپلەرنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بېرىشى ھەمدە جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىنى مېيىپلەرگە كۆڭۈل بۆلۈش ۋە ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلىشى كېرەك. پۈتكۈل جەمئىيەت سوتسىيالىستىك ئىنسانپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، مېيىپلەرنى چۈشىنىشى، ھۆرمەت قىلىشى، ئۇلارغا كۆيۈنۈشى ۋە ياردەم بېرىشى، مېيىپلەر ئىشلىرىنى قوللىشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسى تېز تەرەققىي قىلدى

ئالتە يىلدا يارىتىلغان ئېكسپورت - ئىمپورت سودا سوممىسى 3 مىليارد دوللارغا يەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسى ئۇچقاندەك تېز تەرەققىي قىلدى. 1991 - يىلدىن 1996 - يىلنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان ئالتە يىلدا چېگرا سودىسى يىلىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 43.76% لىك سۈرئەت بىلەن ئېشىپ، جەمئىي يارىتىلغان ئېكسپورت - ئىمپورت سوممىسى 2 مىليارد 957 مىليون دوللارغا يەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىز ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن بۇيان، چېگرا قۇرۇقلۇق پورتى كۆپ بولۇشتەك بىللە، بىر قىسىم يەرلىك، ئالاھىدە، داڭلىق مەھسۇلاتلارنى ئېكسپورت قىلىشنى چىڭ تۇتتى، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى سېتىشى قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. بۇلتۇر ئاپتونوم رايونىمىزدا كۆممىقوناق بېسىلىپ قالغان ئەھۋالدا چېگرا سودىسى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان تارماقلار پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، 100 مىڭ توننا كۆممىقوناقنى ئېكسپورت قىلىپ، ئاشلىق تارماقلىرىنىڭ ۋاقىتلىق قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىشىغا يېقىندىن ماسلاشتى. چېگرا سودىسى تارماقلىرى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان،

يېزىپ بەرگەن كىرىش سۆزى كۆپچىلىككە ئوقۇپ بېرىلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، شىنجاڭ ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى يۈسۈپ ئەيسا مەملىكەتلىك 2 - قېتىملىق ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرى

بىگتۇەنگە ۋەكالەتەن شەرەپ قۇچۇپ قايتىپ كەلگەن 11 ۋەكىلنى قىزغىن تەبرىكلەيدىغانلىقىنى بىلدۈرگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: مېيىپلەر ئىشلىرى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىدا مۇھىم ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مېيىپلەر

قىلدۇ، مېيىپلەرنى چۈشىنىشى، ھۆرمەت قىلىشى، ئۇلارغا كۆيۈنۈشى ۋە ياردەم بېرىشى، مېيىپلەر ئىشلىرىنى قوللىشى كېرەك. بۇ ئارقىلىق جەمئىيەتتە باراۋەر، دوستانە، ئۆزئارا ياردەم بېرىشتەك ئىجتىمائىي مۇھىت بەرپا قىلىش كېرەك.

ئېچىۋېتىش سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن بۇيان، چېگرا قۇرۇقلۇق پورتى كۆپ بولۇشتەك ئەۋزەللىككە تايىنىپ ئاشلىق، شېكەر، كۆمۈر، يېنىك سانائەت بۇيۇملىرى ۋە كۈندىلىك تۇرمۇش بۇيۇملىرىنى ئېكسپورت قىلىش بىلەن

ۋاقىتلىق قىيىنچىلىقنى ھەل قىلىشقا يېقىندىن ماسلاشتى. چېگرا سودىسى تارماقلىرى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىن 600 مىڭ توننا خىمىيۋى ئوغۇت ئىمپورت قىلىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇردى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزدا يېزا ئىگىلىك ماددىي ئەشيالىرى باھاسىنىڭ نورمال بولۇشىغا تۆھپە قوشتى. ستاتىستىكا قىلىنىشىچە، 1993 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە بولغان ئۈچ يىل ئىچىدە چېگرا سودىسى تارماقلىرىنىڭ يۇقىرىغا تاپشۇرغان تاموژنا بېجى 1 مىليارد 600 مىليون يۈەنگە، باج كىرىمى 1 مىليارد 390 مىليون يۈەنگە يەتكەن، 1994 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە چېگرا سودىسى تارماقلىرىنىڭ ياراتقان پايدا سوممىسى 60 مىليون يۈەنگە يەتكەن. چېگرا سودىسىنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشى بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدا كەسىپلەر قۇرۇلمىسى تەڭشىلىپ، سىرتتىن مەبلەغ كىرگۈزۈش، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش يوللىرى كېڭەيدى، كارخانىلار جانلىنىپ، بىر تۈركۈم يېزا ئىگىلىك، سانائەت مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئېكسپورت مىقدارى كۆپەيدى. بۇ يىلنىڭ 1 - پەسلىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا سودىسى ياخشى بولدى. ئېكسپورت مەھسۇلاتلىرىنىڭ مىقدارى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن كۆپ بولدى.

«مەدەنىيەت بىلەن قولمۇ قول تۇتۇشۇش» دېگەن تېمىدا 10 مىڭ كىشىلىك قەسەم بېرىش مۇراسىمى ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى

مۇراسىمغا خەلچەم ئىسلام، ۋۇدۇنفۇلار قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز خەن ئەيمىن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون ۋە ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ «كىچىك بۇركۇتلەر ئەترىتىنىڭ دەم ئېلىش كۈنلىرىدىكى قولمۇ قول تۇتۇشۇپ مەدەنىيەتلىك بولۇش پائالىيىتى كۈنى» بويىچە 10 مىڭ كىشىلىك قەسەم بېرىش مۇراسىمى مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنى ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ياشلار - ئۆسمۈرلەر سارىيىدا ئۆتكۈزۈلدى.

قەسەم بېرىش مۇراسىمغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى خەلچەم ئىسلام، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋۇدۇنفۇ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ بىر قىسىم رەھبەرلىرى قاتناشتى.

قەسەم بېرىش پائالىيىتىدە «مەدەنىيەت بىلەن قولمۇ قول تۇتۇشۇش» ئاساسىي تېما، پىئونېرلارنىڭ ئاھالىلەر رايونى، كوچا، يېزا - بازارلارغا بېرىپ، مەدەنىيەت ئەھدىنامىسى، مەدەنىيەت قائىدىسى، مەدەنىيەتلىك سۆزلەرنى تەشۋىق قىلىش، جامائەت مۇئەسسەسلىرىنى قوغداش، قاتناش تەرتىپىنى قوغداش، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىش، مۇلازىملىق بىلەن شۇغۇللىنىش قاتارلىقلار مەزمۇن قىلىندى.

ئاپتونوم رايون بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە جىددىي تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، 1 - پەسىللىك بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالىنى ئېلان قىلدى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 5 - ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن كېيىن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە جىددىي تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1 - پەسىللىك بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالىنى ئېلان قىلدى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كومىتېتىنىڭ مۇدىرى لى فېڭزى يىغىنغا رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۇنچۈەن بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ھەققىدە مۇھىم سۆز قىلىپ، جايلار، تارماقلار، ئورۇنلاردىن باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ مۇھىم يوليورۇقى ۋە گوۋۇيۈەن ئاچقان جىددىي تېلېۋىزىيە تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش، چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈش، ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش؛ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ بىخەتەرلىكنى نازارەت قىلىشنى، قانۇننى ئىجرا قىلىشنى كۈچەيتىپ، ئېغىر ۋەقەلەرنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى؛ رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتلامmu قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى؛ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە تەشۋىقات - تەربىيىنى كۈچەيتىشنى؛ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سىياسىي سەزگۈرلۈكى ۋە ھوشيارلىقىنى ئۆستۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

لى فېڭزى يىغىندا خۇلاسە سۆزى قىلىپ، جايلار، تارماقلار ۋە ئورۇنلاردىن باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ مۇھىم يوليورۇقى، شۇنداقلا گوۋۇيۈەن ۋە ئاپتونوم رايون ئاچقان بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتى يىغىنلىرىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى تەكشۈرۈش پائالىيىتىنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇپ، «بىخەتەرلىك بىرىنچى، ئالدىنى ئېلىش ئاساس» دېگەن پرىنسىپ بويىچە ئىشلەپچىقىرىشنى بىخەتەر ئېلىپ بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا تۆھپە قوشۇشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشقا رەھبەرلىك قىلىش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئەمگەك نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى بەي سىنجيې ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 1 - پەسىلدىكى بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالىنى ئېلان قىلدى ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشنى تەكشۈرۈش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى ئورۇنلاشتۇردى.

* *

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئىتتىپاق كومىتېتى پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئۆسمۈر - بالىلارنىڭ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن ئېلىپ بارغان 1000 مېتىرلىق رەسىم سىزىش پائالىيىتىگە ئاۋاز قوشۇش يۈزىسىدىن، مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ياشلار - ئۆسمۈرلەر سارىيىدا ھەر مىللەت بالىلىرى شىنجاڭ ئەكس ئەتتۈرۈلگەن ئۇزۇنلۇقى 30 مېتىر كېلىدىغان رەسىمنى كۆڭۈل قويۇپ سىزىپ چىقتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز لۇمىڭيى، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز شۇچى فوتوسى

شۇجى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش يولى ئۈستىدە ئىزدەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرى فېڭ چېڭ

خوتەن ۋىلايىتىگە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئۈچۈن ئالاھىدە كەلگەن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 5 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئەتىگەندىلا دالا ئاپتوموبىلىغا ئولتۇرۇپ لوپ ناھىيىسى يۇرۇڭقاش بازىرىنىڭ شىمالىدىكى جىيا يەر ئېچىش رايونىغا كېلىپ، بۇ يەرنىڭ سۇ - تۇپراقنى ئېچىش، پايدىلىنىش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى.

خوتەن ۋىلايىتىنىڭ سۇ - تۇپراق ئەھۋالى ۋاڭ لېچۈەن يېقىنقى ئىككى يىلدا ئەڭ كۆڭۈل بۆلگەن چوڭ ئىشلارنىڭ بىرى.

كىشىلەر خوتەننىڭ ئالاھىدىلىكىنى تىلغا ئالغاندا ھەمىشە ئۇ يەرنى ئەڭ يىراق، ئەڭ نامرات، قۇملۇق، بوران ئەڭ كۆپ چىقىدىغان، تىرىلغۇ يەر ئەڭ ئاز جاي، دېيىشىدۇ. ۋىلايەتتىكى يەتتە ناھىيە، بىر شەھەر دۆلەتنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش پىلانىغا كىرگۈزۈلگەن نامرات ناھىيە، شەھەر 1994 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە%70 تىن ئارتۇق يېزا ئىگىلىك ئاھالىسىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسى ھەل بولمىغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۇزاقتىن بۇيان خوتەن ۋىلايىتىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا ئىزچىل كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدى.

1995 - يىلى 4 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن خوتەنگە بېرىپ مەخسۇس تېمىدا تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغانىدى، ئۇ ئون كۈن ئىچىدە يەتتە ناھىيە ۋە شەھەرگە قاراشلىق ئون نەچچە يېزا، بازارنى ئايلىنىپ چىقتى. تەكشۈرۈش ئارقىلىق بۇ يەردە قۇم - بوران كۆپ، تېرىلغۇ يەرلەر بەك ئاز بولغاندىن سىرت، ئۆزگىچە ئۈستۈنلۈككە ئىگە ئىكەنلىكىنىمۇ يەنى نۇرغۇن بوز يەر ئېچىشقا بولىدىغانلىقىنى، يەر ئاستى سۈيىنىڭ مول ئىكەنلىكىنى، يورۇقلۇق ۋە ئىسسىقلىقنىڭ يېتەرلىك ئىكەنلىكىنى، چەكلەش ئاملىنىڭ سۇ، تۇپراقتا تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچىنىڭمۇ سۇ، تۇپراقتا ئىكەنلىكىنى بايقىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: خوتەن ۋىلايىتى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشتا سۇ ۋە يەرنى كۆپەيتىپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاپ، بىرلىك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش يولىدا ماڭسا بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۇنۇملۇك ئۇسۇلى بەش يىل ئىچىدە كىشى بېشىغا بىرىم مودىن ئۆلگە يېرى كۆپەيتىپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەرنى ھازىرقى 1.5 مودىن ئىككى موغا كۆپەيتىش، بىر مو يەرگە تايىنىپ ئوزۇقلىنىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش، بىر مو يەرگە تايىنىپ پۇل تېپىش، ئۇ بۇ ئوينى ئوتتۇرىغا قويۇش بىلەنلا، شۇ جايدىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى. ۋاڭ لېچۈەن تەكشۈرۈشتىن قايتىپ كېلىپ دائىمىي كومىتېت ئەزالىرىنىڭ ئىش بېجىرىش يىغىنىغا رىياسەتچىلىك قىلىپ، خوتەن ۋىلايىتىدە سۇنى ۋە يەرنى كۆپەيتىش، بىرلىك يېزا

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

بازارغا يۈزلىنىپ، مۆجىزە يارىتىش

مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل (ئۆز مۇخبىرىمىز)

پېشىۋالى ⑨

تەڭرى تېغىنىڭ شىمالىي ئېتىكىگە، جۇڭغار ئويمانلىقىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان ماناس ناھىيىسىنىڭ لوتويى بازىرى يېزا ئىگىلىكنى تېز راۋاجلاندۇرۇپ، زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇلتۇر بازار بويىچە يېزا ئىگىلىكى ۋە سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 140 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن 122 مىليون يۈەن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ئوتتۇرىچە ساپ كىرىم 5018 يۈەنگە يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن 3845 يۈەن ئاشتى. كوللېكتىپ ئىقتىسادىمۇ يىلدىن - يىلغا كۆپەيدى. بۇلتۇر بازارنىڭ كوللېكتىپ جۇغلانمىسى 23 مىليون يۈەنگە، كەنتلەرنىڭ ئوتتۇرىچە كوللېكتىپ جۇغلانمىسى 3 مىليون يۈەنگە يەتتى. بۇ بازاردا ئورتاق بېيىش ئاساسەن ئىشقا ئاشتى. كەنتلەر، دېھقان، چارۋىچىلار ھاللىق تۇرمۇشقا قەدەم قويدى. بۇ ئاپتونوم رايونىمىزغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ھەقىقەتەنمۇ بىر مۆجىزە! بۇ مۆجىزە قانداق يارىتىلغان؟

بازارنى يېتەكچى قىلىپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش

لوتويى بازىرى دۆلەت تاشيولى 312 - لىنىيىنىڭ بويىغا، تاشرقاي دەرياسى سۇغىرىش رايونىغا جايلاشقان، 2256 ئائىلە، 10 مىڭ 165 نوپۇس ئولتۇراقلاشقان. ئۇنىڭ ئومۇمىي تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 89 مىڭ مو. بۇ بازاردا بۇرۇن نوقۇل ھالدا ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش چىڭ تۇتۇلغان، ئاشلىق ھوسۇلى ئاشسىمۇ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمى ئاشماسلىقتەك قاتمال ھالەت داۋام قىلىپ كەلگەنىدى. بۇ خىل ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، 1990 - يىلدىن ئېتىبارەن، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا بازارنى يېتەكچى قىلىپ، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنىڭ تەخىرسىزلىكىنى تونۇپ يەتتى ۋە ئاشلىق ھوسۇلىغا كاپالەتلىك قىلىش، پاختىنى ئاشۇرۇش، كۆپ خىل ئىگىلىكنى تەڭ قەدەمدە راۋاجلاندۇرۇشتىن ئىبارەت يېتەكچى ئىدىيىنى تۇرغۇزدى. بۇ بازار شۇنىڭدىن باشلاپ، كېۋەز ۋە قىزىلچا قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمىنى يىلدىن يىلغا كېڭەيتىپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمىنىڭ نىسبىتىنى 4:6 گە يەتكۈزدى. بۇ بازارنىڭ 1996 - يىلدىكى كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى 36 مىڭ موغا يەتكۈزۈلۈپ، پاختىدىنلا

46 مىليون 500 مىڭ يۈەن كىرىم قىلىندى. ئاشلىق زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمى يىلدىن - يىلغا قىسقارتىلىپ، 1990 - يىلدىكى كۆلىمىنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەككە كېمەيتىلگەن بولسىمۇ، بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇش چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن، ئومۇم ھوسۇل 1990 - يىلدىكىدىن 7 مىليون 960 مىڭ كىلوگرام ئاشۇرۇلدى.

ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ زاپاس كۈچىنى ئاشۇرۇش

بۇ بازار ناھىيىلىك پارتكوم ئوتتۇرىغا قويغان «ئۈچ قىيىن نۇقتىغا ھۇجۇم قىلىش - يېزا ئىگىلىك ئاساسىنىڭ ئاجىز بولۇشى، كارخانىلار ساپاسىنىڭ ناچار بولۇشى، چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنىڭ ئاستا بولۇشى؛ «ئۈچ چوڭ نۇقتە تەرەققىياتىنى قولغا كەلتۈرۈش - تېرىقچىلىق، بورداقچىلىق، كۆپ خىل ئىگىلىك»؛ «ئۈچ نۇقتە يۈكسۈش ھاسىل قىلىش» - ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش، ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئارقىلىق جەمئىيەت تەرەققىياتىنى زور ھەمدە تەرەققىي قىلدۇرۇپ، چىڭ تۇرۇپ، يىرىك يېزا ئىگىلىكنى بەرپا قىلىش ئۈچۈن تىرىشتى. ئۇلار: (1) پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈشكە كۈچ سەرپ قىلدى، بازاردا پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن بازار باشلىقى، كەنتلەردە مۇئاۋىن كەنت باشلىقى قويدى. دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتلىرى ئىلمىي تېرىقچىلىق قىلىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش، دېھقان، چارۋىچىلارغا پەن - تېخنىكا بىلىملىرىدىن دەرس ئۆتۈشكە مەسئۇل بولدى، ئۇلار بۇلتۇر بازار بويىچە «قىشلىق پەن - تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتى» ئارقىلىق 8000 دىن كۆپ دېھقان، چارۋىچىنى تەربىيىلىدى. تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ يېزىغا قايتقان ياشلاردىن 100 نى «يېشىل گۇۋاھنامە» سىنىپىغا قوبۇل قىلىپ، ئۇلارنى سىستېمىلىق تەربىيىگە ئىگە قىلدى. (2) يۇقىرى ھوسۇللۇق زىرائەت ئۇرۇقلۇقىنى پائال كېڭەيتىپ، بىرلىك ھوسۇلنىڭ ئېشىشىغا شارائىت ياراتتى. (3) 1990 - يىلدىن بۇيان، ئۇلار 14 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، 180

كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى، 15 كۆز ماشىنىلاشقان قۇدۇق قازدى، كۆۋرۈك، سۇ گۈگۈچ، تومۇ - تاقاق قاتارلىق سۇ قۇرۇلۇش مۇئەسسەسىدىن 781 نى ياسىدى. بۇنىڭ بىلەن سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ، چەكلىك سۇدىن تولۇق پايدىلىنىش شارائىتى يارىتىلدى. (4) بۇ بازار كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ، 1990 - يىلدىن بۇيان ھەر يىلى 1400 مودىن كۆپرەك يەرگە كۆچەت تىكتى. ھازىرغىچە كۆچەت تىكىلگەن يەر 9340 موغا يېتىپ، ھەر بىر نوپۇسقا بىر مودىن توغرا كەلدى. (5) بۇ بازار ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىش ئىشىنى چىڭ تۇتۇپ، ھازىرغىچە 35 مىڭ مو يەرنى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتتى. شۇڭا بۇلتۇر بۇغدايىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 417 كىلوگرامغا يېتىپ، 1994 - يىلدىكىدىن 100 كىلوگرام، كۆممىقوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 830 كىلوگرامغا يېتىپ، 80 كىلوگرام، كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 95 كىلوگرام (ساپ پاختا)غا يېتىپ، 28 كىلوگرام ئاشتى. (6) يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش، «بەشنى بىرلىككە كەلتۈرۈش»نى چىڭ تۇتۇلۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مۇشكۈلى ئاسانلاشتۇرۇلدى. ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغا قەدەر چوڭ - كىچىك تراكتور 1010 غا، كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يېپىش ماشىنىسى 211 گە، تۈرلۈك پەرۋىش ماشىنا - سايمانلىرى 171 گە، ئۇرۇق سېلىش، ئوغۇت بېرىش ماشىنىسى 246 گە يەتتى. بازار بويىچە يېزا ئىگىلىك مەشغۇلاتلىرىدا ماشىنىلىشىش نىسبىتى % 90 تىن ئېشىپ كەتتى.

كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال كېڭەيتىش

لوتويى بازىرى يېزا - بازار كارخانىلىرىنى ئاساس قىلغان كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال كېڭەيتتى. بۇ بازاردا 1990 - يىلدىن كېيىن يېزا - بازار كارخانىلىرى كۆپلەپ قۇرۇلدى، باقمىچىلىق، بورداقچىلىق، كۆكتاتچىلىق، پىششىقلاش، سودا - تىجارەت، قوشۇمچە كەسپلەر جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ، كۆپ خىل ئىگىلىك قەد كۆتۈردى. بۇنىڭ بىلەن يېزا ئىقتىسادى بۆسۈش خاراكتېرلىك يۈكسەلدى. 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئىلكىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرى 45 كە، ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 70 مىليون 480 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن 68 مىليون 700 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك ئاشتى. يەككە سودا - سانائەتچى 367 گە، باقمىچىلىق ئائىلىسى 168 گە، بۇنىڭ ئىچىدە 500 دىن ئارتۇق قوي باقىدىغان ئائىلە 14 كە يەتتى. باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان ئائىلىلەر بىر تەرەپتىن، چارۋا مال بورداپ سېتىپ، ئائىلە كىرىمىنى ئاشۇرسا، يەنە بىر تەرەپتىن، چارۋا مال ئوغۇتى بىلەن زىرائەتلەرنى ئوغۇتلاپ، بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇردى. خىنەنجاۋاڭ كەنتىدىكى دېھقانلار بۇغدايىنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 530 كىلوگرامدىن ئاشۇردى. چارۋىچىلىق كەنتى ۋە شىكيې كەنتىدىكى دېھقانلار كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 205 (چىگىتلىك) كىلوگرامغا يەتكۈزدى. بۇلتۇر بازار بويىچە

تاۋارغا ئايلاندۇرۇلغان چارۋا مال 25 مىڭ 840 تۇياققا يېتىپ، ئومۇم كىرىم 5 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇلتۇر بازارغا سېلىنغان گۆش 1000 توننىدىن، تۇخۇم 130 توننىدىن ئاشتى. بۇ بازار باقمىچىلىقتا «123» قۇرۇلۇشنى يولغا قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. بۇ بازار كۆكتات، قوشۇمچە يېمەكلىك قۇرۇلۇشىغا كۆپلەپ مەبلەغ سالدى. دۇگۇڭەن، خېنەنجاۋاڭ، ليوشۇجۇاڭ كەنتىدە كۆكتاتچىلىق بازىسى قۇرۇلۇپ، 120 پارنىك ياسالدى. بۇ بازار يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تېخنىكا ئۆزگەرتىش، يېڭى تۈر كۆپەيتىش، تېخنىكا كىرگۈزۈش يولىدا ئىزدەندى. ئۇلار 1992 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە 12 مىليون 760 مىڭ يۈەن مەبلەغ كىرگۈزۈپ، تېخنىكىلاردىن 19 نى تەكلىپ قىلدى. بۇنىڭ بىلەن يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ساپاسى ئۆستى، ئىقتىسادىي كىرىمى كۆپەيدى.

پىلاننى پۇختا تۈزۈش، نىشان ئېنىق بولۇش

يېزا ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشنىڭ بىر - دىنبىر يولى. لوتويى بازىرى ناھىيىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش بويىچە ئوتتۇرىغا قويغان پىلان - كۆرسەتكۈچلىرى ئاساسىدا، ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ «ئىككى يىلدا 1 مىليون يۈەنلىك قىممەت يارىتىدىغان ئىلغار كارخانىدىن ئىككىنى بارلىققا كەلتۈرۈش، 1996 - يىلى 23 كەنتنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش، 1896 ئائىلىنى ھاللىق ئائىلە سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش، 10 مىڭ كىشىنى ئورتاق بېيىتىش» پىلانىنى تۈزدى. بۇ پىلاننى ئورۇنداش ئۈچۈن، بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئاممىنى ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش بويىچە چوڭ مۇھاكىمىگە ئۇيۇشتۇردى. كەنتلەرمۇ بازارلىق پارتكومنىڭ پىلانىنى ئورۇنداش بويىچە مۇھاكىمىنى قانات يايدۇردى. شۇنداق قىلىپ بازار بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش قىزغىنلىقى كۆتۈرۈلدى، پارتكوم شۇجىسى باشچىلىقىدا پىلاننى ئىزچىللاشتۇرۇشقا يېتەكچىلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى. بازار كەنتلەر بىلەن، كەنتلەر ئائىلىلەر بىلەن

مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. پىلان پۇختا تۈزۈلگەنلىكى، نىشان ئېنىق بولغانلىقى، يېتەكچىلىك كۈچلۈك بولغانلىقى ئۈچۈن، بۇ بازاردا ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش سۈرئىتى تېزلەشتى، بازار بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن كەنت 20 گە، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن ئائىلە ئومۇمىي ئائىلىنىڭ % 87 گە يەتتى. ئۆتكەن يىلى بازار بويىچە ھاللىق سەۋىيە كۆرسەتكۈچلىرىگە 8 مىليون 89 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى.

دېھقان، چارۋىچىلار ئۆيلىرىنى يېڭىلىدى، بازار بويىچە ئورنىتىلغان پروگراممىلىق باشقۇرۇلىدىغان تېلېفون 1300 گە، سىملىق تېلېۋىزىيە تورىغا كىرگۈزۈلگەن ئائىلە تېلېۋىزورى 300 گە يەتتى، كەنتلەر يولى ئاسفالتلاشتۇرۇلدى، كەنتلەر يوللىرىنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك چىراغ ئورنىتىلدى. توڭلاتقۇ، كىرئالغۇ، سىنئالغۇ، موتسىكلىت قاتارلىقلار ئومۇملىشىشقا يۈزلەندى.

ئىقتىسادنىڭ يۈكسىلىشى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈردى. بۇ بازار 1990 - يىلدىن ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا 7 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئۆت كەنتتە مەدەنىيەت مەركىزى، 19 كەنتتە يۇقىرى ئۆلچەملىك مەدەنىيەت ئۆيى قۇردى، كۇتۇپخانىدىن ئۈچنى، داۋالاش پونكىتىدىن ئۈچنى قۇردى ۋە ئومۇمىي كۆلىمى 812 كۋادرات مېتىر كېلىدىغان بازارلىق مەدەنىيەت پونكىتىنىڭ ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلىدى. مائارىپ، سەھىيە ئىشلىرى ياخشىلاندى، بۇلتۇر بۇ بازار 2 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئۈچ قەۋەتلىك ياتاقلىق مەكتەپتىن بىرنى سالدى، ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش، ئوقۇش پۈتتۈرۈش نىسبىتى % 100 كە يەتتى. باشلانغۇچ دەرىجىلىك ساقلىقنى ساقلاش خىزمىتى دۆلەتنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى. بازار بويىچە «ئون يۇلتۇزلۇق» ئائىلە 98 كە يەتتى.

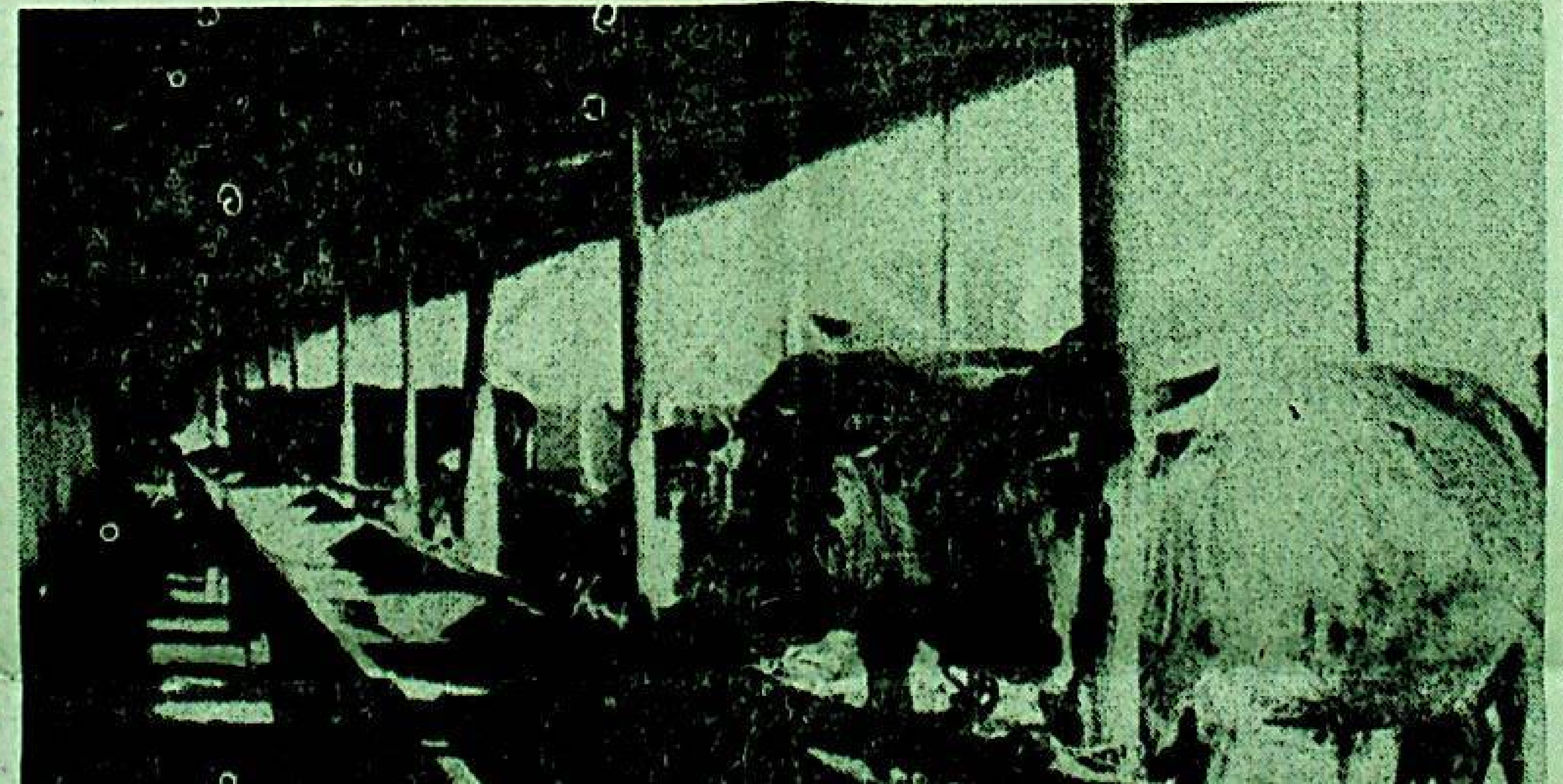

قىزىلسۇ ئوبلاستىدا دېھقانلار دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرىنىڭ بالدۇر ئورۇنلاشتۇرۇشى، كونكرېت تۇتۇپ ئىشلىشى ئارقىسىدا، دېھقانلار دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى بىلەن ۋاقتىدا

بويىچە يۆتكەپ كېلىش ئىشىنى چىڭ تۇتتى؛ ئىككىنچىدىن، ئاپتونوم رايون بېكىتكەن باھا سىياسىتىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، قالايمىقان باھا ئۆستۈرۈشنى تىزگىنلىدى؛ ئۈچىنچىدىن، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قاتارلىق تارماقلار بىلەن زىچ ماسلىشىپ، دېھقانچىلىق ماددىي

ئاپتونوم رايونىمىزدا بازارلارنىڭ ئوبوروت تەرتىپى نورمال بولماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەۋلان سابىت** خەۋەر

بازىرى قۇرۇلدى، ئەسلى بار بازارلار

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز ھەر خىل تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، بازار يېتىلدۈرۈشنى داۋاملىق چىڭ تۇتقانلىقتىن، ھەر خىل بازارلار ئۈزلۈكسىز كۆپىيىپ، سودا جانلاندى، مال مەنبەسى كۆپىيىپ، ئوبوروت تەرتىپى نورمال بولدى. ئاپتونوم رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن ئىگىلىنىشىچە، 1990-يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونىمىزدا بازارلار يىلىغا %10.2 لىك سۈرئەت بىلەن كۆپىيىپ، بۇ يىل 1- ئايغىچە 1360 كە، يىللىق سودا پۇتۇشۇش سوممىسى 13 مىليارد 670 مىليون يۈەنگە يەتكەن.

ئاپتونوم رايونىمىز يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان نېفىت خىمىيە سانائىتى، تۇز خىمىيە سانائىتى، پاختا، قوي يۇڭى، قۇلماق قاتارلىق كوزىر مەھسۇلاتلارنىڭ تۈرتكىسىدە رايون خاراكتېرلىك بازارنى كۆپلەپ قۇردى. ھەر يىلى 100 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ توپلاپ قاتنىشى قولاي، تەبىئىي شارائىتى ياخشى ۋە مەھسۇلات ئۈستۈنلۈكىگە ئىگە جايلاردا يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرى بازىرى قۇردى. ئۈرۈمچى مەركەز قىلىنىپ ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەردە رايون خاراكتېرلىك توپ تارقىتىش بازىرى قۇرۇلدى، ئەسلى بار بازارلار مۇكەممەللەشتۈرۈلدى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ئەھۋال تونۇشتۇرۇشىغا قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر يىلى 100 گە يېقىن بازار يېڭىدىن قۇرۇلغان ياكى ئۆزگەرتىپ قۇرۇلغان. ئاپتونوم رايونىمىز بازاردا مال مەنبەسىنى تولۇقلاپ ئوبوروتنى جانلاندۇرۇش ئۈچۈن رايون كۆز قارىشىنى بۇزۇپ تاشلاپ جېجياڭ، فۇجيەن ئۆلكىلىرى ۋە شياڭگاڭ بىلەن بىرلىشىپ يېزا ئىگىلىك قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرى بازىرى، ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازىرى، ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرى بازىرى قۇردى. قالايمىقان چاۋا قۇرۇش شاملىنى توسۇپ بازارنىڭ ئاۋات، ئوبوروت يوللىرىنىڭ راۋان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئومۇمىي يەر كۆلىمى 200 مودىن ئاشىدىغان قەشقەر ئوتتۇرا - غەربىي ئاسىيا خەلقئارا سودا بازىرى مال مەنبەسىنىڭ تولۇقلۇقى، ئادىمىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن دۇنياغا داڭلىق. بۇ بازارغا ھەر كۈنى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 50 - 60 مىڭدىن كۆپرەك ئادەم مال سېتىۋالغىلى كىرىدۇ، تاۋارلىرىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمى ياپونىيە، كورىيە، تۈركىيە، پاكىستان، ئامېرىكا، شياڭگاڭ قاتارلىق دۆلەت ۋە رايونلاردىن كىرگۈزۈلىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا بويلىرى، تۆمۈر يول بويلىرىغا جايلاشقان ناھىيە (شەھەر)لەردە بازار تېخىمۇ جانلاندى. ئون مۇقىم چېگرا ئاھالىلىرى سودا بازىرىغا ھەر كۈنى كىرىپ - چىقىۋاتقان چەت ئەللىك سودىگەرلەر 3000 ئادەم (قېتىم)غا يېتىدۇ. بۇلتۇر ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە چېگرا ئاھالىلىرى بازىرىنىڭ سودا پۈتۈشۈش ئومۇمىي سوممىسى 400 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتتى.

خەلق تۇرمۇشىنىڭ ياخشىلىنىشى ۋە ئىلى ئوبلاستىنىڭ قوشنا دۆلەتلەر بىلەن بولغان چېگرا سودا ئالاقىسىنىڭ كېڭىيىشىگە ئەگىشىپ، غۇلجا شەھىرىنىڭ بازارلىرىدا گىلەم سودىسى جانلىنىپ كەتتى.

سۈرەتتە: گىلەم بازىرى.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

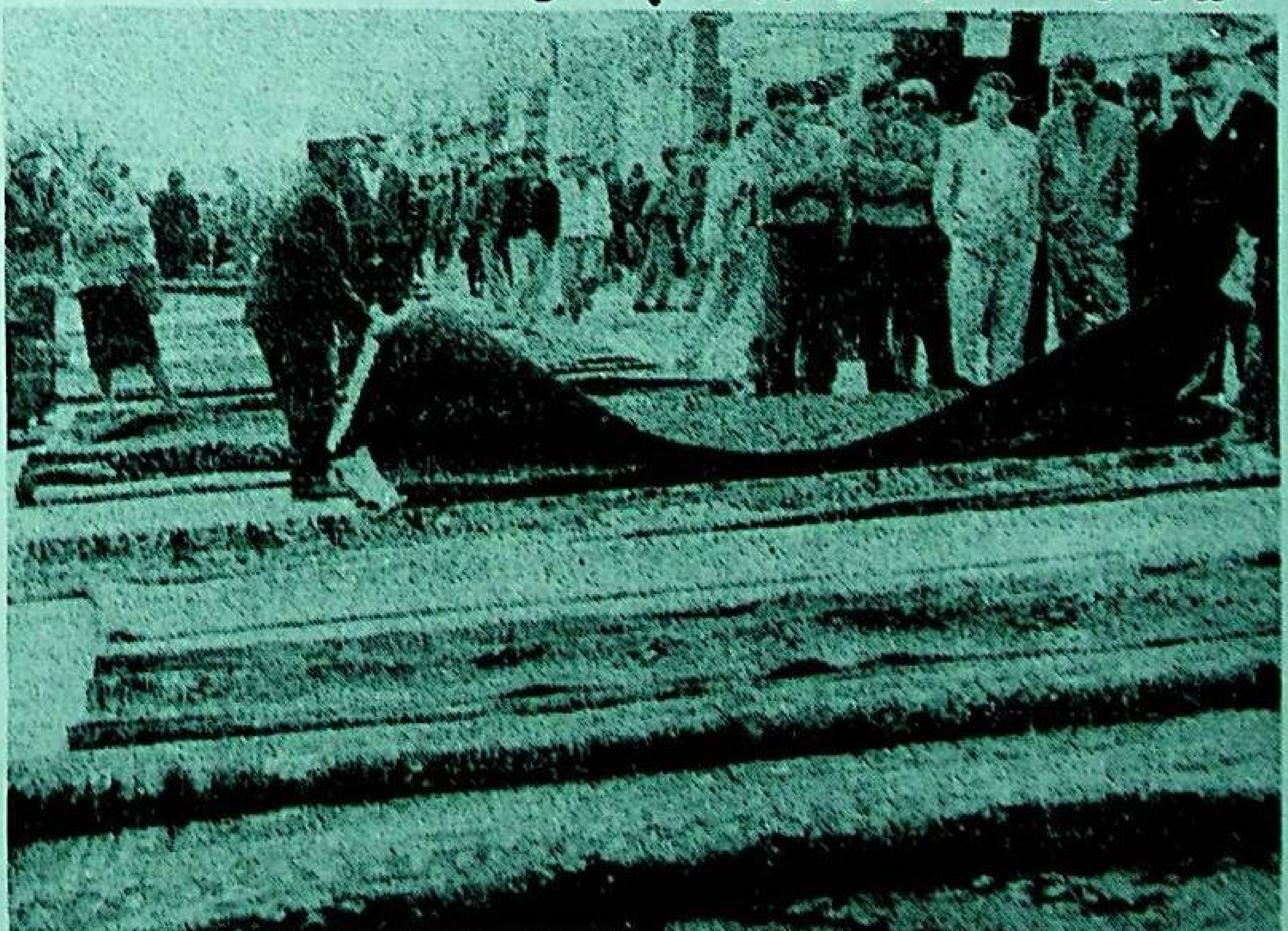

قۇمۇل ۋىلايىتى قىش كىرگەندىن بۇيان سۇلياۋ قوتاندا چارۋا مال بورداش ۋە بېقىش تېخنىكىسىنى كېڭەيتتى. 3- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە جەمئىي 2944 سۇلياۋ قوتان ياسىلىپ، 40 مىڭ تۇياقتىن ئارتۇق كالا، قوي بورىدالدى.

سۈرەتتە: قۇمۇل شەھىرىنىڭ پالۋانتۇر يېزىسىدا ياسالغان سۇلياۋ قوتان.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەندى.

ئوبلاستلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى بۇلتۇر 4 - پەسىلدىن باشلاپ كۈچ تەشكىللەپ، ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى، يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى ۋە دېھقان ئائىلىلىرىگىچە بېرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ئەتىيازلىق ئىشلەپچىقىرىشقا ئېھتىياجلىق دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى ئەھۋالىنى ئىگىلىدى ھەمدە مال مەنبەلىرىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش ۋە يۆتكەپ كېلىش ئىشلىرىنى ئورۇنلاشتۇردى. ئۇلار بىرىنچىدىن، يۇقىرىدىن چۈشۈرۈلگەن پىلان بىلەن زىچ ماسلىشىپ، دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى بازىرىنى باشقۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى ھايانكەشلىرىنىڭ قانۇنسىز تىجارىتىگە قاتتىق زەربە بېرىپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى؛ ئىككىنچىدىن، تەمىنات - سودا ۋە ماددىي ئەشيا تارماقلىرىدىكى خادىملار مۇلازىمەت سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرىنى دېھقانلارنىڭ ئىشىك ئالدىغىچە ئاپىرىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. شۇنداق قىلىپ، 3- ئاينىڭ 21- كۈنىگىچە 6000 توننىدىن كۆپرەك خىمىيىۋى ئوغۇت ئىسكىلاتتىن چىقىرىلىپ دېھقانلارنىڭ قولىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈلدى.

باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى
قەرز پۇل مەبلىغىنى ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كېۋەز تېرىلغۇ ۋەزىپىسىنىڭ ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى

«مەدەنىيەت تۈۋرۈكى»

مۇكاپاتلىق ماقالە

ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بانكىسى ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرىشى بىلەن باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بىر تەرەپتىن، ئامانەت پۇل توپلاپ، يەنە بىر تەرەپتىن، قەرەلى توشقان قەرز پۇللارنى يىغىۋېلىپ، زور كۈچ بىلەن مەبلەغ تەشكىللەپ، ناھىيىنىڭ كېۋەز تېرىلغۇسىنىڭ ۋاقتىدا ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ ناھىيىدە بۇ يىل 30 مىڭ مو يەرگە كېۋەز تېرىش پىلانلانغانىدى. ھەرقايسى يېزا - بازارلار ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، كېۋەز تېرىلغۇ ۋەزىپىسىنى بىر ئازدىن ئاشۇرۇش شەرتى ئاستىدا، پىلاننى ھەر بىر كەنت، مەھەللە-گۇرۇپپا ۋە ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، «بەشتە بىر تۇتاش» بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى يۇقىرىنىڭ مەبلەغكە كاپالەتلىك قىلىش توغرىسىدىكى يوليورۇقىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، پائال ئامانەت پۇل توپلاش بىلەن بىللە، قەرەلى توشقان قەرز پۇللارنى ۋاقتىدا يىغىۋېلىپ، يېزا ئىگىلىككە بېرىلىدىغان قەرز پۇلنى كۆپەيتتى. دېھقانلارنىڭ سۇلياۋ ئۆرتۈك، خىمىيىۋى ئوغۇت، كېۋەز پىتىنى يوقىتىش دورىسى ھەمدە دېھقانچىلىق ماشىنا- سايمانلىرى سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 30 مىليون يۈەندىن كۆپرەك قەرز پۇل تارقاتتى. شۇڭا، بۇ ناھىيىدە 4- ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە 30 مىڭ مو يەرگە كېۋەز تېرىلىپ، ۋەزىپە ۋاقتىدا ئورۇندالدى.

تاشيول سېپىدە 22 يىل

سۈرەتلىك خەۋەر

ئاتۇش تاشيول باش ئۆچاستكىسىنىڭ باشلىقى ئادىل يۇنۇس تاشيول ئاسراش، باشقۇرۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 26 يىلدىن بۇيان تاشيول ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن گەۋدىلىك تۆھپە قوشۇپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلار تەرىپىدىن كۆپ قېتىم تەقدىرلەندى.

ئادىل يۇنۇس دەسلەپتە تاشيول ئىشچىسى بولدى، كېيىن تېخنىك، بۆلۈم باشلىقى، باش ئۆچاستكىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولدى. ئۇ قايسى ئىشنى قىلسا، شۇ ئىشتا نەتىجە ياراتتى. ئۇ قاغىلىق تاشيول باش ئۆچاستكىسىدا ئىشلىگەن 22 يىل جەريانىدا كۆپ ۋاقتىنى ھاۋاسى شالاڭ، شارائىتى جاپالىق ئېگىزلىكتە ئىشچىلار بىلەن بىللە ئۆتكۈزدى، ئۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش، خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلاش، ئۇلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش، دەم ئېلىشقا ۋە پېنسىيىگە چىققانلارنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش جەھەتلەردە نۇرغۇن ئۈنۈملۈك خىزمەتلەرنى ئىشلەپ، تاشيول ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشۇپ، باش ئۆچاستكا، تاشيول ئىدارىسى، قاتناش نازارىتى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: ئادىل يۇنۇس (سولدىن 3-كىشى) باش ئۆچاستكا مەسئۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سەپكە بېرىپ مەسىلىلەرنى نەق مەيداندا ھەل قىلماقتا.

ياڭۇن قادىر خەۋىرى، فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاراماي نېفىت ئېلىش 2- زاۋۇتىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 40 مو يەرگە 25 مىڭ تۈپ مېۋىلىك ۋە مېۋىسىز كۆچەت تىكتى.

تۇرسۇن ياقۇپ

△ كۇچار ناھىيىسى بەنجىگو بازىرى ئوماچاڭ يېزىسىنىڭ يوللىرىغا قاراماي ياتقۇزۇلۇپ بولدى.

گۈلنۇر مەخمۇت

△ قۇمۇل ۋىلايەتلىك نېفىت شىركىتى بۇ يىل 3- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر 19 مىليون 380 مىڭ يۈەنلىك نېفىت سېتىپ، يىللىق ۋەزىپىسى ئاشۇرۇپ ئورۇنداشقا ئاساس ياراتتى.

ئەكبەر ئىسھاق

△ لوپ ناھىيىسى ناۋا يېزىسىنىڭ شىيېتلىق كەنتىدىكى قۇربانىياز ئاخۇن بۇ يىل ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە 4000 يۈەنگە سوقا سېتىۋېلىپ، يۇرتداشلىرىنىڭ ئىشلىتىۋېلىشىغا بەردى.

تۇرنىياز ئىسلام

△ توققۇزتارا ناھىيىسىنىڭ تاشتۆپە يېزىسىدا بۇلتۇردىن بۇيان 12 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ياسىلىپ، 7.2 كىلومېتىر يولغا شېغىل ياتقۇزۇلدى، بىر كىلومېتىر ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەيدىغان قىلىپ ياسىدى.

روزىمۇھەممەت ئابلىكىم

مەخسۇس بەت

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ جان تومۇرى

بىزنىڭ مۇئەللىم لى مىڭخۇا!

گۈلرەنا ئابلا

بىز قەشقەر ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇقسىز 3 - يىللىق 1 - سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرى، سىنىپىمىز تەبىئىي پەنلەرنى خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇشنى سىناق نۇقتىسى قىلغان سىنىپ بولۇپ، 40 ساۋاقداش 1994 - يىلى 9 - ئايدا قەشقەر شەھىرىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلاردىن خەنزۇ تىلى ئاساسى ياخشىراق بولغانلىرى ئىمتىھان ئارقىلىق تاللاپ قوبۇل قىلىنغان.

بىزنىڭ مەكتەپكە يېڭى قوبۇل قىلىنغان ۋاقتىمىزدىكى مەنزىرە ھېلىھەم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. بىزنى تۇنجى بولۇپ سىنىپ مۇدىرىمىز لى مىڭخۇا مۇئەللىم كۈتۈۋالدى. بەزى ئاتا - ئانىلار سىنىپ مۇدىرىنى كۆرۈپ:

- شۇنچە كۆپ ئۇيغۇر ئوقۇتقۇچىسى بار مەكتەپتە بالىلىرىمىزغا خەنزۇ ئوقۇتقۇچى سىنىپ مۇدىرى بولغىنى نېمىسى؟ دېيىشتى.

بىز مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن تەبىئىي پەنلەر خەنزۇ تىلىدا ئۆتۈلىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ قالدۇق، ھەممىمىز: «ئانا تىلدا ئۆتۈلگەن دەرسلەردە ئاران يېتىشىپ مېڭىۋاتساق، خەنزۇ تىلىدا ئۆتۈلگەن دەرسلەرنى قانداقمۇ ئۆگىنەلەيمىز؟» دېگەن ئەندىشىدە بولدۇق.

ئارىدىن ئىككى يىل ئۆتۈپ بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، ئەھۋال بىز ئويلىغاندەك بولمىدى. لى مىڭخۇا مۇئەللىم مەكتەپنىڭ تەجرىبىلىك ئوقۇتقۇچىسى بولۇپ، مەكتەپ تەشكىلى ئۇنىڭ ئۇيغۇر تىل - يېزىقىنى بىلىدىغانلىقى، ئوقۇتقۇچىلىقتىكى تەجرىبىسى ۋە نەتىجىسىگە ئاساسەن، ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلارغا سىنىپ مۇدىرى قىلىپ بەلگىلىگەن. ئۇ بىزگە سىنىپ مۇدىرى بولغاندىن كېيىن، ئاتا - ئانىلاردا، ساۋاقداشلاردا پەيدا بولغان ئەندىشىلەرنى سەزگەن بولسا كېرەك، ئىشنى ئالدى بىلەن ساۋاقداشلارنىڭ ئۆگىنىش، ئائىلە ئەھۋالى بىلەن تونۇشۇش، ئىدىيىسىنى ئۇراقلاشتۇرۇش، ئۆز ئەترابىغا ئۇيۇشتۇرۇشتىن

ئاستىراق مېڭىڭلار، دەيدۇ. ھەر شەنبە، يەكشەنبە كۈنىمۇ بىزنى دەرس تەكرارلاشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، چۈشەنمىگەن، قىيىن نۇقتىلارنى كونسۇلتاتسىيە قىلىپ بېرىدۇ.

1994 - يىلى 12 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى ئەتىگەندە لى مۇئەللىم يېغىۋاتقان قارغا قارىماي، بىزنى مۇزاكىرىگە تەشكىللەشكە كېتىۋاتقاندا، ئېھتىياتسىزلىقتىن يېقىلىپ چۈشۈپتۇ، ئۇ ئاغرىققا بەرداشلىق بېرىپ، بىزنىڭ دەرس تەكرارلىشىمىزغا يېتەكچىلىك قىپتۇ، شۇ كۈنى ئۇنىڭ چىرايى تاتىرىپ كەتكەنىدى. باشقا ئوقۇتقۇچىلار ئۇنىڭ ئەھۋالىنىڭ ئېغىر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ تەكشۈرتۈپتىكەن، لى مۇئەللىمنىڭ سول پۇتىنىڭ پاقالچاق سۆڭىكى چىقىپ كەتكەنلىكى ئېنىقلىنىپتۇ. بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ سىنىپىمىزدىكى بارلىق ساۋاقداشلار يىغلاپ كەتتۇق. دوختۇر ئۇنىڭغا بىر ئاي كېسەلخانىدا يېتىپ داۋالىنىشنى ئېيتقان بولسىمۇ، ئۇ بىر ھەپتە داۋالىنىپلا دوختۇرخانىدىن چىقىپ، دەرس ئۆتۈشنى داۋاملاشتۇردى. لى مۇئەللىمنىڭ بۇ ئىشى بىزنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ھۆرمىتىمىزنى تېخىمۇ ئاشۇردى.

لى مۇئەللىمنىڭ يېتەكچىلىكىدە بىز 1995 - يىلى شېنجېن شەھەرلىك شېنجېن ئوتتۇرا مەكتىپى تولۇقسىز 2 - يىللىق 1 - سىنىپ بىلەن دوستلۇق ئورناتقانىدۇق. شۇنىڭدىن باشلاپ ئىككى مىللەتتىن بولغان ساۋاقداشلار ئارىلىقىمىز يىراق بولسىمۇ، خەت ئارقىلىق تونۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئۆگىنىشتە تەڭ ئالغا بېسىپ، ئايرىلماس دوستلاردىن بولۇپ قالدۇق. بۇلتۇر شېنجېندىكى دوستلار پەيزاۋاتتا يەر تەۋرىگەنلىكىنى ئاڭلاپ، 1865 يۈەن يىغىش قىلىپ بىزنىڭ سىنىپقا ئەۋەتىپتۇ. بىز بۇ پۇلنى تاپشۇرۇۋالغاندىن

سىنىقنىڭ نەتىجىسى دېيىشكە بولىدۇ.

سىنىپىمىز مېھرىبان ئۇستازلارنىڭ جاپالىق ئەجرى بىلەن 1994 - يىلى ۋىلايەت بويىچە «ئىلغار سىنىپ كوللېكتىپى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئۈلگىلىك سىنىپ»، 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون، قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالاندى؛ قەشقەر شەھىرى بويىچە ئېلىپ بېرىلغان بىر قانچە قېتىملىق پائالىيەتلەردىمۇ سىنىپىمىز ئەلا نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، مەكتەپكە شان - شەرەپ كەلتۈردى. بۇ نەتىجىلەر مەكتەپ تەشكىلىگە، سىنىپ مۇدىرى لى مىڭخۇا مۇئەللىمگە ۋە باشقا ئۇستازلارغا مەنسۇپ!

ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ھاۋا مۇداپىئەسى ئىشخانىسى، ئۈرۈمچى شەھەرگە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلار ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمەت كومىتېتى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك تەنتەربىيە كومىتېتى بىرلىكتە 15 - قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى مۇناسىۋىتى بىلەن 5 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئۈرۈمچى سۇ ئۈستى باغچىسىدا «خەلق ھاۋا مۇداپىئەسى لوڭقىسى»نى تالىشىش بويىچە ئارغامچا تارتىش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

مۇسابىقىگە ئۈرۈمچى شەھەرگە بىۋاسىتە قاراشلىق 37 ئورۇندىن 560 تىن كۆپ ئادەم قاتناشتى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى 1 - لىككە، «ئۈرۈمچى كەچلىك گېزىتى» ئىدارىسى 2 - لىككە، ئۈرۈمچى شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسى 3 - لىككە ئېرىشتى.

ئابدۇرېھىم توختى فوتوسى

ماركسىزملىق مىللەت قارىشىنى تۇرغۇزۇش زۆرۈر

مەركىزىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يوليورۇقىدا: «بارلىق پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار، ئوقۇتقۇچىلار ۋە ياشلار - ئۆسمۈرلەردە توغرا دۆلەت قارىشى، مىللەت قارىشى، دىن قارىشىنى پۇختا تۇرغۇزۇش» كېرەك، دەپ تەكىتلەپ كۆرسىتىلدى. ماركسىزملىق مىللەت قارىشى پرولېتارىيات ۋە ئۇنىڭ سىياسىي پارتىيىسىنىڭ مىللىي مەسىلىنى دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزملىق مەيدان، نۇقتىئىنەزەر ۋە ئۇسۇل قوللىنىپ توغرا تونۇيدىغان، تەتقىق قىلىدىغان ۋە ھەل قىلىدىغان ئىلمىي دۇنيا قاراشتىن ئىبارەت.

پرولېتارىياتنىڭ ئىنقىلابىي ئۇستازلىرى ماركس بىلەن ئېنگېلس دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزملىق نۇقتىئىنەزەر ئارقىلىق ئىنسانىيەت جەمئىيىتىنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى تەتقىق قىلىش ئاساسىدا، مىللىي ئازادلىق كۈرەشلىرىنىڭ تەجرىبىسىنى ئىلمىي يەكۈنلەپ، مىللەتنىڭ پەيدا بولۇش، تەرەققىي قىلىش، يوقىلىش جەريانىنى ۋە مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىش يولىنى شەرھلەش ئارقىلىق ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى بەرپا قىلغانىدى. لېنىن بىلەن ستالىن روسىيە ئىنقىلابىدىكى ئۇزاق مۇددەتلىك كۈرەشلەرگە رەھبەرلىك قىلىش داۋامىدا ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى ئىجادىي تەتبىق قىلىپ، روسىيەدىكى مىللىي مەسىلىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ھەل قىلىپ، ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى يېڭى بىر باسقۇچقا كۆتۈردى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ۋە ماۋزېدۇڭ، دېڭ شياۋپىڭ قاتارلىق يولداشلار جۇڭگونىڭ ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىدىكى بۈيۈك كۈرەشلەرگە رەھبەرلىك قىلىش داۋامىدا، جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىنى كۆزدە تۇتۇپ، ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى جۇڭگودىكى مىللىي مەسىلىنىڭ كونكرېت ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ئېلىمىزدىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى ئىلمىي تەھلىل قىلىپ، مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشنىڭ جۇڭگوچە توغرا يولىنى تېپىپ چىقىپ، پارتىيىمىزنىڭ مىللىي مەسىلىنى توغرا ھەل قىلىشتىكى ئاساسىي كۆز قارىشىنى شەكىللەندۈرۈپ، ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى يەنىمۇ بېيىتتى ۋە راۋاجلاندۇردى. پارتىيىمىزنىڭ مىللىي مەسىلە توغرىسىدىكى ئاساسىي كۆز قارىشى ۋە ئاساسىي سىياسىتى مۇنداق: (1) مىللەتنىڭ پەيدا بولۇشى، تەرەققىي قىلىشى ۋە يوقىلىشى ئۇزاق بىر تارىخىي جەريان، مىللىي مەسىلە ئۇزاق مۇددەت مەۋجۇت بولىدۇ؛ (2) سوتسىيالىزم باسقۇچى مىللەتلەر ئورتاق گۈللىنىپ روناق تاپىدىغان مەزگىل بولۇپ، ھەرقايسى مىللەتلەر ئارىسىدىكى ئورتاقلىق ئامىللىرى ئۆزلۈكسىز كۆپىيىپ بارىدۇ، ئەمما مىللىي ئالاھىدىلىك، مىللىي پەرق داۋاملىق مەۋجۇت بولىدۇ؛ (3) مىللىي مەسىلە ھامان ئىجتىمائىي ئومۇمىي مەسىلىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، مىللىي مەسىلە پەقەت پۈتكۈل ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش جەريانىدىلا تەدرىجىي ھەل بولىدۇ، ئېلىمىزنىڭ ھازىرقى باسقۇچىدىكى مىللىي مەسىلە پەقەت سوتسىيالىزم قۇرۇشتەك ئورتاق ئىش داۋامىدىلا تەدرىجىي ھەل بولىدۇ؛ (4) ھەرقايسى مىللەتلەر نوپۇسىنىڭ ئاز - كۆپلۈكى، تارىخىنىڭ ئۇزۇن ياكى قىسقا بولۇشى، تەرەققىيات دەرىجىسىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشىغا قارىماي، ھەممىسى ۋەتىنىمىزنىڭ مەدەنىيىتىگە تۆھپە قوشقان، ھەممىسى بىردەك باراۋەر بولۇشى كېرەك، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداش كېرەك؛ (5) ئىگىلىكنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش - سوتسىيالىزمنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى، شۇنداقلا ئېلىمىزنىڭ ھازىرقى باسقۇچىدىكى مىللەتلەر خىزمىتىنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى، مىللەتلەر ئۆزئارا ياردەم بېرىپ، بىرلىكتە ئالغا بېسىش ۋە گۈللىنىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى لازىم؛ (6) مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىگە قوشقان زور تۆھپىسى، ئېلىمىزدىكى مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشتىكى ئاساسىي تۈزۈمدىن ئىبارەت؛ (7) ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابىلىيەتلىك ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى زور قوشۇنىنى بەرپا قىلىش - مىللەتلەر خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ۋە مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچى؛ (8) مىللىي مەسىلە بىلەن دىنىي مەسىلە بەزى جايلاردا كۆپ ھاللاردا گىرەلىشىپ كەتكەن بولىدۇ، مىللىي مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا، يەنە پارتىيىنىڭ دىنىي سىياسىتىنى ئومۇميۈزلۈك توغرا ئىزچىللاشتۇرۇش - ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە دىققەت قىلىش كېرەك.

تارىخىي تەرەققىياتقا ئەگىشىپ ئۆزلۈكسىز تەرەققىي قىلىدۇ ۋە ئۆزگىرىدۇ، ئۇ ئوخشاش بولمىغان شارائىتتا ئوخشاش بولمىغان خاراكتېر ۋە مەزمۇنغا ئىگە بولىدۇ، ئۇ باشتىن ئاخىر بەلگىلىك ئىجتىمائىي - تارىخىي شارائىت ۋە دۆلەت ھاكىمىيىتىنىڭ خاراكتېرى بىلەن باغلىنىشلىق بولۇپ، جەمئىيەتنىڭ تەرەققىيات دەرىجىسىنىڭ چەكلىمىسى ۋە تەسىرىگە ئۇچراپ تۇرىدۇ؛ مىللىي مەسىلە جەمئىيەت تەرەققىياتى ئومۇمىي مەسىلىلىرى ئىچىدە بېقىندىلىق ئورۇندا تۇرىدۇ؛ جەمئىيەت تەرەققىياتى ئومۇمىي مەسىلىلىرى پۈتۈنلۈك خاراكتېرىدىكى مەسىلە، مىللىي مەسىلە بولسا قىسمەنلىك خاراكتېرىدىكى مەسىلە، ئىككىسى بىر - بىرىنى تولۇقلايدۇ، قىسمەنلىك پۈتۈنلۈككە بويسۇنىدۇ، پۈتۈنلۈك قىسمەنلىككە تۈرتكە بولىدۇ؛ لېكىن، بەلگىلىك ئىجتىمائىي شارائىتتا، مىللىي مەسىلىمۇ ئومۇمىي ۋەزىيەتكە تەسىر كۆرسىتىدىغان مەسىلىگە ئايلىنىپ قالىدۇ؛ مىللىي مەسىلىنىڭ ھەل بولۇشى شۇ چاغدىكى ئىجتىمائىي ئومۇمىي مەسىلە ۋە ئىنقىلاب ئومۇمىي مەسىلىسىنىڭ ھەل بولۇشىغا باغلىق بولىدۇ؛ پرولېتارىيات سىياسىي پارتىيىسىگە قارىتا ئېيتقاندا، ئۇ پرولېتارىيات ئىنقىلابىنىڭ ئىستىقبالىغا زىچ باغلىنىشلىق بولىدۇ؛ مىللىي دېموكراتىك ئىنقىلابنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن، يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا سوتسىيالىستىك ئىنقىلاب ۋە سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەندىن كېيىنلا، مىللىي مەسىلىنى ھەقىقىي ھەل قىلغىلى بولىدۇ؛ مىللىي مەسىلە ئىجتىمائىي ئىنقىلاب مەسىلىسىگە بېقىنسىمۇ، ئىجتىمائىي ئىنقىلابقا نىسبەتەن سەل قارىغىلى بولمايدىغان رول ئوينايدۇ؛ مىللىي مەسىلىنىڭ ياخشى ھەل قىلىنغان - قىلىنمىغانلىقى ئىجتىمائىي ئىنقىلابنىڭ تارىخىي تەرەققىياتىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ؛ مىللىي مەسىلىنى ياخشى ھەل قىلالمىغاندا، ئىجتىمائىي ئىنقىلابنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىمۇ تەسكە چۈشىدۇ؛ قىسقىسى، مىللىي مەسىلە ئۆزىنىڭ ئىجتىمائىي مەنبەسى، تارىخىي ئورنى ۋە ھەل قىلىنىش يولىدىن قارىغاندىمۇ، ئۇنىڭ ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئومۇمىي مەسىلىلىرىنىڭ بىر قىسمى ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرىدۇ؛ بۇ، بىزدىن مىللىي مەسىلىنىڭ ئىنقىلاب ئومۇمىي مەسىلىلىرى ئىچىدىكى ئورنى ۋە رولىنى تولۇق تونۇپ، مىللىي مەسىلىنىڭ كەڭ دائىرىلىكلىكى، مۇرەككەپلىكلىكى ۋە ئۇزاق مۇددەتلىكلىكىنى كۆرۈپ، مىللەتلەر خىزمىتىنى ئاڭلىق يوسۇندا ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلىدۇ.

(3) مىللەتلەر باراۋەرلىكىدە چىڭ تۇرۇپ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشى ۋە گۈللىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش. ماركسىزمنىڭ قارىشىچە، مىللەتلەر ئارىسىدا پەقەت نوپۇسىنىڭ ئاز - كۆپلۈكى، تېررىتورىيىسىنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، تارىخىنىڭ ئۇزۇن - قىسقىلىقى، تەرەققىيات دەرىجىسىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەنلىكى قاتارلىق جەھەتلەردىلا ئوخشىماسلىق بولىدۇ، لېكىن ھەرگىز ئەلا - ناچار، ئالىي - تۆۋەن، ئېسىل - پەس دېگەن پەرق بولمايدۇ؛ ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە، ھەممىسى ئىنسانىيەت تارىخىغا

ئالدى بىلەن ساۋاقداشلارنىڭ ئۆگىنىش، ئائىلە ئەھۋالى بىلەن تونۇشۇش، ئىدىيىسىنى تۇراقلاشتۇرۇش، ئۆز ئەتراپىغا ئۇيۇشتۇرۇشتىن باشلاپ، تېز ئارىدىلا بىزگە مېھرىبان ئۇستاز، سىرداش دوست بولۇپ قالدى؛ ئۇ بىزنىڭ ئالاھىدىلىكىمىزنى چۈشەنگەندىن كېيىن، خەنزۇ تىلىدا سىناق قىلىپ ئۆتىدىغان ئالگېبرا دەرسىنى بىزنىڭ خەنزۇ تىلى ئاساسىمىزغا قاراپ، پىلانلىق، قەدەم باسقۇچلۇق ئورۇنلاشتۇرۇپ، پەيدىنپەي ئۆزلەشتۈرۈشنى ئاساس قىلدى؛ ئىلھاملاندۇرۇش، مۇستەھكەملەش ۋە كۆرسەتمىلىك ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى قوللاندى. شۇنداق قىلىپ بىز دەرسلەرنى خېلى ياخشى ئۆزلەشتۈرەلىدۇق.

بىز بەزىدە لى مۇئەللىمنىڭ ئائىلىسى، پەرزەنتلىرى يوقمىدۇ؟ دەپ قالىمىز، چۈنكى ئۇ كۈن بويى بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا پايپېتەك بولۇپ يۈرىدۇ. مەكتەپتىن قايتىشىمىزدا:

— قاتناش قائىدىسىگە رىئايە قىلىڭلار،

پەيزاۋاتتا يەر تەۋرىگەنلىكىنى ئاڭلاپ، 1865 يۈەن يىغىش قىلىپ بىزنىڭ سىنىپقا ئەۋەتىپتۇ. بىز بۇ پۇلنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ساۋاقداشلارغا ئەۋەتىپ بەردۇق ھەم شىنجېڭلىق ساۋاقداشلارغا خەت يېزىپ مىننەتدارلىق بىلدۈردۇق. 1996 - يىلى شىنجېن ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ مۇدىرى ئالاھىتەن كېلىپ بىزنى يوقلىدى. بىز يەنە قەشقەر شەھەرلىك 12 - ئوتتۇرا ۋە 2 - ئوتتۇرا مەكتەپتىكى خەنزۇ ساۋاقداشلار بىلەن دوستلۇق ئورنىتىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى گۈللىرىنى ئېچىلدۇردۇق.

لى مۇئەللىمنىڭ يېتەكچىلىكىدە سىنىپىمىزدىكى ساۋاقداشلارنىڭ تەبىئىي پەن نەتىجىسى ئۇيغۇرچە ئوقۇيدىغان سىنىپلارنىڭكىدىن ئىزچىل يۇقىرى بولدى. بۇنى خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈش

قاغىلىق ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش ئەۋج ئالماقتا

سۈرەتلىك خەۋەر

قاغىلىق ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ناھىيىدە تۇرۇشلۇق قىسىملار مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش خىزمىتىنى ئۆزئارا ياردەملىشىپ، ئۆزئارا قوللاپ، ئورتاق ئالغا بېسىش ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇستەھكەملەشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى؛ بۇلتۇرنىڭ بېشىدىن بۇ يىل 5 - ئاينىڭ بېشىغىچە ھەر مىللەت كادىرلىرىنى قاتلاملار بويىچە ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش كۇرسلىرىغا تەشكىللىدى، «قوش تىللىق بولۇش»نى كادىرلارنى ئۆستۈرۈش، تاللاپ ۋەزىپىگە قويۇشنىڭ مۇھىم شەرتلىرىدىن بىرى قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ھەر مىللەت كادىرلىرى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش كەيپىياتى ئەۋج ئالدى.

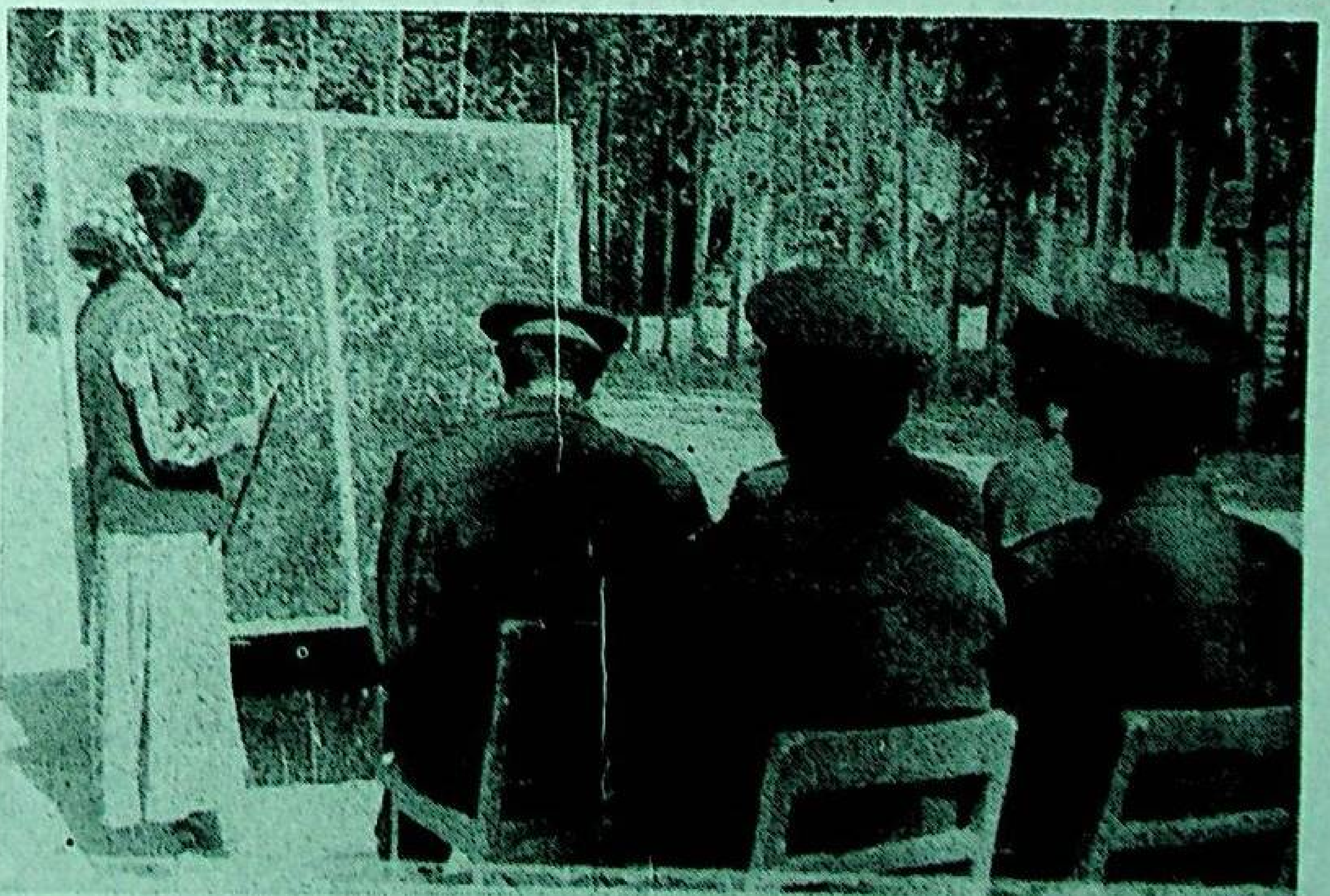

سۈرەتتە: قاغىلىق ناھىيىسىدە تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىمدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر تېتىر يېزىلىق مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ياردىمى بىلەن ئۇيغۇر تىل - يېزىقىنى ئۆگەنمەكتە.

سىدىق تۇردى خەۋىرى، فوتوسى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى 1 - لىككە، «ئۈرۈمچى كەچلىك گېزىتى» ئىدارىسى 2 - لىككە، ئۈرۈمچى شەھەرلىك قۇرۇلۇش بانكىسى 3 - لىككە ئېرىشتى.

ئابدۇرېھىم توختى فوتوسى

جۇڭگو بانكىسىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى ئاز سانلىق مىللەتلەرنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش خىزمىتىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق قوللىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەخمەتجان نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو بانكىسىنىڭ شىنجاڭ شۆبىسى ئاز سانلىق مىللەت دېھقان - چارۋىچىلىرىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش خىزمىتىنى ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق قوللاپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان جۇڭگو بانكىسىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى پۇل مۇئامىلە كەسپىدە جىددىي رىقابەت بولۇۋاتقان ئەھۋالدا، دادىل يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، ئۆزىنىڭ كەسپىي ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ «نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، نامرات رايونلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش قۇرۇلۇشى»غا ئاكتىپ قاتنىشىپ، نامرات رايونلارنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشقا زور كۈچ بىلەن مەدەت بەردى؛ كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى نامرات رايون خەلقىگە پۇل، كىيىم - كېچەك ئىئانە قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى؛ بۇ يىل بۇ شۆبە بانكا رەھبەرلىرى نامرات رايونلاردا تەكشۈرۈش، تەتقىق قىلىش ئارقىلىق، قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىدىكى نۇرغۇن يېزىلاردا دېھقانچىلىق ماشىنا - سايمانلىرىنىڭ كەم ۋە ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ قالاق ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن، 510 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ «شەرق قىزاردى» — 70 تىپلىق توپا ئۆرۈش ماشىنىسى ۋە يەتتە دېھقانچىلىق ماشىنىسى سېتىۋېلىپ، بۇ ناھىيىگە ھەقسىز ياردەم قىلدى.

بۇ شۆبە بانكا يەنە مائارىپنى قوللاشنى مۇھىم خىزمەتلەر قاتارىدا چىڭ تۇتۇپ، ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا تىگىشلىك تۆھپە قوشتى. بۇ بانكا مەبلەغ چىقىرىپ، قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىدىكى ئاقتاش يېزىسىغا بىر «ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى» سېلىپ بەردى؛ ئۇنىڭدىن باشقا يەنە 50 نەچچە مىڭ يۈەن پۇل ئاجرىتىپ، نامرات يېزا، كەنتلەرگە 350 نۇسخا ھەر خىل گېزىت - ژۇرنالغا مۇشتىرى بولۇپ بەردى. بۇ بانكا بۇلتۇر جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىغا بىر قېتىمدىلا 340 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلغانىدى، بۇنىڭ ئىچىدە ئورگان كادىرلىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىئانە قىلغان پۇل 28 مىڭ يۈەندىن ئاشتى؛ بۇ يىل قىش ۋە ئەتىيازدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىر قىسىم ئورۇنلاردا يۈز بەرگەن قار، بوران، يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ئاز سانلىق مىللەت خەلقىگە 400 مىڭ يۈەن نەق پۇل ۋە ماددىي بۇيۇملارنى ئىئانە قىلىپ، ئاز سانلىق مىللەت خەلقىگە بولغان مېھىر - شەپقىتىنى ئىپادىلىدى.

دېھقان ماشىپىڭ كىتابخانا ئاچتى

يېقىندا جىمسار ناھىيىسىنىڭ دايۇ يېزىسىدا مۇخبىرلىق قىلىۋېتىپ مۇنداق يېڭىچە بىر ئىشنى كۆردۈم. مەزكۇر ناھىيىدىكى دېھقان ماشىپىڭ ئۆز يېنىدىن 10 مىڭ يۈەن چىقىرىپ يېزىدا بىر كىتابخانا ئېچىپتۇ. ئۇ كىتابخانا ئاچقان كۈنى كىچىككىنە كىتابخانىغا كىتاب سېتىۋالغۇچىلار تولۇپ كېتىپتۇ. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئوقۇغۇچى، كادىر ھەم شۇ يەردىكى دېھقانلار بار ئىكەن. ماشىپىڭ ماڭا مۇنداق دېدى: بۇرۇن دايۇ يېزىسىدا كىتابخانا بولمىغاچقا كىشىلەر كىتاب سېتىۋېلىش ئۈچۈن نەچچە ئون كىلومېتىر يىراقلىقتىكى ناھىيە بازىرىغا باراتتى. ئەمدى ئۇلار يېزىدىن چىقماي تۇرۇپلا ئۆزلىرى ياخشى كۆرىدىغان كىتابلارنى سېتىۋالالايدىغان بولدى.

ماشىپىڭ كىتابخانىغا تۈرمۇشقا، پەن - تېخنىكىغا، بالىلارغا ئائىت 5000 پارچىدىن ئارتۇق كىتاب قويۇپتۇ. ماشىپىڭ يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ئىلھام بېرىشى ئارقىسىدا كىتابخانىنىڭ كۆلىمىنى يەنە كېڭەيتىپ، دېھقانلار ئېھتىياجلىق تۈرلۈك پەن - تېخنىكا كىتابلىرىنى كۆپلەپ كىرگۈزۈپ، ئۇنى دېھقانلار مەدەنىيەت ۋە پەن - تېخنىكا بىلىمى ئالىدىغان بازىغا ئايلاندۇرماقچى.

لويلۇي

دىنىي سىياسەتنى ئومۇميۈزلۈك توغرا ئىزچىللاشتۇرۇش - ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە دىققەت قىلىش كېرەك.

ماركسىزملىق مىللەت قارىشى ناھايىتى مول مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالغان، ئۇنى ئاساسلىق مۇنداق ئۈچ نۇقتىغا يىغىنچاقلاشقا بولىدۇ:

(1) مىللەت تارىخىي كاتېگورىيە بولۇپ، پەيدا بولۇش، تەرەققىي قىلىش، يوقىلىش جەريانىغا ئىگە، مىللىي مەسىلە ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولىدۇ؛ ماركسىزمنىڭ قارىشىچە، مىللەت ئادەملەرنىڭ تىل، تېررىتورىيە، ئىقتىسادىي تۇرمۇش ئومۇملۇقى ۋە مەدەنىيەت بىرلىكىدە ئىپادىلىنىدىغان روھىي ھالەت تۈزۈلۈشى ئومۇملۇقى ئاساسىدا تارىخىي يوسۇندا شەكىللەنگەن مۇستەھكەم بىرلىكتۇر. ئۇ، جەمئىيەت تەرەققىي قىلىپ مەلۇم باسقۇچقا كەلگەنلىكنىڭ مەھسۇلى؛ مىللەت پەيدا بولغان ۋە شەكىللەنگەن ھامان ئىنسانىيەت جەمئىيىتىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ تەرەققىي قىلىدۇ. ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، مىللەت ئىپتىدائىي جەمئىيەتنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرى شەكىللەنگەن، كاپىتالىزم جەمئىيىتى ھازىرقى مىللەتلەر شەكىللەنگەن ۋە تەرەققىي قىلغان دەۋر، سوتسىيالىزم جەمئىيىتى مىللەتلەر تەرەققىي قىلىدىغان، گۈللىنىدىغان دەۋر، كوممۇنىزم جەمئىيىتى بولسا مىللەتلەر تەدرىجىي يوقىلىدىغان دەۋر. مىللەتنىڭ يوقىلىشى ئۇزاق بىر تارىخىي جەرياننى بېسىپ ئۆتىدۇ، ئالدى بىلەن سىنىپلار يوقىلىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن دۆلەت يوقىلىدۇ، ئەڭ ئاخىرىدا مىللەت يوقىلىدۇ؛ بۇ، بىزدىن مىللىي مەسىلىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكىنى توغرا تونۇپ، مىللەتلەر خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى ئۇزاق مۇددەتلىك ستراتېگىيىلىك ۋەزىپە قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

(2) مىللىي مەسىلە ئىنقىلاب ئومۇمىي مەسىلىلىرىنىڭ بىر قىسمى، ئۇ ئىجتىمائىي ئىنقىلابنىڭ تەرەققىياتى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولىدۇ. ماركسىزمنىڭ قارىشىچە، مىللىي مەسىلە

تۈۋمەن، ئېسىل - پەس دېگەن پەرق بولمايدۇ؛ ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىككە ئىگە، ھەممىسى ئىنسانىيەت تارىخىغا تۆھپە قوشقان؛ مىللەتلەر ھوقۇق - مەنپەئەت جەھەتتە بىردەك باراۋەر، ھەرقانداق شەكىلدىكى مىللىي زۇلۇم ۋە مىللىي كەمسىتىشكە قارشى تۇرۇلىدۇ؛ ھەرقانداق مىللەتتە ھەرقانداق ئىمتىيازنىڭ بولۇشىغا يول قويۇلمايدۇ؛ مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشى، ئورتاق گۈللىنىشى چوڭ ۋەزىيەتنىڭ يۈزلىنىشىدۇر؛ سوتسىيالىزم باسقۇچىدا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلغان ۋە راۋاجلاندۇرغان، ئېكسپلاتاتسىيىنى يوقاتقان ۋە ئىككى قۇتۇپقا بۆلۈنۈشنى تۈگەتكەندىلا، ئەڭ ئاخىرىدا مىللەتلەرنىڭ ئورتاق تەرەققىي قىلىشى ۋە گۈللىنىشنى ئىشقا ئاشۇرغىلى بولىدۇ؛ بۇ، بىزدىن تۈرلۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشكە ياردەم بېرىپ، مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشكە تۈرتكە بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

ماركسىزملىق مىللەت قارىشى مىللىي مەسىلىنى كۆزىتىشىمىز، ھەل قىلىشىمىزدىكى قوللانما؛ ماركسىزملىق مىللەت قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغاندىلا، ھەق - ناھەقنى ئېنىق ئايرىغىلى، تارىختىن قېپقالغان بىر تەرەپلىمە قاراشلاردىن ئۈزۈل - كېسىل قۇتۇلغىلى، بۇرژۇئا مىللەتچىلىكى ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قەتئىي قارشى تۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا زىيان يەتكۈزىدىغان، ۋەتەننىڭ بىرلىككە بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان بارلىق سۆز - ھەرىكەتلەرنى چەكلەپ، پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئاڭلىقلىقىنى تېخىمۇ ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

«مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئوقۇشلۇقى»دىن ئېلىندى.

ئۈرۈمچى ۋېيخۇلىيالى كۆمۈر كېنى ماشىنا - توك بۆلۈمىنىڭ ئۇراپ تارتىش ماشىنىسىنى ھەيدەيدىغان ئىشچىسى ئابىدە ئىسمايىل جاپا - مۇشەققەتتىن قورقماي، مېھنەتچىلىكتىن قاچماي، تىرىشىپ تېخنىكا ئۆگىنىپ، ئۇراپ تارتىش ماشىنىسىنى ئۇدا ئالتە يىل بىخەتەر ھەيدەپ، كانىنىڭ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن ئۆز ھەسسىسىنى قوشتى. ئۇ كۆپ قېتىم ئىدارە ۋە كان بويىچە «مۇنەۋۋەر ئىتتىپاق ئەزاسى»، «ئېسىل ئۇززۇن سېپىر زەربىدارى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئابىدە ئىسمايىل (سولدا) سەپداشلىرى بىلەن ئىش ئۈستىدە.

قابىلجان جاپپار فوتوسى

دۆلىتىمىز سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ يېڭى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىشتا ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلىتىمىز 90 - يىللاردىن بۇيان، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى يېڭى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىشقا باشلىغاندى، بىر نەچچە يىل دادىل ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈش، باتۇرانە ئىزدىنىش ئارقىلىق تۈرلۈك ئىسلاھاتلاردا ئىجابىي ئىلگىرىلەش ۋە بۆسۈش ھاسىل قىلىندى. دۆلەت ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن مۇدىرى جاڭ خاۋرۇ ۋە مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن خۇڭ خۇ، ۋاڭ دۇڭجېنلار يېقىندا گوۋۇيۈەن ئاخبارات ئىشخانىسى ئۆتكۈزگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا، جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك مۇخبىرلارغا جۇڭگو ئىسلاھاتىنىڭ ئىلگىرىلەش ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

تونۇشتۇرۇلۇشىچە، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتى جەھەتتە ئايرىم كارخانىلارنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتىدىن قارىغاندا دۆلەت ئىلكىدىكى ئىقتىساد جانلاندۇرۇلدى. بۇنىڭدا ئالدى بىلەن چوڭ شىركەت، چوڭ گۇرۇھ ستراتېگىيىسى يولغا قويۇلۇپ، دۆلەت ئىلكىدىكى كىچىك كارخانىلار قويۇۋېتىلدى ۋە جانلاندۇرۇلدى.

دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىدىكى يەنە بىر بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش شۇكى پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى نۇقتىدا سىناق قىلىش ئىشى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى.

ئىجتىمائىي كاپالەت تۈزۈمى ئىسلاھاتى جەھەتتە، ياشانغانلارنى بېقىش، داۋالىنىش، ئىشسىزلىق سۇغۇرتىسى تۈزۈمى ۋە تۇرالغۇ ئۆي تۈزۈمى ئىسلاھاتى خۇشاللىنارلىق ئىلگىرىلەشلەرگە ئېرىشتى. ھازىر 22 ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاستە قاراشلىق شەھەر جەمئىيەتتىن بىر تۇتاش توپلاش بىلەن شەخسلەرنىڭ ھېسابات دەپتىرىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت ئىسلاھات لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقتى.

ئومۇمىي جەھەتتىن باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتى جەھەتتە: پۇل مۇئامىلە تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتى، دۆلەت قەدىمىنى تېزلەتتى.

يىغىندا جاڭ خاۋرۇ، خۇڭ خۇ، ۋاڭ دۇڭجېنلار جۇڭگولۇق ۋە چەت ئەللىك مۇخبىرلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

مۇخبىر: بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر نەچچە يىلدا جۇڭگونىڭ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ۋەزىيىتى قانداق بولىدۇ؟ دۆلەت تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتىنىڭ مەسئۇلى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش مەسىلىسىگە ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى، مۇھىمى ئىقتىسادنى تېز راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئىشقا ئورۇنلىشىش پۇرسىتى يارىتىپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىسلاھات ئارقىلىق كىشىلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش قارىشىدا چوڭقۇر ئۆزگىرىش بولدى. ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنىڭ ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، ئىلگىرىكى دۆلەت كارخانىلىرى خادىملارنى قوبۇل قىلىپ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشنى ئاساس قىلىدىغان ۋەزىيەت ئۆزگەرتىلدى. ھازىر، دۆلەت كارخانىلىرىغا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغان خادىم ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئاھالە ئومۇمىي سانىنىڭ % 30تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ، باشقا ئىقتىسادىي تەركىبتىكى كارخانىلارغا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغان خادىم% 60تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ. 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە، شەھەرلەردە 38 مىليون كىشىنىڭ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغانلىقى، ئىشسىزلىق نىسبىتىنىڭ% 4 ئىچىدە تىزگىنلىنىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىجتىمائىي كاپالەت تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش بىلەن قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇشنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك.

مۇخبىر: پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇشتا، نۇرغۇن كىشىلەر دۆلەت ئىلكىدىكى پاي چېكىنى بازارغا سېلىش شىركەتلىرىنىڭ پاي چېكىنى سېتىۋالدى، بۇ خۇسۇسىي مۈلۈكچىلىك تۈزۈمىنى ئاستا - ئاستا يولغا قويۇشتىن دېرەك بېرەمدۇ؟ دۆلەت تۈزۈلمە

بېرىپ مۇنداق دېدى: دۆلەت كارخانىلىرى پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتى — دۆلەت پېيىنى سىرتقا چىقارماسلىق شەرتى ئاستىدا مەبلەغ چىقارغۇچىلارنى پاي قوشۇشقا جەلپ قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ. بەزى مۇھىم كەسىپلەردىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ تۈزۈلمىسى ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىن، دۆلەت يەنىلا پايىنى تىزگىنلەيدىغان ئورۇندا تۇرىدۇ.

مۇخبىر: بۇ يىل تۇرالغۇ ئۆي تۈزۈمى ئىسلاھاتىنىڭ ۋەزىيىتى قانداق بولىدۇ؟ دۆلەت تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتىنىڭ مەسئۇلى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: بۇ يىل تۇرالغۇ ئۆي تۈزۈمى ئىسلاھاتىدا ئىجارىنى ئۆستۈرۈش سالمىقى داۋاملىق زورايتىلىدۇ، لېكىن، جايلاردىكى ئاممىنىڭ كۆتۈرۈش ئىقتىدارى دائىرىسى ئىچىدىلا ئۆستۈرۈلىدۇ.

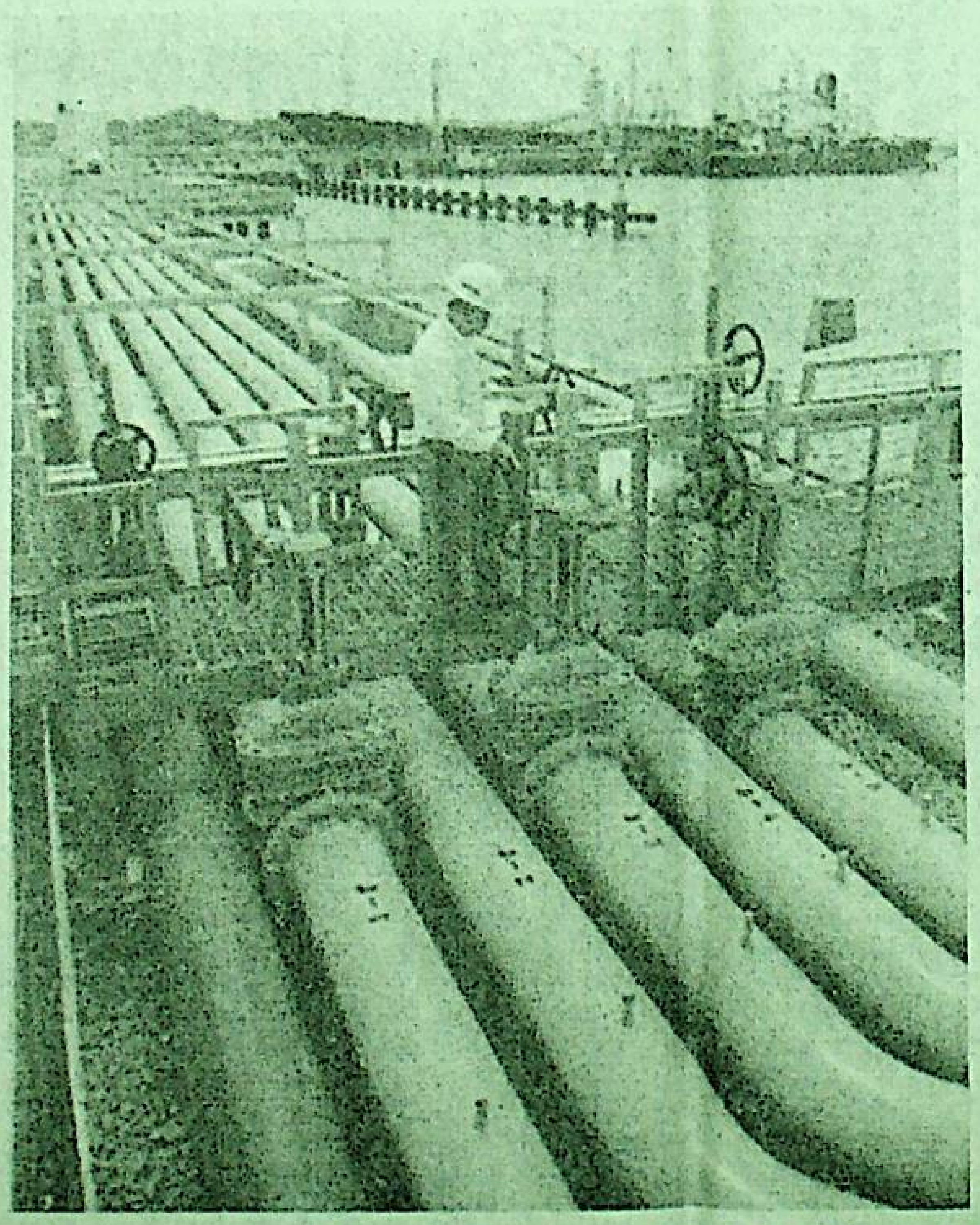

شيامېن - بوددەن 100 مىڭ تونىلىق نېفت چۈشۈرۈش - قاچىلاش پىرىستانىنىڭ نېفت ساقلاش مۇئەسسەسەسى يېقىندا رەسمىي ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، دۆلىتىمىزنىڭ دېڭىز بويلىرىدا چوڭ تىپتىكى نېفت پاراخوتىنى قوبۇل قىلالماسلىقتەك تارىخقا خاتىمە بېرىلدى. بۇ تۈرنى شيامېن نېفت باش شىركىتى بىلەن گوللاندىيە بودەن خەلقئارا چەكلىك شىركىتى ۋە شياڭگاڭ داچىڭ نېفت (جۇڭگو) چەكلىك شىركىتى بىرلىكتە مەبلەغ سېلىپ قۇرغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى جاڭ چۈەنجىڭ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:
ئادەم تاللاش ۋە ئىشلىتىشتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي تۈسۈش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى جاڭ چۈەنجىڭ يېقىندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: «پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ۋەزىپىگە تەيىنلەش، ئىشلىتىش خىزمىتى ۋاقىتلىق نىزامى»نى چوڭقۇر ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئادەم تاللاش ۋە ئىشلىتىشتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي توسۇش لازىم.

يېقىندا مەركىزىي كومىتېت تەشكىلات بۆلۈمى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى تارقاتقان «پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ۋەزىپىگە تەيىنلەش، ئىشلىتىش خىزمىتى ۋاقىتلىق نىزامى»نى يەنىمۇ ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن بېيجىڭدا ئۈن كۈنلۈك تەربىيىلەش كۇرسى ئاچتى.

جاڭ چۈەنجىڭ تەربىيىلەش كۇرسىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھەر دەرىجىلىك تەشكىلات، كادىرلار تارماقلىرى «نىزام»نى تەشۋىق قىلىش، ئۆگىنىش سالمىقىنى يەنىمۇ زورايتىپ، «نىزام»نى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇشى لازىم.

جاڭ چۈەنجىڭ مۇنداق دېدى: «نىزام»دىكى تەلەپلەر بويىچە ياش كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، رەھبەرلىك بەنزىلىرىنىڭ قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىش لازىم. ياش كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈشتە ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابىلىيەتلىك بولۇش شەرتىنى توغرا تونۇپ ۋە ئىگىلەپ، سىياسىي ئىپادىسىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش لازىم. كادىرلارغا باھا بېرىشتە ماھىيەتكە، ئاساسىي ئېقىمغا قاراش، ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقى، كەمچىلىكلىرىگە ئومۇميۈزلۈك ئوبيېكتىپ قاراش، مۇنەۋۋەر ياش كادىرلارنى ھەقىقىي تاللاش لازىم.

جاڭ چۈەنجىڭ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، چىرىكلىشىشكە قەتئىي قارشى تۇرۇش، كادىرلارنى تاللاپ ئىشلىتىش خىزمىتىدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈسۈش لازىم. ئەمەل تەلەپ قىلىشقا ماھىر كىشىلەرگە تەنقىدىي تەربىيە بېرىش، خاتىرىلەپ ئەنگە ئېلىپ قويۇش كېرەك. ئۇلارنى خاتالىقىنى تۈزىتىشتىن ئىلگىرى ئۆستۈرمەسلىك كېرەك؛ ناتوغرا ۋاستىلەر بىلەن ئەمەلنى قولغا كىرگۈزۈۋالغانلارنى قەتئىي ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش، ئالاقىدار خادىملارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك، پارا بېرىپ ئەمەل سېتىۋالغان، ئەمەلنى ئالداپ قولغا كىرگۈزۈۋالغانلارنى پارتىيە ئىنتىزامى، دۆلەت قانۇنى بويىچە قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؛ تەشكىلات، كادىرلار تارماقلىرىدىكى يولداشلار يۈكسەك سىياسىي ھوشيارلىقنى ساقلىشى كېرەك، ئىش بېجىرىشتە پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇشى، ئادىل، دۇرۇس بولۇشى، خىزمەتتە ئەستايىدىل، ئىنچىكە بولۇشى، قەتئىي تۈردە تەرتىپ بويىچە ئىش قىلىشى كېرەك، ئۇنىڭ كېلىش مەنبەسىگە قارىماي ئارقا كۆرۈنۈشىگە قاراش كېرەك، ھۆكۈمەت نامىنى سۇيىئىستېمال قىلىپ ئۆزى پايدا ئېلىشقا، خىزمەتتىكى قولايلىقتىن پايدىلىنىپ ئۆز نەپسىگە چوغ تارتىشقا يول قويۇلمايدۇ، ئۇلار ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇشتەك جاسارەتكە ئىگە بولۇشى، بېلى چىڭ بولۇشى كېرەك. «نىزام»غا خىلاپلىق قىلغان ئادەم، ئىشلار ۋە ئادەم ئىشلىتىشتىكى ھەر خىل ناتوغرا ئىستىللارغا قارشى كۈرەش قىلىشقا جۈرئەت قىلىش، قىلچە مۇرەسسە قىلماسلىق، مادارا قىلماسلىق، چېكىنمەسلىك كېرەك، ئۆزىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن پارتىيىنىڭ پرىنسىپلىرىدىن ۋاز كېچىشكە يول قويۇلمايدۇ.

(بېشى 1 - بەتتە)

ئىگىلىكىگە تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، بېيىش فائىجېنىنى بېكىتتى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مالىيە، بانكا، سۇچىلىق، پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى قاتارلىق ئەمەلىي كۈچى بار سەككىز نازارەت، ئىدارىنىڭ خوتەنگە ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىش قوشۇنىغا قاتنىشىشنى، بۇنى بەش يىلغىچە ئۆزگەرتمەسلىكنى، قوشۇننى نامراتلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرمىغىچە ئېلىپ كەتمەسلىكنى قارار قىلدى.

يول تېپىلدى، تەدبىر تۈزۈلدى، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالى قانداق بولدى؟

ۋاڭ لېچۈەن ئولتۇرغان ئاپتوموبىل بوستانلىقتىن ئايرىلىپ، تاشيولنى بويلاپ بىر سۇ سىگمەس ئۆستەڭ بويىغا كېلىپ توختىدى، ۋاڭ لېچۈەن ئاپتوموبىلدىن چۈشۈپلا ئۆت ئەتراپقا قاراپ ھەمسىلا يەرنىڭ تەكشى ئېتىز ئىكەنلىكىنى، تاشيولنى قۇملۇقنىڭ ئىچكىرىسىگىچە كۆپەيتىپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا قورساق توق، كىيىم پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشىمىزدا گەپ يوق، بۇ گەپنى ئاڭلاپ ۋاڭ لېچۈەننىڭ كۆڭلى تىندى، ئۇ خۇشاللىق بىلەن بۇ يولۇڭلار ھەقىقەتەن توغرا بوپتۇ، دېدى.

ۋاڭ لېچۈەن يەر ئېچىش ئەھۋالىنى ئىگىلىگەندىن كېيىن يەنە ۋىلايەت، ناھىيە كادىرلىرى بىلەن يەردىن پايدىلىنىش ۋە ئۇنىڭ باشقۇرۇش ئىشلىرىنى مۇھاكىمە قىلدى. ۋاڭ لېچۈەن تەكلىپ بېرىپ مۇنداق دېدى: يېڭى ئېچىلغان يەرلەرنى چوقۇم بىر تۇتاش پىلانلاش، بىر تۇتاش باشقۇرۇش كېرەك، ياڭاق قاتارلىق ئىقتىسادىي ئورمان، مېۋىلىك دەرەخلەرنى مەركەزلىك راۋاجلاندۇرۇش، ئوت - چۆپ تېرىش، چارۋا - مال بېقىش كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندا ھەم

ئىسلاھاتى جەھەتتە: پۇل مۇئامىلە تۈزۈلمىسى
ئىسلاھاتى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتى، دۆلەت
سودا بانكىلىرى مېخانىزمنى ئۆزگەرتىش

مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىنى ئاستا - ئاستا يولغا
قويۇشتىن دېرەك بېرەمدۇ؟ دۆلەت تۈزۈلمە
ئىسلاھاتى كومىتېتىنىڭ مەسئۇلى جاۋاب

مەبلەغ سېلىپ قۇرغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلىنىڭ 1997- يىللىق 2- سانىنىڭ مۇندەرىجىسى

يولداش دېڭ شياۋپىڭ، مەتبۇئات خادىملىرى سىزنى ياد ئېتىدۇ ....

ئاخبارات ۋە جەمئىيەت

دەۋرىمىز ئادالەتپەرۋەر، مۇنەۋۋەر مۇخبىرلارغا موھتاج ... رېن شيەنلياڭ، بيەن جياڭ

مەخسۇس ماقالە

داڭلىق پروگراما- نادىر ئەسەلەرنى كۆپلەپ يارىتىش - رادىئو، تېلېۋىزىيە تەشۋىقات سۇپىتىنى ئۆستۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى .... مۇھەممەت قېيۇم

مۇھىم پائالىيەتلەرنى ۋاستە قىلىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى تەشۋىقاتىنى ياخشى قىلايلى ....

مۇخبىر ۋە ئالىم .... خوجۇن

نەزەرىيىۋى مۇھاكىمە

ئاخبارات خىزمىتى بويىچە كەسپىي ئەخلاق كاتېگورىيىسىنىڭ مۇپەسسەل شەرھلىنىشى .... چولپان ئابدۇرېھىم

رادىئو تەشۋىقاتىنىڭ ئىجتىمائىي ئۈنۈمى توغرىسىدا .... دىلشات خەمىد

تەجرىبە ۋە تەكلىپ

نادىر پروگراما يارىتىش - دەۋرنىڭ تەلىپى ...... مۇختار ئابدۇللا، ئابلىكىم ئابلىمىت

كەسپىي تەتقىقات

گېزىتنىڭ سۇپىتىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار .... سىراجىدىن ئابلا

نادىر پروگراممىنى قانداق يارىتىمىز؟ .... گۈلى ئەمەت

رادىئو خەۋەرلىرىنىڭ تىلى ئاممىباپ بولۇشى كېرەك .... زىننەت قۇربان

تەھرىرلىك بىلەن كوررېكتورلۇق خىزمىتىنىڭ بىقىندىلىق مۇناسىۋىتى توغرىسىدا .... ۋارىسجان مۇھەممەت

تېلېۋىزىيە رىياسەتچىلىرى ھازىرلاشقا تېگىشلىك ماھارەت .... ئەنۋەر شېرىپى

بەس - مۇنازىرە

مۇخبىر قەلەم تەۋرەتكەندە بەكمۇ ئېھتىياتچان بولۇشى لازىم .... ۋاڭ يۈەنخۋا

تەرجىمە ئەمەلىيىتىدە ساقلىنىۋاتقان بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا .... تۇرغۇن تۇراق

مەشرىقتىن - مەغرىپكىچە

جېڭجۇدا ئالتە مۇخبىر زاسىداتېللىققا تەكلىپ قىلىندى قاتارلىق توققۇز پارچە ......

ئاخبارات ۋە قانۇن

رىياسەتچىلەرنىڭ قەلبىدە «قانۇن» بولۇشى لازىم .... جياۋشىچيۇ

ئاخبارات يېزىقچىلىقى

يېڭى خەۋىرى توغرىسىدا .... تەلئەت ئەنۋەر

ماقالە يازغاندا «نۇقتا»نى تۇتۇش لازىم .... ۋاڭ يۈتاڭ

رادىئو - تېلېۋىزىيە گۈلزارى

رىياسەتچى پروگراممىلارنى باشلاش ۋە ئاخىرلاشتۇرۇش توغرىسىدا ...... ئابلاجان ئەخمەت

قانداق قىلغاندا مەخسۇس پروگراممىلارنى بىۋاستە ئاڭلىتىش تەلىپىگە ماسلاشتۇرغىلى بولىدۇ؟ .... ئەنۋەر خېلىل

خەتلىك ئۇچۇر سەھىپىسىنىڭ تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنىڭ رەڭدارلىقىنى ئاشۇرۇشتىكى رولى .... ئابباس ئەنۋەر

پروگراممىلارنى زىننەتلەش ھەققىدە .... ئەخمەت ئەيسا

سۆز ھەممىگە

ئاخبارات ۋە ئىنسانىي تۇيغۇ توغرىسىدا .... زۇاڭ ۋېن

ئاخبارات ۋاستىلىرىدە ئېلاننىڭ بەك كۆپ بېرىلىپ كېتىشىنى كونترول قىلىش كېرەك .... تۇرغۇن ئوبۇل

دىكتورلۇق سەنئىتى

دىكتورلار شېئىرنى قانداق دېكلاماتسىيە قىلىشى كېرەك .... مەمتىمىن ئوبۇل

تەتقىقات ۋە ئالماشتۇرۇش

ئامېرىكىدىكى ئاساسىي تارقىتىش ۋاستىلىرىنىڭ جۇڭگو ھەققىدىكى خەۋەرلىرىگە قانداق قاراش كېرەك؟ .... لى شىگۋاڭ

چەت ئەل ئاخباراتچىلىقى

«قوش يوللۇق تۈزۈم» ئارقىلىق ئاخبارات مۇخبىرلىرى، مۇھەررىرلىرىنى تەربىيىلەش .... ۋاڭ يۈيشىڭ

ئاخبارات بىلىملىرىدىن لېكسىيە

گېزىت بېتى ۋە بەت ئورۇنلاشتۇرۇش .... ھېمىت رېھىم

ئاخبارات لۇغىتى

ئاخبارات ئاتالغۇلىرى .... ئابلىمىت ياقۇپ

تىكەن، تىكەن، تىكەن ....

«مۇخبىرلىق سەنئىتى» دېگەن كىتاب نەشردىن چىقتى ....

مۇقاۋىدا: تاغ مەنزىرىسى .... ئۆركەش جاپپار فوتوسى

مۇشتىرىلار دىققىتىگە

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى» ژۇرنىلى - ئاپتونوم رايونىمىزدا نەشر قىلىنىۋاتقان بىردىنبىر ئاخبارات كەسپىي ژۇرنىلى. ئاخباراتچىلار ۋە ئاخبارات ھەۋەسكارلىرىنىڭ يېتەكچىسى، سىرداش دوستى ۋە مەسلىھەتچىسى.

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى»ژۇرنىلىنىڭ 1997 - يىللىق سانلىرىغا مۇشتىرى قوبۇل قىلىش خىزمىتى باشلاندى. ژۇرنىلىمىز پەسىللىك ژۇرنال بولۇپ، تارقىتىش خىزمىتىنى تەھرىر بۆلۈمىمىز ئۆزى ئىجرا قىلىدۇ. ھەر سانىنىڭ باھاسى 2.00 يۈەن، يىللىق باھاسى 8.00 يۈەن، مۇشتىرى بولۇش ۋاقتى چەكلەنمەيدۇ.

مۇشتىرى بولغۇچىلار ئابونت ھەققىنى پوچتا ئارقىلىق تەھرىر بۆلۈمىمىزگە ئەۋەتىپ بەرسە بولىدۇ.

ھۆرمەتلىك مۇشتىرى، ژۇرنىلىمىز سەھىپىلىرىنىڭ سىز ئەۋەتمەكچى بولغان ئىلمىي ماقالىلەرنى كۈتۈپ تۇرغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويۇش بىلەن بىللە، ژۇرنىلىمىزغا داۋاملىق مۇشتىرى بولۇشىڭىزنى، ئەتراپىڭىزدىكى مۇخبىر، مۇھەررىر ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلارنىڭمۇ مۇشتىرى بولۇشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز.

سەمىڭىزدە بولسۇنكى، بىز سىزنىڭ مۇشتىرى بولۇش ۋاقتىنى كېچىكتۈرۈپ قويغانلىقىڭىزنى نەزەردە تۇتۇپ، ئېھتىيات ئۈچۈن ژۇرنىلىمىزنىڭ 1 - ۋە 2 - سانلىرىدىن يېتەرلىك ساقلاپ قويدۇق. ھېلىھەم مۇشتىرى بولسىڭىزمۇ كېچىكمەيسىز، بىز سىزنى ژۇرنال بىلەن تولۇق تەمىنلەشكە كېپىللىك قىلىمىز.

مۇشتىرى قوبۇل قىلغۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى ياڭزىجياڭ يولى 1 - نومۇر، «شىنجاڭ گېزىتى»ئىدارىسى ئاخبارات تەتقىقات بۆلۈمى. ئالاقىلەشكۈچى: گۆھەرنىسا ئابلىمىت

پوچتا نومۇرى: 830051

تېلېفون: 5818200 ئارقىلىق 3037، 3289 ئۇلىنىدۇ

«شىنجاڭ ئاخباراتچىلىرى»ژۇرنىلى تەھرىر بۆلۈمى

چۈشۈپلا تۈت ئەتراپقا قاراپ ھەممىلا يەرنىڭ تەكشى ئېتىز ئىكەنلىكىنى، تاشيولنى قۇملۇقنىڭ ئىچكىرىسىگىچە ئۈزلۈكسىز بولىدىغانلىقىنى، يولنىڭ ئىككى قاسنىقىغا تىكىلگەن رەت - رەت تېرەك كۆچەتلىرىنى، غول ۋە تارماق ئۆستەڭلەرنىڭ ئورمانغا ياندىشىپ تۇرغانلىقىنى، قۇدۇق قېزىۋاتقانلارنىڭ جىددىي ئىشلەۋاتقانلىقىنى كۆردى. ۋاڭ لېچۈەن بىر ماشىنىلاشقان قۇدۇقنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى لوپېڭ مۇنداق دېدى: بۇ يەردە ئاچقىلى بولىدىغان 160 مىڭ مو بىنەم يەر بار، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە 50 مىڭ مو يەر ئېچىشنى پىلانلىدۇق، بۇلتۇر قىش، بۇ يىل ئەتىيازدا 5300 مو يەر ئېچىلدى، ئېتىزلىق، ئورمان، يول، ئېرىق - ئۆستەڭ، قۇدۇقلار ئاساسىي جەھەتتىن يۈرۈشلەشتۈرۈلدى. ۋاڭ لېچۈەن تونۇشتۇرۇشنى ئاڭلىغاچ قۇدۇقنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ لوپىڭدىن: «يەر تۈزلەش، قۇدۇق قېزىشقا كېرەكلىك ماددىي ئەشيا ۋە سېلىنمىلار نەدىن كەلدى؟» دەپ سورىدى. لوپېڭ: «ناھىيە ئۆزى توپلىغان ۋە دېھقانلار سېلىنما سالغاندىن باشقا، ئاساسەن ئاپتونوم رايوندىكى نامراتلارغا ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولىدىغان نازارەت، ئىدارە، ئورۇنلار ياردەم قىلدى» دېدى، لوپېڭ ھاياجانلانغان ھالدا ۋاڭ لېچۈەنگە مۇنداق دېدى: نامراتلارغا ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولىدىغان ئورۇنلار ھەقىقىي ھەرىكەتكە كەلدى، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى ئەكىلىپ بەردى، بەزىلىرى مەبلەغ ياردەم قىلدى. ھازىرغا قەدەر مۇشۇ تەرەققىيات رايونىغىلا 4 مىليون 790 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، دېھقانلار 230 مىڭ ئەمگەك كۈچى سەرپ قىلدى، بۇ ۋاقىتتا ۋاڭ لېچۈەنگە ھەمراھ بولۇپ كەلگەن خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياڭ جاۋجى سۆز قىستۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ۋىلايىتىمىزدىكى يەتتە ناھىيە، بىر شەھەردە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا بۇلتۇر بىر يىلدا 110 مىڭ مو بىنەم ئېچىلدى، بۇنىڭ بىلەن يېزا ئىگىلىك ئاھالىسىگە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن توغرا كېلىدىغان يەر بىر پۇڭ كۆپەيدى، كۆپ ساندىكى يەر ئېچىش رايونلىرى ئۈنۈم ھاسىل قىلىشقا باشلىدى. بۇ يىل ئەتىيازدا يەر ئېچىش سۈرئىتى تېخىمۇ تېز بولدى، ياڭ جاۋجى مۇنداق دېدى: مۇشۇنداق داۋاملاشتۇرساق بەش يىلدا كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن يېرىم مودىن يەرنى

مال بېقىش كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندا ھەم بوستانلىقنى كېڭەيتكىلى، بوراندىن مۇداپىئە كۆرۈپ، قۇمنى توسقىلى، ھەم كىرىمنى مۇقىم ئاشۇرغىلى بولىدۇ. ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈم ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمدىن ھەقىقىي تۆردە قوش مول ھوسۇل ئالغىلى بولىدۇ.

ۋاڭ لېچۈەن جىيا يەر ئېچىش رايونىدىن ئايرىلىپ يەنە ھاڭگىيا يېزىسى ۋە چارباغ يېزىسى بوستانلىقىنىڭ شىمالىدىكى مالىيە يەر ئېچىش رايونىغا كەلدى، بۇ يەردە قۇم بارخانلىرى بىر قەدەر كۆپ بولسىمۇ، لېكىن ئېچىپ تۈزلەنگەن يەر كۆلىمى 5000 مودىن ئېشىپ كەتكەنىدى. ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ۋە يېزا ئىگىلىك بانكىسى ياردەم قىلغان ئون نەچچە توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى بىر نەچچە دۆڭلۈكتە مەشغۇلات قىلىۋاتاتتى، يېزا كادىرلىرى ۋە ئاما رەھبەرلەرنىڭ خىزمەت تەكشۈرگىلى كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇلارنى ئورىۋالدى. رەھبەرلەر گەپ قىلىپ بولغىچە ئۇ بىر ئېغىز بۇ بىر ئېغىزدىن سۆزلەپ كەتتى، ئۇلارنىڭ بەزىلىرى: سۇ ۋە يەرنى كۆپەيتىشتىن ئىبارەت نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش يولىدا مېڭىش توغرا يول بولدى ، دېسە، يەنە بەزىلىرى: ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىش چارىسى بەك ياخشى ئىكەن، دېيىشتى، بەزىلىرى بۇ ئىش بىر نەچچە يىل مۇشۇنداق قەتئىي داۋاملاشتۇرۇلىدىغانلا بولسا، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشىمىزدا گەپ يوق، دېيىشتى. ۋاڭ لېچۈەن بۇلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ۋىلايەت، ناھىيىنىڭ رەھبەرلىرى ۋە نامراتلارغا ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىدىغان ئورۇننىڭ كادىرلىرىغا مۇنۇلارنى جاكارلىدى: «يولنى توغرا تاللاپسىلەر، بىز بۇ يولدا قەتئىي مېڭىشىمىز كېرەك: ئاپتونوم رايوننىڭ نامراتلارغا ساھەلەر بويىچە يار - يۆلەك بولىدىغان ئورۇنلىرى بۇ بەش يىلنى تۈگەتسە، كېيىنكى ئەسىرنىڭ باشلىرىغا بارغاندا يەنە بەش يىل ئۇزارتىمىز؛ ئېچىلىدىغان يەرنى كۆپەيتىشنى خوتەن ۋىلايىتىنىڭ سۇ، تۇپراقنى ئېچىش نىشانى قىلىپ، خوتەن خەلقىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىمىز.

ئېلان

مەممەت ئىسمائىل: مەھكىمىمىز قانۇن بويىچە سىز بىلەن ئاينىسا ئوسماننى سىرتتىكىزدىن ھۆكۈم ئارقىلىق ئاجراشتۇردى. مۇشۇ ھۆكۈم ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن 60 كۈن ئىچىدە مەھكىمىمىزگە كېلىپ ھۆكۈمنامىنى تاپشۇرۇۋېلىڭ. ۋاقتى ئۆتۈپ كەتسە يەتكۈزۈلدى ھېسابلىنىدۇ، ئېلان مۇددىتى توشقان كۈندىن باشلاپ 15 كۈن ئىچىدە مەھكىمىمىزگە نارازىلىق ئەرز خېتى بىلەن كۆچۈرۈلمىسىنى تاپشۇرۇپ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىگە ئەرز بەرسىڭىز بولىدۇ.

ئۈرۈمچى شەھەر تۇدۇڭخابا رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

كومپيۇتېردا زىرائەت «ئۆستۈرۈش»

لى چۈنسەي

يېڭى تېخنىكا

بۇغداينىڭ ئۆسۈش جەريانىنى بىر مىنۇتقا يەتمىگەن ۋاقىتتا مۇجەسسەملىگىلى بولىدۇ. بۇ خام خىيال ئەمەس، ھازىر ئالىملار ئەقلىي ئىقتىدارى يۇقىرى كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ، زىرائەتنىڭ ئۆسۈش جەريانىغا ۋە قۇرۇلمىسىغا دائىر ئۈچ كۆرۈنۈشلۈك تەقلىدىي سۈرەتنى ھاسىل قىلماقتا.

ئەقلىي ئىقتىدارى يۇقىرى كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ، بۇنداق ئۈچ كۆرۈنۈشلۈك تەقلىدىي سۈرەتنى ھاسىل قىلىشنىڭ نېمە ئەھمىيىتى بار؟ بىزگە مەلۇم، زىرائەتنىڭ ئۆسۈش دەۋرى بىر قەدەر ئۇزۇن، زىرائەتنىڭ ئۆسۈشىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىل كۆپ، تەبىئىي مۇھىت، كىلىمات، زىيانداش ھاشارات، ھەتتا زىرائەتنىڭ شەكلى ۋە بىخى، يوپۇرمىقى، غولى، گۈلى قاتارلىقلارمۇ زىرائەتنىڭ مېۋىلىشىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئىلگىرى كىشىلەر ئېتىز بېشىدا ياكى تەجرىبىخانىدا زىرائەت توغرىسىدا تەتقىقات ئېلىپ باراتتى. تەتقىقات ئۇسۇلىمۇ قالاق ئىدى، يەنە كېلىپ ئۇزاق ۋاقىت كېتەتتى. پەن - تېخنىكىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە كومپيۇتېرنىڭ ۋۇجۇدقا كېلىشى نەتىجىسىدە ئالىملار كومپيۇتېردىلا زىرائەت توغرىسىدىكى تەتقىقاتنى ئورۇندىيالايدىغان بولدى. دۆلىتىمىز چوڭ يېزا ئىگىلىك دۆلىتى، يېزا ئىگىلىكىنى خەلق ئىگىلىكىدە مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. شۇڭا ئەقلىي ئىقتىدارى يۇقىرى كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ، زىرائەت تەتقىقاتىنى ئېلىپ بېرىش يېزا ئىگىلىكىدە رىقابەتلىشىش كۈچىمىزنى يۇقىرى كۆتۈرۈشىمىزدىكى مۇھىم ۋاستە ھېسابلىنىدۇ.

كومپيۇتېردا زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈشىنى تەقلىد قىلىش ئادەتتىكى كارتون فىلىملەرنى ئىشلىگەنگە ئوخشىمايدۇ، ئۇنىڭ تۈپ مەقسىتى زامانىۋى، يۇقىرى پەن - تېخنىكىدىن پايدىلىنىپ، ئىلمىي تەتقىقات ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت. مەسىلەن: يېڭى زېلاندىيىدىكى خود تەتقىقات ئورنىنىڭ بىر تەتقىقات گۇرۇپپىسى قوي شاپتۇلى مېۋىسىنىڭ تاتلىقلىق دەرىجىسىنىڭ يوپۇرماق بىلەن مېۋىنىڭ ئارىلىقىغا مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى تەتقىق قىلماقتا. مېۋە دەرەخلىرى مۇتەخەسسىسلىرىگە ئايانكى، مېۋىنىڭ تاتلىقلىق دەرىجىسى ئۇنىڭ يوپۇرماق بىلەن بولغان ئارىلىقىنىڭ يىراق-يېقىنلىقىغا مۇناسىۋەتلىك، چۈنكى يوپۇرماق مېۋىنىڭ تەركىبىدىكى قەنت ماددىسىنىڭ مەنبەسىدۇر. بۇ تەتقىقات گۇرۇپپىسى قوي شاپتۇلىنىڭ بىخلىنىش، ئۆسۈش، يوپۇرماق چىقىرىش، غۇنچىلاش، چېچەكلەش، مېۋە تۈگۈش قاتارلىق جەريانلىرىنىڭ ھەممىسىنى كىرىشتۈرۈپ، بىر تەقلىدىي كۆرۈنۈشنى (سۈرەتنى) ھاسىل قىلغان. كومپيۇتېر ئارقىلىق تەقلىدىي سۈرەتنى ھاسىل قىلغاندا مەلۇم شاختىكى مېۋىگە نەق يېقىن يوپۇرماقنىڭ قانچىلىك قەنت ماددىسى يەتكۈزۈپ بېرەلەيدىغانلىقى بىرنەچچە سېكۇنت ئىچىدە ھېسابلاپ چىققىلى بولۇپلا قالماستىن، مۇشۇ يوپۇرماقنىڭ مەلۇم قىسمىنى قۇرت غاجىلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ مېۋىگە يەتكۈزۈپ بېرىدىغان قەنت مىقدارىنىڭ قانداق تەسىرگە ئۇچرايدىغانلىقىنى ھېسابلاپ چىققىلى بولىدۇ. بۇ تەتقىقات گۇرۇپپىسى ھەم ھاشارات زىيانداشلىقىغا تاقابىل تۇرغىلى بولىدىغان ھەم مۇھىتنى بۇلغىمايدىغان بىر خىل ئۇسۇلنى تېپىپ چىقىش ئۈچۈن پائال ئىزدەنمەكتە. ئۇلار كومپيۇتېردىكى تەقلىدىي سۈرەتلەردىن پايدىلىنىپ، زىرائەتلەرنىڭ شەكلى ياكى يوپۇرماقنىڭ شەكلىنى ئۆزگەرتىش چارىسى ئارقىلىق زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ يوشۇرۇنۇۋېلىش ئورنىنى يوقىتىش ياكى يەم ئىزدەش ۋاستىسى ئارقىلىق زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ زېمىنىنى ئازايتىش مەقسىتىگە يەتمەكچى بولۇۋاتىدۇ. ئەگەر كومپيۇتېردىكى تەقلىدىي سۈرەتتە يوغانراق يوپۇرماقنىڭ مېۋىنى تېخىمۇ تاتلىق قىلالايدىغانلىقى ھەم زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتالايدىغانلىقى دەلىللەنسە، ئالىملار يوپۇرماقنى يوغىنىتىدىغان گېننى تېپىپ چىقىپ، زىرائەتلەرگە كىرگۈزۈپ، زىرائەت ۋە مېۋىلەرنىڭ تېخىمۇ كۆپ ھوسۇل بېرىش يولىنى تاپىدۇ.

فرانسىيىنىڭ جەنۇبىدىكى شەھەر مونپېلىئېدىكى خەلقئارا يېزا ئىگىلىكى تەرەققىيات-تەتقىقات مەركىزى بۇ جەھەتتە يەنىمۇ تەپسىلىي خىزمەت ئىشلىمەكتە. بۇ مەركەزدىكى ئالىملار ئۆسۈملۈكلەرنىڭ شاخلىنىش ھالىتى ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بېرىشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە. ئۇلار ئوخشاش بولمىغان مۇھىتتا ئۆسكەن زىرائەتلەرنىڭ شەكلىنى خاتىرىلىۋالغان، ئاندىن بۇ تەپسىلىي ماتېرىياللار ئاساسىدا كومپيۇتېردا شاخلىنىش ھالىتىنىڭ تەقلىدىي سۈرىتىنى ھاسىل قىلىۋېلىپ، ئاندىن ئۆسۈملۈك شاخلىرىنىڭ قانداق ھالەتتە ئاساسىي غولنىڭ قانداق يېرىدىن چىقىشى ئىلمىي بولىدىغانلىقى، يوپۇرماقنىڭ قانداق جايدىن چىقسا كۆپرەك ئوزۇق بېرىدىغانلىقى، مېۋىسى قايسى جايدا بولسا تېخىمۇ ئوخشايدىغانلىقى قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بارغان. ئۇلار يەنە كومپيۇتېردا ئۆسۈملۈك تەجرىبىخانىسىنى ھاسىل قىلىپ، كەلگۈسىدە مەلۇم تەمدىكى ئالاھىدە مېۋىنى يېتىلدۈرۈش ئۈچۈن سۈنئىي ئۆسۈملۈك لايىھىلىمەكچى بولۇۋاتىدۇ.

ئاۋسترالىيە يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ بىر تەتقىقات گۇرۇپپىسى بىلەن كانادانىڭ كالگارى داشۆسىنىڭ بىر تەتقىقات گۇرۇپپىسى ئاۋسترالىيىنىڭ غەربىي قىسمىدىكى تۇپرىقىدا ئازوت مىقدارى ئاز رايوندا زىرائەتنىڭ تۇپراق ئاستىدىكى قىسمىنى تەتقىق قىلماقتا. ئۇلار ئۆسۈملۈك يىلتىزىنىڭ يېتىلىش جەريانىغا ئەينەن تەقلىد قىلىنغان سۈرەتلەر چۈشۈرۈلگەن كومپيۇتېر دىسكىسىنى لايىھىلەپ چىقىپ، «يىلتىز خەرىتىسى» دەپ ئاتالغان يىلتىزنىڭ يېتىلىشى توغرىسىدىكى ھەممىباب ئەندىزىنى مەيدانغا چىقارغان. ئاندىن مۇرەككەپ ھەم ئەينەن كومپيۇتېر ئۆسۈملۈك سۈرىتىنى پۈتكۈزگەن. ئۇلار يىلتىز ئۇچىنىڭ تۇپراققا قانداق پاتىدىغانلىقى، قوشۇمچە يىلتىزلار قانداق چاغدا، قانداق جايدىن چىقىدىغانلىقى، ئۆسۈملۈككە قانچىلىك ئازوت كىرسە مۇۋاپىق بولىدىغانلىقى قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە تەتقىقات ئېلىپ بارغان. بۇ تەتقىقات نەتىجىسى بەلكىم دېھقانلارنىڭ قانداق يەردە، قانداق چاغدا، قانچىلىك قويۇقلۇقتا، قانداق ئۇرۇق ئىشلىتىشىگە ياردەم بېرىشى مۇمكىن.

ئالىملار ئەقلىي ئىقتىدارى يۇقىرى كومپيۇتېر ئارقىلىق زىرائەتنىڭ قۇرۇلمىسى ۋە ئۆسۈش جەريانىنى تەقلىد قىلىش تېخنىكىسىنىڭ ئىستىقبالى پارلاق، كومپيۇتېرنىڭ بارغانسېرى ياخشىلىنىشى ئارقىسىدا زىرائەتنى تەقلىد قىلىش تېخنىكىسى تېخىمۇ تەرەققىي قىلىشى مۇمكىن، دەپ مۆلچەرلىمەكتە.

يەرشارى تېمپېراتۇرىسىنىڭ ئۆرلىشى ئىنسانلارغا زور تەسىر يەتكۈزىدۇ

مۇھىت ۋە سالامەتلىك

ئامېرىكا ئالىملىرى يېقىندا كېيىنكى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغا بارغاندا يەرشارىنىڭ تېمپېراتۇرىسى ئېشىپ، ئىنسانلارغا زور تەسىر يەتكۈزىدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئالىملار مۇنداق دېدى: كاربون چالا ئوكسىدى ۋە مېتان قاتارلىق گازلارنى تارقىتىشنى دەرھال توختاتقان تەقدىردىمۇ، يەرشارىنىڭ تېمپېراتۇرىسى داۋاملىق نەچچە يىل ئۆرلەۋېرىدۇ. تېمپېراتۇرىنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ تۆۋەندىكى ئەھۋاللار يۈز بېرىدۇ:

دېڭىز يۈزى تەكشىلىكى يۇقىرىلايدۇ. دېڭىز يۈزى تەكشىلىكى مۇشۇ ئەسىردە 17.8 سانتىمېتىر يۇقىرىلىدى. كېيىنكى ئەسىردە 34.3 سانتىمېتىر يۇقىرىلايدۇ. بۇ، تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشى ۋە دېڭىز بويىدىكى ئاھالىلەرنىڭ سەرسان بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر كۆپىيىدۇ. قىزىش، كېزىك قاتارلىق كېسەللىكلەرنى پەيدا قىلىدىغان پاشىلار ئىسسىق، نەم تېمپېراتۇرىدا كۆپلەپ بارلىققا كېلىدۇ. ئىسسىق بەلباغ رايونى كېڭەيگەندە بۇ پاشىلارنىڭ يېتىلىش رايونىمۇ كېڭىيىدۇ-دە، ھازىرغىچە بىخەتەر رايون، دەپ قارىلىپ كەلگەن رايونلاردا يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ تارقىلىشىنى كۈچەيتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، دېڭىز سۈيىنىڭ ئۈستۈنكى قەۋىتىنىڭ تېمپېراتۇرىسى ئۆرلەپ كېتىپ، سۇ يۈزىدە لەيلەپ يۈرىدىغان جانلىقلار كۆپىيىدۇ، بۇنىڭ بىلەن خولېرا كېسەللىكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئورگانىك گەۋدىلەرنىڭ يېتىلىشىگە زېمىن ھازىرلىنىدۇ.

قۇرغاقچىلىق، ھۆلچىلىك قاتارلىق تەبىئىي ئاپەتلەر كۆپىيىدۇ. بۇ ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزىدۇ.

ئامېرىكا يوھانس. خوپكىنس ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئاممىۋى سەھىيە ئىنستىتۇتىدىكى پېز «بۇ بىر قېتىملىق خەۋپ بولىدۇ. لېكىن بۇ ئاخىر زامان بولغىنى ئەمەس. ئىنسانلار ياشاش مۇھىتىنى ياخشىلاش يولىدا تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، ئاخىرقى ھېسابتا مۇھىتنى ياخشىلايدۇ، لېكىن بۇنىڭغا بىر ئەسىر ئەتراپىدا ۋاقىت كېتىدۇ» دېدى.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى»دىن)

كومپيۇتېرنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدىكى ئورنى

مىجىت ۋايىت

كومپيۇتېر رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدە خېلى بۇرۇنلا ئومۇملىشىشقا باشلىغانىدى. بەزى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە رادىئو - تېلېۋىزىيىنىڭ ئاپتوماتلىشىش دەرىجىسى خېلىلا يۇقىرى بولسىمۇ، دۆلىتىمىزدە بۇ جەھەتتىكى تەرەققىيات بىر قەدەر ئاستا بولدى.

كومپيۇتېر رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدە ئۇچۇر باشقۇرۇش، ۋاقىتنى كونترول قىلىش ۋە پەن - تېخنىكىلىق ھېسابلاشتا ئىشلىتىلىدۇ. ئۇچۇر باشقۇرۇشنىڭ دائىرىسى كەڭ بولۇپ، ئۇ ئاساسلىقى ئاخبارات ۋە باشقا ئۇچۇر ماتېرىياللىرىنى ساقلاش، تەكشۈرۈش، يەتكۈزۈشتىن باشقا، ۋاقىت ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ. كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ، ئېلېكترونلۇق ئەدەبىي تەھرىرلىك ۋە يېزىق تەھرىرلىكىنى تېز، سۈپەتلىك ئىشلىگىلى بولىدۇ. كومپيۇتېر ئارقىلىق ۋاقىتنى كونترول قىلىش رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدە ناھايىتى مۇھىم ئورۇندا تۇرىدۇ. پروگرامما ئىشلەش جەريانىدا كومپيۇتېرنىڭ ياردىمىدىن پايدىلىنىپ، رېژىسسورنىڭ مۇرەككەپ ئۈسكۈنىلەرنى باشقۇرۇش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، پروگراممىلارنىڭ سۈپەتلىك چىقىشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. رادىئو-تېلېۋىزىيە تارقىتىش ئىستانسىلىرىنى كومپيۇتېردىن پايدىلىنىپ كونترول قىلغاندا، دىژورنى بولمىسىمۇ بولىدۇ. چۈنكى كومپيۇتېر ئارقىلىق ئۈسكۈنىلەرنىڭ ئايلىنىش سۈپىتىنى ئۆلچەپ، پروگراممىلارنىڭ ئاڭلىتىش سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

(1) تارقىتىش ئىستانسىلىرىنىڭ ۋاقتىنى كونترول قىلىشى. بۇ، ھەر خىل قۇۋۋەتلىك، ئوتتۇرا دولقۇنلۇق تارقىتىش ئىستانسىسى، چاستوتىسى تېزگىنلەنگەن تېلېۋىزىيە تارقىتىش ئىستانسىلىرىنىڭ تارقىتىش ئاپپاراتىنى تاق ئاپپارات بىلەن ئاپتوماتلاشتۇرۇش ۋە پۈتۈن ئاپتوماتلاشتۇرۇشنى كومپيۇتېر ئارقىلىق كونترول قىلىشنى كۆرسىتىدۇ.

(2) رادىئو - تېلېۋىزىيە مەركىزىي كونترول قىلىش ئۆيىنىڭ ئاپتوماتىك ئاڭلىتىشى. رادىئو ۋە تېلېۋىزىيە مەركىزىي كونترول قىلىش ئۆيىنىڭ ئاڭلىتىش ئۈسكۈنىلىرى بىر قەدەر ئىلغار بولۇپ، ئاپتوماتلاشقان ياكى يېرىم ئاپتوماتلاشقان بولسىمۇ، ماگنىت لېنتىلىرىنى چىقىرىپ - سېلىش ئادەم كۈچى ئارقىلىق بېجىرىلىدۇ. لېكىن ئۇزاققا قالماي ئاپتوماتلاشقان ئاۋاز قويۇش، سىن قويۇش ئاپپاراتلىرى بارلىققا كېلىپ، پۈتۈن ئاپتوماتلىشىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ.

(3) ئاپتوماتىك كۆزىتىپ ئۆلچەش. كومپيۇتېر ئارقىلىق كونترول قىلىنىدىغان رادىئو ئىستانسىلىرىنىڭ تېخنىكىلىق كۆرسەتمىلىرىنى ئاپتوماتىك كۆزىتىپ ئۆلچەيدىغان ئۈسكۈنە ۋە تېلېۋىزىيە سىگنالى سۈپىتىنىڭ ھەرىكەت ھالىتىنى كۆزىتىپ تەكشۈرىدىغان ئۈسكۈنە مەيدانغا كېلىپ، كەڭ ئومۇملاشماقتا.

(4) كومپيۇتېر ئارقىلىق كونترول قىلىنىدىغان ئەدەبىي سەنئەت تەھرىرلىك سىستېمىسى. بۇ سىستېما ئىستانسىلارنىڭ ئەدەبىي، سەنئەت ماتېرىياللىرىنى يۇمشاق دىسكا ئارقىلىق ئۆزئارا ئالماشتۇرۇپ، ئىشلىتىشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ.

(5) كومپيۇتېر ئارقىلىق كونترول قىلىنىدىغان يېزىق تەھرىرلىكى سىستېمىسى. بۇ سىستېما ھازىر رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدە كەڭ ئىشلىتىلمەكتە. ئۇ ھەم

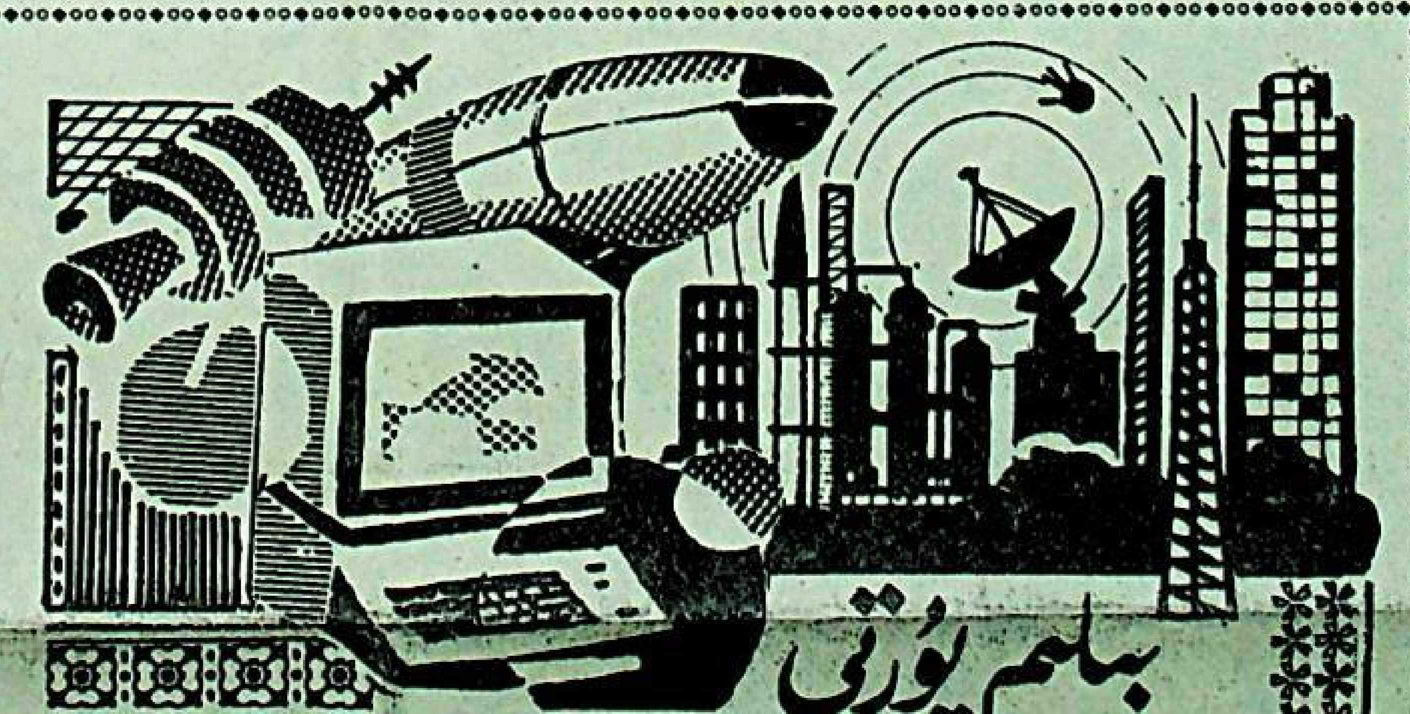

روھىي ئامىلنىڭ كېسەللىك پەيدا قىلىشى ۋە كېسەللىكنى داۋالاشتىكى رولى

ئابلىز ئەبەيدۇللا

تېببىي ساۋات

پاۋلوف ۋە بېكوف قاتارلىق مەشھۇر تېببىي پەن ئالىملىرىنىڭ مەركىزىي نېرۋا سىستېمىسى توغرىسىدىكى تەلىماتىدا روھىي ئامىلنىڭ كېسەللىك پەيدا قىلىشى، كېسەللىكنى ئېغىرلاشتۇرۇشى، شۇنداقلا كېسەللىكنى

كۆتۈرەڭگۈ روھلۇق كىشىلەر بەزى ئېغىر كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولسىمۇ، ئۈمىدۋار بولۇپ، دوختۇرلار بىلەن ماسلىشىپ، ياخشى داۋالىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتالايدۇ. شۇڭا كېسەلنىڭ روھىي كەيپىياتى، غەيرەت - شىجائىتى كېسەللىكلەرنى داۋالاشتىكى ئەڭ ئۈنۈملۈك چارە ھېسابلىنىدۇ.

تۇغرىسىدىكى ئەسلىدا روھىي ئامىلنىڭ
كېسەللىك پەيدا قىلىشى، كېسەللىكنى ئېغىرلاشتۇرۇشى، شۇنداقلا كېسەللىكنى داۋالاشتىكى رولىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىلگەن. روھنىڭ كۈچلۈك تەسىرگە ئۇچرىشى، يەنى دەرد - ئەلەم، قايغۇ - ھەسرەت بەزى ئادەملەردە روھىي كېسەللىك، نېرۋا كېسەللىكى ۋە باشقا كېسەللىكلەرنى پەيدا قىلىدۇ. مەسىلەن: ئاشقازان يارىسى كېسەللىكىنى نوقۇل ھالدا ئوزۇقلىنىشنىڭ نورمالسىزلىقىدىن كېلىپ چىققان، دەپ قاراشقا بولمايدۇ. ئۇنىڭ نېرۋا سىستېمىسىدىكى چوڭ مېڭە ھۆجەيرىلىرىنىڭ تورمۇزلىنىشىغا باغلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان. ئادەمنىڭ نېرۋا سىستېمىسى ئاجىزلاشقاندا تاماق يېيىش، ئوزۇقلۇقنى قوبۇل قىلىش ئىقتىدارى ئاجىزلىشىپ، بەدەندە ئوزۇقلۇق يېتىشمەي، بەدەننىڭ ئىممۇنىتېت ئىقتىدارى تۆۋەنلەيدۇ-دە، ئاسانلا ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولىدۇ، ياكى ئەسلىدە بار كېسىلى ئېغىرلىشىپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ ئەكسىچە روھىي كەيپىياتى ناھايىتى ئۇستۇن،

روھىي كەيپىياتى، غەيرەت - شىجائىتى كېسەللىكلەرنى داۋالاشتىكى ئەڭ ئۈنۈملۈك چارە ھېسابلىنىدۇ.

روھىي ئامىلنىڭ داۋالاش خىزمىتىدىكى مۇھىملىقى ھەرقايسى دوختۇرخانا، داۋالاش ئورۇنلىرىدىكى خادىملارنىڭ كېسەللەرگە قانداق پوزىتسىيە تۇتۇشى، قانداق مۇئامىلە قىلىشى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. ئەگەر دوختۇرخانىغا كەلگەن كېسەلنىڭ كېسىلى ئېغىر بولسا، دوختۇرلار ئۇنىڭغا كۆيۈنۈپ ئىللىق مۇئامىلە قىلسا، كېسەل بۇنىڭدىن روھىي ئوزۇق ۋە تەسەللىگە ئېرىشىپ، ساقىيىشقا ئۈمىد باغلايدۇ. بۇ داۋالاشنىڭ ئۈنۈملۈك بولۇشىغا زور تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئەگەر ئەكسىچە بولسا، كېسەل روھىي جەھەتتىن ئازابلىنىپ، كېسىلى ئېغىرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن. شۇڭا تىببىي خادىملار روھىي جەھەتتە داۋالاشنىڭ ئەھمىيىتىنى چوڭقۇر تونۇشى، كېسەللەرگە قارىتا مەسئۇلىيەتچان بولۇشى، روھىي جەھەتتىن داۋالاش بىلەن تىببىي جەھەتتىن داۋالاشنى زىچ بىرلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك.

بىلىم يۇرتى

تامغىنى **مۇختار ئەپىرى** ئىشلىگەن

قانداق ئاپتوموبىل كېرەكسىز قىلىۋېتىلگەن ئاپتوموبىل ھېسابلىنىدۇ؟

لى شاۋۋېي

سىز بىلەمسىز

تۆۋەندىكى ئالتە خىل ئاپتوموبىل كېرەكسىز قىلىۋېتىلگەن ئاپتوموبىل ھېسابلىنىدۇ. ئاپتوموبىل باشقۇرۇش ئورۇنلىرى بۇنداق ئاپتوموبىللارغا نومۇر بەرمەسلىكى، ئاپتوموبىل سېتىۋالىدىغانلار بۇنداق ئاپتوموبىللارنى سېتىۋالماسلىقى كېرەك.

1. ئاپتوموبىلنىڭ ئومۇمىي مۇساپىسى: يۈك ئاپتوموبىلىنىڭ باسقان مۇساپىسى 500 مىڭ كىلومېتىرغا، كان رايونلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان ئالاھىدە ئاپتوموبىلنىڭ 400 مىڭ كىلومېتىرغا، ئاپتوبۇسنىڭ 700 مىڭ كىلومېتىرغا، باشقا ئاپتوموبىللارنىڭ 550 مىڭ كىلومېتىرغا يەتكەنلىرى.

2. ئىشلىتىلگەن يىل چەكلىمىسى: يۈك ئاپتوموبىلىنىڭ 12 يىلغا، كان رايونىدا ئىشلىتىلىدىغان ئالاھىدە ئاپتوموبىلنىڭ ئون يىلغا، ئاپتوبۇسنىڭ 14 يىلغا، باشقا ئاپتوموبىللارنىڭ 13 يىلغا يەتكەنلىرى. بۇنىڭ ئىچىدە يۇقىرىقى يىل چەكلىمىسىگە توشمىغان، لېكىن ئىككى قېتىم چوڭ رېمونت قىلىنغان، تېخنىكا ئىقتىدارى تۆۋەنلىگەن، يەنە رېمونت قىلىش قىممىتى قالمىغانلىرى.

3. ئاپتوموبىل ئۇزاق مۇددەت ئىشلىتىلگەندىن كېيىن رېمونت قىلىنغان ياكى زاپچاسلىرى ئالماشتۇرۇلغان، لېكىن ياخشى يولدا ماڭغاندا ماي سەرپىياتى ئۆلچەمدىن 15% ئېشىپ كېتىدىغانلىرى.

4. تۇرلۇك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئاپتوموبىل ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇلغان، رېمونت قىلىشقا بولمىغان ياكى بىر قېتىملىق چوڭ رېمونت ھەققى يېڭى ئاپتوموبىل باھاسىنىڭ 50% دىن ئېشىپ كېتىدىغانلىرى.

5. زاپچاسلىرىنى تەمىنلەيدىغان مەنبە يوق، تېخنىكا ئىقتىدارى ناچار، رېمونت قىلغىلى بولمايدىغان، ماركىسى كونا، ئۇزاق يىل ئىشلىتىلگەن ئىمپورت قىلىنغان ئاپتوموبىللار ياكى دۆلىتىمىزدە ئىشلەنگەن قېلىپلاشمىغان ئاپتوموبىللار.

6. كېرەكسىز گاز، ئىس ۋە شاۋقۇن چىقىرىش مىقدارى دۆلەت بەلگىلىگەن ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتكەن ئاپتوموبىللار.

يۇقىرى تېخنىكىلىق سۇ ئۈزۈش كىيىمى

سپىدو شىركىتى ئامېرىكىدىكى مەشھۇر سۇ ئۈزۈش كىيىمى ئىشلەپ چىقىرىدىغان شىركەت بولۇپ، ئۇ ئۆزى ئىشلەپ چىقارغان يۇقىرى تېخنىكىلىق سۇ ئۈزۈش كىيىمى بىلەن داڭق چىقارغان. ئاتلانتىدا ئۆتكۈزۈلگەن ئولىمپىك مۇسابىقىسىگە قاتناشقان ئامېرىكا سۇ ئۈزۈش تەنھەرىكەتچىلىرى دەل ئاشۇ سپىدو شىركىتىنىڭ يۇقىرى تېخنىكىلىق سۇ ئۈزۈش كىيىمىنى كىيگەن.

بۇ سۇ ئۈزۈش كىيىمىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىدىكى سىرى ئۇنىڭ ئۆزگىچە يوللۇق بولغانلىقىدا. ئۇ بىر يېرىك يول، بىر سىلىق يول كىرىشتۈرۈلگەن رەختتىن ئىشلەنگەن. ئۇنىڭ يېرىك يولى ئۈستىگە سۇدىن ساقلىنىدىغان يىلىم سۈركەلگەن. سۇ ئېقىمى مۇشۇ يوللار ئارىسىدىن ناھايىتى تېز سۈرئەتتە ئۆتكەندە، سۇنىڭ توسقۇنلۇقى ئازىيىپ، سۇ ئۈزۈش سۈرئىتى تېزلەيدىكەن.

بۇ كىيىمنىڭ ئۆرە ياقىلىقى، ئويما ياقىلىقى، دۈمبە تەرىپى ئوچۇقى بولۇپ، بۇ خىل كىيىم مەيدانغا كەلگەندىن كېيىن ئىلگىرىكى «بىكىنى» پاسونىدىكى سۇ ئۈزۈش كىيىمى شاللىۋېتىلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مۇكەممەل، كۆركەم سۇ ئۈزۈش كىيىمى تەتقىقاتى تېزلەشتى. ھەرقايسى چوڭ شىركەتلەر يېڭى پاسوندىكى سۇ ئۈزۈش كىيىمىنى تەتقىق قىلىشقا كىرىشتى، ھەتتا ئالەم ئايروپىلانىنىڭ ھاۋا توسقۇنلۇقىنى ئازايتىش تېخنىكىسىنى بۇ كىيىمگە تەدبىقلىدى.

(«پەن - تېخنىكا گېزىتى»دىن)

پايدىلىنىپ، رېزىستورنىڭ مۇرەككەپ تۇسكۇنلىرى بىر قەدەر ئىشقا بولۇپ، ئۇسكۇنىلەرنى باشقۇرۇش ئىقتىدارىنى ئاپتوماتلاشقان ياكى يېرىم ئاپتوماتلاشقان ئاشۇرۇپ، پروگراممىلارنىڭ سۈپەتلىك بولۇشى، ماگنىت لېنتىلىرىنى چىقىرىپ -

قىلىنىدىغان يېزىق تەھرىرلىكى سىستېمىسى. بۇ سىستېما ھازىر رادىئو - تېلېۋىزىيە ساھەسىدە كەڭ ئىشلىتىلمەكتە. ئۇ ھەر خىل تىلدىكى ماقالىلەرنى يېزىش، ئۆزگەرتىش، تەھرىرلەش قاتارلىق بىر يۈرۈش تەھرىرلىك خىزمىتىنى ئىشلەش، ئاخبارات ماتېرىياللىرىنى تەڭشەپ ئىشلىتىش، كۆرۈنۈش لايىھىلەش جەھەتتە ئاخباراتنىڭ ۋاقىت ۋە سۈپەت ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈردى.

(6) سان - سىفىر ئامبىرى ۋە ئۇزىتىش تورى. رادىئو - تېلېۋىزىيە خىزمىتىگە زۆرۈر بولغان ھەر خىل ماتېرىياللارنى سان - سىفىر ئامبىرىدا ساقلاش ئىشقا ئاشماقتا.

مىكرو دولقۇن ۋە تېلېفون تورىدىن پايدىلىنىپ، ئۇزۇن يوللۇق ئوچۇر ئۇزىتىش تورى نەتىجىگە ئېرىشتى. مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە سان - سىفىر ئامبىرى تېخىمۇ مۇكەممەللىشىپ، دۆلىتىمىزنىڭ سىگنال ئۇزىتىش تورى سىستېمىسى بارلىققا كېلىدۇ.

مېۋىلىك باغلاردا توخۇ بېقىشنىڭ پايدىسى كۆپ

تۆمۈر ئىمىن

مېۋىلىك باغلاردا توخۇ بېقىش توخۇلارغا ياخشى مۇھىت يارىتىپ بېرىپلا قالماي، باغلاردا زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، مېۋە ھوسۇلىنى ئاشۇرىدۇ ۋە مېۋە تەمىنى ياخشىلايدۇ.

1. مېۋىلىك باغلارنى ئەلا سۈپەتلىك ئورگانىك ئوغۇت بىلەن تەمىنلەيدۇ. بىر توخۇ بىر يىلدا 25 كىلوگرام ئەتراپىدا گەندە چىقىرىدۇ. ئەگەر بىر مو يەردىكى باغدا 30 توخۇ بېقىلسا، بىر يىلدا 750 كىلوگرام ئورگانىك ئوغۇت توپلىغىلى بولىدۇ. تەجرىبىلەرگە قارىغاندا، توخۇ بېقىلغان باغلارنىڭ مېۋە ھوسۇلى ئادەتتىكى باغلارنىڭكىدىن 5% يۇقىرى بولىدىكەن.

2. ئەتىياز يازپەسىللىرى مۇھىت كىلىماتىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، مېۋىلىك باغلاردا سازاڭ قۇرتى يامراپ كېتىدۇ. بۇ قۇرتلار توخۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىل ئاقسىللىق ئوزۇقى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. توخۇ مېۋىلىك دەرەخلەرگە زىيان سالىدىغان باشقا زىيانداش ھاشاراتلارنىمۇ يەيدۇ،

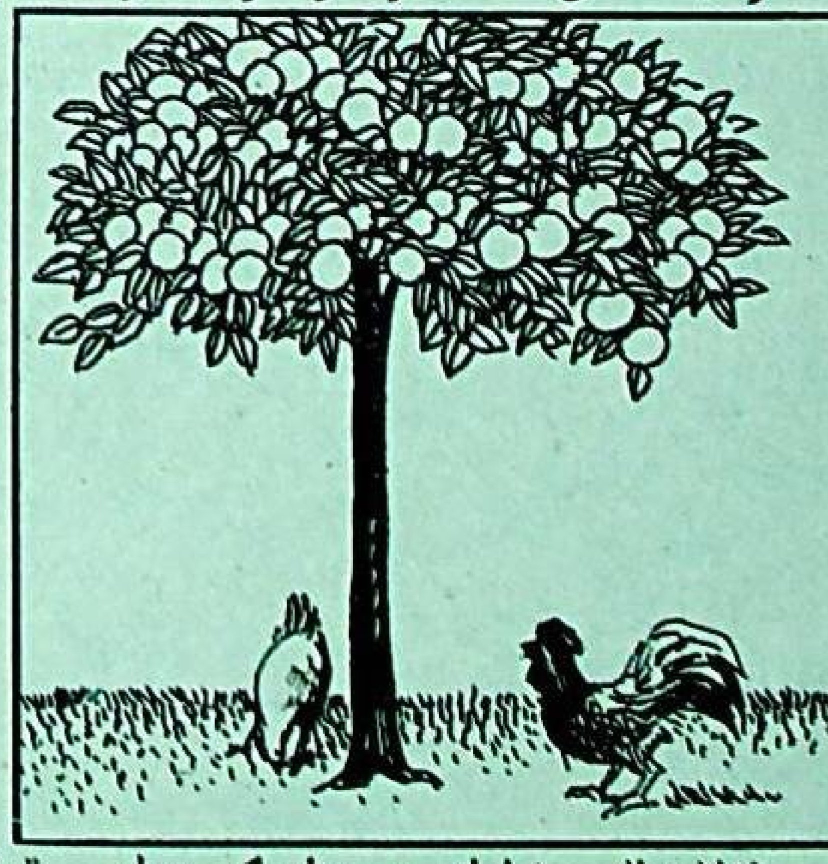

ئۆلارنىڭ مېۋىلىك دەرەخلەرگە زىيان سېلىش دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن باغلارغا دورا پۈركۈش قېتىم سانى ئازىيىپ، خىراجەت تېجىلىپ قالىدۇ.

3. مېۋىلىك باغلاردا ئۆسىدىغان ھەر خىل ئوت - چۆپلەرنىڭ تەركىبىدە كاربون سۇ بىرىكمىلىرى بىر قەدەر كۆپ بولۇپ، توخۇلارنىڭ يېيىشلىك ئوزۇقى ھېسابلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن توخۇلارغا بېرىلىدىغان يەم - خەشەك تېجىلىدۇ. بۇنداق شارائىتتا توخۇلار تېز، ساغلام ئۆسىدۇ.

مېۋىلىك باغلاردا توخۇ بېقىشتا تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك: 1). باغلارغا دورا چاچقان مەزگىللەردە توخۇلارنى باغدا باقماسلىق كېرەك. 2). ھەر خىل بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، ئىت، مۈشۈك قاتارلىقلارنىڭ توخۇلارغا (بولۇپمۇ چۆجىلەرگە) زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈپ قويۇشىدىن ساقلىنىش كېرەك. 3). مېۋىلىك دەرەخ زىچ تىكىلىپ، پاكار ئۆستۈرۈلگەن باغلاردا مېۋە پىشىش مەزگىلىدە توخۇ باقماسلىق كېرەك.

يېزا ئىگىلىك ساۋاتى

ياز كۈنلىرى بەدەن چېنىقتۇرغاندا نېمىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك؟

ئايگۈل نىياز، ناتار مەخسۇت

1. چېنىقىشتىن كېيىنلا مۇزدەك سۇدا يۇيۇنماسلىق كېرەك. چۈنكى ئادەم يۇقىرى تېمپېراتۇرىدا چېنىققاندا بەدەندىكى ئورگانىك ماددىلار تېز پارچىلىنىپ، ئورگانىزمدا كۆپ مىقداردا ئىسسىقلىق ھاسىل بولىدۇ، شۇڭا ئادەم تەرلەيدۇ، بۇنداق چاغدا مۇزدەك سۇدا يۇيۇنسا، قىل قان تومۇرلار تېز تارىيىپ، تەر تۆشۈكچىلىرى يېپىلىپ قالىدۇ، نەتىجىدە بەدەننىڭ كېسەللىككە قارشى كۈچى ئاجىزلاپ كېتىدۇ.

2. كۈچلۈك كۈن نۇرى ئاستىدا چېنىقماسلىق كېرەك. چۈنكى قۇياش نۇرى تەركىبىدىكى ئۇلترا بىنەپشە نۇر چاچ، تېرە، باش سۆڭەكلىرىدىن ئۆتۈپ، مېڭە پەردىسى ۋە مېڭە ھۈجەيرىلىرىگىچە يېتىپ بېرىپ، قول - پۇتلار تارتىشىپ قېلىش، ھوشىدىن كېتىش ئەھۋاللىرى كۆرۈلىدۇ. شۇڭا ئەڭ ياخشىسى سەھەردە ياكى كەچتە چېنىقىش، چېنىقىش ۋاقتى ئۇزاق بولۇپ كەتمەسلىكى كېرەك.

3. چېنىقىشتىن كېيىن كۆپ

مىقداردا سۇ ئىچمەسلىك كېرەك. چۈنكى بەدەن چېنىقتۇرۇشتىن كېيىن ئورگانىزمدىكى ھەرقايسى سىستېمىلار تەدرىجىي ھالدا ئەسلىدىكى نورمال ھالەتكە قايتىپ، چارچاشنى پەسەيتىش ھالىتىگە ئۆتىدۇ. بۇنداق ئەھۋالدا كۆپ مىقداردا سۇ ئىچىش ھەزىم قىلىش، قان ئايلىنىش سىستېمىلىرىنىڭ بولۇپمۇ يۈرەكنىڭ فۇنكسىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇنىڭ يۈكىنى ئېغىرلىتىۋېتىدۇ.

4. چېنىقىشتىن كېيىن توڭلىتىلغان ئىچىملىكلەرنى ئىچمەسلىك كېرەك. ئەگەر جىددىي ھەرىكەتتىن كېيىن تېمپېراتۇرىسى بەك تۆۋەن بولغان، توڭلىتىلغان ئىچىملىكلەرنى ئىچسە، ئاشقازاننى غىدىقلاپ، ئۇنىڭ فۇنكسىيىسىنىڭ بۇزۇلۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يېنىك بولغاندا ئىشتىھا تۇتۇلۇش، ئېغىرراق بولغاندا جىددىي خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغى ۋە ئاشقازان يارىسى قاتارلىق كېسەللىكلەرنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

بىلىۋېلىڭ

ئەنئەنىۋى دوستلۇق راۋاجلاندۇرۇلدى، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقى كېڭەيتىلدى

لى پېڭ زۇڭلىنىڭ ئافرىقىدىكى زىيارىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى

لى پېڭ زۇڭلىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 3 - كۈنىدىن 14 - كۈنىگىچە ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ جەنۇبىدىكى زامبىيە ۋە موزامبىك، ئوتتۇرا قىسمىدىكى گابون ۋە كامېرون، غەربىي قىسمىدىكى نىگېرىيە، شەرقىي قىسمىدىكى تانزانىيىگە قىلغان رەسمىي، دوستانە زىيارىتى ۋە سېيشېل جۇمھۇرىيىتىدە ئېلىپ بارغان خىزمەت زىيارىتى رەئىس جياڭ زېمىننىڭ بۇلتۇر ئافرىقىدا ئېلىپ بارغان تارىخىي زىيارىتىدىن كېيىنكى يەنە بىر زور دىپلوماتىيە ھەرىكىتى ھېسابلىنىدۇ. زىيارەت ئارقىلىق دوستانە بېرىش - كېلىشنى كۈچەيتىش، ئۆزئارا چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئەنئەنىۋى دوستلۇقنى راۋاجلاندۇرۇش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقنى كېڭەيتىش مەقسىتى ئىشقا ئېشىپ، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ئۇزاق مۇددەتلىك دوستانە، ئومۇميۈزلۈك ھەمكارلىشىدىغان جۇڭگو - ئافرىقا مۇناسىۋىتى ئورنىتىشتا يېڭى سەھىپە ئېچىلدى.

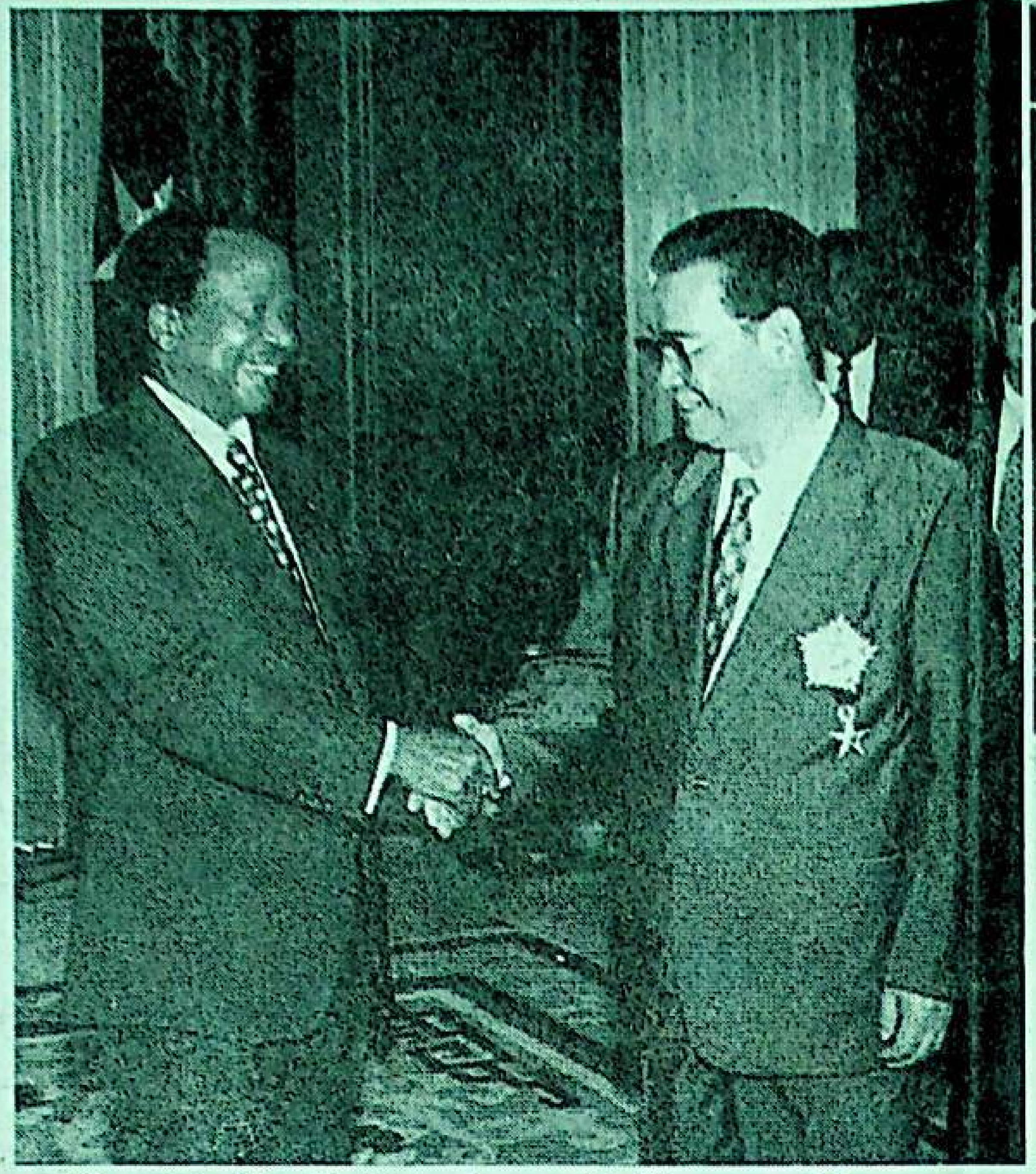

كامېرون زۇڭتۇڭى بىيا مۇشۇ ئاينىڭ 10 - كۈنى يائۇندېدىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە لى پېڭ زۇڭلىغا «1 - دەرىجىلىك كامېرون دۆلەت ئوردېنى»نى بەردى.

مۇشۇ ئاينىڭ 4 - كۈنى سېيشېلدا خىزمەت زىيارىتىدە بولغان لى پېڭ زۇڭلى بىلەن سېيشېلنىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى مىشېل جۇڭگو بىلەن سېيشېلنىڭ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ سېيشېل جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىنى ھەقسىز ياردەم بىلەن تەمىنلىشى توغرىسىدىكى ھۆججەت» كە ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا قاتناشتى.

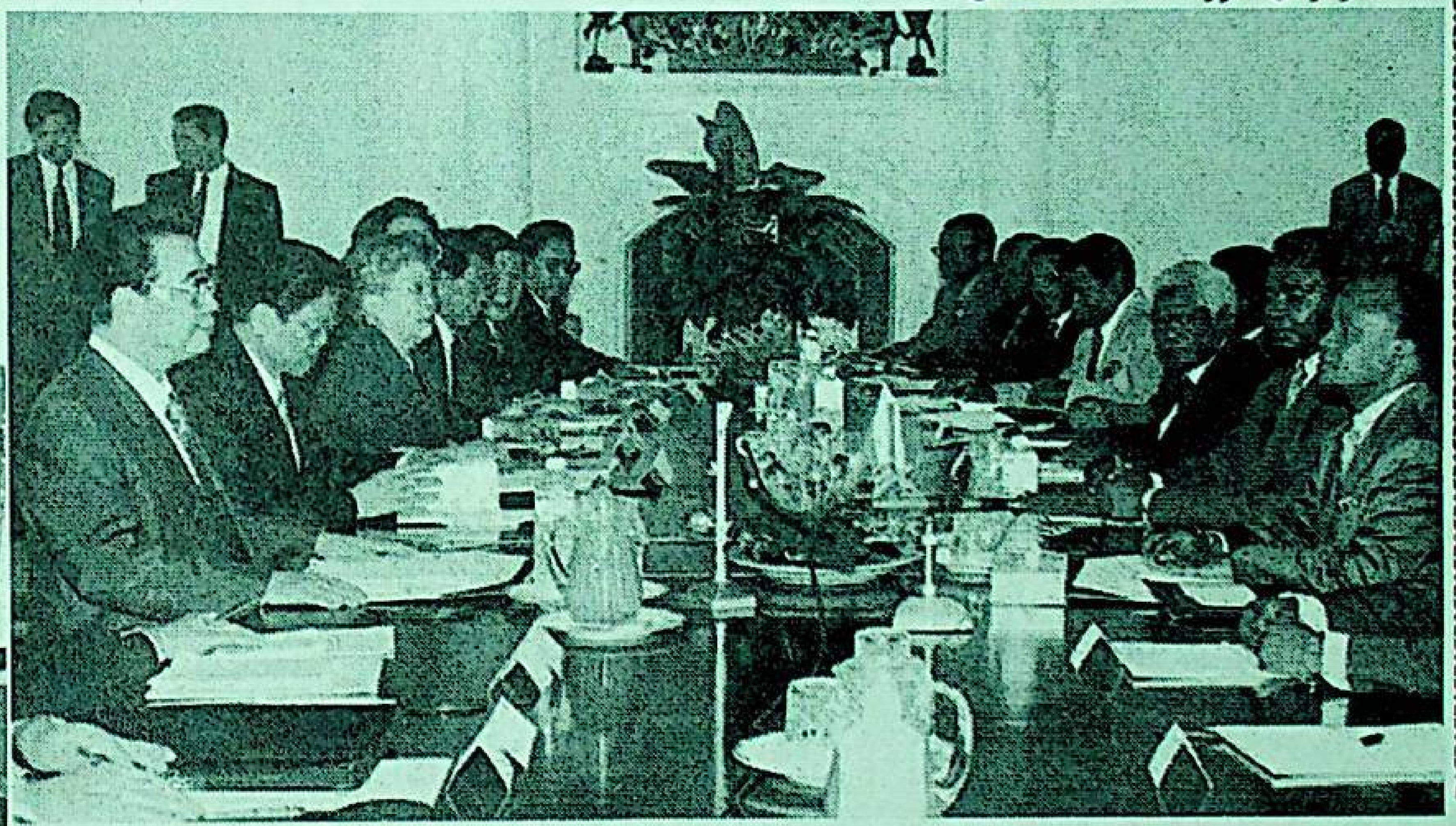

↑ لى پېڭ زۇڭلى مۇشۇ ئاينىڭ 5 - كۈنى زامبىيە زۇڭتۇڭى چىلۇبا بىلەن لۇساكادىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە سۆھبەتلەشتى.

جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ رەھبەرلىرى رايون ھەمكارلىقىنىڭ قەدىمىنى تېزلىتىشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مالې خەۋىرى. مۇشۇ ئاينىڭ 12 - كۈنى بۇ يەردە ئېچىلغان 9 - نۆۋەتلىك جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىق ئىتتىپاقى باشلىقلىرى يىغىنىغا قاتناشقان دۆلەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى ئېچىلىش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ، جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىق ئىتتىپاقىنىڭ ھەمكارلىشىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، كېيىنكى ئەسىرنى كۈتۈۋېلىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

يىغىنغا قاتناشقان يەتتە ئەزا دۆلەت باشلىقى مۇنداق دېدى: جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىق ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەر ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنىڭ كېيىنكى نىشانى - 2000 - يىلغىچە، ئەڭ كېچىككەندە 2005 - يىلىدىن ئاشۇرماي جەنۇبىي ئاسىيا ئەركىن سودا رايونىنى قۇرۇش.

نامراتلىقنى تۈگىتىش جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىقىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىنىپ كەلدى. يىغىنغا قاتناشقان يەتتە دۆلەت باشلىقلىرى مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: جەنۇبىي ئاسىيا رايونى - دۇنيا بويىچە ئەڭ نامرات رايونلارنىڭ بىرى، نۆۋەتتىكى ۋەزىيەت - پائال تەدبىر قوللىنىپ جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىق ئىتتىپاقىنىڭ نامراتلىقنى تۈگىتىش يىغىنىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ئالاقىدار تەكلىپلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، جەنۇبىي ئاسىيا رايونى خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش.

جەنۇبىي ئاسىيا رايونى ھەمكارلىق ئىتتىپاقى 1985 - يىلى قۇرۇلغان، ئەزالىرى باڭلادېش، بۇتان، ھىندىستان، نېپال، پاكىستان ۋە سىرىلانكىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

زايىر كرىزىسىنى ھەل قىلىشنىڭ يولى - مىللىي يارىشىش

مۇلاھىزە

بۇلتۇر 10 - ئايدىن بۇيان، زايىر ھۆكۈمىتىگە قارشى قوراللىق كۈچلەرى ئۇرۇشتا كەينى - كەينىدىن غەلىبە قىلىپ، زايىر زېمىنىنىڭ يېرىمىنى ئىگىلىۋالدى ۋە پايتەخت كىنشاساغا قاراپ ئىلگىرىلىمەكتە. زايىر ھۆكۈمىتى قالغان كۈچىگە تايىنىپ، مۇداپىئەسىنى كۈچەيتىپ، ھەل قىلغۇچ جەڭ قىلىش ھالىتىگە ئۆتتى. باشقا سىياسىي گۇرۇھلارمۇ بارلىق كۈچى بىلەن ئۆزىنىڭ تەسىرىنى كېڭەيتىپ، كېيىن ئېخمۇ كۆپ ھوقۇققا ئېرىشمەكچى بولۇۋاتىدۇ. لېكىن، زايىرنىڭ مەملىكەت ئىچى ۋە ئافرىقىنىڭ تاڭگانىكا رايونىدىكى مۇرەككەپ ۋەزىيەتتىن ئالغاندا، بۇ ئىچكى ئۇرۇشتا كىمنىڭ يېڭىپ، كىمنىڭ يېڭىلىشىدىن قەتئىينەزەر، زايىر كرىزىسىنى ھەل قىلىشنىڭ تۈپ چىقىش يولى - مىللىي يارىشىشتا، بۇنىڭ مۇنداق ئۈچ مۇھىم سەۋەبى بار:

1. زايىر كرىزىسى قەبىلىلەر زىددىيىتىدىن

يەردىكى جامائەتچىلىك مۇنداق دېدى: قەبىلىلەر مۇناسىۋىتىنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلماسلىق، قوشنا دۆلەتلەر مۇناسىۋىتى يامانلىشىشنىڭ مۇھىم سەۋەبى. زايىردا نەچچە ئون چوڭ قەبىلە بار، ئۇلار 6000 - 7000 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى چېگرا لىنىيىسىگە جايلاشقان، ئۇلارنىڭ مەدەنىيىتى، تىلى ۋە تۇرمۇش ئادىتى قوشنا دۆلەت خەلقلىرىنىڭكىگە ئوخشاش. شۇڭا، مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرمىغاندا، ئىناق قوشنىدارلىق مۇناسىۋىتى ۋە تىنچ مۇھىتنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

3. قەبىلىلەر زىددىيىتى - سىرتنىڭ زايىرنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا قول تىقىشىدىكى ۋاسىتە. زايىر كرىزىسى پارتلىغان كۈنىدىن ئېتىبارەن، تاشقى كۈچلەر ئارىلىششقا باشلىدى. زايىر - ئوتتۇرا ئافرىقىدىن جەنۇبىي ئافرىقىغا ئۆتىدىغان كۆۋرۈك ھەم شەرقىي، غەربىي ئافرىقىنى تۇتاشتۇرىدىغان بىردىنبىر يول. ئۇنىڭ ئالتۇن، ئالماس، مىس، كوبالت قاتارلىق ئاز ئۇچرايدىغان قېزىلما بايلىقلىرى ئىنتايىن مول. بەزى چوڭ دۆلەتلەر

سىدە سۆھبەتلەشتى.

لى پېڭ زۇڭلى مۇشۇ ئاينىڭ 7 ـ كۈنى موزامبىك پايتەختى ماپۇتوغا كەلدى، موزامبىك زۇڭتۇڭى شسانو (ئوڭدىن 1 ـ كىشى) ئايرودرومغا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

لى پېڭ زۇڭلى مۇشۇ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى نىگېرىيە پايتەختى ئابوجادىكى «شىلېدىن» مېھمانخانىسىدا نىگېرىيىنىڭ دۆلەت باشلىقى ئاباچا بىلەن كۆرۈشتى.

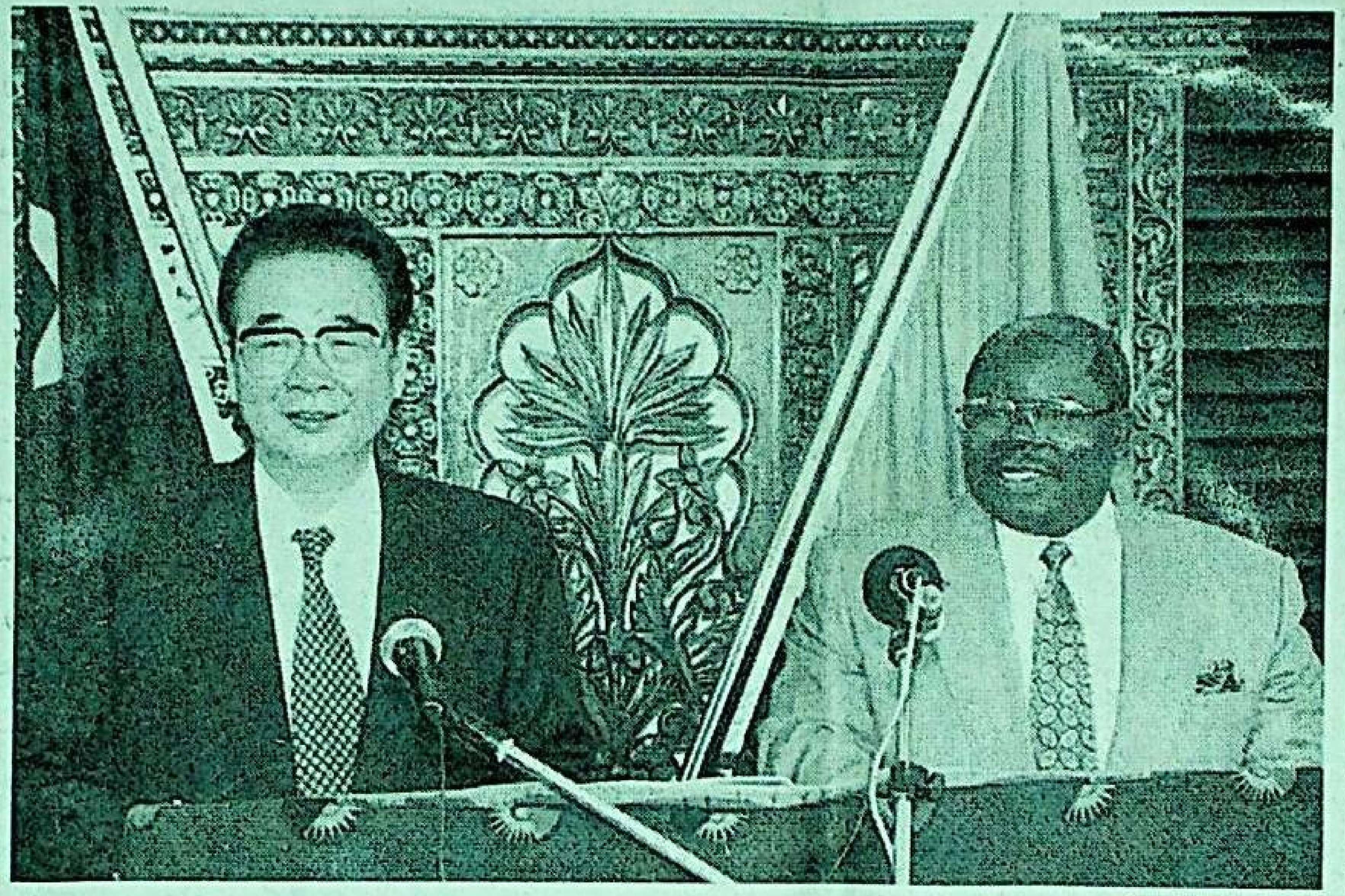

لى پېڭ زۇڭلى مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى تانزانىيە زۇڭتۇڭى مكاپا بىلەن بىللە دارېسسالامدىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە مۇخبىرلار بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

لى پېڭ زۇڭلى مۇشۇ ئاينىڭ 9 ـ كۈنى گابون زۇڭتۇڭى بانگو (سولدىن 1 ـ كىشى) بىلەن گابون پايتەختى لىبرېۋىلدا پارلامېنت بىناسىغا ئۇل سالدى.

بۇنىڭ مۇنداق ئۈچ مۇھىم سەۋەبى بار:

1. زايىر كرىزىسى قەبىلىلەر زىددىيىتىدىن باشلانغان. زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى مىليون مۇساپىر مەسىلىسى قەبىلىلەر ئوتتۇرىسىدىكى قىرغىنچىلىقتىن كېلىپ چىققان. ئۇزۇندىن بۇيان، قەبىلىلەر ئوتتۇرىسىدىكى قارىمۇ قارشىلىق زايىرنىڭ ۋە ئافرىقا تاڭگانىكا رايونىنىڭ بىخەتەرلىكى، ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتىغا چوڭ توسقۇن بولۇپ كەلدى. زايىر ـ كۆپ مىللەتلىك دۆلەت، قەبىلىلەر ماجىراسى چوڭقۇر، مۇرەككەپ، مىللىي بىر تەرەپلىمىلىك ۋە تار مىللەتچىلىك ئىدىيىسىنىڭ ئاسارىتىدىن قۇتۇلماي تۇرۇپ، مىللەتلەرنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى ئىشقا ئاشۇرغىلى بولمايدۇ. ھوقۇققا تايىنىپ قەبىلىلەرنىڭ ياخشى ـ يامانلىقىنى بەلگىلىگەندە، مىللەتلەر ئارا ئىناقسىزلىق كېلىپ چىقىپ، دۆلەت پارچىلىنىپ كېتىدۇ.

2. زايىر ئافرىقىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىغا جايلاشقان بولۇپ، ئورنى ئالاھىدە، ئۇ ئافرىقىدىكى ئىنگلىز تىلى بىلەن سۆزلىشىدىغان قەبىلىلەر بىلەن فرانسۇز تىلى بىلەن سۆزلىشىدىغان قەبىلىلەرنىڭ قوشۇلۇش جايى، ئۇنىڭغا قوشنا دۆلەت توققۇزغا يېتىدۇ. بۇ يەردە قەبىلىلەر مۇناسىۋىتى بىلەن دۆلەتلەر مۇناسىۋىتى زىچ بىرلىشىپ كەتكەن، دۆلەتلەر مۇناسىۋىتى ئۆز نۆۋىتىدە قەبىلىلەر مۇناسىۋىتىگە بىۋاستە تەسىر كۆرسىتىدۇ. بۇ

بىردىنبىر يول. نۇرغۇن ئالتۇن، ئالماس، مىس، كوبالت قاتارلىق ئاز ئۇچرايدىغان قېزىلما بايلىقلىرى ئىنتايىن مول. بەزى چوڭ دۆلەتلەر ئافرىقىدىكى سىياسىي تەسىرىنى كېڭەيتىش ۋە خام ئەشيا بازارلىرىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى ئافرىقىدىكى ئالاقىدار دۆلەتلەرگە كۆچۈرۈپ، تۈرلۈك يوللار بىلەن ئارىلىشىۋاتىدۇ. زايىر كرىزىسى داۋامىدا، فرانسىيە كۈچىنىڭ بارىچە ئارىلاشسا، ئامېرىكا پارلىق كۈچى بىلەن چەكلەۋاتىدۇ. ھەر ئىككىسىنىڭ يەتمەكچى بولغان مۇددىئاسى بار، ئۇسۇلى ئوخشاش بولمىسىمۇ، ئۇلار زايىردىكى قەبىلىلەر زىددىيىتىدىن تولۇق پايدىلىنىۋاتىدۇ.

ئافرىقىدىكى نۇرغۇن پاكىتلار شۇنى چۈشەندۈرۈپ بەردىكى، قەبىلىلەر ئوتتۇرىسىدىكى ئىناقسىزلىقنىڭ زىيىنى ناھايىتى زور بولىدۇ، كىچىكرەك بولغاندا قان تۆكۈلىدۇ، چوڭراق بولغاندا دۆلەت مۇنقەرز بولىدۇ، زايىرنىڭ بىرلىككە كېلىشى ۋە قايتا گۈللىنىشى ۋە تەرەققىي قىلىشى، شۇنداقلا ئافرىقا تاڭگانىكا رايونىنىڭ بىخەتەرلىكى ۋە مۇقىملىقى قەبىلىلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىناقلىقى ئاساسىغا قۇرۇلۇشى كېرەك، دېمەك، مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش تىنچلىققا ئېرىشىشنىڭ ھەقىقىي ئىشەنچلىك يولى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئەنگلىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ دىپلوماتىيە ستراتېگىيىسىنى شەرھلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون خەۋىرى. ئەنگلىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى روبىن كوك مۇشۇ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى بۇ يەردە لېيبورىستلار پارتىيىسى ھۆكۈمىتىنىڭ يېڭى دىپلوماتىيە ستراتېگىيىسىنى ئومۇمىيۈزلۈك شەرھلەپ، پۈرسەتنى تۇتۇپ، ئەنگلىيىنىڭ دۇنيا سەھنىسىدىكى «رەھبەرلىك رولى»نى ئىلگىرى سۈرۈپ جارى قىلدۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

ئەنگلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ دىپلوماتىيە ستراتېگىيىسىنى تونۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆتكۈزگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا كوك مۇنداق دېدى: دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىكى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش، دۆلەت ئىقتىسادىنىڭ ئەڭ زور دەرىجىدە گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە خەلق ئاممىسى تۇرمۇشىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ـ بۇ نۆۋەتلىك ھۆكۈمەت دىپلوماتىيە سىياسىتىنىڭ ئالىي نىشانى.

كوك مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: يۇقىرىدىكى نىشانغا يېتىش ئۈچۈن، ئەنگلىيە ھۆكۈمىتى تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى نۇقتىلىق كۆچەيتىدۇ: ياۋروپا ئىتتىپاقى قۇرۇلۇشقا ئاكتىپ قاتنىشىپ، ئەنگلىيىنى ئىلگىرى سۈرۈپ ياۋروپادىكى رەھبىرىي كۈچكە ئايلاندۇرىدۇ؛ ئەنگلىيە ئىتتىپاقىنىڭ رولىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، ئەزا دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرىدۇ؛ ئەنگلىيىنىڭ ب د ت دىكى مۇھىم ئورنىدىن پايدىلىنىپ، دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغداش ۋە نامراتلىققا قارشى كۈرەشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ، شۇنداقلا ب د ت نىڭ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ؛ چەت ئەللەردە تۇرۇشلۇق ئەلچىخانىلىرىنىڭ رولىنى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇپ، ئەنگلىيىنىڭ تاشقى سودىسىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ ۋە باشقىلار.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ جۇڭگو قىزىل كرېست جەمئىيىتى 5 ـ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى يىغىندا ئىراننىڭ خوراسان ئۆلكىسىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەن رايونغا يېمەكلىك، دورا ۋە يوتقان ئەدىيالنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 500 مىڭ يۈەنلىك ئاپەتتىن جىددىي قۇتقۇزۇش ياردىمى بېرىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

△ گېرمانىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى مۇشۇ ئاينىڭ 11 ـ كۈنى بۇنىڭدا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: گېرمانىيە بىلەن ئىراننىڭ جىددىي مۇناسىۋىتى پەسەيمىگەن بولسىمۇ، گېرمانىيە ھۆكۈمىتى يەنىلا ئىراندىكى يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەن رايونغا 500 مىڭ مارك (1.7 مارك بىر دوللارغا باراۋەر) جىددىي ياردەم بېرىدۇ.

△ دۇڭجىڭدىكى ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، ياپونىيىنىڭ لۇئەر ئارىلىدا مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى چۈشتىن كېيىن 6.2 بال يەر تەۋرەپ 23 كىشى يارىلانغان.

△ ئاۋستىرالىيىلىك ئايال سوش مالورى مۇشۇ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى كۇبادىن ئامېرىكىنىڭ فلورىدا شتاتىغا 25 سائەت ئىچىدە مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۈزۈپ باردى، بۇ ئارىلىق ئاز كەم 200 كىلومېتىر كېلىدۇ.

△ ب د ت نوپۇس فوندى جەمئىيىتىنىڭ ئىجرائىيە مۇدىرى ناپىز سادىق مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرنىڭ 1994 ـ يىلى قاھىرەدە ئۆتكۈزۈلگەن خەلقئارا نوپۇس ۋە تەرەققىيات يىغىنىدا بەرگەن ۋەدىسىنى ئادا قىلىپ، پىلانلىق تۇغۇت ۋە جىنسىي ئەزا ساغلاملىقى جەھەتتىكى ياردەمنى كۆپەيتىشكە دەۋەت قىلدى.

△ ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى كوئېن ۋە زىيارەتكە كەلگەن روسىيە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى روگىئونوۋ مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: بىز ئىككى تەرەپنىڭ ھەربىي ئىشلار ھەمكارلىقىغا ئائىت بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلدۇق، لېكىن شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى مەسىلىسى جەھەتتىكى ئىختىلاپ بۇرۇنقى پېتى قالدى.

△ پارىژدا ئۆتكۈزۈلگەن غەربىي ياۋروپا ئىتتىپاقى مىنىستىرلار مۇدىرىيىتى يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى غەربىي ياۋروپا ئىتتىپاقى ھەربىي كومىتېتى قۇرۇپ، غەربىي ياۋروپا ئىتتىپاقىنى پەيدىنپەي ياۋروپا خەۋپسىزلىكى ۋە مۇداپىئەسىنىڭ تۈۋرۈكىگە ئايلاندۇرۇشنى قارار قىلدى.

△ جەنۋەدە ئېچىلىۋاتقان 53 ـ نۆۋەتلىك دۇنيا سەھىيە يىغىنى ماقۇللىغان قارارىدا مۇنداق دېيىلدى: ئۆزئارا تور تۇتاشتۇرۇپ ئېلان بېرىش ئارقىلىق دورا سېتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللىنىشقا بولمايدۇ.

△ مۇگادىشو شەھىرىنىڭ 10 مىڭدەك ئاھالىسى مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى كوچىغا چىقىپ، سومالى مەملىكەتلىك ئىتتىپاقى رەھبىرى ھۈسەيىن ئىدىد بىلەن سومالىدىكى يەنە بىر مۇھىم قوراللىق گۇرۇھنىڭ رەھبىرى ئوسمان ئاتونىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى يەمەننىڭ پايتەختى سانادا تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالىغانلىقىنى ئالقىشلىدى.

△ شياڭگاڭنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالى مەسىلىسىنى مۇھاكىمە قىلىش يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى ئافىنادا ئۆتكۈزۈلدى، يىغىنغا قاتناشقۇچىلار بىردەك مۇنداق دەپ قارىدى: شياڭگاڭنىڭ جۇڭگوغا قايتۇرۇلغاندىن كېيىنكى تەرەققىيات ئىستىقبالى چەكسىز ۋە گۈزەل بولىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى ... نومۇر. تېلېفون باش ئايپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل

ماي

20

سەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:

كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 24 ℃ — 12 ℃ بولىدۇ، ئۈچ بال شىمال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتايلى

قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجىت ناسىر بىر قىسىم نازارەت، ئىدارىلەرنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن سۆھبەتلەشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇلى ۋېي خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجىت ناسىر 5 - ئاينىڭ 11 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت - بازار، مەدەنىيەتلىك ساھە - كەسىپ بەرپا قىلىش پائالىيىتى تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنىغا قاتناشقان بىر قىسىم نازارەت، ئىدارىلەرنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئېلىپ بېرىش ۋە ساھە، كەسىپلەردە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى.

سۆھبەت يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى، ئىتتىپاق كومىتېتى، قۇرۇلۇش نازارىتى، پەن - تېخنىكا كومىتېتى، پارتىيە مەكتىپى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ مەسئۇللىرى سۆز قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن يولداشلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پات - پات سۆز قىستۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قاراشلىرىنى ئىپادىلىدى ھەم خۇلاسە سۆزى قىلدى.

قېيۇم باھاۋۇدۇن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا توختالغاندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بىرىنچىدىن، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ ئىدىيىۋى تونۇشىنى تۇتۇش كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، تەربىيىنى تۇتۇش، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى، مىللەت، دىنغا دائىر سىياسەتلەرنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك يادرو قىلىنغان ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزىم ۋە سوتسىيالىزم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك؛ تۆتىنچىدىن، تىپلارنى تۇتۇش ۋە ئۇلارنى داغدۇغىلىق تەشۋىق قىلىش كېرەك؛ بەشىنچىدىن، نازارەتچىلىكنى تۇتۇپ، نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈش داۋامىدا تەجرىبىلەرنى ئۈزلۈكسىز يەكۈنلەش، بايقالغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىش كېرەك.

قېيۇم باھاۋۇدۇن ساھە - كەسىپلەردە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش توغرىسىدا توختالغاندا مۇنداق دېدى: بىرىنچىدىن، ئورگانلارنىڭ قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك؛ ئىككىنچىدىن، مەخسۇس ئورگان، كەسپىي قوشۇن ۋە خادىملار قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك؛ ئۈچىنچىدىن، پىلانلاشنى تۇتۇش كېرەك؛ تۆتىنچىدىن، ئاساسىي قاتلاملارنى تۇتۇش كېرەك؛ بەشىنچىدىن، ساھە - كەسىپلەردىكى تىپلارنى تۇتۇش كېرەك.

جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 4 - نۆۋەتلىك قۇرۇلتىيى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 4 - نۆۋەتلىك قۇرۇلتىيى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 19 - كۈنىگىچە ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى. قۇرۇلتايغا شىنجاڭدىكى 699 گومىنداڭ ئىنقىلابىي پارتىيىسى ئەزاسىغا ۋەكالىتەن 68 ۋەكىل قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ...

قىلىپ، كۆپلەپ ئەقىل ۋە پىلان كۆرسىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرى ئۈچۈن زور تۆھپىلەرنى قوشتى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېڭى ۋەزىيەتتە جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتىنىڭ ئىلگىرىكى ئېسىل ئەنئەنىلىرىنى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ئىشىغا ئاكتىپ قاتنىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە ...

مىللىي روھ ۋە ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىياتنى جارى قىلدۇرۇپ، مېيىپلەر ئىشلىرىنى پائال يۈكسەلدۈرەيلى

— «ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش مارشى» دېگەن كىتابقا كىرىش سۆز

جياڭ زېمىن

بۇنىڭدىن ئالتە يىل ئىلگىرى ۋۇ يۈندۈ، جاڭ خەيدى قاتارلىق بىر تۈركۈم ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرىنى تەقدىرلىگەندە، بىر قىسىم ۋەكىللەر بىلەن سۆھبەتلەشكەنلىكىم ھازىرقىدەك ئېسىمدە تۇرىدۇ. يېقىندا يەنە بۇ قېتىم تەقدىرلەنگەن ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرى ۋە مېيىپلەرگە ياردەم بەرگەن ئىلغارلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى ئەكس ئەتتۈرىدىغان كىتاب «ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش مارشى»نى كۆرۈپ چوڭقۇر تەسىرلەندىم. بۇ توختىماي ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش، ئىتتىپاقلىق - ئىناقلىقنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت مارشى بولۇپ، روشەن دەۋر ئالاھىدىلىككە ئىگە.

بىز ئىسلاھات ئېلىپ بېرىۋاتقان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن ۋە مىللەتلەر گۈللىنىۋاتقان ئۇلۇغ دەۋردە تۇرۇۋاتىمىز. ئېلىمىزنى قۇدرەتلىك، دېموكراتىك، مەدەنىيەتلىك، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش - دەۋر بىزگە تاپشۇرغان ئېغىر ۋەزىپە. بۇ ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىش ئۈچۈن، ئالىيجاناب غايە، مۇستەھكەم ئېتىقاد ۋە توختىماي ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزىدىغان كۈرەش روھى بولۇشى لازىم.

ئادەمدە ھامان ئازراق روھ بولۇشى كېرەك. مېيىپلەر ئىچىدىكى ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرى ۋەتەننى قىزغىن سۆيۈش ھېسسىياتى، ئېگىلمەس - سۇنماس ئىرادە، ...

كۈچ ئۇرغۇپ تۇرىدۇ. بۇ خىل روھ ئۆزىنى ھۆرمەتلەش، ئۆزىگە ئىشىنىش، ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇشتەك مىللىي روھ بولۇپ، ئۇ ھاياتلىققا، تەرەققىياتقا ئىنتىلىشتەك جاسارەت، ئۆزىگە ئىشىنىش كۈچى ھەم مىللىتىمىزنىڭ جېنى ھېسابلىنىدۇ.

ئەجدادلىرىمىز مۇشۇ روھقا تايىنىپ شانلىق قەدىمكى مەدەنىيەتنى ياراتقان، مۇشۇ روھقا تايىنىپ ئۈچ چوڭ تاغنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، يېڭى جۇڭگونى قۇرغان. بىز ۋەتەننى قۇدرەت تاپقۇزۇش ۋە مىللەتنى روناق تاپقۇزۇشتا، يەنىلا مۇشۇنداق مىللىي روھنى جارى قىلدۇرۇشىمىز لازىم.

بىزنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغۋار ئىشىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىپ، ئومۇميۈزلۈك تەرەققىي قىلىش يولىدىكى ئىشلار. ئادەمنىڭ ماددىي ئېھتىياجى ھەم مەنىۋى ئېھتىياجى بولىدۇ. جەمئىيىتىمىزدە كىشىلەر ماددىي تۇرمۇش ۋە مەنىۋى تۇرمۇشقا ئىنتىلىدىغان، ئالغا ئىلگىرىلەش داۋامىدا باراۋەر، ئىناق ئۆتىدىغان كىشىلىك مۇناسىۋەت ۋە ئىتتىپاقلىشىدىغان، ئۆز ئارا ياردەملىشىدىغان ئىجتىمائىي مۇھىت بولۇشى لازىم.

مېيىپلەرگە ياردەم بېرىشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ مېيىپلەرنى چۈشىنىش، ھۆرمەتلەش، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش، ياردەم بېرىشتىكى ئىش - پائالىيەتلىرى جەمئىيەتنىڭ ئالغا بېسىشى، ئىنسانلارنىڭ مەدەنىيەتلىك بولۇشى ئەخلاقنىڭ راۋاجلىنىشى ۋە مۇكەممەللىشىشكە موھتاج. ئادەملەر ئىنسانپەرۋەرلىككە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم؛ جەمئىيەت ئەزالىرىدا كوللېكتىپ ئېڭى ۋە ئىتتىپاقلىق ئېڭى بولۇشى كېرەك؛ پۇقرالار ئۆز ۋەتىنىنى قىزغىن سۆيۈشى كېرەك؛ كوممۇنىستلارنىڭ تېخىمۇ يۇقىرى ئۆلچىمى بولۇشى لازىم. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش تەلەپ قىلىنىدۇ، ئىدىيە - ئەخلاق ۋە پەن - مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشمۇ تەلەپ قىلىنىدۇ. خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش مەقسىتىدە چىڭ تۇرۇش، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشتا چىڭ تۇرۇش، ئىتتىپاقلىشىپ ئۆز ئارا ياردەم بېرىش، باراۋەر، ئىناق ئۆتۈش، بىرلىكتە ئالغا ئىلگىرىلەيدىغان ئىجتىمائىي كەيپىياتنى جارى قىلدۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش لازىم.

ئىنسانىيەت بارلىققا كەلگەندىن باشلاپلا مېيىپلەر بولۇپ كەلگەن. مېيىپلىك — ئىنسانىيەت تەرەققىياتى داۋامىدىكى ساقلانغىلى بولمايدىغان ئىجتىمائىي بەدەل. ھازىر دۆلىتىمىزدە 60 مىليوندىن كۆپرەك مېيىپ بولۇپ، مەملىكەت بويىچە بەشتىن بىر قىسمىغا يېقىن ئائىلىگە چېتىلىدۇ. شۇڭلاشقا كۆپ ...

ئىچىدىكى ئۆزىنى ئۆزى قوغدىمىت تاپقۇزۇش ئەمۇنىچىلىرى ۋەتەننى قىزغىن سۆيۈش ھېسسياتى، ئېكىلمەس - سۇنماس ئىرادە، قەيسەر ئىلىشىش روھى بىلەن خىلمۇ خىل بەختسىزلىكلەر ئۈستىدىن غالىپ كېلىپ، ئادەتتىكى كىشىلەر تەسەۋۋۇر قىلالمايدىغان قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، تىللاردا داستان بولغۇدەك نەتىجىلەرنى ياراتتى. ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىدا غايەت زور مەنىۋى

شەخسلەرنىڭ مېيىپلەرنى چۈشىنىش، ھۆرمەتلەش، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش، ياردەم بېرىشتىكى ئىش - پائالىيەتلىرى ئاددىي ھەم ئۇلۇغ. ئۇلارنىڭ ئالىيجاناب ئەخلاقىي پەزىلىتى كىشىنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈرىدۇ. بۇ كىشىلەر شەخسنى مەركەز قىلماي، قەلبىگە باشقىلارنى، كوللېكتىپنى، دۆلەتنى پۈككەن. ئەخلاقنىڭ كۈچى غايەت زور. ئىقتىسادنىڭ گۈللىنىشى،

بەشتىن بىر قىسمىغا يېقىن ئائىلىگە چېتىلىدۇ. شۇنچە كۆپ ئادەمگە چېتىشلىق بولغان مۇھىم ئىجتىمائىي مەسىلىنى چوقۇم ياخشى ھەل قىلىش لازىم. ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇرۇشقا بولمايدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ماسۇنلىياڭ، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن خەن يۈۋېن، ۋۇجىياخې قاتارلىقلار قۇرۇلتاينىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىغا قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋ تەبرىك سۆزىدە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى قۇرۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ توغرا رەھبەرلىكىدە ۋەتەنپەرۋەرلىك بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، تەشەببۇسكارلىق بىلەن ھاكىمىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىپ، ھاكىمىيەت ئىشلىرىنى مۇھاكىمە

رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملىق ئىشلىرى ئۈچۈن شۇنداقلا ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپىلەرنى قوشۇشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

قۇرۇلتايدا جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 3 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى قاراپ چىقىپ ماقۇللاندى، 4 - نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى سايلاپ چىقىلدى. خەن يۈۋېن پەخرىي مۇدىرلىققا، چېن فاڭبو مەسلىھەتچىلىككە، جاڭ جىك مۇدىرلىققا، جاڭ گوفېڭ بىلەن خۇشىمېي مۇئاۋىن مۇدىرلىققا سايلاندى.

توقسۇن ناھىيىسىدە دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرى قانۇن بويىچە باشقۇرۇلۇپ، جەمئىيەت مۇقىملىقى ئىلگىرى سۈرۈلدى

گۈز خەۋىرىمىز. توقسۇن ناھىيىسى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىيات شەكىللەندۈردى.

ناھىيىلىك پارتكوم ئۆتكەن يىلنىڭ باشلىرىدا دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى ئومۇمیۈزلۈك تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىشنى كۈچەيتكەندى. بۇ ناھىيىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار زىچ ماسلاشقان ھالدا مەخسۇس كۈچ تەشكىللەپ، دىنىي زاتلارغا قەرەللىك ھالدا قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى بېرىپ، ئۇلارنىڭ قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈردى.

يېزا - بازارلار دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى تەكشۈرۈش، تىزىملاش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. 150كە يېقىن دىنىي پائالىيەت سورۇنىدا دىن ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ھەيئىتى تەسىس قىلدى. قانۇنلۇق دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغداشقا ئەھمىيەت بېرىپ، «بەشتە ياخشى مەسچىت»، «بەشتە ياخشى دىنىي زات»لارنى باھالاش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇردى. نەتىجىدە كۆپلىگەن «بەشتە ياخشى مەسچىت»، «بەشتە ياخشى دىنىي زات»لار بارلىققا كەلدى. ئۇلار قانۇن - بەلگىلىمىلەرنى ئاكتىپ تەشۋىق قىلىپ، جەمئىيەت مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پائال تۆھپە قوشتى.

ماۋزۇ خەۋەر

● شياڭگاڭ يىدا گۇرۇھنىڭ باش مۇدىرى ياڭ مېيدې خانىم پەيزاۋاتتىكى ئاپەت بولغان رايونلارغا 150 مىڭ يۈەن قىممىتىدە كىيىم - كېچەك ئىئانە قىلدى، بۇ كىيىم - كېچەكلەر 4 - ئاينىڭ 30 - كۈنى ئاپەت بولغان رايونغا يەتكۈزۈپ بېرىلدى

پروفېسسورلار ھەربىي گازارمىلارغا بېرىپ دەرس ئۆتتى

قىسمدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز جۇ چاڭمىن خەۋەر قىلىدۇ: جەنۇبىي شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئېگىزلىكتىكى چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىنىڭ كەلگۈسىدىكى قۇرۇلۇشىنى كۆزدە تۇتۇپ، 30 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى ئارقىلىق قەشقەر پېداگوكا ئىنستىتۇتى قاتارلىق مەكتەپلەردىن دوتسېنتتىن يۇقىرى كەسپىي ئۇنۋانى بار توققۇز داڭلىق پروفېسسورنى تەكلىپ قىلىپ، 4 - ئايدىن تارتىپ ھەربىي رايون تەلىم - تەربىيە داۋۇيىدە ئېگىزلىكتىكى چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىدىن كەلگەن 177 مۇنەۋۋەر جەڭچىگە ئۈچ ئاي داۋام قىلىدىغان مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تولۇقلاش دەرسى ئۆتكۈزدى.

دەرس ئاڭلاش ئۈچۈن ئالى شۆبە رايونى شەنگاڭ چېگرا مۇداپىئە لىيەنىدىن ئون كۈن يول يۈرۈپ بۇ يەرگە كەلگەن جەڭچى چېن شياۋچۈن ماڭا مۇنداق دېدى: لىيەندۈيىمىز ھەربىي رايوندىن 1400 كىلومېتىر يىراقلىقتا، لىيەندۈيىمىزدىكى كادىرلار ئۈچ جەڭچىنى باشلاپ، ئىككى - ئۈچ مېتىر قېلىنلىقتىكى قارنى كېچىپ، مېنى ۋە ئىمتىھان بەرمەكچى بولغان يەنە بىر ئوقۇغۇچىنى شۆبە ھەربىي رايونغا ئېلىپ كەلدى، شۆبە ھەربىي رايون يەنە ئىككى نەپەر تۆەن دەرىجىلىك كادىر ۋە ئۈچ ئاپتوموبىل ئاجرىتىپ، ئىمتىھان بېرىدىغان 45 نەپەر ئوقۇغۇچىنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلدى. ھەر دەرىجىلىك تەشكىلاتلار بىزگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى، بىز چوقۇم ياخشى ئۆگىنىمىز.

ئەنسەن چارۋىچىلىق رايونىدىكى ھەربىي ۋە خەلق شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈۋالماقتا

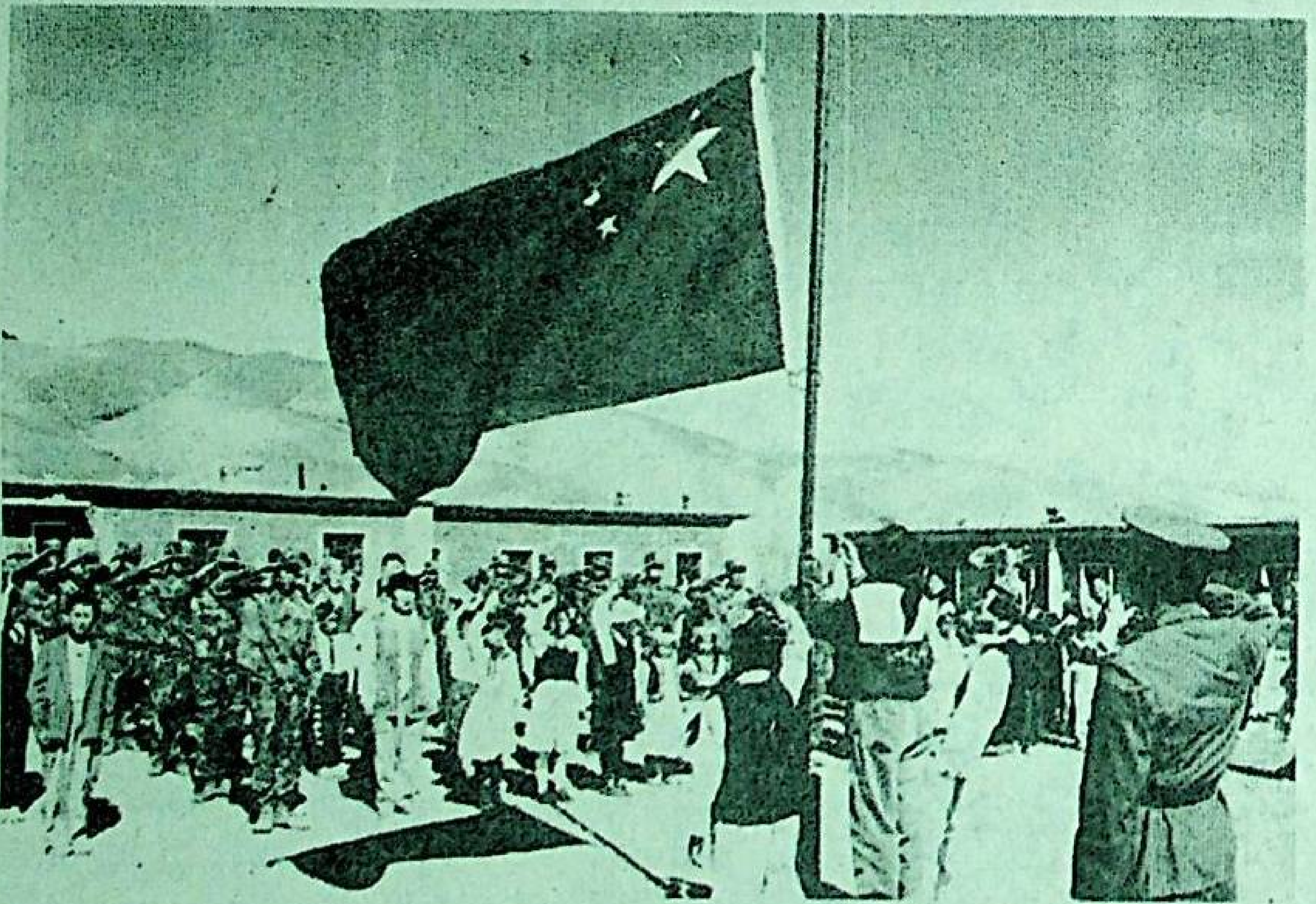

سۈرەتلىك خەۋەر

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈۋېلىنىۋاتقان پەيتتە تەگرىتېغىنىڭ ئېتىكىدە تۇرۇشلۇق شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق مەلۇم توپچى قىسىملار لۈيىدىكى كوماندىر- جەڭچىلەر شۇ جايدىكى گەنگۇ يېزىسى، ئەنسەن چارۋىچىلىق رايونىدىكى ئۇيغۇر، قازاق، خۇيزۇ قاتارلىق ئاز سانلىق مىللەت چارۋىچىلىرى ۋە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن بىرلىكتە «ۋەتەننىڭ ئىشلىرى مېنىڭ قەلبىمدە، تەگرىتېغى ئېتىكىدىكىلەر بىلەن شياڭگاڭدىكىلەر قەلبداش» قاتارلىق شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى كەڭ قانات يايدۇردى.

يۇقىرىدىكى سۈرەتتە: كوماندىر - جەڭچىلەر گەنگۇ يېزىسىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن بىرلىكتە دۆلەت بايرىقى چىقىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزمەكتە.

تۆۋەندىكى سۈرەتتە: قاسىم بوۋاي قىز نەۋرىسىگە: «دۆلەت گېربى ۋەتىنىمىزنىڭ بەلگىسى» دېمەكتە.

ۋاڭ شياڭمىن، لۇرۇڭگەن فوتوسى، خەۋىرى

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا - تېلېگراف تارماقلىرى مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەر ئارقىلىق دۇنيا تېلېگراف كۈنىنى خاتىرىلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سىيىتنىياز خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 17 - كۈنى 29 - نۆۋەتلىك دۇنيا تېلېگراف كۈنى. مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پوچتا- تېلېگراف تارماقلىرى مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەرنى ئۆتكۈزۈپ، بۇ خاسىيەتلىك كۈننى خاتىرىلىدى.

بۇ كۈنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى تېلېگراف كەسپىگە دائىر بىلىملەردىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ۋە ئۇزۇنغا يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى؛ ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى شەھەر رايونىدا يېڭىدىن IC كارتوچكىلىق تېلېفون ئورناتتى، ئۇنىڭدىن باشقا «تېلېگراف لوگقىسى»نى تاللاش بويىچە بىرىدژ (قارتا ئويۇنىنىڭ بىر خىلى) مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى، تېلېگراف يېڭى كەسپلىرىنى تونۇشتۇرۇش زالىنى جەمئىيەتكە ئېچىۋەتتى. سانجى، ئىلى ئوبلاستى، قەشقەر، تۇرپان، قۇمۇل قاتارلىق جايلاردىكى پوچتا - تېلېگراف تارماقلىرى سۆھبەت يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزدى؛ قىسمەن شەھەرلەر مەسلىھەت بېرىش نۇقتىلىرىنى تەسىس قىلىپ، ئاممىغا تېلېگراف ساۋاتلىرىنى تونۇشتۇردى، تېلېگراف ۋە ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمىگە ئائىت ماتېرىياللارنى تارقىتىپ بەردى.

شۇ كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىرى، ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلىك پوچتا- تېلېگراف ئىدارىلىرىنىڭ رەھبەرلىرى مەسلىھەت بېرىش نۇقتىلىرىغا بېرىپ، ئابونتلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى.

قارىم ۋادىسىدا ئۈزۈپ كەتكەن «تۇلپار»

غەيرەت ئۆمەر (ئۆز مۇخبىرىمىز)

بېيىش يولى (10)

ئاقسۇ شەھرى قاراتال بازىرىنىڭ 1995 - يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 168 مىليون يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ساپ كىرىمى 1732 يۈەنگە، ئومۇمىي ئاشلىق ئاز كەم 27 مىليون كىلوگىرامغا، پاختا 11 مىليون 500 مىڭ كىلوگىرامغا، چارۋامال 102 مىڭ 500 تۇياققا يېتىپ، 1991 - يىلىدىن كېيىنكى قىسقىغىنە تۆت يىل ئىچىدە ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 2.8 ھەسسە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە ساپ كىرىم 88٪، ئاشلىق 1 مىليون كىلوگىرامدىن كۆپرەك، پاختا 6 مىليون 828 مىڭ كىلوگىرام، چارۋامال 13 مىڭ 500 تۇياق ئاشتى.

27 مىڭ 500 نوپۇس، 130 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرگە ئىگە، ئىلگىرى نامرات، قالاق ھېسابلانغان بۇ بازار قانداق قىلىپ ئىقتىسادىي جەھەتتە تېز يۈكسىلىپ، بۈگۈنكى كۈندە ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلەشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىسىغا ئايلىنالىدى؟

سىياسەت توغرا ئىزچىللاشتۇرۇلدى، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىشەنچىسى كۈچەيدى. قاراتال بازارلىق پارتكوم پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان يېزا ئىقتىسادىي سىياسىتىنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاشتىكى چوڭ تۈرتكە، دەپ قاراپ ئۇنى توغرا ئىزچىللاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى ۋە شەھەر، بازار بويىچە تۈنجى بولۇپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى ئائىلىلەرگىچە كۆتۈرە ھۆددىگە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، كەنت، مەھەللىلەرنىڭ، كادىرلارنىڭ خالىغانچە ئۆز ئالدىغا ھۆددىگەرلىك تۈزۈمىنى تەكشۈرۈشىنى، ئۆزگەرتىشىنى چەكلەپ، بۇ تۈزۈمنىڭ مۇكەممەللىشىشىنى ئىلگىرى سۈردى. بۇنىڭ بىلەن ھۆددىگەرلىك تۈزۈمىنىڭ مۇقىملىقى ساقلىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پارتىيە سىياسىتىگە بولغان ئىشەنچىسى كۈچەيدى. ئۇلار يەنە ھۆددىگە بېرىش بىلەن بىر تۇتاش باشقۇرۇشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، يەرگە، ھوسۇلغا دېھقانلار ئىگىدارچىلىق قىلىش، مەشغۇلات تەرتىپى، پەرۋىش تەدبىرلىرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ئۇسۇلىنى قوللاندى. ۋەزىيەتتە قىسمەن ئۆزگىرىش، داۋالغۇش پەيدا بولغان چاغلاردىمۇ دېھقانلارغا پارتىيە سىياسىتىنىڭ ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ، ئۇلارنى خاتىرجەم قىلدى.

قاراتال بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا ئىسلاھاتى جەريانىدا ئەڭ كۆڭۈل بۆلگەن، يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەن مۇھىم مەسىلىلەرنىڭ بىرى بولدى. ئۇلار ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن مۇھىم نۇقتىنى يەر، سۇ بايلىقىنى قانداق قىلىپ تاۋار ئۈستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرۇشقا قاراتتى. ئۇلار «يەر - تاۋار، يەر - پۇل» دېگەن يېڭىچە قىممەت قارىشىنى تۇرغۇزۇپ، يەر، سۇ بايلىقىنى ئېچىشنىڭ ئومۇمىي تەسەۋۋۇرىنى، كونكرېت پىلان، تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ چىقتى ۋە ئۇنى قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا ئەمەلىيلەشتۈردى. 1978 - يىلدىن بۇيان بازار بويىچە 40 مىڭ مودىن كۆپرەك بوزيەر ئېچىلىپ، ئۇنىڭ بىر قىسمى يېڭىدىن كۆپەيگەن نوپۇسقا تەقسىم قىلىپ بېرىلدى، بىر قىسمى باغ، ئورمان بىنا قىلىشقا ئاجرىتىلدى، يەنە بىر قىسمى ئىقتىسادىي ئېتىز سۈپىتىدە سىرتتىن كەلگەنلەرگە نەق پۇلغا ھۆددىگە بېرىلدى. مۇشۇ بىر تۈردىلا بازار بويىچە يىلىغا 1 مىليون 850 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلىنىپ، كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچى زورايتىلدى. بۇ بازار يەر، سۇ بايلىقىنى ئېچىشنى ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى ۋە «بەشتە ياخشى يېزا» قۇرۇلۇشى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. يەردىن قىلىنغان كىرىمنى ئومۇمەن يەنە يەرگە سەرپ قىلىپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئىشلەتتى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قاراتال بازىرى 10 مىليون يۈەنگە يېقىن مەبلەغ، 600 مىڭدىن كۆپرەك ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، 200 نەچچە كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش، 100 نەچچە كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق - ئۆستەڭ چاپتى، 180 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەڭ ياسىدى، 600 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ياساپ، ئۇنىڭ 200 كىلومېتىرىغا شېغىل، 108 كىلومېتىرىغا ئاسفالت ياتقۇزدى. 1000 دىن كۆپرەك ئورۇندا چوڭ - كىچىك سۇ قۇرۇلۇشى ئەسلىھەلىرى ياساپ، سۇغىرىش، زەي يوقىتىش، يول - كۆۋرۈك قۇرۇلۇشلىرىنى يۈرۈشلەشتۈردى. تېرىلغۇ يەرلەرنى تۈزلەش، رەتلەش، ئالماشتۇرۇپ تېرىش، مەھەللىۋى ئوغۇتنى كۆپ ئىشلىتىش، يېشىل ئوغۇتلۇق ئۆسۈملۈك تېرىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش قاتارلىق تەدبىرلەرنى چىڭ تۇتۇپ، سالالاشقان يۇقىرى، مۇقىم ھوسۇللۇق مۇنبەت تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى 115 مىڭ موغا يەتكۈزدى.

بېشىغا 411 كىلوگرامدىن توغرا كەلدى. نۆۋەتتە قاراتال بازىرىنىڭ كېۋەز ھوسۇلى ئاقسۇ شەھرىنىڭ ئومۇمىي كېۋەز ھوسۇلىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلەپ، پاختىچىلىق ئەڭ ئۈستۈنلۈككە ئىگە كەسىپكە، دېھقانلارنىڭ ئاساسلىق كىرىم مەنبەسىگە ئايلاندى.

قاراتال بازىرى ئون نەچچە يىلدىن بۇيان 172 مىڭ مو تەبىئىي يايلاقنى چارۋىچىلارغا ھۆددىگە بەرگەندىن تاشقىرى، خېلى كۆپ مالىيە كۈچى، ئەمگەك كۈچى ئاجرىتىپ، 93 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆستەڭ چېپىپ، قاقاسلىققا سۇ باشلاپ، يېڭىدىن 64 مىڭ مو سۈنئىي ئوتلاق، 10 مىڭ موغا يېقىن ئورمانلىق ئوتلاق، 5130 مو بېدىلىك بىنا قىلدى. يىلىغا 15 مىڭ توننىدىن كۆپرەك سىلوس ياساپ، ئوت - چۆپتىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. بورداقچىلىق، نەسل ئۆزگەرتىش چىڭ تۇتۇلدى. بازار بويىچە چارۋىچىلىق، بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان كەسپىي ئائىلىلەر 280 گە يېتىپ، چارۋىچىلىقنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى تەرەققىياتى ئۈچۈن پۇختا ئاساس سېلىندى.

مۇداپىئە ئورمىنى بىلەن يېقىلغۇ ئورمىنى بىنا قىلىشنى، ماتېرىيال ئورمىنى بىلەن ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىشنى، باغ بىنا قىلىش بىلەن كونا باغلارنى تېخنىكىلىق ئۆزگەرتىشنى، ئىقتىسادىي ئۈنۈم بىلەن ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈمنى تەڭ تۇتۇشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش - قاراتال بازىرىنىڭ ئورمانچىلىقنى تېز يۈكسەلدۈرۈشتىكى ئاساسىي ئالاھىدىلىكى بولدى. ھازىر بازار بويىچە بىنا قىلىنغان ئومۇمىي ئورمان كۆلىمى 57 مىڭ موغا يېتىپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر بىر ئائىلىگە 9.9 مودىن نوپۇسقا 2.03 مودىن توغرا كەلدى. ئومۇمىي ئورمان ئىچىدىكى مېۋىلىك باغ كۆلىمى 11 مىڭ موغا يېتىپ، ھەر بىر ئائىلىگە ئاز كەم ئىككى مودىن توغرا كېلىپ، ۋىلايەت بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ بازار يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىسى، مەھسۇلات قۇرۇلمىسى ۋە مۇلازىملىق قۇرۇلمىسىغا قارىتا بىر قاتار تەڭشەش، تەرتىپكە سېلىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، كارخانىلارنى جانلاندۇردى ۋە ئۇلارنى يېڭى ھاياتىي كۈچكە ئىگە

2.5 ھەسسە، پايدا - بېجى ئىككى ھەسسە كۆپەيدى، بۇلتۇر قاراتال بازىرى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىدە 50 مىليون يۈەنلىك، پايدا - باجدا 10 مىليون يۈەنلىك چوڭ ئۆتكەلنى بۆسۈپ ئۆتۈپ ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى يېزا - بازارلار ئىچىدە ئالدىنقى ئورۇننى ئىگىلىدى.

«ئىككى مەدەنىيەت» قۇرۇلۇشىنى تەڭ تۇتۇش، ئورتاق بېيىش يولىغا مېڭىش. قاراتال بازىرى ئون نەچچە يىللىق يېزا ئىسلاھاتى داۋامىدا ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈپ، كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى زورايتتى. دېھقانلارنىڭ ماددىي تۇرمۇشىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغىمۇ ئىزچىل ئەھمىيەت بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت، تېخنىكا ساپاسىنى ئۆستۈردى، مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتتى، جانلاندۇردى.

ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەردە، باشقا جايلاردىكىگە ئوخشاش، قاراتال بازىرىدىمۇ ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغىلا ئەھمىيەت بېرىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا سەل قاراش خاھىشى ساقلانغانىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 1988 - يىلدىن باشلاپ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن ئوخشاش ئورۇنغا قويۇپ چىڭ تۇتۇپ، ئۇنى كۈندىلىك مۇھىم ئىشلار كۈن تەرتىپىگە كىرگۈزدى. ئىقتىسادىي خىزمەت پىلانى تۈزگەندە، ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرگەندە، خۇلاسىلىغاندا مەنىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئورۇنغا قويدى، ئورۇنلاشتۇردى، تەكشۈردى، خۇلاسىلىدى. بۇ بازار مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئالدى بىلەن مۇھىم نۇقتىنى ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ جەڭگىۋارلىقىنى ئۆستۈرۈشكە، پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى، كەنت، مەھەللە كادىرلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىرىنىڭ سوتسىيالىستىك يۆنىلىشكە ئىگە قىلىش جەھەتتە ئالاھىدە كۈچ سەرپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا بۇ بازار ئاساسىي قاتلامنىڭ مەدەنىيەت مۇئەسسەسەلىرى قۇرۇلۇشىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. بازارنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى بۇ خىزمەتكە بىۋاسىتە يېتەكچىلىك قىلىپ، مەدەنىيەت مۇئەسسەسەلىرى قۇرۇلۇشىدا ھەر يىلى يېڭى تۈر بولۇش، ھەر يىلى سېلىنىدىغان مەبلەغ بولۇش، ھەر يىلى يېڭى تەرەققىيات يۈزلىنىشى بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. بازاردا مەخسۇس ئاممىۋى مەدەنىيەت خىزمىتى كومىتېتى، توي - تۆكۈن، نەزىر - چىراغ ئىشلىرىنى باشقۇرۇش كومىتېتى، دىنىي پائالىيەتلەرنى باشقۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئاساسىي قاتلامنىڭ ئىدىيە، مەدەنىيەت خىزمىتىنى مۇقىم تەشكىلىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى. شۇ ئاساستا دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەر تەڭ كۈچ چىقىرىش، ئۆز جايىنىڭ شارائىتىغا، مادارىغا قاراپ ئىش كۆرۈش، ئەمەلىي ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش، پۇختا قەدەم بىلەن ئىلگىرىلەش پرىنسىپى بويىچە بازار، كەنت، مەھەللىلەرنىڭ مەدەنىيەت بازىسى قۇرۇلۇشىنى ساغلام تەرەققىي قىلدۇردى. 1990 - يىلدىن بۇيان ئۇلار كوللېكتىپ مالىيىسىدىن 1 مىليون 50 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، بازارلىق كىنو - تىياتىرخانىنى كېڭەيتىپ قۇردى، يېڭىدىن 3000 كىشىلىك سېمونت ئورۇندۇقلۇق ئۈستى ئوچۇق تەنتەربىيە مەيدانى ياسىدى. 150 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، رادىئو ئۆزېلىنىڭ كونا ئۈسكۈنىلىرىنى چاستوتىسى تېزگىنلىنىدىغان يېڭى ئۈسكۈنىگە ئۆزگەرتىپ، سىملىق رادىئونىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتىنى 92٪ كە يەتكۈزدى. بازاردا تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى ئۇلاپ تارقىتىش ئىستانسىسى قۇرۇپ، تېلېۋىزورنىڭ قاپلىنىش نىسبىتىنى 87.7٪ كە يەتكۈزدى. بازار بويىچە 28 كەنتنىڭ ھەممىسىدە مەجلىسخانا، قىرائەتخانا، مەدەنىي مەشغۇلات ئۆيى، رادىئو ئاڭلىتىش ئۆيى، تەنتەربىيە مەيدانى تولۇق بولغان دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت مەركىزى قۇردى. بۇ مەدەنىيەت مەركەزلىرىنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئىگىلىگەن ئوتتۇرىچە قۇرۇلۇش كۆلىمى 120 كۋادرات مېتىرغا يەتتى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر 103 مەھەللە - گۇرۇپپىنىڭ 75 ىدە مەدەنىيەت ئۆيى قۇرۇلۇپ، ماتېرىيال، ئۈسكۈنە بىلەن سەپلىنىش نىسبىتى 95٪ كە، ئىشلىتىلىش نىسبىتى 100٪ كە يەتتى. بازار بويىچە كەنت،

ئەترىتى شەھەر بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ئىككى قېتىملىق دېھقان، چارۋىچىلار سەنئەت كۆرىكىدە ئۇدا 1 - لىككە ئېرىشتى. بازارلىق دېھقانلار تەنتەربىيە كوماندىسىدىكى بىر قىسىم ماھىرلارمۇ كۆپ قېتىم شەھەر، ۋىلايەتكە ۋەكالىتەن ئاپتونوم رايون بويىچە ئېلىپ بېرىلغان چوڭ مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپ، بۇ بازارغا شان - شەرەپ كەلتۈردى. 1995 - يىلى قاراتال بازىرى ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە تۇنجى قېتىم يېزا دەرىجىلىك پروگراممىلىق تېلېفون كەسپىنى يولغا قويغاندىن بۇيان ھازىرغا قەدەر 200 دىن كۆپرەك دېھقان، چارۋىچى، 170 نەچچە يېزا، كەنت كادىرى ئۆيىگە مەملىكەت ئىچىدە بىۋاسىتە ئۇلىنىدىغان تېلېفون ئورنىتىپ، ئۆزلىرىنى زامانىۋى ئالاقە ۋاسىتىسى بىلەن قوراللاندۇردى. بازار بويىچە شەخسلەر سېتىۋالغان تۈرلۈك شەكىلدىكى چوڭ - كىچىك كىرا ئاپتوموبىلى 180 گە يېتىپ، قاتناش - ترانسپورت ئىشلىرى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. ئىلغار ئۈسكۈنىلەرگە ئىگە بولغان بازارلىق شىپاخانىنىڭ ئامبۇلاتورىيە، بالىنىست بىناسى ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ داۋالىنىشى قىيىن بولۇش مەسىلىسى ھەل قىلىندى. بۇلتۇر بۇ بازار 1 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، بازار ئىچىدە يۈرۈشلەشكەن مېھمانخانىدىن بىرنى سېلىپ، مۇلازىملىق، ساياھەتچىلىك ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن يېڭى يول ئاچتى.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ كۈچەيتىلىشى، پائالىيەت سورۇنلىرىنىڭ كۆپىيىشى، ئەسلىھەلىرىنىڭ مۇكەممەللىشىشى، تەشۋىقات قوراللىرىنىڭ تېز ئومۇملىشىشى قاراتال بازىرىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت، تېخنىكا سەۋىيىسىنى، قانۇن - تۈزۈم كۆز قارىشىنى، رىقابەت ئېڭىنى ئۆستۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىدى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر بازار بويىچە 20 مىڭ 650 دېھقان، چارۋىچى نۆۋەت بىلەن ئەمەلىي ئىشلىتىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىمى بىلەن تەربىيىلەندى. ئومۇمىي ئائىلىنىڭ 70٪ تىن كۆپرەكى «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» ئۆلچىمىگە يەتتى. 28 كەنتتىن 24 كەنت «يۇقىرىلار قانۇن بويىچە ئۆز - ئۆزىنى ئىدارە قىلىشتىكى ئۆلچەمگە يەتكەن كەنت» دەپ تەكشۈرۈپ چىقىلىپ، ئۆتكۈزۈۋېلىندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قاراتال بازىرى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ، مەملىكەت بويىچە ماڭارىپ

سىياسىتىنىڭ ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى، ھۆددىگەرلىك تۈزۈمىنىڭ مۇقىم بولىدىغانلىقىنى چۈشەندۈردى ھەمدە ئۇلار بىلەن تۈزگەن توختام-دوگۇۋارغا قاتتىق ئەمەل قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشەنچىسىنى قولغا كەلتۈردى. شۇڭا دېھقان، چارۋىچىلار يەرگە، ئىشلەپ چىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا يۈرەكلىك مەبلەغ سالىدىغان، ھالال ئەمگەككە تايىنىپ، بېيىش يولىدا دادىل ئىزدىنىدىغان بولدى. بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىمۇ ئالدىن بېيىغان دېھقانلارنى ماشىنا - تراكتور سېتىۋېلىپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا پائال ئىلھاملاندۇردى. ئىقتىسادىي يېتىشمىگەنلەرگە ئۆسۈمسىز قەرز پۇل ھەل قىلىپ بەرگەندىن تاشقىرى، چوڭ تىپتىكى دېھقانچىلىق ماشىنىسىدىن بىرنى سېتىۋالغان ئائىلىلەرگە ئىچىپ ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشقا 50 مودىن بوزيەر، ئوتتۇرا تىپتىكى دېھقانچىلىق ماشىنىسىدىن بىرنى سېتىۋالغانلارغا 20 مودىن بوزيەر ئاجرىتىپ بەردى. نەتىجىدە بازار بويىچە شەخسلەر سېتىۋالغان تۈرلۈك دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى تېز كۆپىيىپ، بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر چوڭ - كىچىك تراكتور 1800گە، يۈك ئاپتوموبىلى، ئاپتوبۇس، مىنىبۇس 60قا، پىكاپ 120گە يەتتى. خاس دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى ھەر 72.2 مو يەرگە بىردىن توغرا كېلىپ، ۋىلايەت بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى. يەر ئاغدۇرۇش، ئۇرۇق سېلىش، كۆلتىۋاتسىيە قىلىشنىڭ ماشىنىلىشىش نىسبىتى %100كە يەتتى.

پارتىيىنىڭ يېزا ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنىڭ توغرا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى قاراتال دېھقانلىرىنىڭ يەرگە مەبلەغ سېلىشقا بولغان ئاكتىپلىقىنىمۇ يۇقىرى كۆتۈردى. بازار بويىچە ھەر يىلى ئەتىيازلىق، كۈزلۈك تېرىلغۇ باشلىنىشتىن ئىلگىرى مۇتلەق كۆپ ساندىكى دېھقانلار ئۇرۇقلۇق، خىمىيۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، دېھقانچىلىق دورىلىرىغا كېرەكلىك مەبلەغنى مەھەللە، كەنتلەرگە ئالدىن تاپشۇرىدىغان بولدى. بۇلتۇر بازار بويىچە دېھقانلارنىڭ كېۋەز، بۇغداي، قوناق تېرىلغۇسى ۋە ئېتىز پەرۋىشى ئۈچۈن ئېھتىياجلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن ئالدىن تاپشۇرغان مەبلىغى 20 مىليون يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن 16 مىليون يۈەن ئېشىپ كەتتى.

تەبىئىي ئۈستۈنلۈكنى تاۋار ئۈستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرۇش. قاراتال بازىرىنىڭ يەر، سۇ بايلىقى بىر قەدەر مول. بۇ بايلىقنى قانداق ئېچىش، ئۇنىڭدىن قانداق پايدىلىنىش بازارلىق پارتكوم،

تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 115 مىڭ موغا يەتكۈزدى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغا قەدەر بازار بويىچە %70 تىن كۆپرەك ئائىلە يېڭى تۈزۈلەرگە كۆچۈپ چىقتى.

بازارنى يېتەكچى قىلىپ كەسىپ قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەش. نۇقۇل ئاشلىققا تايىنىپلا دېھقانلارنى تېز بېيىتىش، كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى زورايتىش ئۈنچە ئاسان ئىش ئەمەس، بولۇپمۇ قاراتالدەك دائىرىسى كەڭ، ئاھالىسى كۆپ ئورۇن ئۈچۈن تېخىمۇ شۇنداق. ئۇن نەچچە يىللىق يېزا ئىسلاھاتى داۋامىدا قاراتال بازىرىنىڭ رەھبەرلىك كوللېكتىپى بۇ مەسىلىنى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەش ئارقىلىق ھەل قىلدى. ئۇلار يېزا ئىگىلىك كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشتە ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلىغا كاپالەتلىك قىلىش، مەھسۇلات بىلەن كىرىمنى ماس قەدەمدە ئاشۇرۇش، دېھقانلار بىلەن كوللېكتىپنى تەڭ بېيىتىش، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىشنى بېكىتتى. ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىلغۇ كۆلىمى مۇۋاپىق قىسقارتىلىپ، ئىقتىسادىي زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمى تەدرىجىي كېڭەيتىلدى. بازار بويىچە بۇلتۇر بۇغداي 29 مىڭ موغا، ئېگىز قوناق 28 مىڭ موغا، شال 6000 موغا، كۆكتات، قوغۇن- تاۋۇز كۆلىمى 2800 موغا يەتكۈزۈلدى. كېۋەز 102 مىڭ موغا كېڭەيتىلىپ، 1977 - يىلدىكىدىن 90 مىڭ مو، 1991 - يىلدىكىدىن 40 مىڭ مو كۆپەيتىلدى. بۇلتۇر بازار بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئاشلىق كۆلىمى 2.3 مو، كېۋەز كۆلىمى 3.6 مو بولۇپ، ئاشلىق زىرائەتلىرى بىلەن ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ نىسبەت مۇناسىۋىتى بازار ئېھتىياجىنىڭ تەلىپىگە تېخىمۇ ماسلاشتۇرۇلدى. تەڭشەش داۋامىدا مەيلى قىسقارتىلغان ياكى كۆپەيتىلگەن تۈر بولسۇن ھەممىسىدە ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىپ، بىرلىك ھوسۇلنى يۇقىرى كۆتۈرۈش مۇھىم نۇقتا قىلىندى. 1977 - يىلىدىن بۇيان بازار بويىچە گەرچە ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىلغۇ كۆلىمى بىر ھەسسىگە يېقىن قىسقارتىلغان بولسىمۇ، بىرلىك ھوسۇلى ئەسلىدىكى 111 كىلوگرامدىن 410 كىلوگرامغا يەتكەچكە، ئومۇمىي ھوسۇل يىلىغا %7 تىن ئېشىپ كەلدى. كېۋەز ھوسۇلىنىڭ ئېشىش سۈرئىتى بۇنىڭدىنمۇ تېز بولۇپ يىللىق ئوتتۇرىچە ئېشىش نىسبىتى %30 تىن كۆپرەك بولدى. 1995 - يىلى بازار بويىچە ساپ پاختا 11 مىليون 500 مىڭ كىلوگرامغا يېتىپ، كىشى

جانلاندۇردى ۋە ئۇلارنى يېڭى ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلدى. 1995 - يىلى بازار بويىچە كوللېكتىپ ئىگىدارچىلىقىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مۇقىم مۈلۈك قىممىتى 15 مىليون يۈەنگە، ئوبوروت مەبلىغى 3 مىليون يۈەنگە، خۇسۇسىي كارخانىلارنىڭ مۇقىم مۈلۈك قىممىتى 20 مىليون يۈەنگە، ئوبوروت مەبلىغى 5 مىليون يۈەنگە يەتتى. كوللېكتىپ ۋە دېھقان، چارۋىچىلار ئىلكىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ 1995 - يىلى ياراتقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 40 مىليون 242 مىڭ يۈەنگە، پايدا - بېجى 7 مىليون 800 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1992 - يىلدىكىدىن ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى

پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى، كەنت، مەھەللە كادىرلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىرىنىڭ نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا قاراتتى، بازار مەخسۇس پارتىيە مەكتىپى، دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت، تېخنىكا تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇپ، پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرىنى، كەنت، مەھەللە كادىرلىرىنى، دېھقان، چارۋىچىلارنى نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق، تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلار دېھقان، چارۋىچىلارغا بولغان تەشۋىق - تەربىيىنى كۈچەيتىپ، يېزىلارنىڭ ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسىنى

بىلەن سەپلىنىش نىسبىتى %... گە، نىسبىتى %100كە يەتتى. بازار بويىچە كەنت، مەھەللە دەرىجىلىك مەدەنىيەت مەركەزلىرىنى قۇرۇشقا جەمئىي 4 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى. دېھقان، چارۋىچىلار ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلىرىدا بۇ مەدەنىيەت مەركەزلىرىگە يىغىلىپ گېزىت، كىتاب - ژۇرنال، تېلېۋىزور، سىنئالغۇ كۆرۈش، قارت، شاھمات، بىليارت ئويناش، ھۆسن خەت يېزىش، ئەلنەغمە، مەشرەپ، تەنتەربىيە قاتارلىق پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىپ، مەنىۋى تۇرمۇشنى جانلاندۇردى. پائالىيەت جەريانىدا بايقالغان ماھىرلاردىن تەشكىللەنگەن بازارلىق ئىشتىن سىرتقى سەنئەت

يېتىلدۈرۈش بويىچە قاراتال بازىرى ئىشلىرى - كېيىن بولۇپ، مەملىكەت بويىچە مائارىپ ئىسلاھاتىدىكى ئىلغار ئورۇن، مەملىكەت بويىچە تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن، مەملىكەت بويىچە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشتىكى ئىلغار ئورۇن، ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىزمىتىدىكى، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى، پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى، پىلانلىق تۇغۇت، يېزا - بازار كارخانىلىرى خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن دېگەن شەرەپلەرگە ئېرىشتى.

ئالاغىر ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى دېھقانلارنىڭ كۈچلۈك مەدەتكارى بولماقتا

سۈرەتلىك خەۋەر

مارالبېشى ناھىيە ئالاغىر يېزىلىق ئامانەت- قەرز كوپېراتىپى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلاپ، مۇئامىلدار- لارنى، ئىناۋەتنى 1- ئورۇنغا قويۇپ، دېھقانلارنىڭ كۈچلۈك مەدەتكارى بولۇپ كەلمەكتە.

بۇ ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى ئىلگىرى باشقۇرۇش كۈچلۈك بولماسلىق، خادىملارنىڭ ساپاسى تۆۋەن بولۇش، مۇلازىملىق سۈپىتى ناچار بولۇش قاتارلىق كۆپ خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن مۇئامىلدارلارنىڭ ئىشەنچىسىدىن ئايرىلىپ قېلىپ، قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەن ۋە زىيان تارتقانىدى. ناھىيىلىك ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سېلىپ، سىياسىي ۋە كەسپىي جەھەتتە ئىقتىدارلىق، باشقۇرۇشقا ماھىر كىشىلەرنى رەھبەرلىك ئورنىغا قويدى. يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەپ، مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى، پۇل مۇئامىلە خادىملىرى بىلەن ئىش ئورنى مەسئۇلىيەتنامىسى، پاك- دىيانەتلىك بولۇش مەسئۇلىيەتنامىسى قاتارلىق بىر قاتار مەسئۇلىيەتنامىلەرنى ئىمزالاپ ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى ۋە مەسئۇلىيەت ئېڭىنى كۈچەيتتى. ئۇلار يەنە خادىملارنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي، كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى، ئىش ۋاقتىنى ئۇزارتىش، ئامانەت پۇل توپلاش ۋە قەرز پۇل تارقىتىش نۇقتىلىرىنى كۆپەيتىش، مۇئامىلدارلارنىڭ ئىشىك ئالدىغا بېرىپ مۇلازىملىق قىلىش، پۇل مۇئامىلە تەشۋىقات سالمىقىنى ئاشۇرۇش قاتارلىق كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، مۇئامىلدارلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن مۇئامىلدارلار خالىغان ۋاقىتتا پۇل ئامانەت قويالايدىغان ۋە قەرز پۇل ئالالايدىغان ياخشى مۇھىت شەكىللىنىپ، بۇ كوپېراتىپنىڭ مۇئامىلدارلار ئارىسىدىكى ئىناۋىتى ئۆستى، بۇنىڭغا ئەگىشىپ كوپېراتىپنىڭ خىزمەتلىرىدىمۇ زور يۈكسىلىش بولدى. ئىلگىرى كۆپ يىل زىيان تارتىپ كەلگەن بۇ كوپېراتىپنىڭ يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان ھەر يىلى يىل ئاخىرىدىكى ئامانەت پۇل قالدۇقى 8 مىليون يۈەندىن ئېشىپ، پايدا ئېلىشقا يۈزلەندى. باشقا يېزا، بازارلاردىكى ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرى زىيان تارتىپ، مەبلەغ يېتىشتۈرەلمەي ئىشكىنى تاقاشقا مەجبۇر بولۇۋاتقاندا ئۇلار ھەر كۈنى ئون سائەت ئىشلەپ، بىر تەرەپتىن مەبلەغ جەلپ قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن دېھقانلار ئېھتىياجلىق بولغان قەرز پۇلنى ۋاقتىدا تارقاتتى. بۇ كوپېراتىپ بۇ يىل ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئۈچۈن 4 مىليون يۈەندىن ئارتۇق قەرز پۇلنى دېھقانلارغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىپ، يېزىنىڭ 45 مىڭ مو كېۋەز تېرىش پىلانىنىڭ ۋاقتىدا، سۈپەتلىك، تولۇق ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ كوپېراتىپ يەنە بۇ يىل 5 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە 8 مىليون يۈەندىن ئارتۇق ئامانەت پۇل توپلاپ، پۈتۈن يىللىق ئامانەت پۇل توپلاش ۋەزىپىسىنىڭ 85 پىرسەنتىنى ئورۇنداپ بولۇپ، ناھىيىدىكى يېزا، بازارلار بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. ئالاغىر يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى دېھقانلارغا مەدەتكار بولۇشتىكى گەۋدىلىك نەتىجىلىرى بىلەن ناھىيە، ۋىلايەت بويىچە كۆپ قېتىم ئىلغار ئورۇن بولۇپ تەقدىرلەندى ۋە مۇكاپاتلاندى.

↑ سۈرەتتە: ئامانەت - قەرز كوپېراتىپ مەسئۇللىرى مۇلازىملىق سۈپىتىنى، ئىش ئۈنۈمىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلماقتا.

↓ سۈرەتتە: كوپېراتىپ خادىملىرى دېھقانلارنىڭ ئۆيىگە بېرىپ مۇلازىملىق قىلماقتا.

* * *

ئەنۋەر خىزمەت، قادىرجان ئاۋۇت فوتوسى، خەۋىرى

↓ سۈرەتتە: كوپېراتىپ خادىملىرى ئامانەت پۇل توپلىماقتا.

ئۇسقۇرۇلما خەۋەرلىرى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك ئۇرۇق باشقۇرۇش پونكىتى ئۈچ يىلدا مائارىپ ئىشلىرى، نامراتلار ۋە يېتىم - يېسىرلارغا 1 مىليون يۈەندىن ئارتۇق پۇل ئىئانە قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇرات تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك ئۇرۇق باشقۇرۇش پونكىتى ئۈچ يىلدىن بۇيان ناھىيىنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى قوللاش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، يېتىم - يېسىرلارغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈش ئىشلىرىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، ئاممىنىڭ ئالقىشىغا سازاۋەر بولدى.

1994 - يىلى بۇ پونكىت ناھىيە تەۋەسىدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان يېزا، كەنتلەرگە، نامرات دېھقانلارغا، ناھىيىلىك يېتىم بالىلار كەسپىي مەكتىپىگە ۋە مائارىپ ئىشلىرىغا 230 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلىپ،سوتسىيالىستىك چوڭ ئائىلىنىڭ ئەۋزەللىكىنى نامايان قىلغانىدى. ئۆتكەن يىلدىن بۇيان ئۇلار پونكىتنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش ئوقتىسى بولغان ياپچان بازىرىنىڭ 3- كەنتىگە 50 مىڭ يۈەن قىممىتىدە كۆنجۈرە ياردەم قىلدى، كەنت قۇرۇلۇشىنى يېڭىلاش ئۈچۈن 100 مىڭ دانە خىش ئېلىپ بەردى، ناھىيىلىك يېتىم بالىلار كەسپىي مەكتىپىگە 10 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى،ناھىيىلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇلۇشىغا 750 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى، ناھىيە تەۋەسىدىكى مەكتەپلەرگە 200 يۇرۇش ئورۇندۇق ياساپ بەردى، ئۆزىنىڭ سورتلۇق ئۇرۇق يېتىشتۈرۈش بازىسى بولغان ياپچان بازار 4 - كەنتىنىڭ ئىككى كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يولىنى ئاسفالتلاشتۇرۇپ بەردى.شۇنداق قىلىپ بۇ پونكىتنىڭ 1994 - يىلدىن بۇيانقى ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتا مائارىپ ئىشلىرى، نامراتلار، يېتىم - يېسىرلارغا ئىئانە قىلغان پۇلى 1 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتتى.

پۈتۈن جەمئىيەت مائارىپقا، نامراتلارغا ۋە يېتىم - يېسىرلارغا ياردەم قولىمىزنى سوزايلى

ئوبزور

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئورگان، تارماقلار، خۇسۇسىي كارخانىچىلار، يەككە تىجارەتچىلەر ۋە ئالدىن بېيىغان دېھقانلار مائارىپ ئىشلىرىغا، نامرات، يېتىم - يېسىرلارغا مەدەت بېرىپ، ئىللىقلىق يەتكۈزۈپ، پەن - تېخنىكا، مائارىپ ئارقىلىق ئىگىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇش،نامراتلىقنى تۈگىتىپ، ئورتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش يولىدا زور تۆھپىلەرنى قوشماقتا.

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك ئۇرۇق باشقۇرۇش پونكىتى ئىسلاھاتقا تايىنىپ ئىقتىسادىي جەھەتتە زور يۈكسىلىش ھاسىل قىلغاندىن كېيىن، «مائارىپنى قوللىغانلىق - كەلگۈسى ئەۋلادلارغا كۆڭۈل بۆلگەنلىك، نامراتلارغا، يېتىم - يېسىرلارغا شەپقەت يەتكۈزگەنلىك - جەمئىيەتنىڭ يۈكىنى يېنىكلەتكەنلىك» دەپ قاراپ، مائارىپقا، نامراتلار ۋە يېتىم - يېسىرلارغا ئەمەلىي ھەرىكەتتە بىلەن زور ياردەم بەرگەن، بۇ، ئاڭلاشقا تېگىشلىك ياخشى ئىش.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چەت، يىراق، نامرات جايلىرىدا مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئاستا، نامرات دېھقانلارنىڭ يېمەك- ئىچمىكى، كىيىم - كېچىكى تولۇق ھەل بولماسلىق، يېتىم - يېسىرلار باشپاناھسىز قېلىش قاتارلىق ئەھۋاللار ھېلىھەم مەۋجۇت. بۇ مەسىلىلەرگە كۆڭۈل بۆلۈش، ھەل قىلىش يالغۇز ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭلا ئىشى بولۇپ قالماستىن، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئورتاق ئىشى. ساھەلەر، ئورۇنلار ۋە جەمئىيەت ئەزالىرى بۇ ئورتاق ئىش ئۈچۈن بىردەك ئاتلىنىپ، كۆپرەك ئەمەلىي ئىش قىلسا، مائارىپ تارماقلىرى، نامرات، يېتىم - يېسىرلار تايىنىۋېلىش ئىدىيىسىنى تۈگىتىپ، ئۆز كۈچىگە تايىنىپ، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلسا، مائارىپنى ئالدىن تەرەققىي قىلدۇرۇش، نامراتلىقنى تۈگىتىش جەھەتتىكى كۆزلىگەن نىشانغا چوقۇم يەتكىلى بولىدۇ.

پەرۋاز قىل پامىر بۈركۈتى

ياش تەتقىقاتچى زەمىر سەيدۇللا توغرىسىدا

تۇردى مەتنىياز (ئۆز مۇخبىرىمىز)

تاجىكلار قەيسەرلىك، چىۋەرلىكنىڭ سىمۋولى - بۈركۈتنى ئۆزىنىڭ ياخشى كۆرىدۇ.پامىر تاجىكلىرى ئارىسىدىن يېتىشىپ چىققان ياش تەتقىقاتچى، ئەدەبىيات - پەلسەپە پەنلىرى دوكتورى زەمىر سەيدۇللا مۇز تاغ ئۈستىكە پەرۋاز قىلۇۋاتقان پامىر بۈركۈتىگە ئوخشايدۇ.

تاشقورغاندا زىيالىي ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن زەمىر سەيدۇللا كىچىكىدىنلا ئەقىللىق، زېرەك بولۇپ، بىلىمگە بولغان ئىشتىياقى كۈچلۈك ئىدى. ئۇ ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چېغىدىلا ئۇيغۇر، تاجىك، پارس ئەدەبىياتىنىڭ نەمۇنىلىرى بىلەن ئاز - تولا تونۇشقان ۋە ئۇنىڭدا تاجىك - پارس ئەدەبىياتى بىلەن چوڭقۇر تونۇشۇش ئىستىكى پەيدا بولغانىدى. 1978 - يىلى زەمىرنىڭ شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ تىل - ئەدەبىيات كەسپىگە ئوقۇشقا كىرىشى ئۇنىڭ بۇ ھەقتىكى قىزىقىش ۋە ھەۋەسلىرىگە كەڭ زېمىن ھازىرلاپ بەردى. ئۇ ئۇنىۋېرسىتېتتا تىرىشىپ ئۆگەندى، بوش ۋاقىت چىقىرىپ مەكتەپنىڭ كۇتۇپخانىسىغا كىرىپ كىتاب - ژۇرنال كۆرۈپ بىلىمىنى كۆپ تەرەپلىمە تولۇقلاشقا تىرىشتى. 1983 - يىلى زەمىر ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىگە تەقسىم قىلىندى. بۇ، ئۇنىڭ كۆڭلىگە پۈككەن ئارزۇلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى پايدىلىق پۇرسەتلەرگە ئىگە قىلدى. زەمىر ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىدىكى پېشقەدەم تەتقىقاتچىلار، ئالىملاردىن كەمتەرلىك بىلەن ئۆگىنىپ، تەتقىقات بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئاساس سالدى. ئاكادېمىيە رەھبەرلىكى 1985- يىلىدىن 1987 - يىلىغىچە زەمىرنى بېيجىڭ داشۆسىگە ئىككى يىل پارس تىلى ئۆگىنىشكە ئەۋەتتى. زەمىر بېيجىڭدىكى ئىككى يىللىق ئۆگىنىش جەريانىدا پارس تىل - يېزىقىنى بېرىلىپ ئۆگەندى، ھېيت - بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرىنى كۇتۇپخانىلاردا ئۆتكۈزدى، ئوقۇغان كىتابلىرىدىن خاتىرە يازدى، ئىزدەندى، تەتقىق قىلدى. ئۆگىنىش، ئىزدىنىشنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، زەمىرنىڭ قەلبىگە بىر ئوت تۇتاشقانىدى. ئۇ ئوت - تاجىك - پارس ئەدەبىياتى تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىپ نەتىجە قازىنىش ئىدى. ئۇ ئويىنى رەھبەرلىككە ئېيتىپ، چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇپ كېلىش ئۈچۈن ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشىنى، خىراجىتىنى ئۆزى چىقىرىشنىڭ ئامالىنى قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. 1989 - يىلى 10 - ئايدا ئۇنىڭ ئىلتىماسى تەستىقلىنىپ، تاجىكىستان پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ رۇداكى نامىدىكى ئەدەبىيات تەتقىقات ئورنى ۋە پەلسەپە تەتقىقات ئورنىغا بېرىپ ئوقۇشقا يۈرۈپ كەتتى. تاجىكىستانغا بارغاندىن كېيىن، ھەممە ئىش ئۇنىڭ ئويلىغىنىدەك ئوڭۇشلۇق بولۇۋەرمىدى. ئۇ گەرچە تاجىك، پارس تىللىرىنى بىلسىمۇ، يېڭىباشتىن رۇس تىلىنى ئۆگىنىشكە توغرا كەلدى. ئۇ تەتقىقات ئورنىدىكى تەتقىقات ئىشلىرىنى ئىشلەپ، ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتتا دۇشەنبە ئۇنىۋېرسىتېتىدا رۇس تىلى ئۆگەندى. بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسىتىش نەتىجىسىدە ئۇ ھەرقايسى تىللارنىڭ ئۆتكىلىدىن ئۆتۈپ، بىلىم تەھسىل قىلىشنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچىنى قولغا ئالدى.

تاجىكىستان جۇمھۇرىيىتىدىكى ئاتاقلىق ئالىم، دۇنياغا داڭلىق، دوكتور، پروفېسسور رەسۇل ھەمزادە زەمىرنىڭ يېتەكچى ئوقۇتقۇچىسى ئىدى. مۇشۇنداق بىر ئالىمنىڭ يېتەكچىلىكى، تەربىيىسىدە بولۇش ھەرگىز ئاسانغا چۈشىدىغان ئىش ئەمەس، ئەلۋەتتە. زەمىر سەيدۇللا ئۇستازىنىڭ يېتەكچىلىكىدە بەلگىلەنگەن تەتقىقات تېمىلىرى ئۈستىدە ئىنچىكە ئىزدەندى، ھەربىر مەسىلىگە قارىتا ئۆز قاراشلىرىنى قويۇپ، سىستېمىنى يەنىمۇ يورۇتۇش، چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا كۈچ سەرپ قىلدى. ئۇ «سەئدى گۈلىستانىدىكى تەۋسىپ ئېيتىش سەنئىتى توغرىسىدا» دېگەن تېمىنى ئۆزىنىڭ دوكتورلۇق دىسسېرتاتسىيە ماقالىسى قىلىپ تاللىغان بولۇپ، نۇرغۇن يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ ئاخىرى بۇ تېمىنى تاماملىدى. 1995 - يىل 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى تاجىكىستان جۇمھۇرىيىتى ئىلمىي ئۇنۋان كومىتېتى ئۇيۇشتۇرغان ئىلمىي ئۇنۋان دىسسېرتاتسىيىسى ياقلاش يىغىنىدا زەمىرنىڭ دىسسېرتاتسىيە ماقالىسى تولۇق ئاۋاز بىلەن باھالاشتىن ئۆتتى. شۇ يىلى 10 - ئاينىڭ 27- كۈنى موسكۋادا تەسىس قىلىنغان روسىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ ئەڭ ئالىي ئىلمىي ئۇنۋان كومىتېتى تاجىكىستان دۆلەتلىك پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ قارارىغا ئاساسەن زەمىرگە ئەدەبىيات -پەلسەپە پەنلىرى بويىچە دوكتورلۇق ئىلمىي ئۇنۋانى بېرىشنى تەستىقلىدى.

ياش تەتقىقاتچى زەمىر سەيدۇللا شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىدە خىزمەتكە قاتناشقاندىن بۇيان، تاجىك مىللىتىنىڭ مەدەنىيىتى، ئەدەبىيات - سەنئىتى ئۈستىدىكى تەتقىقاتنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى. 1988 - يىلى ئۇ يازغان «جۇڭگو تاجىكلىرىنىڭ مەدەنىيەت تەرەققىياتىدىكى بىر قانچە مەسىلە» دېگەن ماقالە، شۇ يىلى نەشرگە تەييارلىغان «جۇڭگو تاجىك ئەدىبلىرى» ناملىق كىتاب،ئۇنىڭدىن باشقا ئۇ يازغان «جۇڭگو ئەدەبىياتى قامۇسى»نىڭ شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر ئەدەبىياتىغا ئائىت قىسمىغا كىرگۈزۈلگەن 40 نەچچە پارچە ماقالە ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.ئۇ تاجىكىستاندا بىلىم ئېلىش جەريانىدا يازغان «سەئدى گۈلىستانىدىكى ئىگىسىز تەۋسىپلەر»، «سەئدىنىڭ جۇڭگودىكى نوپۇزى» قاتارلىق ماقالىلىرى تاجىكىستاندا چىقىدىغان بىر قىسىم گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنىپ چوڭقۇر تەسىر قوزغىدى.

تارىختا «شاھنامە»نى ئوقۇپ، شاھنامەسىمان ئەسەرلەرنى ئىجاد قىلىش ئۇيغۇر، تاجىك ئەدىبلىرىنىڭ ئەنئەنىۋى ئەدەبىياتىغا بەلگىلىك تەسىر كۆرسەتكەن. زەمىر سەيدۇللا «شاھنامە» ئۈستىدە كۆپ ئىزدىنىپ بەلگىلىك نەتىجە ھاسىل قىلدى. تاجىكىستاننىڭ دۇشەنبە شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن «شاھنامە» توغرىسىدىكى ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىدا زەمىر «جۇڭگو تاجىكلىرى فولكلورىدىكى «شاھنامە» قەھرىمانلىرى» ناملىق ماقالىنى ئوقۇپ، يىغىن قاتناشچىلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى. بۇ ماقالە كېيىنچە رۇس ۋە تاجىك تىللىرىدا يېزىلغان ماقالىلەر قاتارىدا يىغىننىڭ ماقالىلەر توپلىمىغا كىرگۈزۈلدى. زەمىر شۇغۇللانغان تەتقىقاتنىڭ مەزمۇنى، تېمىسى كەڭ دائىرىلىك بولۇپ، تاجىك - پارس ئەدەبىياتىنىڭ بەش ئەسىرلىك تارىخىغا،پەلسەپە، مەدەنىيەت، قانۇن قاتارلىق ساھەلەرگە چېتىلىدۇ.

زەمىر تاجىكىستاندىكى ئوقۇش، تەتقىقات ئىشلىرىنى زور ئۇتۇق ۋە شەرەپ بىلەن تاماملاپ، ئانا ۋەتەنگە قايتىپ كەلدى.

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىگە كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ،تەتقىقات يولىدىكى جاپالىق سەپىرىنى داۋاملاشتۇردى.ئۇ بۇلتۇر 5 - ئايدا «10 - ئەسىردىن 15 - ئەسىرگىچە بولغان شىنجاڭنىڭ پارس تىلى ئەدەبىياتى ۋە ھۆججەتلىرى» دېگەن تەتقىقات تېمىسىنى تاماملاپ،مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ باھالىشىغا سۇندى، ئۇ ھازىر «قۇتادغۇبىلىك» بىلەن «شاھنامە»نىڭ ئورتاق تەرەپلىرى ۋە ئۆزگىچىلىكى ئۈستىدە ئىزدەنمەكتە.

تۇرپان ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى

تۈرلۈك شەكىللەردىن پايدىلىنىپ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرمەكتە

تۇرپان ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئەلا مۇلازىمەتلىك قىلىشقا، ئۆزىگە خاس ئوبراز يارىتىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، باشقارمىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

يۈز بەرگەندە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى جىددىي ھەرىكەتلەندۈرۈپ ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە قاتناشتى ۋە سىستېما بويىچە 80 مىڭ يۈەن ئىئانە توپلاپ توقسۇن ناھىيىسىدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىغا ئاپىرىپ بەردى؛ بېكەتلەردە مۇلازىمەتلىك سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش مەزمۇن قىلىنغان

قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، يولۇچىلارنى توشۇش ئىشلىرىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى.

بۇ باشقارما يەنە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا تۈرلۈك تەنتەربىيە، زېھن سىناش، ناخشا ئېيتىش مۇسابىقىلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى بېيىتتى.

ۋە پېشم - پېسىرلارغا ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن چوقۇم يەتكىلى بولىدۇ. ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشىنى، خىراجەتنى ئۆزى. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى

خېجەك ناھىيىلىك سۇغۇرتا شىركىتى ھەر مىللەت ئاممىسىغا سۇغۇرتا بىلىملىرىنى كەڭ-كۆلەمدە تەشۋىق قىلدى ۋە سۇغۇرتا بىلىملىرىدىن مەسلىھەت بەردى. 5 - ئاينىڭ بېشىغىچە بۇ ناھىيىدە 27 مىڭ 821 كىشى 1 مىليون 566 مىڭ يۈەن سۇغۇرتا ھەققى تاپشۇرۇپ سۇغۇرتىغا قاتنىشىپ، سۇغۇرتا كاپالىتىگە ئىگە بولدى.

تۇردى ئەبەيدۇللا فوتوسى

ئائىلە تەربىيىسىنىڭ رولى ۋە ئەھمىيىتى

باھارگۈل ساۋۇت

ئائىلە - پەرزەنتلەرنىڭ تۇنجى مەكتىپى، ئاتا-ئانا — پەرزەنتلىرىنىڭ تۇنجى ئوقۇتقۇچىسى. بالىلارغا بولغان تەربىيىدە ئائىلە تەربىيىسى ناھايىتى زور رول ئوينايدۇ. ئۇ، بالىلارنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈشنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى، ئاساسى ھېسابلىنىدۇ. بالا بىلەن ئاتا-ئانا ئوتتۇرىسىدا قانداشلىق مۇناسىۋەت، ئىقتىسادىي باغلىنىش مۇناسىۋىتى بولغانلىقتىن، ئۇنىڭ ئۈستىگە بالا جەمئىيەتكە چىققۇچە بولغان ئارىلىقتا ئاتا - ئانىسى بىلەن بىرلىكتە تۇرمۇش كەچۈرگەنلىكى ئۈچۈن، ئائىلە باشلىقلىرىنىڭ تەربىيىسى بالىلارنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق، جىسمانىي جەھەتتىكى تەرەققىياتى ئۈچۈن ئۇل سېلىش رولىنى ئوينايدۇ. بۇ ئۇل شۇ بالىنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۆز تەسىرىنى يوقاتمايدۇ. ئاتا - ئانىلار بالىلارغا بولغان تەربىيىدە ئۇسۇلغا دىققەت قىلىشى كېرەك. بالىلارغا باھا بېرىشتە ئىمتىھان نومۇرىنى بىردىنبىر ئۆلچەم قىلىۋېلىشقا بولمايدۇ. بىر قىسىم ئاتا - ئانىلار نومۇرغا چوقۇنىدۇ، بالىلارنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنى نومۇر بىلەن باغلايدۇ. ئىمتىھان نومۇرى بالىلارنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىدە ئۇلارنىڭ پۈتكۈل ئەھۋالىغا ۋەكىللىك قىلالمايدۇ. شۇڭا كونكرېت تەھلىل قىلىش، ئومۇملاشتۇرۇپ تەھلىل قىلىش ئارقىلىق ئۇنى بالىلارنىڭ ئۆگىنىشىگە يېتەكچى قىلىش، بالىلارنىڭ ئۆگىنىش قىزغىنلىقىنى قوزغاش، ئۇلارنى ئالغا ئىلگىرىلىتىش قاتارلىقلاردىكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچكە ئايلاندۇرۇش لازىم. ھەممىدە ئىمتىھان نومۇرىنى ئۆلچەم قىلىدىغان، نومۇر ئارقىلىق بالىلارنى ئەدەبلەيدىغان، بالىلارنى بوغىدىغان ناتوغرا ئۇسۇللاردىن ساقلىنىپ، بالىلارغا باھا بېرىشنىڭ توغرا ئۆلچىمىنى تۇرغۇزۇپ ۋە ئۇنى ئىگىلەپ، بالىلارنى ھەقىقىي ئىختىساسلىقلاردىن قىلىپ يېتىشتۈرۈش كېرەك.

بالىلارنى ئائىلە ئىشلىرىغا مۇۋاپىق قاتناشتۇرۇش، ئۇلاردا ئەمگەكنى سۆيۈش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. ھەددىدىن ئارتۇق ئاسراش بالىلاردا يامان ئىللەت يېتىشتۈرىدىغان ئامىلدۇر. ئۆز بالىسىنى ھەددىدىن زىيادە ياخشى كۆرۈش، بالىسىنىڭ مالىيى بولۇش بالىلاردا بىپەرۋالىق، تەتۈرلۈك، ھورۇنلۇق، ئۆزۈمچىلىك ئىللەتلىرىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، بۇنداق شارائىتتا چوڭ بولغان بالىلار جەمئىيەتكە، ئائىلىگە يۈك بولۇپ قالىدۇ.

ئائىلە باشلىقلىرى بالىلىرىغا تەربىيە بەرگەندە ئىلھاملاندۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىشى لازىم. ئائىلە تەربىيىسىدە ئائىلە باشلىقلىرى ئاكتىپ ئامىللارنى ئىشقا سېلىپ بالىلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىشى، بالىسىنى ئۈمىد ئىچىدە ھايات كەچۈرىدىغان مۇھىتقا، ئىلگىرىلەش ئىچىدە ئۆسۈپ يېتىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشى لازىم. بالىدا ئاز - تولا ئىلگىرىلەش بولسىلا ئۇنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش، ئۇنىڭغا ئىلھام بېرىش، ئۇنى قوللاش، بالىغا تەلەپنى قاتتىق قويۇش، تەنقىدلىگەندە ئىلگىرىلەش نىشانىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بېرىش، ئۇلارنى ئىشەنچكە ئىگە قىلىش لازىم.

بىر قىسىم ئاتا - ئانىلار پەرزەنتلىرىنىڭ تاشقى ھالىتىنىلا كۆرۈش بىلەن قانائەتلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى ئىگىلەپ كېتەلمەيدۇ. شۇڭا ئاتا - ئانىلار سىردىشىش ئۇسۇلى ئارقىلىق پەرزەنتلىرىنى چۈشىنىشى، بالىلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزلەرنى دېيىشكە پۇرسەت يارىتىپ بېرىشى لازىم. سۆھبەت جەريانىدا ئاتا- ئانىلار بالىلىرى بىلەن باراۋەر ئورۇندا تۇرۇپ پىكىر ئالماشتۇرۇشى، قائىدە چۈشەندۈرۈش ئارقىلىق بالىنىڭ ھەق - ناھەق، توغرا - خاتانى ئايرىۋېلىشىغا ياردەم بېرىشى لازىم.

ئاتا - ئانىلار بالىلارغا ئۈلگە بولۇشى لازىم. بالىلارنىڭ جەمئىيەت بىلەن ئۇچرىشىشى تارداىرىدە بولىدۇ. بالىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىدا ئائىلە باشلىقلىرىنىڭ ئىدىيىسى، ئەخلاق - پەزىلىتى، ھېسسىياتى، تۇرمۇش ئادىتى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى بالىغا سىڭىدۇ. شۇڭا ئاتا - ئانىلار ئائىلىدە بالىغا ياخشى ئۈلگە كۆرسىتىپ بېرىشى لازىم. سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولۇشى، ئىشلاردا ئادىل بولۇشى، مۇئامىلىدە سەممىي بولۇشى، خاتالىق بولسا تۈزىتىشى كېرەك. ئۆزىنى دەپ باشقىلارغا زىيان سېلىش، دېگىنى بىلەن قىلغىنى بىردەك

بولماسلىق، ئائىلىدىكى تۈگمەس جېدەل قاتارلىقلارنىڭ بالىلارغا بېرىدىغان يامان تەسىرى ناھايىتى چوڭ بولىدۇ.

دېمەك، ياخشى ئائىلە تەربىيىسى مەكتەپ تەربىيىسىنىڭ داۋامى ۋە زۆرۈر تولۇقلىمىسى. شۇڭا ئائىلە باشلىقلىرىمۇ ئىلمىي يۈنىلىشنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، مەكتەپ بىلەن ياتال ماسلىشىپ، بالىلارنى غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان يېڭى كىشىلەردىن قىلىپ يېتىشتۈرۈش ئۈچۈن ئۆزلىرىنىڭ ئەقىل - پاراسىتى ۋە كۈچ قۇۋۋىتىنى سەرپ قىلىشى كېرەك.

سۈردى.

باشقارما پارتكومى «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ترانسپورت كارخانىلىرىنى ئىسلاھ قىلىش، ئىزىيانىنى تۈگىتىپ پايدىنى ئاشۇرۇش، تاشيول قۇرۇلۇشىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشلىرى بىلەن زىچ باغلىدى، پارتىيە ئەزالىرىنى نىشانلىق باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى، پارتىيە ئەزالىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، ئاكتىپلارنى ئۆستۈرۈپ ئىشلىتىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. باشقارما مەسئۇللىرى باشلامچىلىق بىلەن كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىپ، ھۆكۈمەت ماشىنىسىنى شەخسىي ئىشلارغا ئىشلىتىش، ھۆكۈمەت پۇلىغا مېھمان چاقىرىش خاھىشلىرىنى قاتتىق چەكلىدى، ئاممىنىڭ نازارىتى ۋە تەنقىدىنى سەممىي قوبۇل قىلىپ، مەسىلە سادىر بولۇشنىڭ ئالدىنى ئالدى.

بۇ باشقارما ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، لېي فېڭ، جاۋيۈيلۇ، كۇڭ فەنسېندىن ئۆگىنىش، قاتناش سىستېمىسىدىكى ئىلغار تىپلاردىن ئۆگىنىش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ئۆزئارا كۆيۈنۈش، ئۆزئارا ياردەم بېرىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى. باشقارمىدىكى پارتىيە ئەزالىرى ئۆزۈمچىلىك يېزا چەمەنزار كەنتىدىكى پارتىيە ئەزالىرى بىلەن دوستلۇق ئورناتقاندىن كېيىن، كەنتنىڭ داۋالاش ئورنىنى رېمونت قىلىپ بەردى؛ پىچان ناھىيە دالانكارىز يېزىسىغا 80 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى؛ بۆلتۈر توقسۇن ناھىيىسىدە ئېغىر كەلكۈن ئاپىتى

* * * * * * * * * * * * * * * *

ئاپىرىپ بەردى؛ يېكەتلەردە مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش مەزمۇن قىلىنغان «يولۇچىلار قەلبىدە» ئەلا مۇلازىملىق

ناخشا ئېيتىش مۇسابىقىلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى بېيىتتى.

مېھرىئاي مۇسا

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاغىلىق ناھىيىسىدىكى جاڭگىلئەسكى يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇلتۇر 7- ئايدىن بۇ يىل 4 - ئايغىچە 208 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ چاچقۇم ئۇچاستكىسىدىكى 380 كۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى قۇرۇلۇشى ۋە شالدىراڭ كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ 350 كۋادرات مېتىر كۆلەمدىكى قۇرۇلۇشىنى پۈتكۈزۈپ، ئوقۇغۇچىلارغا خاتىرجەم ئوقۇش شارائىتى يارىتىپ بەردى.

تۇرامەن زاھىت

△ ئاقتو ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتىنىڭ دىرېكتورى ئابلەت مۇسا يېقىندا ئاقتو ناھىيىلىك 1- ئوتتۇرا مەكتەپ قۇرغان دېھقانچىلىق مەيدانىغا 6700 يۈەن قىممىتىدىكى 50 خالتا خىمىيىۋى ئوغۇت، 260 كىلوگرام سۇلياۋ يوپۇق ئىئانە قىلدى.

نۇرپاشا ئابباس

△ قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك يېمەك-ئىچمەك شىركىتىنىڭ دىرېكتورى گاۋشۆچىڭ يېقىندا بارىن يېزا 9 - كەنت 2 - مەھەللىدىكى ئەمگەك كۈچى يوق، تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار تۇل خوتۇن قۇۋۋانخان ئوسمانغا 3000 كىلوگرام مەھەللىۋى ئوغۇت ياردەم قىلدى، قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇ يەنە 320 يۈەنلىك بىر قوي، قەنت - گېزەكلەر بىلەن بۇ ئايالنى يوقلاپ ئۇنىڭدىن سەممىي ھال سورىدى.

ھۆسىيىن ئابدۇرېھىم

△ يېقىندا پوسكام ناھىيىلىك پارتكوم ئورگىنى، ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئورگىنى، ناھىيىلىك سۇ ئېلېكتر ستانسىسى ئورگىنى، ناھىيىلىك قۇرۇلۇش بانكىسى قاتارلىق ئورۇنلاردىكى 500 دىن كۆپرەك كادىر ۋە ئىشچى - خىزمەتچى ناھىيىنىڭ ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى بىلەن «315 دۆلەت تاشيولىنىڭ پوسكام بۆلىكىنى كېڭەيتىپ ياساش قۇرۇلۇشىغا 63 مىڭ 280 يۈەن ئىئانە قىلدى.

ياسىن ئوسمان، توختىقۇربان

ئىلى ئېلېكتر ئىستانسىسى مەدەنىيەت بازىلىرىنى قۇرۇپ، مەدەنىيەتلىك ئىشچى - خىزمەتچى بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرغان بىر يىلدا ئىستانسىدىكى 700 دىن كۆپ ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ 98 % ى مەدەنىيەتلىك ئىشچى - خىزمەتچى بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەدەنىيەت ئۆيىدە.

كامال جامال فوتوسى

لى پېڭ زۇڭلى خەت يېزىپ، تەمىنات - سودا بىرلەشمە كوپېراتىپى سىستېمىسىدىكى كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن

ئومۇملۇققا ئەھمىيەت بېرىپ تۆھپە قوشۇشنى، يېزا ئىگىلىكى ۋە دېھقانلار ئۈچۈن جان - دىل بىلەن مۇلازىملىق قىلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15-ماي تېلېگراممىسى. لى پېڭ زۇڭلى بۈگۈن ئېچىلغان مەملىكەتلىك تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپلىرىنىڭ ئىدېيىۋى - سىياسىي خىزمەت ھەم ئەمگەك نەمۇنىچىلىرىنى تەقدىرلەش يىغىنىغا خەت يېزىپ، تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپى سىستېمىسىدىكى كادىر، ئىشچى-خىزمەتچىلەردىن قاراشنى داۋاملىق ئۆزگەرتىپ، يېزا ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ ئورتاق بېيىشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلدى.

لى پېڭ زۇڭلى تەبرىك خېتىدە مۇنداق دېدى: ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، بولۇپمۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش توغرىسىدا قارار چىقارغان ئىككى يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، تەمىنات- سودا بىرلەشمە كوپېراتىپلىرىدىكى كادىر، ئىشچى-خىزمەتچىلەر پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان-ئىقتىسادچىللىق بىلەن كوپېراتىپ باشقۇرۇش، پىداكارلىق بىلەن ئۆزىنى بېغىشلاش ئېسىل ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، مۇلازىملىقنى كۈچەيتىپ، تىرىشىپ خىزمەت قىلىپ، تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپلىرىنى يېزا ئىگىلىكى، يېزىلار ۋە دېھقانلار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىش داۋامىدا بارغانسېرى مۇھىم رول ئوينايدىغان قىلدى. ئۇ، تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپى سىستېمىسىدىكى كادىر، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ قاراشنى داۋاملىق ئۆزگەرتىپ، ئومۇملۇققا ئەھمىيەت بېرىپ تۆھپە قوشۇپ، يېزا ئىگىلىكى، يېزىلار ۋە دېھقانلار ئۈچۈن جان-دىل بىلەن مۇلازىملىق قىلىپ، تەمىنات- سودا بىرلەشمە كوپېراتىپىنى ھەقىقىي تۈردە دېھقانلارنىڭ ھەمكارلىق ئىقتىسادىي تەشكىلاتى قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ ئورتاق بېيىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلدى.

مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشى غەلىبىسىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلەش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

چى خاۋتيەن چېن يى، سۈيۈيلەرنىڭ ھەيكىلىنىڭ يوپۇقىنى ئاچتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنەن، 16-ماي تېلېگراممىسى. مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشى غەلىبىسىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلەش يىغىنى بۈگۈن شەندۇڭ ئۆلكىسى مېڭيىن ناھىيىسىدە داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈلدى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن يىغىنغا قاتناشتى ۋە سۆز قىلدى.

چى خاۋتيەن سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بىزنىڭ مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشىنىڭ غەلىبىسىنى خاتىرىلىشىمىز ئومۇمىيەتكە قەتئىي بويسۇنۇپ، ھەممە ئىشتا ئومۇمىيەتنىڭ غەلىبىسى ئۈچۈن قۇربان بېرىش، تەقدىم قىلىش روھىغا ۋارىسلىق قىلىش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ. ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدا شەكىللەنگەن پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن ئارمىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ ھەممە ئىشتا ئومۇمىيەتنى كۆزدە تۇتۇش، ھەممە ئىشتا ئومۇمىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان ئېسىل ئەنئەنىسى، بىزنىڭ بۈگۈنكى ئىشلىرىمىز ئۈچۈن ئېيتقاندا، ئىنتايىن مۇھىم.

چى خاۋتيەن مۇنداق دېدى: بىزنىڭ مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشىنىڭ غەلىبىسىنى خاتىرىلىشىمىز جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، باتۇر، قەيسەر بولۇشتەك ئىنقىلابىي روھقا ۋارىسلىق قىلىش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ. يېڭى تارىخىي شارائىتتا، بىز يەنىلا ئىنقىلابىي ئۇرۇش يىللىرىدىكىگە ئوخشاش غەيرەتكە، ئىنقىلابىي قىزغىنلىققا، جان تىكىپ ئىشلەش روھىغا موھتاج. بىز كوممۇنىستىك دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشىنى مەھكەم تۇرغۇزۇپ، چىرىك ئىدىيە، مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش ئۇسۇلىنىڭ چىرىتىشىنى ئاڭلىق چەكلەپ، مەڭگۈ پارتىيىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىشىمىز، مەڭگۈ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان گۆش بىلەن قاندەك مۇناسىۋەتنى ساقلىشىمىز، خەلق ئارمىيىسىنىڭ خاراكتېرى ۋە سىياسىي خىسلىتىنى مەڭگۈ ساقلىشىمىز كېرەك.

چى خاۋتيەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بىزنىڭ مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشىنىڭ غەلىبىسىنى خاتىرىلىشىمىز ھەربىيلەر بىلەن خەلق بىردەك بولۇش، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىشىش روھىغا ۋارىسلىق قىلىش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنەن، 16-ماي تېلېگراممىسى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن بۈگۈن مېڭلياڭگۇ ئىنقىلابىي قۇربانلار قەبرىستانلىقىدا يۈەنشۇەي چېن يى ۋە داجياڭ سۈيۈينىڭ ئەمدىلا پۈتكۈزۈلگەن، گرانىت تاشتىن ياسالغان چوڭ ھەيكىلىنىڭ يوپۇقىنى ئاچتى ھەم گۈل سېۋىتى قويدى. بۇ يىل 5-ئاينىڭ 16-كۈنى مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشى غەلىبىسىنىڭ 50 يىللىق خاتىرە كۈنى. تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە بۇ كۈننى خاتىرىلەش ئۈچۈن، ج ك پ مېڭيىن ناھىيىلىك كومىتېتى، خەلق ھۆكۈمىتى مەبلەغ سېلىپ، بۇ چوڭ ھەيكەلنى پۈتكۈزۈپ چېن يى ۋە سۈيۈيلەرنىڭ ئەينى يىللاردا مېڭلياڭگۇ ئۇرۇشىغا قوماندانلىق قىلغان شانلىق ئوبرازىنى قايتا نامايان قىلدى.

تۆڭجى ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 90 يىللىقى تەبرىكلەندى

جياڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۇيخۇەن قاتارلىقلار بېغىشلىما يېزىپ تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شاڭخەي، 17-ماي تېلېگراممىسى. تۆڭجى ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى 20 مىڭدىن كۆپرەك ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى، مەكتەپداش ھەم چەت ئەلدىن كەلگەن مېھمانلار بۈگۈن چوشتىن بۇرۇن يىغىن ئۆتكۈزۈپ، مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنىڭ 90 يىللىقىنى تەبرىكلىدى. پارتىيە ۋە دۆلەت رەھبەرلىرىدىن جاڭ زېمىن، لى پېڭ، چياۋشى، لى رۇيخۇەن قاتارلىقلار ئايرىم-ئايرىم بېغىشلىما يېزىپ، تۆڭجى ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 90 يىللىقىنى تەبرىكلىدى.

جياڭ زېمىننىڭ بېغىشلىمىسى: «ئەستايىدىل، ئەمەلىيەتچىل بولۇش، ئىتتىپاقلىشىپ يېڭىلىق يارىتىشتەك مەكتەپ ئۇسلۇبىنى جارى قىلدۇرۇپ، سوتسىيالىزم ئىشلىرىنىڭ قۇرغۇچىلىرى ۋە ئىز باسارلىرىنى تىرىشىپ يېتىشتۈرۈڭلار».

لى پېڭنىڭ بېغىشلىمىسى: «90-يىللارنىڭ شاگىرتلىرى، يەنە يۇقىرى پەللىگە چىقىپ، پەن-تېخنىكىنى گۈللەندۈرۈڭلار».

چياۋشىنىڭ بېغىشلىمىسى: «ئېسىل ئەنئەنىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئالىي مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئەسىر ھالقىيدىغان مۇنەۋۋەر ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن تۆھپە قوشۇڭلار».

لى رۇيخۇەننىڭ بېغىشلىمىسى: «بىر نىيەتتە مەكتەپ باشقۇرۇپ، دۇنياغا تۆھپە قوشۇپ، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈڭلار».

جاڭ چۈنيۈن مەملىكەتلىك 6 - قېتىملىق سۇ، تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتى يىغىنىدا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

سۇ، تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جاڭ چۈنيۈن مەملىكەتلىك 6 - قېتىملىق سۇ، تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتى يىغىنىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: سۇ، تۇپراقنى ساقلاشنى ياخشىلاش ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئاساسى ۋە شەرتى، ئۇ كېيىنكى ئەۋلادلىرىمىزنىڭ ياشىشىدىكى بىردىنبىر تاللاش، دەريا، ئېقىنلارنى تىزگىنلەش، ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئاپەتكە قارشى تۇرۇشتىكى تۈپ سىياسىتىمىز، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشتا ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىشتىكى تۈپ تەدبىرىمىز شۇنداقلا ئۇ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلاشتىكى ئاساسلىق قۇرۇلۇش. سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا يېڭى تۆھپە قوشۇش ئۈچۈن، ئۇنى ھەقىقىي تۈردە تۈپ دۆلەت سىياسىتى قىلىپ، قەتئىي بوشاشماستىن تۇتۇشىمىز لازىم.

جاڭ چۈنيۈن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش بىلەن بىللە، شۇنىمۇ سەگەكلىك بىلەن كۆرۈش كېرەككى، مەملىكىتىمىزنىڭ سۇ، تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتى دۇچ كېلىۋاتقان ۋەزىيەت يەنىلا ئىنتايىن ئېغىر، رايون خاراكتېرلىك، قىسمەن خاراكتېرلىك تۈزەشتە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق تۈزەشنىڭ ئىلگىرىلىشى ئاستا، بىر تەرەپتىن تۈزەلسە، بىر تەرەپتىن بۇزۇلۇشتەك ھادىسىلەر ئىنتايىن ئېغىر بولماقتا، ئومۇمىي جەھەتتىن قارىغاندا، سۇ، تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ داۋاملىق يامانلىشىپ كېتىش يۈزلىنىشى تېخى چەكلەنمىدى.

ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈش لازىم.

دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن - تېخنىكا ئىدىيىسىنى ئۆگىنىش سۆھبەت يىغىنى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17-ماي تېلېگراممىسى. جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى بۈگۈن دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن-تېخنىكا ئىدىيىسىنى ئۆگىنىش سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى، نەزەرىيە ساھەسى ۋە پەن-تېخنىكا ساھەسىدىن كەلگەن ئالاقىدار مۇتەخەسسىس، ئالىملار بىر يەرگە جەم بولۇپ، ئۆزلىرىنىڭ خىزمەت ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن-تېخنىكا ئىدىيىسى ئۈستىدە قىزغىن سۆھبەت ئېلىپ باردى. سۆھبەت يىغىنىغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ كاندىدات

ئوتتۇرىغا قويۇپ، ماركسىزمنىڭ پەن-تېخنىكا ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچى توغرىسىدىكى تەلىماتىنى زور دەرىجىدە بېيىتتى ۋە راۋاجلاندۇردى، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ پەن-تېخنىكىنىڭ ھازىرقى ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە ئىجتىمائىي ئىسلاھاتتىكى 1-ئورۇندىكى ئۆرتكىلىك رولىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى.

ۋېن جياباۋ مۇنداق دېدى: دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن-تېخنىكا ئىدىيىسى ئىنتايىن مول بولۇپ، ئۇنىڭ مەزمۇنى پەن-تېخنىكىنىڭ ئىجتىمائىي رولى، تەرەققىيات يۈنىلىشى، ستراتېگىيىلىك مۇھىم نۇقتا، تۈزۈلمە

پەن-تېخنىكا ئىدىيىسى ئىنتايىن مول بولۇپ، ئۇنىڭ مەزمۇنى پەن-تېخنىكىنىڭ ئىجتىمائىي رولى، تەرەققىيات يۆنىلىشى، ستراتېگىيىلىك مۇھىم نۇقتا، تۈزۈلمە ئىسلاھاتى، ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش قاتارلىق تەرەپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بىز بۇ ئاساسىي نۇقتىئىنەزەرلەرنى ھەم ئۇنىڭ ئىچكى باغلىنىشىنى توغرا ئىگىلەپ، بۇ نۇقتىئىنەزەرلەر ئارقىلىق مەسىلىلەرنى كۆزىتىپ، تەھلىل قىلىپ، ھەل قىلىپ، دۆلىتىمىزنىڭ پەن-تېخنىكا خىزمىتىدە توغرا يۆنىلىشنى باشتىن ئاخىر ساقلىشىمىز كېرەك.

سۆھبەت ئېلىپ باردى. سۆھبەت يىغىنىغا ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ كاندىدات ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى ۋېن جىياباۋ قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

ۋېن جىياباۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن-تېخنىكا ئىدىيىسى جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، بولۇپمۇ ئۇ «پەن-تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى» دېگەن يېڭى ھۆكۈمنى

يائالىشىپ كېتىش يۈزلىنىشى تېخى چەكلەنمىدى.

جاڭ چۈنيۈن ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەردىن سۇ، تۇپراقنى ساقلاش خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە قويۇپ، قاتتىق مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنىتىشنى تەلەپ قىلدى، «سۇ، تۇپراقنى ساقلاش قانۇنى»نى قەتئىي ئىجرا قىلىپ، رەھبەرلىك، ئورگان، قانۇن - تۈزۈم، سېلىنما، سىياسەت، پەن - تېخنىكا، مائارىپ جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى كۈچەيتىپ، سۇ، تۇپراقنى ساقلاشنى ياخشىلاش نىشانىنى خەلق

تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا يېڭى تۆھپە قوشۇش ئۈچۈن، ئۇلى ھەقىقىي تۇردە تۇپ

جۇڭگو بىلەن ئەنگلىيە جۇڭگونىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىنىڭ 2 ـ، 3 ـ تۇركۇمدىكى ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىملىرىنىڭ شياڭگاڭغا كىرىشى توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 14 ـ ماي تېلېگراممىسى. جۇڭگو ـ ئەنگلىيە بىرلەشمە ئالاقىلىشىش گۇرۇپپىسىدىكى ئىككى تەرەپ جۇڭگونىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىنىڭ 2 ـ، 3 ـ تۇركۇمدىكى 156 نەپەر ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىمىنىڭ شياڭگاڭغا كىرىپ ئورۇنلىشىشى توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلدى. 1 ـ تۇركۇمدە ئەۋەتىلگەن خادىملارنى قوشۇپ ھېسابلىغاندا، جۇڭگو تەرەپ جەمئىي 196 نەپەر خادىمنى مۇددەتتىن ئىلگىرى شياڭگاڭغا ئەۋەتتى، جۇڭگو تەرەپنىڭ ئالدىن ئەۋەتكەن خادىملىرىنىڭ ۋەزىپىسى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شياڭگاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىنىڭ شياڭگاڭغا كىرىپ، مۇداپىئە مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىشقا زۆرۈر تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلەشتىن ئىبارەت.

سىياسىي كېڭەش خوتەن ۋىلايەتلىك خىزمەت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرىنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش توغرىسىدا قارار

(1997-يىل 5-ئاينىڭ 16-كۈنى سىياسىي كېڭەش شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 7-نۆۋەتلىك كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18-سانلىق يىغىنىدا ماقۇللانغان)

يولداش لى جيەنشىن، ئەبەيدۇللا ھاشىم سىياسىي كېڭەش خوتەن ۋىلايەتلىك خىزمەت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا تەيىنلەندى.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

مېيىپلەردە ئىنسانغا خاس ئىززەت ـ ھۆرمەت ۋە ھوقۇق ـ مەنپەئەت بولىدۇ، ئىجتىمائىي تۇرمۇشقا قاتنىشىش ئارزۇسى ۋە ئىقتىدارى بولىدۇ. تارىخ ۋە رېئاللىق ئۇلارنىڭ ئوخشاشلا ئىجتىمائىي بايلىق ياراتقۇچىلار ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى. دېمەك، مېيىپلەر مەسىلىسى پۇقرالارنىڭ ھوقۇق ـ مەنپەئىتىنى تولۇق ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىشقا مۇناسىۋەتلىك مەسىلە، بۇ ئىشقا چوقۇم باشتىن ئاخىر ئەھمىيەت بېرىش، سەل قارىماسلىق لازىم.

ئىنسانپەرۋەرلىك ـ كىشىلەر ئارا مۇناسىۋەتنى بىر تەرەپ قىلىدىغان ئەخلاق قائىدىسى. كىشىلىك ھوقۇقنى كاپالەتلەندۈرۈش ـ دۆلەتنىڭ مەسئۇلىيىتى. مېيىپلەردىن ئىبارەت بۇ ئىجتىمائىي ئاجىز كوللېكتىپقا ياردەم بېرىش ـ ئىجتىمائىي مەدەنىيەت تەرەققىياتىنىڭ بەلگىسى. بىز كوممۇنىستلار ئىنسانىيەتنى ئازاد قىلىشنى ئالىي مەقسەت قىلىمىز. سوتسىيالىستىك دۆلىتىمىز بارلىق خەلقنى باي ـ بەختلىك قىلىشنى دۆلەت قۇرۇشنىڭ تۈپ مەقسىتى قىلىدۇ، شۇڭا مېيىپلەرنىڭ پۇقرالىق ھوقۇق ـ مەنپەئىتى ۋە ئىنسانىي ئىززەت- ھۆرمىتىگە تېخىمۇ ھۆرمەت قىلىش، ئۇلارنى زىيانكەشلىككە ئۇچراتماسلىق لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ ئالاھىدە شۇنداقلا قىيىنچىلىقى بار كوللېكتىپقا ئالاھىدە يار ـ يۆلەك بولۇپ، مېيىپلەر ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھوقۇق ـ مەنپەئىتىنى تېخىمۇ ياخشى كاپالەتكە ئىگە قىلىپ، ئۇلارنى باراۋەر ئورۇندا ۋە باراۋەر پۇرسەتتە ئىجتىمائىي تۇرمۇش ۋە دۆلەت قۇرۇلۇشىغا قاتنىشىدىغان، ئىجتىمائىي، ماددىي مەدەنىيەت نەتىجىلىرىدىن بىرلىكتە بەھرىمەن بولىدىغان قىلىش لازىم.

پارتىيىمىز ۋە ھۆكۈمىتىمىز ئەزەلدىن مېيىپلەرگە غەمخورلۇق قىلىپ كەلدى. يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان، مېيىپلەرنىڭ ياشىشى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن، دۆلەت مېيىپلەرگە كاپالەتلىك قىلىش قانۇنىنى ئېلان قىلدى، مېيىپلەر ئىشلىرىنى يولغا قويۇشنىڭ ئۈچ بەش يىللىق پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى، ھەر دەرىجىلىك مېيىپلەر تەشكىلاتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈردى شۇنداقلا «مېيىپلەرنىڭ دۇنياۋى ھەرىكەت پروگراممىسى توغرىسىدا»غا ئاۋاز قوشتى. «ب د ت مېيىپلەر ئىشلىرىنىڭ ئون يىللىقى (1983- يىلدىن 1992 ـ يىلغىچە)»، «ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى مېيىپلەر ئىشلىرىنىڭ ئون يىللىقى (1993 ـ يىلدىن 2002 ـ يىلغىچە)» ھەرىكىتىگە قاتنىشىپ، ئالەمشۇمۇل مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈردى. پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايىدىكى مېيىپلەرنىڭ جەمئىيەت ئىشلىرىغا قاتنىشىش پۇرسىتى كۆپەيمەكتە، قاتنىشىش دائىرىسى كېڭەيمەكتە، مېيىپلەرنىڭ ساپاسىمۇ ئۆسمەكتە، ئۇلارنىڭ تۇرمۇش ئەھۋالى يەنىمۇ ياخشىلانماقتا. بۇ جەھەتتىكى مۇۋەپپەقىيەتلەرمۇ دۆلىتىمىزنىڭ كىشىلىك ھوقۇققا كەڭ دائىرىدە، ئادىل، ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، دۆلىتىمىز سوتسىيالىزم تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى گەۋدىلەندۈرگەنلىكىنى كۈچلۈك چۈشەندۈرۈپ بەردى.

مېيىپلەر ئىشلىرى ـــ ئالىيجاناپ ئىش، سوتسىيالىزم ئىشلىرىمىزنىڭ بىر قىسمى. دۆلىتىمىز ـ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت. تارىخىي سەۋەبلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى سەۋىيىسىنىڭ چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن مېيىپلەر ئىشلىرى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئارقىسىدا قېلىۋاتىدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر بۇ ئىشقا يۇقىرى ئەھمىيەت بېرىپ، مېيىپلەرگە تېخىمۇ كۆپ غەمخورلۇق قىلىشى ۋە ئۇلارنى قوللىشى لازىم. پۈتۈن جەمئىيەتتە مېيىپلەرگە يار ـ يۆلەك بولىدىغان، ياردەم بېرىدىغان ياخشى كەيپىياتنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، مېيىپلەرگە تېخىمۇ كۆپ مېھىر ـ شەپقەت يەتكۈزۈش لازىم.

مەن مېيىپلەرنىڭ ئۆزىنى ئۆزى قۇدرەت تاپقۇزۇش نەمۇنىچىلىرىنى ئۈلگە قىلىپ، تۇرمۇشنى قىزغىن سۆيۈپ، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئۇلۇغ ئەمەلىيىتىگە داۋاملىق ئاتلىنىپ، پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىلەن بىرلىكتە تېخىمۇ گۈزەل كېلەچەك يارىتىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

(1997 ـ يىل 5 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنى)

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18 ـ ماي تېلېگراممىسى

تەيۋەن سودىگەرلىرى قۇرغان كارخانىلارنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ نۇرغۇن تەيۋەنلىك قېرىنداشلار ئۆزلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئارقا ـ ئارقىدىن شيامىنغا ئوقۇشقا ئەۋەتمەكتە.

سۈرەتتە: سەرخىللار مەكتىپىگە ئوقۇشقا كىرگەن تەيۋەنلىك ئوقۇغۇچى جاڭ بىنجۇڭ (سولدىكى 1 ـ كىشى) ئۇكىسى جاڭ دۇجۇڭ (سولدىكى 2 ـ كىشى) يەكشەنبە كۈنىدىن پايدىلىنىپ كومپيۇتېر مەشغۇلاتى قىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاخبارات ـ نەشرىيات مەھكىمىسى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغان ئورۇنلارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت ئاخبارات ـ نەشرىيات مەھكىمىسى يېقىندا يامان كىتابلارنى نەشر قىلىش، كىتاب نومۇرى، نەشر نومۇرىنى سېتىش قاتارلىق مەسىلىلەر ساقلانغان نەشرىيات ئورۇنلىرىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئىچكى موڭغۇل ئون - سىن بويۇملىرى نەشرىياتى، خېنەن فوتو سۈرەت ـ گۈزەل سەنئەت نەشرىياتى قاتارلىق ئۈچ نەشرىيات ئورنىنىڭ نەشر قىلىش، تىجارەت ئىجازەتنامىسى تارتىۋېلىندى، جياڭسۇ «مەدەنىيەت» ئون - سىن بويۇملىرى نەشرىياتى قاتارلىق بەش نەشرىيات ئىدارىسىغا ئىشتىن توختىتىپ تەرتىپكە سېلىش جازاسى بېرىلدى.

ئايروپىلان بۇلىغان گۇماندار جىنايەتچى ليۇشەنجۇڭ تەيۋەنگە قايتۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شيامېن، 14 ـ ماي تېلېگراممىسى. جۇڭگو قىزىل كرېست جەمئىيىتى ئىككى قىرغاقنىڭ «جىنمېن» كېلىشىمىگە ئاساسەن، بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن شيامېن شەھىرى دۇڭدۇيۇ پورتىنىڭ پىرىستانىدا ئايروپىلان بۇلىغان تەيۋەنلىك گۇماندار جىنايەتچى ليۇشەنجۇڭنى تەيۋەندىكى ئالاقىدار تەرەپكە ئۆتكۈزۈپ بەردى. تەيۋەن يىراق شەرق ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ يولۇچى ئايروپىلانى 3 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى چۈشتىن كېيىن گاۋشيۇڭ شەھىرىدىن تەيبېي شەھىرىگە ئۇچۇۋاتقاندا، تەيۋەنلىك ليۇشەنجۇڭ ئايروپىلاننى بۇلاپ شيامېنغا ئېلىپ كەلگەن. بۇ ئايروپىلان ۋە ئايروپىلاندىكى 149 نەپەر يولۇچى ھەم سەككىز نەپەر ئايروپىلان خادىمى شيامېندىكى ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇشى ئارقىسىدا شۇ كۈنى كەچتە تەيۋەنگە بىخەتەر قايتىپ كەتكەن. ۋەتىنىمىز چوڭ قۇرۇقلۇقىدىكى ئالاقىدار ئورۇنلار ئىككى قىرغاقنىڭ «جىنمېن» كېلىشىمىگە ئاساسەن، ئايروپىلان بۇلىغان گۇماندار جىنايەتچى ليۇشەنجۇڭنى تەيۋەنگە قايتۇرۇپ بېرىشنى قارار قىلدى.

● ئېلان ●

«كەيلىدا» سودا مەركىزىنىڭ قانۇنىي ئىگە ۋەكىلى پاشاخان تايىپ:

سىز شىركىتىمىز بىلەن 1996-يىلى 5-ئايدا ئىمزالىغان بىئولوگىيىلىك خىمىيىۋى ئوغۇتنى سېتىش-سېتىۋېلىش توختامىغا ئېغىر دەرىجىدە خىلاپلىق قىلدىڭىز، بۇ ئېلاننى كۆرگەن ھامان شىركىتىمىز بىلەن ئالاقىلىشىپ، قانۇن بويىچە توختامنى ئىجرا قىلىڭ، ئۇنداق قىلمىسىڭىز، ئاقىۋەتكە ئۆزىڭىز مەسئۇل بولىسىز.

پاشاخان تايىپنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنى بىلگۈچىلەر بىزنى خەۋەرلەندۈرۈپ قويسا، شۇ كىشىگە رەھمەت ئېيتىمىز.

ئالاقىلەشكۈچى: ئابدۇرېھىم مەخمۇت **تېلېفون نومۇرى:** (0902) 2231344

(0991) 2637690

شىنجاڭ «كىنىي» شىركىتى. 1997-يىل 5-ئاينىڭ 19-كۈنى

****

ئېلان

شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىدىن بېرىلگەن 1302769- نومۇرلۇق راخمان روزى.نامىدىكى ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسىنى يوقاتتىم، ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

بۈگۈنكى ئىچكى موڭغۇل

خاشۆشېڭ

تاڭ سەھەردە شەپەق نۇرى داشىنئەنلىڭ تېغىغا چۈشكەندە تاغ باغرىدىكى كىچىك شەھەرنىڭ مىللىي ئۇسلۇبتا سېلىنغان چىڭگىزخان ئىبادەتخانىسى، رەتلىك ھەم پاكىز تۇرالغۇ ئۆي رايونلىرى، دەل - دەرەخلىك كەڭرى كوچىلار، زامانىۋى سودا سارايلىرى، پەلەككە تاقاشقان تاغلىرى ئاجايىپ گۈزەللىشىپ كېتىدۇ، بۇ ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى شىڭئەن ئايمىقىنىڭ مەركىزى «قىزىل شەھەر» دەپ ئاتىلىدىغان ئۇلانخوت شەھىرى.

ئۇلانخوتنىڭ گۈزەللىكى بىلەنلا داڭقى چىققان ئەمەس، ئەگەر «1-ماي» خاتىرە سارىيى، «1-ماي» يىغىن زالى ۋە ئۇلەنفۇنىڭ كونا ئىشخانىسىغا بارسىڭىز، بۇ شەھەرنىڭ ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى تارىخى، جۇڭگو ئىنقىلابى تارىخىدا ئالاھىدە ئورۇندا تۇرىدىغانلىقىنى بىلىۋالالايسىز.

1947 - يىلى 5- ئاينىڭ 1 - كۈنى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ بىۋاستە غەمخورلۇقى ۋە ئۇلەنفۇ قاتارلىق پېشقەدەم پرولېتارىيات ئىنقىلابچىلىرىنىڭ رەھبەرلىكىدە مەملىكىتىمىزدىكى تۇنجى مىللىي ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى بۇ جايدا قۇرۇلغان.

4 - ئاينىڭ ئاخىرلىرى ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقى خاتىرە كۈنى ھارپىسىدا مەن «پېشقەدەملىق شەھىرى» كۆكخوتقا كەلدىم. بۇ شىمالىي جۇڭگودىكى ئادەتتىكى شەھەر بولۇپ، قاتار- قاتار ئېگىز بىنالار ھەيۋەتلىك كۆرۈنەتتى.

مېھمانخانىدا گېزىتتىن مۇنداق خەۋەرلەرنى كۆردۈم: ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 98 مىليارد 300 مىليون يۈەنگە يېتىپ، تۈركۈم داڭلىق مەھسۇلاتلار بارلىققا كەلدى، بۇلاردىن «چەۋەنداز كاستۇم-بۇرۇلكىسى»چەت ئەل ماللىرىغا جەڭ ئېلان قىلدى. «ئوردوس» تىۋىت مايكىسى پۈتۈن دۇنياغا ئىللىقلىق بەردى، «يىلى» سوغۇق ئىچىملىكى شىمالدىكى شەھەرلەردە ناھايىتى بازار تاپتى.

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنى قانداق قىلغاندا ئاپتونوم رايون قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى تەبرىكلەش پائالىيىتى ئارقىلىق سىرتقا ئېچىۋېتىش خىزمىتىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈپ، دۇنيادا ئىچكى موڭغۇلنىڭ يېڭى، ھەقىقىي ئوبرازىنى نامايان قىلىشتىن ئىبارەت.

ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ 50 يىللىقى كېلىش ھارپىسىدا، ئەگەر سىز بۇ 1 مىليون 180 مىڭ كۋادرات كىلومېتىرلىق زېمىننى ۋە يېرىم ئەسىرنى بېشىدىن كۆچۈرگەن ھەقىقىي ئىچكى موڭغۇلنى تونۇماقچى بولسىڭىز، بۇنىڭ نەقەدەر قىيىن ئىكەنلىكىنى بايقايسىز، ھازىرقى ئىچكى موڭغۇلنىڭ سىزنىڭ تەسەۋۋۇرىڭىزدىكى، ئۆتمۈشتىكى ئىچكى موڭغۇلغا ئوخشىمايدىغانلىقى سىزدە ئاجايىپ تەسىر قالدۇرىدۇ.

بىرىنچىدىن، قاتناش شارائىتى ياخشىلاندى. ئاپتونوم رايون قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەردە كۆز يەتكۈسىز ئوتلاقلاردىكى ئاساسلىق قاتناش قورالى ھارۋا ئىدى، ھازىر ئاپتونوم رايوندا 45 مىڭ 700 كىلومېتىر يول ياسالدى. ھەتتا نەچچە ئەۋلادتىن بۇيان بېكىنمە ھالەتتە تۇرۇۋاتقان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرى ۋە چېگرا بويىدىكى رايونلاردىمۇ يول ياسالدى، يايلاقتىكى چارۋىچىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك موتسىكلىت مىنىدىغان بولۇپ كەتتى. ماشىنا سېتىۋالغانلارغىمۇ كىشلەر ئانچە

تەمىنلىيەلەيدىغان بولدى. 1996- يىلى ئاشلىق ھوسۇلى 15 مىليارد 350 مىليون كىلوگرامغا يېتىپ، كىشى بېشىغا 669 كىلوگرامدىن توغرا كېلىپ، خېيلوڭجياڭ، جىلىندىن قالسىلا مەملىكەت بويىچە 3- ئورۇنغا ئۆتۈپ، سىرتقا 6 مىليارد كىلوگرام ئاشلىق يۆتكىيەلەيدىغان بولدى.

ئۈچىنچىدىن، بۇرۇن «ئات ئۈستىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ» دەپ نام چىقارغان چارۋىچىلىق رايونىدىكى ئوقۇتۇش نۇقتىلىرى مۇقىم مەكتەپكە ئۆزگەردى، ئاپتونوم رايوندا بالىلارنىڭ ئوقۇشقا كىرىش نىسبىتى ٪98.8 كە يەتتى، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە چىقىش نىسبىتى ٪90 كە يەتتى. بىر تۈركۈم موڭغۇل ئىختىساسلىق ياشلار ئاپتونوم رايوننىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدە ئۆز كارامىتىنى كۆرسەتمەكتە.

ئىچكى موڭغۇل خەلقى ئىسلاھات، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش يولىغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئىچكى موڭغۇلنىڭ تەبىئىي بايلىق ئەۋزەللىكىنى ئىقتىسادىي ئەۋزەللىككە ئايلاندۇرۇپ، ئارقا - ئارقىدىن چوڭ بىر تۈركۈم ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى تورلىرىنى قۇرۇپ، كۆمۈرنى توك ئېنېرگىيىسىگە ئايلاندۇرۇشتەك ئېنېرگىيە ئالماشتۇرۇش ستراتېگىيىسىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دۇڭشىڭ كۆمۈر كېنىنى، شەرقتىكى ئۈچ چوڭ ئۈستى ئوچۇق كۆمۈر كانىنى، جۇڭغار كۆمۈر - توك - يول ئۇنىۋېرسال قۇرۇلۇشىنى ئىشقا كىرىشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايوننىڭ كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش مىقدارىنى مەملىكەت بويىچە 8 - ئورۇنغا ئۆتكۈزدى؛ ئەرلىيەن، كورچىندا 1 مىليون توننىدىن ئارتۇق نېفىت چىقىدىغان ئىككى نېفىتلىكنى ئاچتى، كۆكخوت نېفىت

ۋۇشى شەھەر ئەتراپى رايونىنىڭ 2- قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىش مۇساپىسىگە قەدەم قويۇشى

ۋۇشىشۈەن

تەرەققىي قىلىۋاتقان رايونلار

ۋۇشى شەھىرىنىڭ شەھەر ئەتراپى رايونى 1996 - يىلى يېزىلاردا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنى 41 مىڭ 500 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئالاھىدە سېھرىي كۈچىنى نامايان قىلىش، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ 1- قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىشىدا شانلىق نەتىجىگە ئېرىشىش ئاساسىدا، ئىدىيىدە يەنىمۇ ئازاد بولۇپ، 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىش مۇساپىسىگە قەدەم تاشلىدى.

ۋۇشى شەھىرىنىڭ شەھەر ئەتراپى رايونى گۈزەل تەيخۇ كۆلى بويىغا جايلاشقان. 70-، 80 - يىللاردا بۇ جايدا يېزا - بازار كارخانىلىرى خېلى بالدۇر قۇرۇلغان، شۇنداقلا مەملىكەت بويىچە تۇنجى تۈركۈمدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرى ئېسىل مەھسۇلاتلىرىنى بارلىققا كەلتۈردى؛ بۇ جايدا مەملىكەتلىك ئەمگەك نەمۇنىچىسى شۆي فۇمىڭ قاتارلىق مۇنەۋۋەر كارخانىچىلار بارلىققا كەلدى، بۇ رايوننىڭ ئىقتىسادىمۇ يېڭى پەللىگە ئۆرلىدى، يېزىلاردا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى قاتارلىق ئاساسلىق كۆرسەتكۈچلەر مەملىكەت بويىچە ئوخشاش خىلدىكى شەھەرلەرنىڭ شەھەر ئەتراپى رايونلىرى ئىچىدە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. 1996 - يىلدىكى ستاتىستىكىغا قارىغاندا، بۇ رايوننىڭ تۇراقلىق مۈلكى 10 مىليارد 100 مىليون يۈەن قىممىتىگە، يېزىلاردا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 41 مىڭ 500 يۈەنگە يەتكەن. بۇ رايون يەنە پەن - تېخنىكا كۈچى جەھەتتە مەملىكەت بويىچە 100 كۈچلۈك ناھىيە ئىچىدە 13 - ئورۇننى ئىگىلەپ، شەرەپ تاختىسىدىن ئورۇن ئالدى.

بۇ رايون ئىقتىسادنى خەلقئارالاشتۇرۇش، بازارلاشتۇرۇش يۈزلىنىشى بارلىققا كەلگەن ۋەزىيەتتە 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىش سىگنالىنى ياڭرىتىپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا يېزىلاردىكى كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنى 10 مىڭ دوللارغا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ يىللىق كىرىمىنى 15 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈش نىشانىغا قاراپ يۈرۈش قىلدى.

شەھەر ئەتراپى رايونىدىكى كادىرلار 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىشتا، رايوننى پەن، مائارىپ ئارقىلىق گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسىگە ئاساسەن، پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ، يېڭى تەرەققىيات ئۈستۈنلۈكىنى يېتىلدۈرۈپ، 157 تۈرنى ئورۇنلاشتۇردى. ئۆلكىدىن يۇقىرى ئورۇنلار ئورۇنلاشتۇرغان ئون تۈرنى قوبۇل قىلدى. 15 كارخانىدا خەلقئارا سۈپەت سىستېمىسىنى يولغا قويدى. بۇ رايوننىڭ سانائەت ئىقتىسادىدا پەن - تېخنىكا سالمىقى ٪46نى ئىگىلىدى. بۇ يىل بۇ رايون يەنە پەن - تېخنىكا بىلەن ئىقتىساد بىر گەۋدە قىلىنغان 100 باشلامچى كارخانا قۇرۇش، پەن - تېخنىكا نەتىجىسىنى ئومۇملاشتۇرىدىغان 100 تۈردە پەن- تېخنىكا ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش، پەن- تېخنىكا باشلامچىلىرىدىن 100 نى يېتىلدۈرۈش، 2000 - يىلىغا بارغاندا سانائەتنىڭ يۈكسىلىشىدىكى پەن - تېخنىكا سالمىقىنى ٪50 كە يەتكۈزۈش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

بۇ رايون 2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىشتا ئۆزگىرىشچان تەرەققىيات كۆز قارىشىنى تىكلەپ، بىرلىشىش ۋە ھەمكارلىققا ئەھمىيەت بېرىپ، يېڭى رىقابەت ئۈستۈنلۈكىنى يارىتىشقا تىرىشماقتا.

ھازىر ۋۇشى شەھەر ئەتراپى رايونىنىڭ 2- قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىشىدا دەسلەپكى نەتىجە قولغا كەلتۈرۈلدى، ساھە قۇرۇلمىسى ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىسى تېخىمۇ مۇۋاپىقلاشتى. نەنجەن يېزىسىدا بەش شېرىك كارخانا، ئۈچ پاي كارخانىسى ۋە بىر مۇنچە ئىشلەپچىقىرىش سودا شىركىتى بارلىققا كېلىپ، كەڭ كۆلەمدە بىرلىشىپ، بىرىكمە كۈچ ھاسىل قىلىپ، زور تەرەققىياتقا دادىل قەدەم تاشلايدىغان يېڭى ۋەزىيەت شەكىللەندۈرۈلدى.

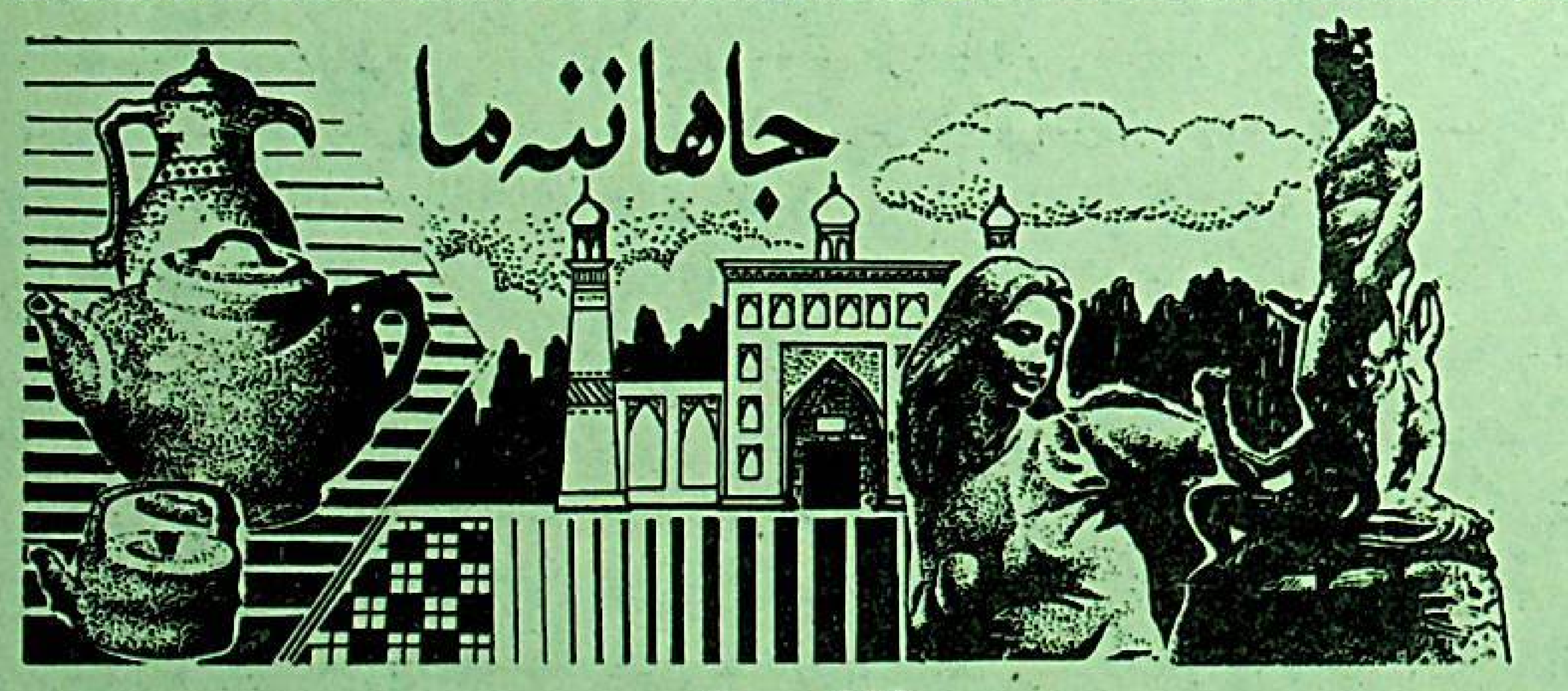

680 - سان

تبىلىستا ئۆتكۈزۈلگەن ئولىمپىك سەنئەت مۇسابىقىسى

ۋاڭ جيابو

«1- ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن خەلقئارا دېلپى كومىتېتىنىڭ 2 - قېتىملىق قۇرۇلتىيى ۋە

روھى ئارقىلىق مائارىپنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئەقلىي قابىلىيەت بايلىقىنى ئېچىشتىن ئىبارەت.

ئورۇنلاشتۇردى، بۇنىڭ بىلەن كىچىك سەنئەتكارلار گرۇزىيىلىك بالىلار بىلەن بىللە ... يۈزلىنىشكە ئىگە بولدى. ۋاڭ يۈلەن

ئاپتونوم رايونىنىڭ 1996 - يىللىق مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 98 مىليارد 300 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 12.4 ئاشقان؛ 8 - بەش يىللىق پىلاندىن بۇيان پۈتۈن رايون ئىقتىسادىنىڭ ئۆسۈش سۈرئىتى تۇنجى قېتىم مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتكەن؛ 1997- يىلى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ دەسلەپكى پەسىلدىكى ئېشىش سۈرئىتى % 60 تىن ئېشىپ كەتكەن، سىرتتىن كىرگۈزۈلگەن مەبلەغ 190 مىليون يۈەنگە يەتكەن ھەمدە مەملىكىتىمىز بويىچە تۇنجى قېتىم «نەيچە ئىچىدە قوي بېتىلدۈرۈش» ۋە «نەيچە ئىچىدە كالا بېتىلدۈرۈش» تەتقىقاتىدا نەتىجە قازانغان ئىچكى موڭغۇل داشۆسىنىڭ مۇدىرى، جۇڭگو قۇرۇلۇش ئاكادېمىيىسىنىڭ ئاكادېمىكى شۈرىگەن ئەپەندى يەنە «كالا تېنى سىرتىدا ئۇرۇقلاندۇرۇش» تەتقىقاتىدا يېڭى نەتىجە ياراتقان...

شەھەر ئاھالىلىرى بىلەن سۆھبەتلەشكىنىمدە ئۇلار مەغرۇر ھالدا مۇنداق دەيدۇ: بىز كۆمۈرنى سىرتقا توشۇشتا «ھاۋا يولى كارىدورى»نى بارلىققا كەلتۈردۇق، يەنى كۆمۈرنى توكقا ئايلاندۇرۇپ سىرتقا ساتىدىغان بولدۇق، پايتەخت بېيجىڭدىكى ئالتە لامپۇچكىنىڭ بىرىنى بىز يورۇتۇۋاتىمىز، بىزدە بىر

چارۋىچىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك موتسىكلىت مىنىدىغان بولۇپ كەتتى. ماشىنا سېتىۋالغانلارغىمۇ كىشىلەر ئانچە ھەيران قالمايدىغان بولدى.

ئىككىنچىدىن، ئەنئەنىۋى ئىشلەپچىقىرىشمۇ ھاياتىي كۈچكە ئىگە بولدى. چارۋىچىلىقتىن ئۇدا 11 يىل مول ھوسۇل ئېلىندى. 1996- يىلى چارۋاماللارنىڭ ئومۇمىي تۇياق سانى 66 مىليون 970 مىڭ تۇياققا يېتىپ، تارىختا ئەڭ يۇقىرى سەۋىيە يارىتىلدى. چارۋىچىلارمۇ كۆچمەن چارۋىچىلىقتىن ئولتۇراقلىشىشقا يۈزلەندى.

ئۈچىنچىدىن، يېزا ئىگىلىكى يۈكسەلدى. 1987 - يىلى ئاپتونوم رايون قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىقىنىڭ ئالدىنقى 18 يىلدا ئاپتونوم رايون سىرتتىن 15 مىليارد 700 مىليون كىلوگرام ئاشلىق كىرگۈزگەن. ئەڭ كۆپ كىرگۈزگەن يىلى 1 مىليارد 800 مىليون كىلوگرام كىرگۈزگەن. 1988- يىلى ئاشلىقتا ئۆزىنى

نەرلىيەن، كورچىندا 1 مىليون توننىدىن ئارتۇق نېفىت چىقىدىغان ئىككى نېفىتلىكنى ئاچتى، كۆكخوت نېفىت ئايرىش زاۋۇتىنى قۇرۇپ ئىشقا كىرىشتۈردى؛ باۋتۇ پولات - تۆمۈر زاۋۇتىنى «8 - بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدە ئۆزگەرتىپ كېڭەيتىپ، يىللىق پولات - تۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى 4 مىليون توننىغا يەتكۈزدى.

ئىچكى موڭغۇل خەلقى چوڭقۇر ئىشەنچ بىلەن كەلگۈسىگە يۈزلەنمەكتە. ئۇلار ھەر تەرەپتىن بايلىقنى ئالماشتۇرۇش، ئېچىۋېتىشنى تۈرتكە قىلىش، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق ئاپتونوم رايوننى گۈللەندۈرۈش، ئىختىساسلىق خادىملارنى يېتىشتۈرۈش ۋە داڭلىق مەھسۇلاتلار ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، مەملىكەتنىڭ ئالدىنقى قاتارىغا ئۆتۈۋېلىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار نىشانغا قاراپ ئىلگىرىلىمەكتە.

مۇناسىۋىتى بىلەن خەلقئارا دېلپى كومىتېتىنىڭ 2 - قېتىملىق قۇرۇلتىيى ۋە تۇنجى نۆۋەتلىك ياشلار - ئۆسمۈرلەر خەلقئارا دېلپى ئويۇن قويۇش پائالىيىتى گرۇزىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ پايتەختى تبىلىستا ئۆتكۈزۈلدى. 19 دۆلەتنىڭ ۋەكىللىرى مۇشۇ قېتىملىق خەلقئارا دېلپى يىغىنىغا قاتناشتى. بۇلارنىڭ ئىچىدە 17 دۆلەتنىڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر ۋەكىللىرى خەلقئارا دېلپى كومىتېتىنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسىتىش پائالىيىتىگە قاتناشتى. خەلقئارا دېلپى كومىتېتىنىڭ ئەزاسى بولغان جۇڭگومۇ بۇ يىغىنغا ۋە ئويۇن قويۇشقا ۋەكىل ئەۋەتتى.

دېلپى ئولىمپىك سەنئەت مۇسابىقىسى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە ئوخشاش قەدىمكى گرېتسىيە مەدەنىيىتىنىڭ گۈللىنىشى ۋە داۋاملىشىشى ھېسابلىنىدۇ. دېلپى مۇسابىقىسى ئىلگىرى قەدىمكى گرېتسىيىدە داغدۇغىلىق، تەنتەنىلىك ئۆتكۈزۈلىدىغان سەنئەت مەركىزى ئىدى. ھازىر مۇناسىۋەتلىك خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ تەشەببۇسى بىلەن دېلپى ھەرىكىتى يەنە ئەۋج ئالدى، قەدىمكى دېلپى مۇسابىقىسىنىڭ روھىمۇ ئىنسانىيەتنىڭ قىممەتلىك مەدەنىيەت مىراسى سۈپىتىدە ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى ۋە راۋاجلاندۇرۇلدى. دېلپى نىزامنامىسى لايىھىسىدە مۇنداق دېيىلىدۇ: دېلپى ھەرىكىتىنىڭ مەقسىتى ئوخشاش بولمىغان مەدەنىيەتلەر ئارا چۈشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ دۇنيادىكى ھەرقايسى ئەللەرنىڭ مەدەنىيەت ئەنئەنىسىنى قوغداش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇش؛ ئىجادچانلىق، تەسەۋۋۇر ئىقتىدارى، ئىزدىنىش ۋە گۈزەللىكتىن لەززەتلىنىش

ئەقلىي قابىلىيەت بايلىقنى ئېچىشتىن ئىبارەت.

بىر نەچچە كۈندىن بۇيان مەدەنىيەت، سەنئەتكە باي كاۋكازدىكى بۇ تاغلىق شەھەر خەلقى ئۆزگىچە، ئالاھىدە مەدەنىيەت سەۋىيىسى ۋە سەنئەتتىن ھوزۇرلىنىش ئىقتىدارى بىلەن كىچىك سەنئەتكارلارنىڭ ماھارىتىدىن ھوزۇرلاندى ھەم ئۇلارغا ياخشى باھا بەردى. بېيجىڭلىق ۋۇمۇيىنىڭ پىئانىنو بىلەن ئورۇندىغان نومۇرى پىئانىنوغا ھەۋەسكار تبىلىس خەلقىنى ھەيران قالدۇردى. 13 ياشلىق قىزچاق ۋاڭ يۈلەن كۆرسەتكەن سېرىك نومۇرلىرى تاغلىق شەھەر خەلقىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

گرۇزىيە مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى بۇ قېتىملىق ئويۇن قويۇشقا قاتناشقان باللارنى تبىلىستىكى پۇقرالارنىڭ ئۆيىگە

سەنئەتكارلار گرۇزىيىلىك باللار بىلەن بىللە بولۇش پۇرسىتىگە ئىگە بولدى. ۋاڭ يۈلەن گەرچە بىر ئېغىزمۇ چەت ئەلچە سۆزلىيەلمىسىمۇ، ئۇ بۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇشتىن بەكمۇ خۇشال بولدى. ۋاڭ يۈلەن ياتقان ئۆينىڭ خوجايىنى بىر ئاق كۆڭۈل، قىزغىن موماي بولۇپ، ئۇ مۇخبىرلارغا ۋاڭ يۈلەننى ئالىشىپ ئېلىۋالغانلىقىنى، چۈنكى تبىلىسلىقلار جۇڭگولۇق باللارنى ئۆيىگە ئېلىپ كېتىشنى بەكمۇ خالايدىغانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. 11 ياشقا كىرگەن ۋۇمۇيى بىر ئىنژېنېرنىڭ ئۆيىگە ئورۇنلاشتۇرۇلدى. ئۇ تبىلىس شەھىرى گۈزەل ئىكەن، ئادەملىرىمۇ، ئۆيلىرىمۇ گۈزەل ئىكەن، تىياتىرخانىدىكى تاماشىبىنلار مۇزىكىنى بىلىدىكەن، چۈشىنىدىكەن، ئۇلار بەكمۇ ئەخلاقلىق، مەدەنىيەت ساپاسى يۇقىرى ئىكەن، بۇ مەندە چوڭقۇر تەسىر قالدۇردى، دېدى.

يولۋاس ئېدىرلىقى مۇنارىنى زىيارەت

ۋاڭ چېن

غەربىي شىمال چېگرا رايونىدا ئۇزاق ۋاقىت تۇرۇپ قۇملۇقلار، چۆللەرنى كۆرۈپ ئۈگىنىپ قالغانىكەنمەن، چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ جەنۇبىدىكى رايونلارغا بېرىپ ئۆزگىچە تەسىراتقا ئىگە بولدۇم. كەچ كۈزدىكى بىر چۈشتىن كېيىن سۇجۇنىڭ غەربىي شىمالىدىكى يولۋاس ئېدىرلىقى تېغىغا كەلدىم. يىراقتىن قارىغىنىمدا يولۋاس ئېدىرلىقى مۇنارى قىيپاش چۈشكەن كۈز قۇياشىنىڭ نۇرىدا جۇلالىنىپ تۇراتتى. مۇناردىكى داغلار ۋە ئۇنىڭغا چىرمىشىپ كەتكەن يۆگىمەچ ئوتلار ئۇنىڭ قەدىمكى دەۋردىن كەلگەنلىكىدىن دېرەك بېرىپ تۇراتتى.

يولۋاس ئېدىرلىقى مۇنارى بۇلۇتلۇق قىيادىكى ئىبادەت مۇنارى دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئۇ بەش دەۋر مەزگىلىدىكى كېيىنكى جۇ سۇلالىسىنىڭ شيەندې 6 - يىلى (مىلادى 959 - يىلى) قۇرۇلۇشقا باشلاپ، شىمالىي سۇڭ سۇلالىسىنىڭ جيەنلۇڭ 2- يىلى (مىلادى 961 - يىلى) پۈتكەن. مۇنار سەككىز قىرلىق، يەتتە قەۋەتلىك راۋاق شەكىللىك خىش مۇنار بولۇپ، ئېگىزلىكى 47.5 مېتر كېلىدۇ. مۇنار ئىچكى تام، تاشقى تام، كارىدور ۋە مۇنار مەركىزىدىن ئىبارەت تۆت قىسىمدىن تەركىب تاپقان.

ئۇ ياغاچ قۇرۇلمىنى تەقلىد قىلىپ ياسالغان بولسىمۇ، ئۇنىڭغا بىرتالمۇ ياغاچ ئىشلىتىلمىگەن، رەڭلىك رەسىملەر سىزىلغان، ئۇ قەدىمكى بىناكارلىق ساھەسىدىكى قىممەتلىك قۇرۇلۇش. مۇنارنىڭ ئۇلى تەكشى بولمىغانلىقتىن، بىر تەرىپى ئولتۇرۇشۇپ، مۇنار شەرقىي شىمال تەرەپكە قىيسىيىپ قالغان. ئوتتۇرا ھېساب بىلەن يىلىغا ئىككى مىللىمېتىردىن قىيسىيىپ بارغان. ئۇ مەملىكەت ئىچىدىكى مەشھۇر قىيسىق مۇنار بولۇپ، يولۋاس ئېدىرلىقى تېغىنىڭ ھۆسنىگە ھۆسن قوشۇپ تۇرىدۇ، ئۇ سۇجۇدىكى قەدىمكى قەلئەلەرنىڭ سىمۋولى.

مۇناردىن چۈشۈپ تاغنى بويلاپ تۆۋەنگە قاراپ ماڭسىڭىز «يولۋاس ئېدىرلىقى شەمشىرى كۆلى»، «شامال ۋە بۇلۇتلۇق بۇلاق» قاتارلىق قەدىمكى يادىكارلىقلارنىمۇ كۆرگىلى بولىدۇ. بۇ مەنزىرىلەر كىشىدە سىرلىق تۇيغۇ پەيدا قىلىدۇ. بۇ جايدا خەتەرلىك قىيالار يوق، تىك تاغلار قەدىمكى مەنزىرىنى نامايان قىلىدۇ. يولۋاس ئېدىرلىقى مۇنارىنىڭ ھەيۋەتلىك كۆرۈنۈشى كىشىنى ئېخسۇ مەپتۇن قىلىدۇ.

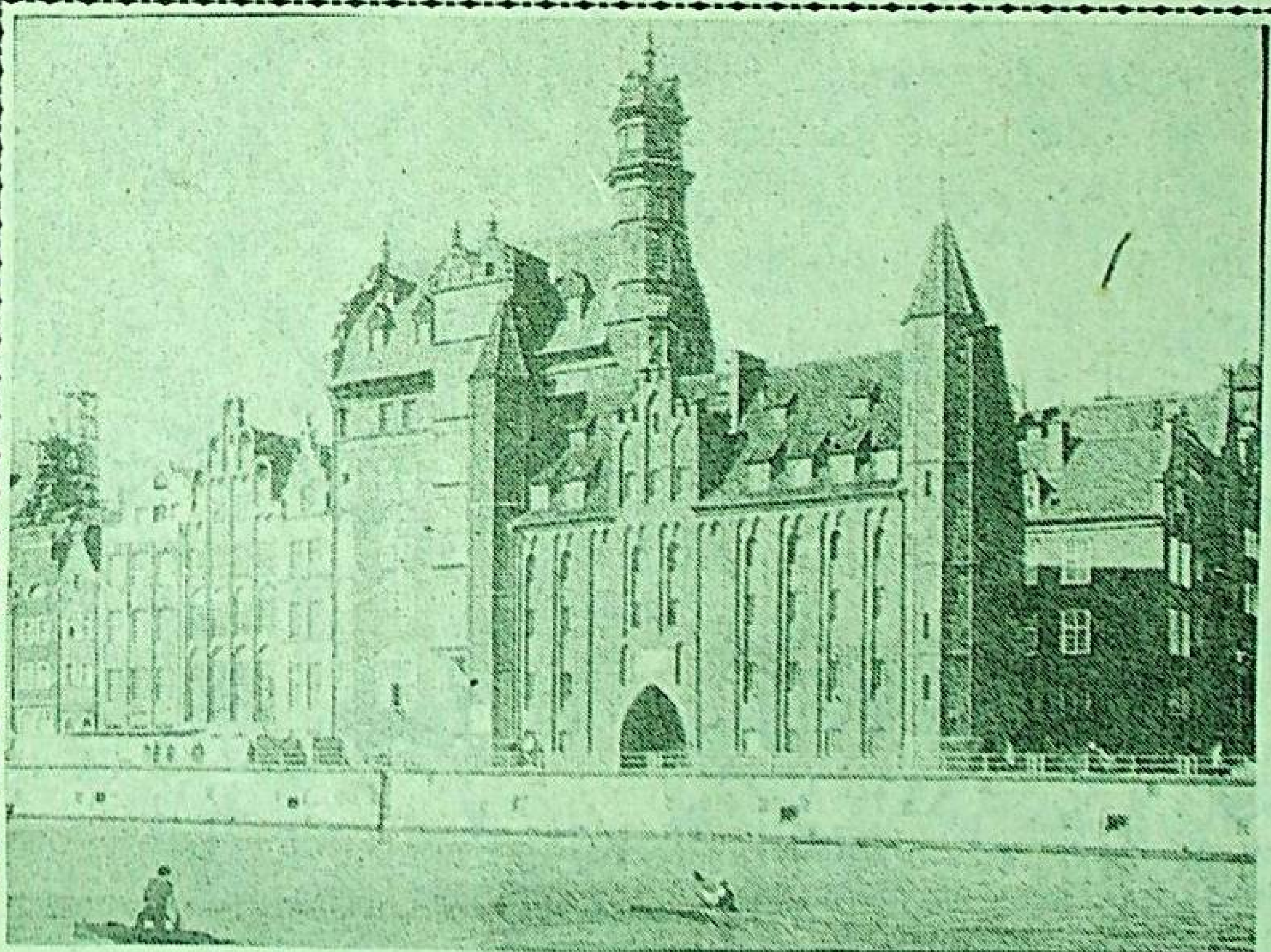

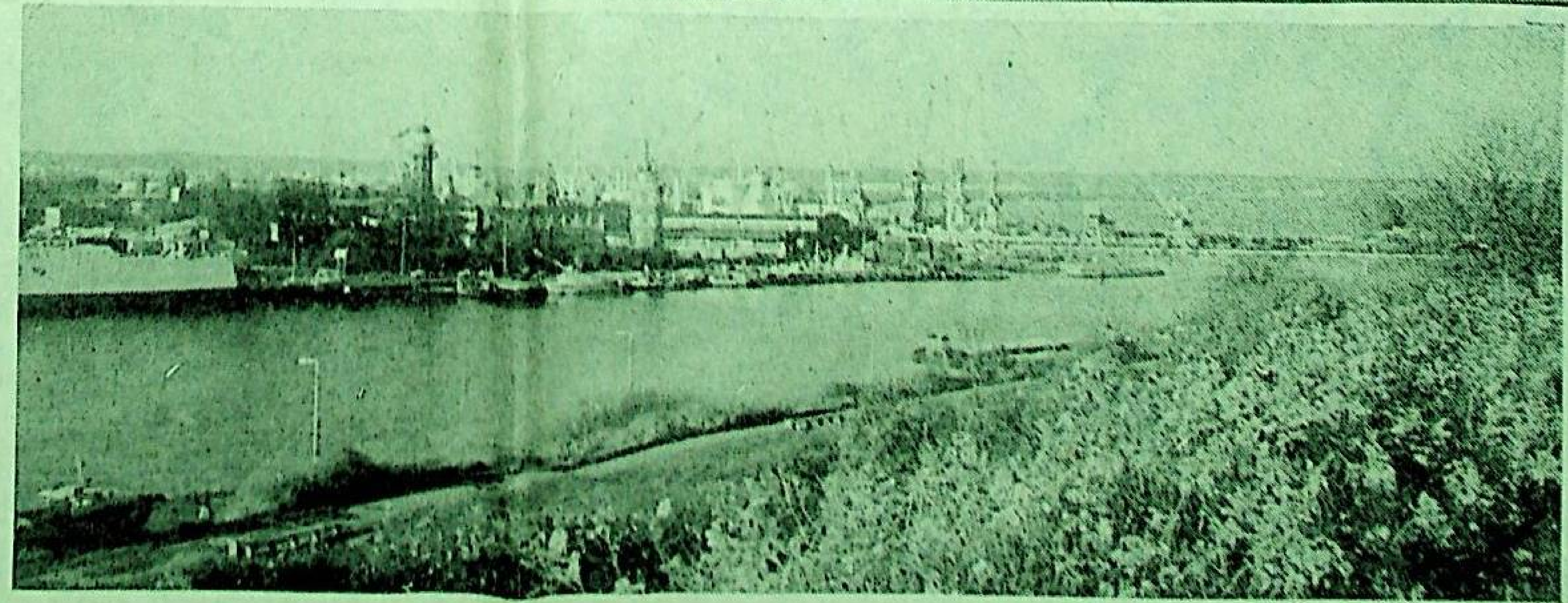

پولشىنىڭ پورت شەھىرى گدانسكى 1000 يىللىق تارىخقا ئىگە قەدىمكى شەھەر بولۇپ، ئۇ جەنۇبىي ياۋروپانىڭ بالتىق دېڭىزىغا ئۆتىدىغان مۇھىم پورت. ئۇ مىلادى 980 - يىلى قۇرۇلغاندىن بۇيان ئۇنىڭ قول سانائىتى ۋە ئىقتىساد - سودا پائالىيىتى ئۈزلۈكسىز راۋاجلىنىپ، 16،17 - ئەسىردە ياۋروپادىكى ئەڭ چوڭ سودا پورتلىرىنىڭ بىرىگە ئايلانغان. ئۇنىڭ كېمىسازلىق سانائىتى ناھايىتى راۋاجلانغان بولۇپ، كېمىلىرى بېلگىيە، گوللاندىيە قاتارلىق دۆلەتلەرگە ئېكسپورت قىلىنىدۇ، پولشىنىڭ چەت ئەللەرگە ئېكسپورت قىلىنىدىغان ئاشلىقىنىڭ % 80 دىن كۆپرەكى مۇشۇ پورت ئارقىلىق سىرتقا چىقىرىلىدۇ.

↖ سۈرەتتە: گدانسكى شەھىرىدىكى ئىتالىيىنىڭ قۇرۇلۇش لايىھىلىگۈچىسى گوتىنىڭ كېيىنكى مەزگىلدىكى قۇرۇلۇش ئۇسلۇبىدا لايىھىلەنگەن مارىشا شەھەر دەرۋازىسى.

← سۈرەتتە: گدانسكى پورتىدىن بىر كۆرۈنۈش.

سۈرەت «دۇنيا بىلىملىرى رەسىملىك ژۇرنىلى»دىن ئېلىندى

لى پېڭ كورېيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 19 - ماي تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن كورېيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى لىيۇزۇڭشيا بىلەن كۆرۈشكەندە: جۇڭگو - كورېيە مۇناسىۋىتىنىڭ داۋاملىق راۋاجلىنىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ، دېدى.

لى پېڭ لىيۇزۇڭشيانىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى بولغاندىن كېيىن جۇڭگوغا تۇنجى قېتىم زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى. ئۇ مۇنداق دېدى: «بۇ يىل جۇڭگو بىلەن كورېيىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقىنىغا بەش يىل بولدى، شۇنى خۇشاللىق بىلەن كۆردۇقكى، دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان، ئىككى دۆلەت دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقان ۋاقىتتا بېكىتكەن پرىنسىپلارغا قاتتىق ئەمەل قىلىپ، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەر ساھەدىكى دوستلۇق - ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى قوشنىدارچىلىق - دوستلۇق ئىزى بىلەن ساغلام راۋاجلاندۇردى.»

لىيۇزۇڭشيا مۇنداق دېدى: كورېيە بىلەن جۇڭگو دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقان بەش يىلدىن بۇيان، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتى دىققەت قوزغايدىغان نەتىجىگە ئېرىشتى. كورېيە كورېيە - جۇڭگو دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىنىڭ بەش يىللىقى پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ ئىككى دۆلەتنىڭ قوشنىدارچىلىق - دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى يەنە يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

لىيۇزۇڭشيا جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ شياڭگاڭغا يۈرگۈزىدىغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى پات ئارىدا ئەسلىگە كەلتۈرىدىغانلىقىنى تەبرىكلىدى ھەم شياڭگاڭ ھاكىمىيىتىنى ئۆتكۈزۈۋېلىش مۇراسىمىغا قاتنىشىشقا تەكلىپ قىلىنغانلىقىغا تەشەككۈر ئېيتتى.

لى پېڭ چاۋشيەن يېرىم ئارىلى ۋەزىيىتى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ يېقىن قوشنىسى، جۇڭگو چاۋشيەن يېرىم ئارىلى ۋەزىيىتىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئۆزگىرىشىگە كۆڭۈل بۆلىدۇ، بۇ رايوننىڭ تىنچ ۋە مۇقىم بولۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

سۈرەتتە: جۇڭگونىڭ تۇنجى تۆركۈمدىكى تۆت پاراۋوزىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش مۇراسىمى يېقىندا لاگوستىكى ئاپاپا پورتىدا ئۆتكۈزۈلدى. نىگېرىيە قاتناش مىنىستىرى گومىر، جۇڭگونىڭ نىگېرىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لۇي فىگدېڭ قاتارلىقلار مۇراسىمغا قاتناشتى. جۇڭگو نىگېرىيىگە 50 پاراۋوز بېرىدۇ. بۇ قېتىم ئۆتكۈزۈپ بەرگەن پاراۋوزلارنى دالىيەن پاراۋوز زاۋۇتى ئىشلىگەن.

«خەلق گېزىتى»دىن

چيەن چىچېن كورېيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 19 - ماي تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۈگۈن دياۋيۈيتەي دۆلەت مېھمانخانىسىدا كورېيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى لىيۇزۇڭشيا بىلەن سۆھبەتلەشتى، ئىككى رەھبەر دوستانە، سەممىي كەيپىياتتا ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتى ۋە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەر ئۈستىدە پىكىر ئالماشتۇردى.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: ئىككى دۆلەت چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش قاتارلىق زور مەسىلىلەردە كەڭ ئورتاقلىققا ئىگە، خەلقئارا ئىشلاردىكى ھەمكارلىقى ۋە ماسلىشىشى كۈچەيمەكتە، بۇ شەرقىي شىمالىي ئاسىيا ھەتتا پۈتكۈل ئاسىيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشقانلىق. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ھازىرقى تەرەققىيات ھالىتى ۋە دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلەردىن مەمنۇن.

لىيۇزۇڭشيا مۇنداق دېدى: كورېيە بىلەن جۇڭگونىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقى ئىككى دۆلەت ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقلىرىگە بىۋاستە مەنپەئەت ئېلىپ كەلدى، كورېيە ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنىڭ تېز راۋاجلانغانلىقىدىن مەمنۇن.

ئىككى تەرەپ يەنە جۇڭگو بىلەن كورېيىنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىنىڭ بەش يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئورتاق خاتىرىلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىمۇ پرىنسىپ جەھەتتىن بىردەكلىك ھاسىل قىلدى.

چيەن چىچېن چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ ۋەزىيىتى توغرىسىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ ئۇزاققىچە تىنچ ۋە مۇقىم بولۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ، بۇ جۇڭگونىڭ چاۋشيەن يېرىم ئارىلىغا ئائىت ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىدىكى ئاساسىي مىزانى. چاۋشيەن يېرىم ئارىلىدىكى ئىككى تەرەپنىڭ سۆزلىشىشى ۋە مۇناسىۋەتنى ياخشىلىشى چاۋشيەن يېرىم ئارىلى ۋەزىيىتىنى پەسەيتىش ۋە چاۋشيەن يېرىم ئارىلىدا مەۋجۇت بولۇپ كېلىۋاتقان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. جۇڭگو ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ تۆت تەرەپ سۆھبىتى ئۆتكۈزۈش توغرىسىدا بىردەكلىك ھاسىل قىلىپ، چاۋشيەن يېرىم ئارىلى تىنچلىق مېخانىزمىنىڭ بالدۇرراق ئورنىتىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

ئىككى تەرەپ يەنە تەيۋەننىڭ سىرتقا يادرو كېرەكسىز ماددىلىرىنى توشۇۋاتقانلىقى مەسىلىسىنىمۇ مۇزاكىرە قىلدى، جۇڭگو تەرەپ بۇنىڭغا بولغان پرىنسىپال مەيدانىنى شەرھلىدى.

شىراك شاڭخەينى زىيارەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شاڭخەي، 17 - ماي تېلېگراممىسى. شاڭخەي شەھىرىنىڭ باشلىقى شۈي كۇاڭدى بۈگۈن شاڭخەيدە زىيارەتتە بولۇۋاتقان فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك بىلەن كۆرۈشۈپ، سەممىي، دوستانە سۆھبەتلەشتى.

شۈي كۇاڭدى مۇنداق دېدى: شاڭخەي جۇڭگونىڭ ئەڭ مۇھىم پورتى ۋە ئىقتىسادىي مەركىزى بولۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ ئۇزلۇكسىز چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ خەلق ئىگىلىكى تېز سۈرئەتتە ئاشماقتا. ئۇ شىراكقا شاڭخەينىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى، مۇھىت ئاسراش جەھەتتىكى ئەھۋاللىرىنى تونۇشتۇردى.

شىراك شاڭخەينىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىگە ئاپىرىن ئوقۇپ، شاڭخەي بۈگۈنكى دۇنيادا تەرەققىياتى ئەڭ جانلىق بولۇۋاتقان چوڭ شەھەر، دېدى. ئۇ مۇنداق دېدى: «جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي مەركىزى بولغان شاڭخەيدە 21 - ئەسىرگە بارغاندا تېخىمۇ چوڭ ئۆزگىرىش بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن.»

چۈشتىن كېيىن، شىراك فرانسىيە يۇقىرى پەن - تېخنىكا كۆرگەزمىسىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىغا قاتناشتى ۋە نۇتۇق سۆزلىدى.

شىراك بۇ قېتىمقى ئاۋىئاتسىيە، تېلېگراف، ئېنېرگىيە، خىمىيە سانائىتى، دورىگەرلىك ۋە مۇھىت ئاسراش قاتارلىق كەسىپلەرگە چېتىلىدىغان فرانسىيە يۇقىرى پەن - تېخنىكا كۆرگەزمىسىنىڭ كېيىنكى ئەسىردىكى فرانسىيە - جۇڭگو ھەمكارلىق، شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنىڭ مۇھىم ئابىدىسى بولۇپ قېلىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. ئۇ تېخىمۇ كۆپ فرانسىيىلىك مەبلەغ سالغۇچىلار، كارخانىچىلار، چوڭ گورۇھلار، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى كارخانىلار مەسئۇللىرىنىڭ جۇڭگودىن ئىبارەت كەلگۈسى بىپايان بازارغا كىرىشىنى ئۈمىد قىلدى.

شىراك جۇڭگودىكى زىيارىتىمدە كۆزلىگەن مەقسەتكە يەتتىم، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16 - ماي تېلېگراممىسى. زىيارەتكە كەلگەن فرانسىيە زۇڭتۇڭى ياك شىراك مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، بۇ يەردە نۇتۇق سۆزلىگەن ۋە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزگەندە، فرانسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ئومۇميۈزلۈك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىگە يۈكسەك باھا بەردى ۋە زىيارەت نەتىجىلىرىدىن مەمنۇن ئىكەنلىكىنى ئېيتتى.

ئۇ مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: مەن رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن

ھەمكارلىقىدا زور ئىلگىرىلەش بولدى. بۇ قېتىمقى زىيارىتىمدە كۆزلىگەن نىشانغا يەتتىم. جۇڭگو رەھبەرلىرىنىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىم ئۈچۈن تولۇق تەييارلىق كۆرگەنلىكىگە مىننەتدارلىق بىلدۈرىمەن.

ئۇ مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: فرانسىيە بىلەن جۇڭگو بىردەك كۆپ قۇتۇپلاشقان دۇنيادا ھەممە دۆلەت باراۋەرلىك ئاساسىدا سۆزلىشىشى كېرەك، دەپ ھېسابلايدۇ. شىراك جۇڭگو دۆلەت مەمۇرىي

مېكسىكا پارلامېنتى ئامېرىكىنىڭ ئادىل بولمىغان قانۇنىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مېكسىكا شەھىرى، 18 - ماي تېلېگراممىسى. مېكسىكا پارلامېنتى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى ئامېرىكا پارلامېنتىنىڭ ھەرقايسى دۆلەتنىڭ زەھەرلىك چېكىملىك

دۆلەتلەرنىڭ زەھەرلىك چېكىملىك تازىلاش كۈرىشىنى «باھالاش»نى نىقاب قىلىپ، ئۇلارغا سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي بېسىم ئىشلىتىشىگە قەتئىي قارشى تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئامېرىكا

مۇشۇ ئاينىڭ 17 ـ كۈنى ئامېرىكا پارلامېنتىنىڭ
ھەرقايسى دۆلەتنىڭ زېمەرلىك چېكىملىك
تازىلاش كۆرىشىگە باھا بېرىش قانۇنى ۋە قانۇنسىز
كۆچمەنلەر ۋە كۆچمەنلەر مەسئۇلىيىتى قانۇنى
قاتارلىق ئادىل بولمىغان قانۇنلارنى ئەمەلدىن
قالدۇرۇشنى كۈچلۈك تەلەپ قىلدى.

مېكسىكا پارلامېنتى ئامېرىكا يېڭى مېكسىكا
شتاتىنىڭ سانتاف شەھرىدە ئۆتكۈزگەن 36 ـ
قېتىملىق مېكسىكا ـ ئامېرىكا پارلامېنتلىرى
ئوتتۇرىسىدىكى يىغىندا يۇقىرىدىكى تەلەپنى
ئوتتۇرىغا قويدى. مېكسىكا پارلامېنتى ۋەكىللەر
ئۆمىكىنىڭ باشلىقى خۇس مۇرات مۇنداق دېدى:
مېكسىكا پارلامېنتى ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ باشقا
سىياسىي ۋە ئىقتىسادىي بېسىم ئىشلىتىشكە
قەتئىي قارشى تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئامېرىكا
پارلامېنتىنىڭ باشقا دۆلەتلەرنىڭ ئىچكىلىك
ھوقۇقىغا دەخلى ـ تەرۇز يەتكۈزىدىغان بۇ خىل
قانۇنتى ئەمەلدىن قالدۇرۇشنى كۈچلۈك تەلەپ
قىلىدۇ.

مۇرات مۇنداق دېدى: ئامېرىكا يېڭى
كۆچمەنلەر قانۇنى كۆچمەن ئەمگەكچىلەر
بەھرىمەن بولۇشقا تېگىشلىك داۋالىنىش،
بېقىلىش ۋە مائارىپ قاتارلىق ئىجتىمائىي ھوقۇق-
مەنپەئەتلەردىن مەھرۇم قىلدى، بۇ خەلقئارا
قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلىق ۋە كىشىلىك ھوقۇققا
دەخلى ـ تەرۇز يەتكۈزگەنلىك.

جۇڭگونىڭ روسىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لى فېڭلىن (سولدىن 2 ـ كىشى) يېقىندا موسكۋادىكى كىنو ئائىلىسىدە روسىيە ـ جۇڭگو دوستلۇقى ساھەسىدىكى 1000 دىن ئارتۇق ئەرباب بىلەن سەممىي كۆرۈشۈپ، 21 ـ ئەسىردىكى جۇڭگو ـ روسىيە ستراتېگىيىلىك، ھەمكارلىق ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىگە ئورتاق نەزەر سالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مۇنداق دېدى: مەن رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن
ئىمزالىغان «جۇڭگو ـ فرانسىيە قوشما باياناتى»
1964 ـ يىلىدىن بۇيان، فرانسىيە ـ جۇڭگو
مۇناسىۋىتىدىكى ئەڭ مۇھىم ھۆججەت بولۇپ،
فرانسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ ئومۇمىيۈزلۈك
ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى ئىلگىرى
سۈرۈش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى. شىراك
فرانسىيە كارخانا ساھەسىنىڭ جۇڭگو تەرەپ
بىلەن ھەمكارلىشىپ قولغا كەلتۈرگەن
نەتىجىلىرىدىن مەمنۇن بولدى. ئۇ مۇنداق
دېدى: ئىككى دۆلەتنىڭ ئاۋىئاتسىيە، ئېنېرگىيە،
يېزا ئىگىلىكى، ئاشلىق ۋە باشقا ساھەلەردىكى
شىراك جۇڭگو دۆلەت مەمۇرىي
ئىنستىتۇتىدا نۇتۇق سۆزلىگەندە مۇنداق
دېدى: فرانسىيمۇ ياۋروپا ئىتتىپاقىدىكى
ھەمراھلىرىغا ئوخشاشلا جۇڭگو بىلەن
ئۆزئارا ئىشەنگەن ھالدا ئىجابىي
سۆزلەشتى. بۇ قارشى تەرەپنىڭ
ئالاھىدىلىكىگە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىدىغان
سۆزلىشىش، ئۆزئارا چۈشىنىش، شۇنداقلا
ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش ئاساسىغا
ئورنىتىلغان ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ۋە
ئىككى خىل ئۇلۇغ مەدەنىيەت
ئوتتۇرىسىدىكى سۆزلىشىش.

كابىرا كىنشاساغا كىرىپ دۆلەت باشلىقى بولغانلىقىنى جاكارلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 17 ـ ماي تېلېگراممىسى. كابىرا رەھبەرلىكىدىكى «كونگونى ئازاد قىلىش ـ زايىر دېموكراتىك كۈچلەر ئىتتىپاقى» بۈگۈن زايىرنىڭ پايتەختى كىنشاساغا كىردى.

كابىرانىڭ قوراللىق كۈچلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى كەچتە كىنشاسانىڭ 25 كىلومېتىر شەرقىدىكى خەلقئارا ئايرودرومغا كەلدى ھەم ھۆكۈمەت ئارمىيىسى بىلەن ئېتىشىپ، بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن ئايرودرومنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ئۇلار كىنشاساغا قاراپ ئىلگىرىلەپ، ئۇزاق ئۆتمەي بۇ شەھەرگە كىردى.

ھەممىدىن خەۋەردار ئەربابلارنىڭ ئاشكارىلىشىچە، زايىر ھۆكۈمىتىنىڭ زۇڭلىسى بولۇڭگا ئالدى بىلەن فرانسىيىنىڭ زايىردا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىخانىسىغا قېچىپ كىرىپ پاناھلانغان. كېيىن يەنە كونگونىڭ پايتەختى براززاۋىلغا بارغان.

زايىرنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى بوكونگو مۇشۇ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى يېرىم كېچىدە زۇڭتۇڭنىڭ ئالاھىدە شىسى تۇرۇشلۇق جايدا ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ بۆلەكچىلىكىنى توسقاندا ئوق تېگىپ ئۆلگەن. زۇڭتۇڭنىڭ ئالاھىدە شىسىنىڭ باشلىقى ئىنجىنبىي كونگوغا قېچىپ كەتكەن. ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ باشقا يۇقىرى دەرىجىلىك ئوفىتسېرلىرىمۇ قېچىپ كەتكەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 16- ماي تېلېگراممىسى. زايىرنىڭ ئاخبارات مىنىستىرى مولومبا مۇشۇ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى موبۇتو زۇڭتۇڭنىڭ شۇ كۈنى پايتەخت كىنشاسادىن زايىرنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى باردولىت شەھرىگە كەتكەنلىكىنى ئاشكارىلىدى.

مولومبا ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە سۆھبەت ئېلان قىلىپ مۇنداق دېدى: موبۇتونىڭ كىنشاسادىن كەتكەنلىكى ئۇنىڭ زايىرنىڭ سىياسىي ئىشلىرىغا ئارىلىشىشتىن پۈتۈنلەي توختىغانلىقىنى، ھۆكۈمەتنىڭ نۆۋەتتىكى كرىزىسنى بىر تەرەپ قىلىشقا تولۇق ھوقۇقلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. يەنە بىر خەۋەردە مۇنداق دېيىلىدۇ: موبۇتو باردولىتتىن ناھايىتى تېزلا ماراكەشكە كېتىشى مۇمكىن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى براززاۋىل، 17- ماي تېلېگراممىسى. «كونگونى ئازاد قىلىش ـ زايىر دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقى»نىڭ رەھبىرى كابىرا بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن زايىرنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى لوبومباشى شەھرىدە زايىرنىڭ دۆلەت باشلىقى بولغانلىقىنى ۋە 72 سائەت ئىچىدە «ۋەتەن قۇتقۇزۇش ھۆكۈمىتى»نى تەشكىل قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

ئافرىقىدىكى بىر قىسىم دۆلەتلەر كابىرا قوراللىق كۈچلىرىنىڭ كىنشاساغا كىرگەنلىكىگە ئىنكاس قايتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18- ماي تېلېگراممىسى. ئافرىقىدىكى دۆلەتلەر ياكى تەشكىلاتلار مۇشۇ ئاينىڭ 17 ـ كۈنى كابىرا رەھبەرلىكىدىكى «كونگونى ئازاد قىلىش ـ زايىر دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقى»قوراللىق كۈچلىرىنىڭ زايىرنىڭ پايتەختى كىنشاساغا كىرگەنلىكىگە ئىنكاس قايتۇردى.

ئانگولا ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئاينىڭ 17- كۈنى لوئاندادا ئاخبارات ئېلان قىلىپ، كابىرا قوراللىق كۈچلىرىنىڭ زايىر ھاكىمىيىتىنى تارتىۋالغانلىقىنى تەبرىكلىدى، شۇنداقلا كابىرانىڭ زايىرنىڭ ئىچكى ۋەزىيىتىنى تېزدىن نورماللاشتۇرۇشنى ۋە تىنچلىق، دېموكراتىيە، تەرەققىياتنى ئىشقا ئاشۇرۇش، خەلقنىڭ تۇرمۇشنى ياخشىلاش ۋە بارلىق پۇقرالار ئوتتۇرىسىدىكى يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ يولىنى تېپىپ چىقىشنى ئۈمىد قىلدى.

رۋاندا ھۆكۈمىتى كابىرا قوراللىق كۈچلىرىنىڭ كىنشاسانى كونترول قىلغانلىقىنى ئالقىشلىدى، شۇنداقلا بۇنى زايىر خەلقى ئۈچۈنمۇ، رۋاندا خەلقى ئۈچۈنمۇ ياخشى ئىش، دەپ قارىدى.

تانزانىيە زۇڭتۇڭى مىكاپا: تانزانىيىنىڭ زايىر يېڭى ھاكىمىيىتىنى ئېتىراپ قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سالىم مۇشۇ ئاينىڭ 17 ـ كۈنى كەچتە ئەددىس ـ ئەبېبەدە زايىردا ئىچكى ئۇرۇشنىڭ ئاياغلاشقانلىقىنى ئالقىشلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: كابىرا ۋە ئۇنىڭ رەھبەرلىكىدىكى كونگونى ئازاد قىلىش- زايىر دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ھازىرقى ۋەزىپىسى تىنچلىق ئورنىتىش ۋە ئۇنى مۇستەھكەملەشتىن ئىبارەت.

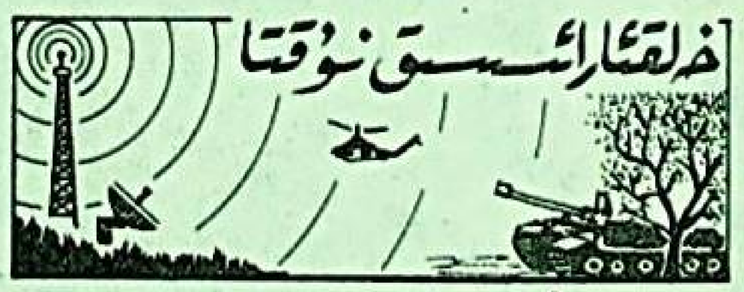

بىر قىسىم ئافرىقا دۆلەتلىرى زايىر يېڭى ھاكىمىيىتىگە ئىنكاس قايتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 18 ـ ماي تېلېگراممىسى. جەنۇبىي ئافرىقا، لۋىيە ۋە كېنىيە مۇشۇ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى كەينى ـ كەينىدىن كونگونى ئازاد قىلىش ـ زايىر دېموكراتىك كۈچلىرى ئىتتىپاقى رەھبىرى كابىرا باشچىلىقىدىكى زايىر يېڭى ھاكىمىيىتىنى ئېتىراپ قىلىدىغانلىقىنى كەينى ـ كەينىدىن جاكارلىدى.

جەنۇبىي ئافرىقىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى موبىكى شۇ كۈنى كەچتە زايىرنىڭ 2 ـ چوڭ شەھىرى لوبومباشى شەھرىدە جەنۇبىي ئافرىقا كابىرانىڭ «كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭى» بولغانلىقىنى ئېتىراپ قىلىدۇ، دەپ جاكارلىدى.

لۋىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بايانات ئېلان قىلىپ مۇنداق دېدى: لۋىيە «كونگو دېموكراتىك جۇمھۇرىيىتى»نى ئېتىراپ قىلىدۇ، شۇنداقلا ب د ت، ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى ۋە ئىتتىپاق تۈزمەسلىك ھەرىكىتىنىڭ نىزامنامىلىرىدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن ئۇنىڭ بىلەن ھەر جەھەتتىن ھەمكارلىشىدۇ.

كېنىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى موشيوكا كېنىيە ھۆكۈمىتىنىڭ زايىرنىڭ ۋەتەن بىرلىكىنى ساقلاپ قالالىغانلىقىدىن مەمنۇن ئىكەنلىكىنى ھەم زايىر يېڭى ھاكىمىيىتى بىلەن ھەمكارلىشىشنى خالايدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

زايىر زۇڭتۇڭى موبۇتو 5 ـ ئاينىڭ 17- كۈنى ھوقۇقتىن ۋاز كەچكەنلىكىنى جاكارلاپ ئەتىسى كابىرا رەھبەرلىكىدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق قىسىملار كىنشاساغا كىرگەندە شەھەر ئاھالىسىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)